

Tilinpäätös 2015

Hallituksen hyväksymä 05.04.2016
Valtuuston hyväksymä 15.06.2016

Sotkamon kunta

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Kiitokset kaikille kuntalaisille, kuntapäättäjille ja kunnantyöntekijöille vuodesta 2015!

Vuosi on pitänyt sisällään monenlaisia haasteita ja muutoksia mutta paljon positiivistakin kehitystä. Vuosi 2015 on nyt laitettu kirjoihin ja on aika vetää yhteen mennyt vuosi 2015 niin tuloksen kuin tekemisen osalta. Viime vuosi ei tuonut isoa muutosta valtakunnan taloustilanteeseen, vaan taantumun tunnusmerkit täyttivät edelleen monilta osin. Tilastokeskuksen ennakkotilaston mukaan volyymien vuosimuutoksen kautta katsottuna Bruttokansantuote kuitenkin kasvoi 0,5 % vuoteen 2014 verrattuna. Valtion voimakas velkaantuminen jatkuu edelleen ja tämän kehityksen pysäyttämiseksi haettiin valtakunnan tasolla vuoden 2015 aikana ratkaisumalleja useaan otteeseen.

Sotkamon kunnan talouden kehitys kääntyi negatiiviseksi vuoden 2014 ylijäämäisen tuloksen jälkeen. Sotkamon kunnan verotulojen kasvun pysähtyminen vuonna 2015, Kainuun sote-kuntayhtymän 3,6 % vuodesta 2014 kulujen osalta kasvanut ja alijäämäiseksi muodostunut toimintavuosi sekä kunnan oman toiminnan kohonneet kustannukset yhdistettynä kunnan kasvaneisiin velvoitteisiin esimerkiksi työllisyydenhoidossa saivat aikaan sen, että vuoden 2015 vuosikate jäi alijäämäiseksi noin 1,2 miljoonaa euroa. Tilikauden yli 3,5 miljoonaa euroa alijäämäinen tulos syö kunnan taseessa olevaa kumulatiivista ylijäämää, joka vuoden 2015 päättyessä on n. 14,1 miljoonaa euroa.

Kunnan omien investointien osalta suurin yksittäinen hanke vuoden 2015 aikana oli uuden keskuskeittiön rakennustyö. Tämän suurhankkeen valmistuminen ajoittui vuoden 2016 alkupuolelle mutta sen taloudelliset vaikutukset tuntuivat suurimmillaan vuonna 2015. Investointien suhteellisen suuri määrä kasvatti Sotkamon kunnan velanottoa ja kunnan velkaantumistasetta. Viime vuosina Sotkamon kunta on voimakkaasti panostanut kunnan peruspalveluita tukeviin investointihankkeisiin, esimerkkeinä koulujen ja päiväkotien laajennukset ja sekä lähiliikuntapaikkojen rakentaminen. Lähivuosina investointien euromääräistä kokonaiskustannusta tulee hillitä ja suunnatta investoinnit pääosin kunnallistekniikan korjaushankkeisiin ja elinkeinoja tukeviin investointeihin.

Kunnan pääelinkeinoista matkailussa vuosi 2015 oli positiivinen, varsinkin kotimaan matkailun osalta. Kotimaisissa matkailijamäärissä päästiin reiluun kasvuun ja koko valtakunnassa Sotkamo oli rekisteröidyssä yöpymismäärissä viides, edellään vain Helsinki, Tampere, Turku ja Vantaa. Vuonna 2015 Sotkamossa oli rekisteröityjä yöpymisiä hieman alle 700 000. Vuonna 2015 Sotkamossa järjestettiin useita suuria tapahtumia, jotka keräsivät alueelle useita kymmeniätuhansia kävijöitä. Esimerkkeinä näistä ovat Herättäjäjuhlat, Suomen Lions-liiton vuosikokous ja valtakunnalliset yrittäjäpäivät.

Kaivannaisteollisuudessa Terrafame Oy osti elokuussa 2015 Talvivaara Sotkamo Oy:n liiketoiminnan ja omaisuuserät Talvivaara Sotkamo Oy:n konkurssipesältä, ja jatkaa näin kaivostoimintaa Sotkamossa. Terrafame Oy:n omistaa Suomen valtion kokonaan omistama Terrafame Group Oy.

Vuoden 2015 aikana Suomessa valmisteltiin useita lainsäädännöllisiä ja hallinnollisia muutoksia. Valmistelutyössä ovat olleet esimerkiksi sote-uudistus, uudet opetussuunnitelmat, nuorisolaki, varhaiskasvatuslaki ja vammaislaki. Sotkamon kunta on antanut lakiesityksiin lausuntoja ja osallistunut esimerkiksi uusien opetussuunnitelmien laadintaan. Sotkamon uusi kuntastrategia oli käytössä vuonna 2015 ja sen mukaisista päätöksistä on kerätty tähän kirjaan esimerkkejä.

Tuleville vuosille riittää haasteita talouden tasapainottamisen ja hallinnon uudistusten myötä mutta uskon, että Sotkamon kunta pystyy näihin haasteisiin vastaamaan. Se vaatii meiltä vain työtä ja oikeita päätöksiä asioiden oikeaan suuntaan viemiseksi. Tiedän, että tässä kunnassa siihen myös pystytään.

Av. kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen

Sisällys

JOHDANTO	1
1 TOIMINTAKERTOMUS	2
1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	2
1.1.1 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	2
1.1.2 Talouden kehitys	5
1.1.3 Olennaiset muutokset Sotkamon kunnan toiminnassa ja taloudessa	8
1.1.4 Henkilöstö	17
1.1.5 Arvio tulevasta kehityksestä	18
1.1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	18
1.1.7 Ympäristötekijät	19
1.2 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	20
1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	21
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	21
1.3.2 Toiminnan rahoitus	23
1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	25
1.5 KOKONAISTULOT JA -MENOT	28
1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	29
1.6.1 Sotkamon kunnan konsernirakenne	29
1.6.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	30
1.6.3 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	31
1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	31
1.6.5 Konsernilaskelmat ja niiden tunnusluvut	32
1.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	35
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	36
2.1 KÄYTTÖTALOUS	36
2.1.1 Hallintopalvelut	36
2.1.2 Tekniset palvelut	58
2.1.3 Sivistyspalvelut	84
2.2 TULOSLASKELMA	99
2.3 INVESTOINNIT	101
2.4 RAHOITUSLASKELMA	105
2.5 YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEH SITOVIEN ERIEN TOTEUTUMISVERTAILUSTA	106
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	110
3.1 TULOSLASKELMA	110
3.2 RAHOITUSLASKELMA	111
3.3 TASE	112
3.4 KONSERNIN TULOSLASKELMA	114
3.5 KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	114
3.6 KONSERNITASE	115
4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	117
4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	117
4.1.1 Kunnan tilinpäätöstä koskevat liitetiedot	117
4.1.2 Konsernitiilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	117
4.2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	119

4.3 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	122
4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	122
4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	125
4.4 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	127
4.5 HENKILÖSTÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	131
5 ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET	132
5.1 VESIHUOLTOLAITOS	132
6 LUETTELOT JA SELVITYKSET	133
6.1 LUETTELO TOSITELAJEISTA	133
7 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	135

JOHDANTO

Kuntalain mukaan kunnat ja kuntayhtymät noudattavat kirjanpidossaan ja tilinpäätöksessään kirjanpitolakia soveltuvin osin. Kirjanpitolaissa keskeisenä tavoitteena on oikeiden ja riittävien tietojen antaminen kirjanpitovelvollisen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Kunnan tilinpäätökseen sisältyvät tilinpäätöslaskelmat ovat tase ja tuloslaskelma sekä rahoituslaskelma. Rahoituslaskelma on rahan lähteitä ja rahan käyttöä kuvaava laskelma. Tuloslaskelmaa ja tasetta täydentävien liitetietojen antaminen on pakollista. Talousarvion toteutumisvertailu on itsenäinen, tilinpäätökseen sisältyvä laskelma, jonka tehtävänä on talousarviositovuuden noudattamisen seuranta.

Tilinpäätösinformaatiota parantavat sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen seuranta, suunnitelman mukaisten poistojen esittäminen sekä konsernitaseen ja sen liitetiedostojen sisällyttäminen tilinpäätökseen.

Toimintakertomus on osa kunnan virallista tilinpäätöstä. Toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä kunnassa on selvittää valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

Lisäksi kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös.

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi. Kirjanpitolain mukaan toimintakertomuksessa on annettava tiedot kirjanpitovelvollisen toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä seikoista. Kirjanpitoasetuksen mukaan toimintakertomuksessa tulee esittää tiedot olennaisista tapahtumista tilikaudelta ja sen päättymisen jälkeen, arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä ja selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta.

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Yleistä

Sotkamo on Pohjois-Suomen kunta, joka sijaitsee Kainuun maakunnan eteläosassa. Rajanaapureita ovat lännessä Kajaanin kaupunki, pohjoisessa Paltamon ja Ristijärven kunnat, idässä Kuhmon kaupunki ja etelässä Nurmeksen kaupunki ja Valtimon, Rautavaaran ja Sonkajärven kunnat.

Kunnan kokonaispinta-ala on 2 950 km², josta vesistöjä on 300 km². Kunnan asukasluku 31.12.2015 oli 10 523, joista 5 217 oli miehiä ja 5 306 naisia. Kunnan asukastiheys on 3,6 asukasta/km². Kunnan tuloveroprosentti vuonna 2015 oli 21,25 %.

Sotkamon kuntakeskus sijaitsee luonnonkauniilla paikalla, vesistöjen ympäröimänä. Hiukan kuulut hiekkarannat, harjut ja vehreys luovat viihtyisät olosuhteet asumiseen ja lomailuun. Kunnan toinen taajama ympäristöineen, Vuokatti, on matkailu- ja liikuntaelämän keskus. Vuokatin matkailupalvelut ovat korkeatasoiset ympäri vuoden. Vuokatinrinteet, urheiluopisto, urheiluakatemia, Katinkullan matkailukeskus, lukuisat majoitusliikkeet ja maaseudun lomakylät sijaitsevat lähellä Vuokattia luonnon rauhassa.

Sotkamon kunta kuuluu

Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon
Kainuun-Koillismaan maanmittaustoimistoon
Itä-Suomen verotoimistoon
Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen
Kainuun käräjäoikeuteen
Suomen Metsäkeskuksen pohjoiseen palvelualueeseen
Pohjois-Suomen maistraattiin Kajaanin yksikköön
Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen
Kainuun liittoon
Oulun poliisilaitoksen Sotkamon poliisiasemaan
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymään
KELA:n pohjoiseen vakuutuspiiriin

Kunnan luottamushenkilöorganisaatio

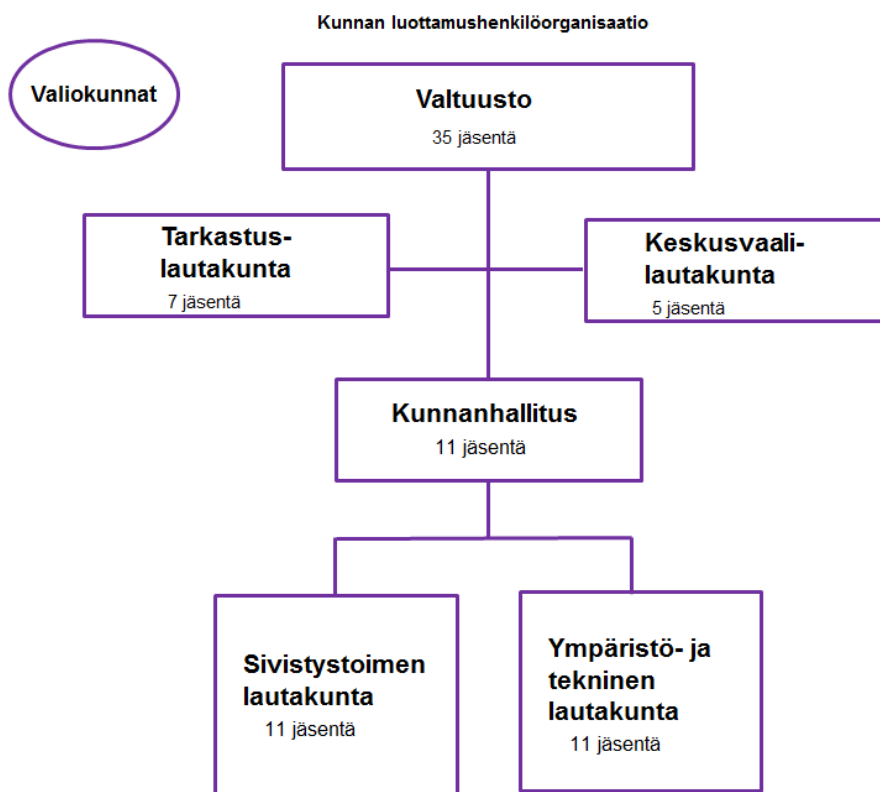
Kunnan luottamushenkilöorganisaation muodostavat valtuusto (35 jäsentä), kunnanhallitus (11 jäsentä) ja seuraavat palvelualueilla toimivat lautakunnat:

Sivistyspalvelut

- sivistystoimen lautakunta (11 jäsentä)

Tekniset palvelut

- ympäristö- ja tekninen lautakunta (11 jäsentä)

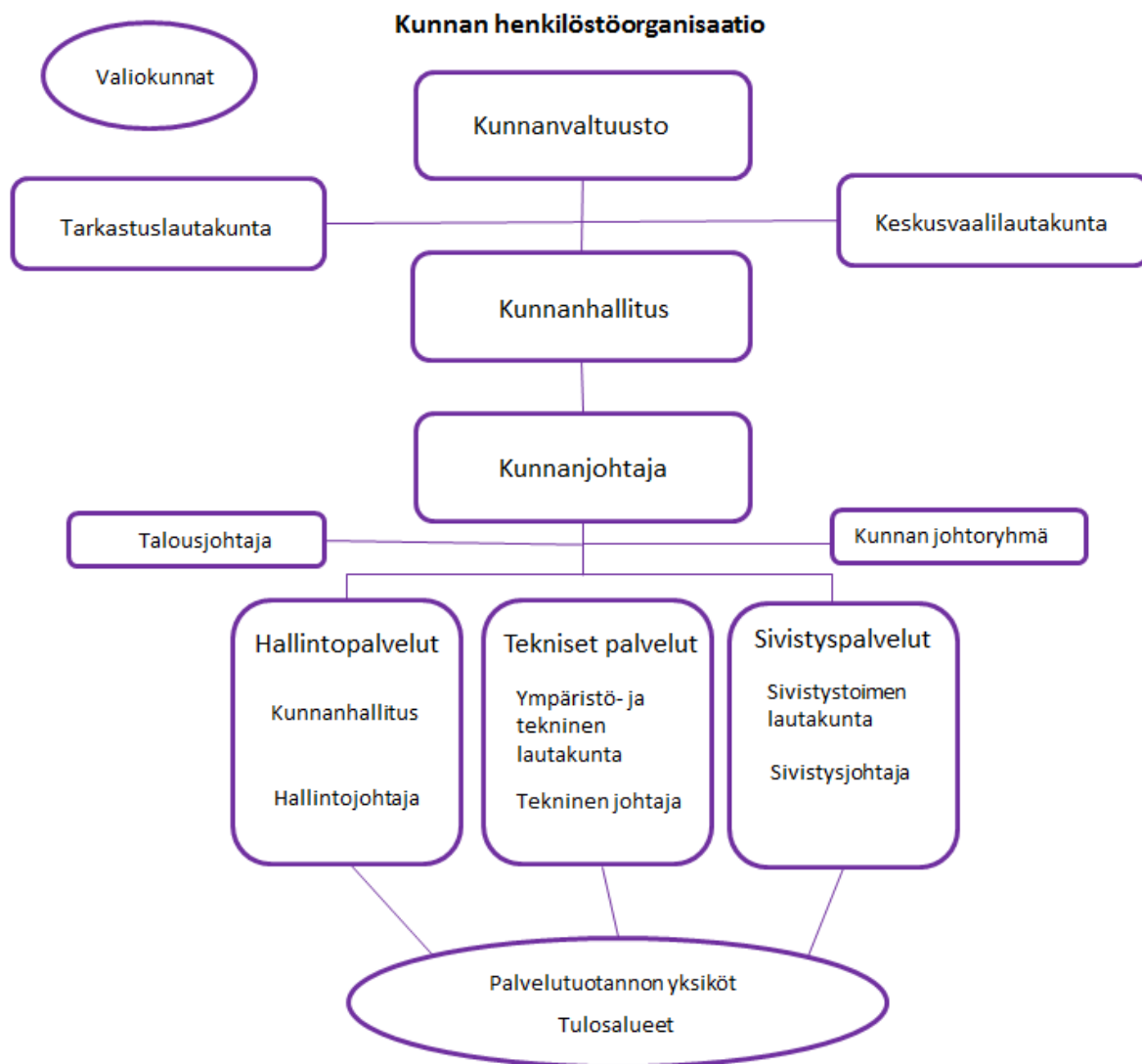

Kunnan henkilöstöorganisaatio

Kunnan henkilöstön palvelualueisiin pohjautuva jako on seuraava:

- Hallintopalvelut (keskushallinto, henkilöstöhallinto, asuntotoimi, lomituspalvelut ja maataloustoimi)
- Sivistyspalvelut (varhaiskasvatus, perusopetus, kansalaisopisto, kirjastotoimi, nuorisotoimi ja kulttuuritoimi)
- Tekniset palvelut (kunnallistekniset palvelut, kiinteistöpalvelut, ympäristötoimi ja vesihuolto)

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tuottaa talous- ja palkkahallinnon sekä ICT:n tukipalvelut kunnalle. Sotkamon kunnan talousjohtaja on aloittanut virassa 1.12.2015 ja toimii suorassa kunnanjohtajan alaisuudessa.

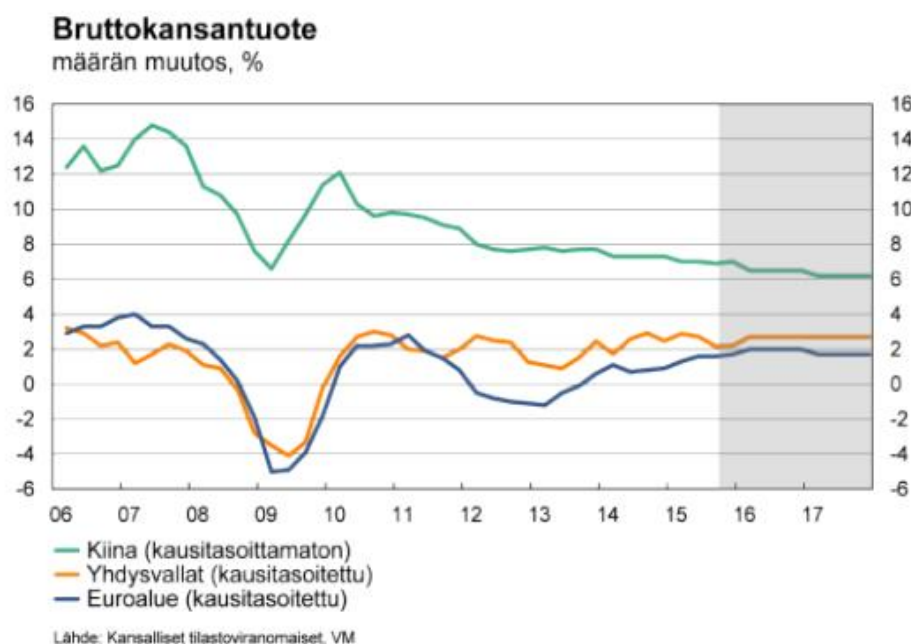

1.1.2 Talouden kehitys

Kansainvälinen talous

Valtiovarainministeriön sekä eri suhdannelaitosten talouskatsausten mukaan kansainvälisen talouden kehittyminen on ollut kaksijakoista. Kehittyvien talouksien kasvunäkymät heikentyivät ja investointien vaimea kasvu hidastivat maailmantaloutta vuonna 2015.

Kiinassa teollisuuden, rakentamisen ja tavaraviennin kasvut ovat jo hidastuneet ja nämä trendit tulevat jatkumaan. Kiinan talous on siirtymässä vienti- ja investointivetoisesta kasvusta kotimaiseen kulutukseen ja palveluihin tukeutuvaan malliin. Myös Venäjän talous jatkoi supistumistaan, sillä alentuneet raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnat kurittivat erityisesti Venäjää. Lisäksi talouspakotteet ovat vähentäneet kotitalouksien kulutusta ja investointeja. Venäjän talouden heikkous heijastuu voimakkaasti erityisesti Suomen vientiin Venäjälle.

Vuoden 2015 loppupuolisella laajapohjainen kasvu on alkanut Yhdysvalloissa. Sitä tukevat paitsi energian edullinen hinta, myös suotuisasti kehittyneet työmarkkinat, keventynyt finanssipolitiikka ja kotitalouksientaseiden vahvistuminen. Myös Isossa Britanniassa kasvu on pysynyt vahvana ja työllisyys hyvällä tasolla. Ruotsin talous kasvoi ennakoitua nopeammin, mutta kasvu perustuu pitkälle kotimaiseen kysyntään ja palveluvientiin. Ruotsin vahva kasvu ei siis tule merkittävästi näkymään Suomen viennissä. Kokonaisuudessaan maailmankaupan kasvu jää vaisuksi seuraavien kahden vuoden aikana.

Euroalue on kääntynyt kasvuun, osaltaan öljyn alentuneen hinnan vuoksi. Euroopan keskuspankki EKP on elvyttänyt rahapolitiikkaa, korot ovat olleet matalalla ja euron arvon heikentyminen pidemmällä aikavälillä on tukenut vientiä. Euroalueen vienti ei ole kuitenkaan päässyt kunnolla maailmankaupan kasvuvauhtiin mukaan. Suomen talouskasvu on Euroopan maiden heikoimpia.

Eri suhdannelaitosten ennusteiden mukaan talouskasvun ennakkoidaan pysyvän vaimeana euroalueella lähivuosinakin. Poikkeuksellisen runsas maahanmuutto EU-alueelle tuo lisäsykäyksen kysyntään, mutta heikentää julkistalouksien tasapainoa.

Julkinen talous ja kuntatalous Suomessa

Kuluvalla vuosikymmenellä Suomen julkinen talous on muuttunut pysyvästi alijäämäiseksi pitkittyneen heikon suhdannetilanteen sekä pidempiaikaisten rakenneongelmien vuoksi. Euroopan komission julkaisemassa maaraportissa

huomautetaan Suomen talouden haasteista: Suomen julkisen sektorin velka ylitti vuonna 2015 Euroopan komission salliman rajan 60% BKT:sta. Komissio katsoo, että julkisten palvelujen tehokkuus ei ole lisääntynyt tarvittavaa vauhtia. Ikääntymiseen liittyvien haasteiden ja julkiseen talouteen kohdistuvien paineiden vuoksi julkishallinnon olisi oltava mahdollisimman tehokas. Komissio kiinnittää huomiota siihen, että Suomen kunnat ovat suhteellisen pieniä, mutta niiden tehtäväkenttä on nykyisin melko laaja muihin Euroopan maihin verrattuna. Valtiovarainministeriön julkistaman julkisen talouden suunnitelman vuosille 2016-2019 mukaan Suomella on ongelmia myös rakenteellisen alijäämän kanssa.

Suomen kansantalouden lähtökohdat uudelle hallituskaudelle ovat olleet erittäin haastavat. Suomen talouden käänneet ovat seuranneet varsin tiiviisti ympäröivän maailman kehitystä. Kun euroalueen talous taantuu, Suomenkin talous taantuu ja kun euroalueen kasvu kohenee, Suomenkin talouden kehitys paranee. Suomi on hyvin vientivetoinen talous, jota heilauttaa herkästi muun maailmantalouden kehitys.

Keskeiset ennusteluvut

	2014 mrd. euroa	2012	2013	2014	2015**	2016**	2017**
		määrän muutos, prosenttia					
Bruttokansantuote markkinahintaan	205	-1,4	-1,1	-0,4	0,2	1,2	1,2
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	79	1,6	0,0	0,0	-2,0	2,4	3,0
Kokonaistarjonta	285	-0,6	-0,8	-0,3	-0,4	1,6	1,7
Tavaroiden ja palvelujen vienti	78	1,2	1,1	-0,7	-1,1	1,8	2,9
Kulutus	165	0,4	0,0	0,3	1,0	0,6	0,6
yksityinen	114	0,3	-0,3	0,5	1,3	0,8	0,8
julkisen	51	0,5	0,8	-0,2	0,4	0,2	0,1
Investoinnit	42	-2,2	-5,2	-3,3	-2,1	4,8	3,6
yksityiset	33	-3,2	-7,1	-3,9	-2,2	5,8	4,2
julkiset	8	2,6	3,5	-0,9	-1,6	0,6	1,0
Kokonaiskysyntä	285	-0,6	-0,5	-0,2	-0,4	1,5	1,6
kotimainen kysyntä	208	-1,2	-1,1	0,0	-0,2	1,4	1,2

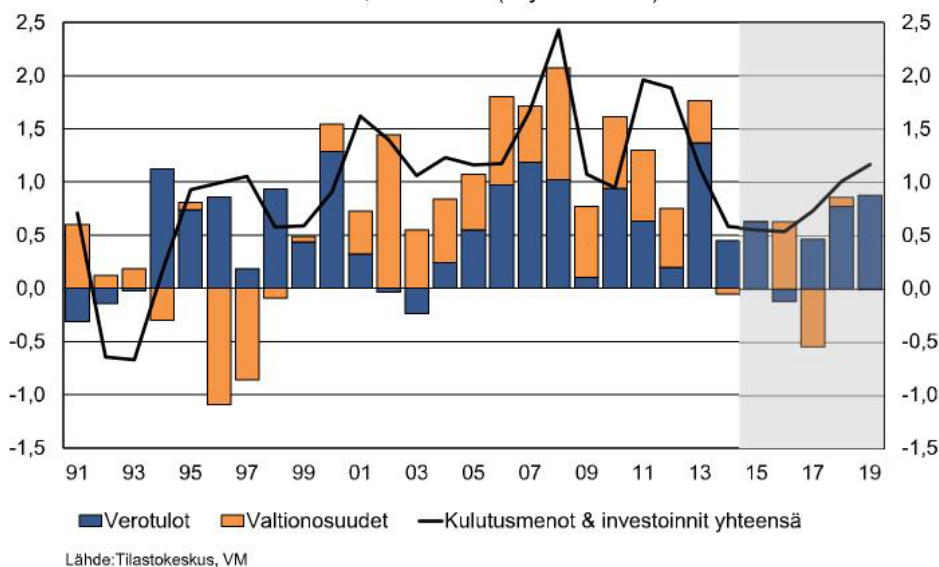
Vuodelta 2015 on käytettävissä VM:n taloudelliset katsaukset yleiseen taloudelliseen tilanteeseen sekä tilastokeskuksen ja kuntaliiton julkaisemia ennakkotietoja kuntien tilinpäätöksistä.

Suomen kansantalous kasvoi vuonna 2015 edellisestä vuodesta kolmen taantumavuoden jälkeen. Bruttokansantuote kasvoi 0,5 prosenttia vuonna 2015.

Kasvava työttömyys ja edelleen jatkunut heikko talouskehitys ovat hidastaneet kuntien verotulojen kasvua ja lisänneet menoja. Kuntien yhteenlasketut verotulot kasvoivat ennakkotietojen mukaan 2,8 prosenttia. Kunnallisverotulot kasvoivat vain 1,8 %, vaikka 98 kuntaa nosti tuloveroprosenttiaan vuodelle 2015. Manner-Suomen maakunnista korkeimmat kunnallisveroprosentit ovat Kainuussa ja matalimmat Uudellamaalla. Keskituloisista palkansaajista koostuva perhe maksaa Kainuussa 1 635 euroa enemmän kunnallisveroa vuodessa kuin Uudellamaalla. Muut verot, kuten yhteisö- ja kiinteistövero, kasvoivat kuitenkin nopeammin. Useat kunnat korottivat vuoden alussa myös kiinteistöveroprosenttejaan. Suuri osa korotuksista johtui kuitenkin siitä, että kiinteistöveron lakisääteisiä ala- ja ylärajoja korotettiin vuoden alussa. Ala- ja ylärajojen nostosta johtuvat kiinteistöveron korotukset eivät vahvista kuntataloutta, sillä ne vähennetään kuntien valtionosuuksista. Valtion kuntatalouteen vaikuttavien toimenpiteiden yhteisvaikutus on ollut kuntataloutta heikentävä.

Taloukskasvun on ennustettu elpyvän hitaasti, joten kuntien veropohja kehittyyne jatkossakin vaatimattomasti. Kuntien valtionosuudet pysyivät lähes edellisvuoden tasolla. Kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen tehtiin vuonna 2015 huomattava 236 milj. euron lisäleikkaus.

Kuntien verot, valtionosuudet, kulutusmenot ja investoinnit muutos edellisestä vuodesta, mrd. euroa (käyvin hinnoin)

Kuntien toimintakulut laskivat noin yhden prosentin. Toimintakulujen kasvua hidasti henkilöstökulujen sopeutus, joka Kuntatyönantajien kyselyn mukaan oli vuonna 2015 noin 300 milj. euroa. Myös kunnallisten liikelaitosten ja ammattikorkeakoulujen yhtiöittäminen vaikutti merkittävästi kuntatalouden lukuihin. Yhtiöittäminen vähensi kuntien menoja (ja tuloja), arviolta noin 250 milj. euroa. Ilman yhtiöittämiä toimintamenojen muutokseksi on arvioitu noin 1 %.

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos palautui tyypilliselle tasolleen, 0,3 miljardia euroon. Toiminnan ja investointien rahavirta on yhä miljardi euroa alijäämäinen. Kuntakohtaiset erot ovat hyvin suuria. Esimerkiksi tilikauden tulos oli negatiivinen yli 120 kunnassa. Kuntien tilikauden tulos on ennakoitua parempi.

Heikko verotulokehitys ja valtionosuusleikkaukset vaikuttivat olennaisesti siihen, että kuntien tulorahoitus ei riittänyt kattamaan erityisesti investointeja. Velkaantumisen kasvu johtuu nimenomaan tulorahoituksen riittämättömyydestä investointeihin, mutta osa kunnista on joutunut ottamaan velkaa myös käyttötalousmenoja varten. Käyttötalouden kiristyminen vaikuttaa myös investointien rahoitusmahdollisuuksiin. Käyttötalouden menojen hillitseminen on ensiarvoisen tärkeää, jotta investointipaineiden vallitessa velkaantuminen pysyy hallinnassa. Kuntien lainakanta kasvoi yhteensä 0,5 miljardia euroa ja on nyt 17 miljardia euroa, kasvua edellisestä vuodesta on kolme prosenttia. Kuntien asukaskohtainen lainakanta oli ennakkotietojen mukaan 2 793 euroa, kun se tilinpäätöksissä 2014 oli 2 697 euroa. Kuntien velkaantumiskehityksen ennakoidaan tulevinakin vuosina jatkuvan.

Poistonalaisten investointien (investointimenot pl. maa- ja vesialueet ja osakkeet ja osuudet) määrä laski vuodesta 2014 noin 3 %.

VM:n kehitysarvion mukaan kunnallishallinnon velka nousee vuoteen 2019 mennessä yli 25 mrd. euroon. Kehitysarviossa on huomioitu jo täsmennetyt ja julkisen talouden suunnitelmaan sisällytetyt kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet. Arvio ei sisällä kuntien ja kuntayhtymien omia sopeutustoimia ja veroprosentit ovat vuoden 2015 tasoa.

Haastavasta työmarkkinatilanteesta johtuen työttömyys pysyy korkeana tulevinakin vuosina rasittaen samalla kuntien taloutta eri tavoin. Vuoden 2015 alusta voimaan tulleiden lakimuutosten takia kunta voi jatkossa työllistää työttömiä palkkatuella pääsääntöisesti vasta, kun he ovat olleet työttöminä työnhakijoina vähintään 800 päivää. Erityisesti nuorten palkkaaminen palkkatuen avulla vaikeutuu merkittävästi. Työttömien suuren määrän ja valtion vähenevien resurssien takia työttömien mahdollisuus saada riittävää ohjauspalvelua TE-toimistosta heikkenee. Siksi kunnat joutuvat jatkossa pääsääntöisesti itse vastaamaan aikaisempaa enemmän ja aikaisempaa isommalle määrälle työttömiä tarjottavasta ohjauksesta. 1.1.2015 voimaan tullut laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (= TYP) siirtää aikaisempaa

huomattavasti isomman määrän työttömiä kunnan järjestämisvastuulla olevien palveluiden (mm. perusterveydenhuolto, erikoissairaanhoido, päihdehuolto) ja samalla niistä koituvan rahoituksen piiriin. 1.1.2015 voimaan tulleen työmarkkinatuen rahoitusta koskevan lakiuudistuksen myötä kunta joutuu jatkossa osallistumaan merkittävillä summilla työmarkkinatukea saavien työttömien henkilöiden työmarkkinatuen maksuun, ellei kunta osaa ohjata heitä heidän työmarkkinatilanteensa perusteella tarkoituksenmukaiseen aktiivitoimeen. Valtion normiohjauksen perusteella lakisääteistä kuntouttavaa työtoimintaa ja sen monikanavaista kehittämistä on perusteltua lähivuosina tarkastella työllisyydenhoidollisena kehittämistoimenpiteenä. Kuntien osuus työmarkkinatuen rahoituksesta kasvoi edellisestä vuodesta 160 milj. euroa ja oli viime vuonna yli 400 milj. euroa.

Vuosille 2016–2017 ennakoitu talouskäännö on niin vaatimaton, että työttömyysaste pysyy lähivuosina korkealla tasolla. Tilanne on hyvin haastava erityisesti pitkäaikais-, rakenne- ja nuorisotyöttömyyden osalta, sillä kohtaanto-ongelmat työttömien työnhakijoiden ja avointen työpaikkojen välillä ovat vaikeutuneet. Vuonna 2015 avointen työpaikkojen määrä on lisääntynyt sekä TEM:n että Tilastokeskuksen mukaan, mutta se ei ole vähentänyt työttömien määrää.

Kuntien verotuloja tulee supistamaan määräaikaisten korotetun yhteisöveron jakoosuuden poistuminen vuonna 2016. Lisäksi keskimääräinen kunnallisveroprosentti nousee ensi vuonna selvästi aiempia vuosia vähemmän. Kuntatalous pysyy sopeutustoimista huolimatta kireänä ennustejaksolla, sillä väestön ikärakenteen muutos lisää voimakkaasti palvelutuotannon menoja. Valtion ja kuntien toimenpiteitä tarvitaan sekä maakuntaudistusta siten, että kuntien ja maakuntien riittävä rahoitus, toimintakyky ja elinvoima turvataan.

Uusi kuntalaki voimaan 1.5.2015

Uusi kuntalaki (410/2015) tuli voimaan 1.5.2015. Lakiin sisältyy siirtymäsäännöksiä, minkä johdosta merkittävää osaa laista sovelletaan vasta 1.6.2017 lukien, mutta esimerkiksi kunnan taloutta koskevia säännöksiä sovelletaan jo vuonna 2015. Laissa on pyritty vastaamaan kuntien toimintaympäristön muutoksiin. Talouden näkökulmasta kuntakonsernin näkökulma korostuu uudessa laissa, mikä tuo nykyistä laajemman näkökulman kuntatalouden tarkasteluun. Taloutta koskevassa luvussa alijäämän kattamismenettelyä terävöitetään.

Uusi kuntalaki korostaa kuntien päätöksenteossa pitkän aikavälin vastuunkantoa ja kunnan toiminnan johtamista kokonaisuutena. Uusi kuntalaki edistää kunnan asukkaiden itsehallinnon ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumista sekä kunnan toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyttä. Kuntalaki mahdollistaa edelleen kunnan hallinnon ja taloudenhoidon järjestämisen paikallisten olosuhteiden mukaan. Osaksi säännökset ovat kuitenkin nykyistä velvoittavampia.

1.1.3 Olennaiset muutokset Sotkamon kunnan toiminnassa ja taloudessa

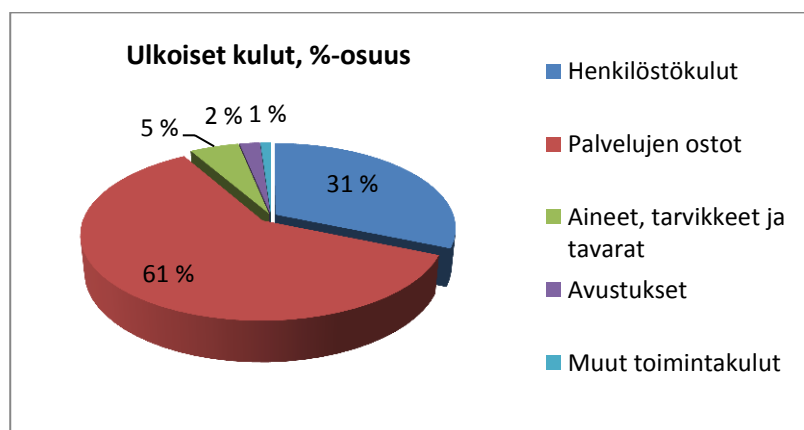
Tuloslaskelma

Kunnan tilikausi toteutui arvioitua parempana mutta silti alijäämäisenä. Vuosikate on -1 198 105,31 euroa alijäämäinen ja tilikauden tulos poistojen jälkeen -3 574 640,88 euroa negatiivinen. Vuonna 2014 vuosikate oli 3 290 041,32 euroa ylijäämäinen ja tilikauden tulos poistojen jälkeen 1 020 785,28 euroa positiivinen. Vuosikate on vuonna 2015 noin 4 488 000 euroa huonompi kuin vuonna 2014. Vuonna 2014 tilikauden ylijäämään vaikutti merkittävästi Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymältä saatu maksuosuuden palautus. Sote-kuntayhtymän vuoden 2015 tilikausi oli alijäämäinen ja Sotkamon kunnan maksettavaksi osuudeksi aiheutui perussopimuksen mukaisesti -369 068 euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen määrä tilikaudella oli 2 583 250 euroa, jota selittää vuoden 2014 tapaan korkeana pysynyt investointitaso. Sotkamon kunnalla ei ollut vuonna 2015 satunnaisia eriä.

Toiminnallisesti merkittävimmät muutokset tilikaudella olivat keskuskeittiön rakentaminen terveyskeskuksen yhteyteen, Taimitarhan alueen ostaminen, Vuokatin koulun liikunta-alueen rakentaminen sekä reittiopasteiden ja reittien rakentaminen.

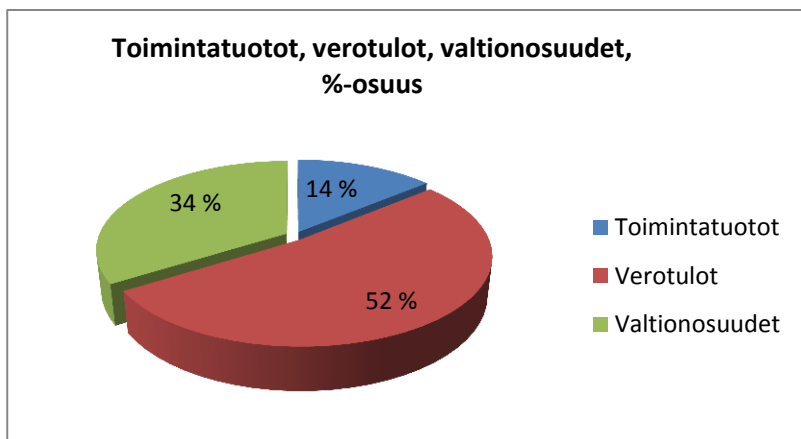
Tilikauden toimintatuotot olivat yhteensä 10 255 518 euroa, joka on noin 65 000 arvioitua vähemmän ja noin 250 000 vuoden 2014 toimintatuottojen määrää vähemmän. Myyntituottoja kertyi 5 563 302 euroa ja kertymä jäi alle arvioidun määrän (toteuma 97,8 % ja poikkeama 126 000 euroa). Myyntitulojen kertymä oli alle vuoden 2014 kertymän noin 263 000 euroa. Erityisesti lomituspäalvelukorvauksia ja kotikuntakorvauksia kertyi arvioitua vähemmän. Maksutuottoja kertyi 1 262 115 euroa ja kertymä jäi alle arvioidun määrän (toteuma 96,9 % ja poikkeama 40 000 euroa). Myös maksutuottojen kertymä oli alle vuoden 2014 kertymän noin 18 000 euroa. Erityisesti rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksuja ja muita yhdyskunta-palvelumaksuja kertyi arvioitua vähemmän. Tukia ja avustuksia saatiin 1 030 568 euroa ja se on noin 73 000 euroa arvioitua enemmän. Muita toimintatuottoja kertyi 2 399 532 euroa ja kertymä on noin 27 000 euroa arvioitua enemmän.

Tilikauden toimintakulut olivat yhteensä 75 664 771 euroa, joka on noin 455 000 euroa arvioitua vähemmän mutta noin 3 895 000 vuoden 2014 toimintakulujen määrää enemmän. Toimintakulut kasvoivat vuodesta 2014 yhteensä 5,4 %. Henkilöstökulut olivat yhteensä 23 667 539 euroa, joka on noin 530 000 arvioitua vähemmän mutta 430 000 vuoden 2014 henkilöstökuluja enemmän. Palvelujen ostot olivat yhteensä 45 664 529 euroa ja se on noin 443 000 euroa arvioitua enemmän ja noin 2 766 000 euroa vuoden 2014 palvelujen ostoa enemmän. Palvelujen oston kasvua selittää erityisesti sote-maksuosuuksien kasvu noin 2 653 000 eurolla vuoden 2014 maksuosuuteen nähden. Sote-maksosuudet ovat jo yli 50 % kunnan käyttötalouden toimintakuluista. Aineita, tarvikkeita ja tavaroita ostettiin yhteensä 3 897 294 eurolla ja se on noin 80 000 euroa arvioitua enemmän ja noin 225 000 euroa vuoden 2014 ostoja enemmän. Avustuksia myönnettiin 1 615 347 euroa ja se on noin 500 000 arvioitua vähemmän mutta noin 400 000 euroa vuoden 2014 avustusten määrää enemmän. Erityisesti lasten kotihoidon tukea myönnettiin arvioitua enemmän (poikkeama noin 70 000 euroa). Muita toimintakuluja kertyi 820 060 euroa ja se on noin 49 000 euroa arvioitua enemmän ja kasvua vuoden 2014 muiden toimintakulujen määrään on 11,0 %. Muiden toimintakulujen kasvua selittää erityisesti pysyvien vastaavien hyödykkeiden luottotappiot ja jotkin kertaluontoiset kuluerät. Toimintakulut kasvoivat kaikilta osin vuoden 2014 kulujen määrään verrattuna.

Verotulojen positiivinen kehitys taittui vuonna 2015. Verotuloja kertyi yhteensä 38 178 424 euroa ja kertymä jäi 144 000 euroa arvioitua vähäisemmäksi ja vuoden 2014 kertymää 480 000 euroa vähäisemmäksi. Erityisesti kunnan tuloveroja kertyi arvioitua vähemmän. Kiinteistöverojen ja yhteisöverojen kertymä pysytteli edellisvuoden tasolla.

Valtionosuuksia kunta sai 24 845 603 euroa, joka on noin 303 000 euroa arvioitua enemmän. Valtionosuuksien määrä on myös noin 180 000 euroa enemmän kuin vuonna 2014 saatujen valtionosuuksien määrä.

Tilikauden rahoitustuottojen ja kulujen määrä oli 1 187 119 euroa ja se on noin 385 000 euroa arvioitua enemmän. Korkotuottoja kertyi 1 452 440 euroa ja se on noin 452 000 euroa arvioitua enemmän. Muita rahoitustuottoja kertyi 178 161 euroa ja se on noin 137 000 euroa arvioitua enemmän. Korkokuluja maksettiin tilikaudella 292 602 euroa ja se on noin 84 000 arvioitua enemmän. Muita rahoituskuluja maksettiin 150 880 euroa ja se on 120 000 arvioitua enemmän. Korkokulujen kertymään vaikuttaa osaltaan 26.6.2015 Nordea pankin kanssa laadittu ja kunnan absoluuttiseen lainamäärään sidottu koronvaihtosopimus, joka matalan korkotason aikaan aiheuttaa kunnalle nettokustannuksia eikä toimi suojaavana johdannaisena. Kunnan kassanhallinta ja maksuvalmius ovat tilikauden aikana heikentyneet, jonka vuoksi luottolimiittitilin käyttöön on jouduttu turvautumaan säännöllisesti, ja tilin käytöstä on maksettu luottokorkoa sekä limiittikorkoa. Kassan tehokkaammaksi hallitsemiseksi ja maksuvalmiuden turvaamiseksi Sotkamon kunnassa otetaan vuonna 2016 käyttöön kuntatodistusohjelma, jolla saadaan tarvittaessa luottolimiittiä edullisemmin lyhytaikaista vierasta pääomaa käyttöön.

Vuonna 2015 uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin 5 500 000 euroa, joka on 1 500 000 euroa arvioitua vähemmän (arvio 7 000 000 euroa). Nostettu lainamäärä ei kuitenkaan riittänyt vuoden 2016 alkupuolelle, jolloin keskuskeittiön valmistumisesta erääntyi maksettavaksi yhteensä noin miljoona euroa loppulaskuja ja lisätöitä. Kunnan maksuvalmius heikkeni, koska kunnan kassassa ei ollut vuoden 2016 alussa riittävästi likvidiä selviytyä muista säännöllisesti toistuvista maksuista kaikilta osin eräpäiviin mennessä, vaan kunta joutui tekemään maksujärjestelyitä ja maksamaan erääntyneistä laskuista viivästyskorkoja, jotka tulevat näkymään vuoden 2016 tilinpäätöksessä. Kassan hallinta ja maksuvalmiuden säilyttäminen edellyttää entistä aktiivisempaa ja suunnitelmallisempaa otetta kunnassa.

Tuloksen käsittely v. 2013-2018, 1 000 €						
	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Edellisten kausien ylijäämä		16 737 668	17 758 453	14 183 813	10 571 226	6 187 498
Tilinpäätös		1 020 785	-3 574 640			
Talousarvio / taloussuunnitelma				-3 612 587	-4 383 728	-4 127 822
Kumulatiivinen ylijäämä kalenterivuoden lopussa	16 737 668	17 758 453	14 183 813	10 571 226	6 187 498	2 059 676

Vuoden 2015 alkavassa taseessa on edellisiltä vuosilta kertynyttä kumulatiivista ylijäämää yhteensä 17 758 453 €. Yhdessä tilikauden 2015 alijäämän kanssa taseen oman pääoman edellisten tilikausien kumulatiivisesti ylijäämäksi jää 14 183 813 €. Talousarviovuosi 2016 sekä suunnitelmavuodet 2017-2018 on budjetoitu alijäämäisiksi, joka syö kertyneen ylijäämän 3-4 milj. euron vuosivauhdilla. Ilman ryhtiiliikettä sähköyhtiökaupoista kertynyt kumulatiivinen ylijäämä tulee syödyksi vuoden 2018 loppuun mennessä.

Kunnassa on voimassa kuntalain tarkoittama talouden tasapainottamisohjelma, jonka valtuusto on 23.12.2013/129§ hyväksynyt. Tasapainottamisohjelma on laadittu vuosille 2014-2017 ja se tullaan päivittämään vuoden 2016 alussa osana talousjohtajan vetämää talousselvitystä. Alkuperäisen selvityksen lopputulema ei kuitenkaan ole oleellisesti muuttunut; kunnan talous tulee olemaan tiukka koko kuluvan vuosikymmenen ajan, joten kunnan tulopohjan kannalta

olennaista on verotulojen myönteinen kehitys (työpaikkojen ja työmahdollisuuksien luonti) sekä toimintakulujen kasvun taittaminen. Lisäksi investointitasoa tulee hillitä ja tehtävät investoinnit saada tuottamaan tuloa.

Kunnan talouden pitkän aikavälin kestävyystarkastelua päivitetään vuoden 2016 aikana, ja talouden hallinnassa keskitytään myös lyhyen ja keskivälin aikajänteen talouden vakauttamiseen liittyvään talouden seurantaan ja arviointiin. Toimintasuunnitelma laaditaan talouden lähivuosien kriisiytymisen estämiseksi ja talouden vakauttamiseksi tarpeellisten ja suunniteltujen toimenpiteiden toteuttamiseksi. Talousarviosuunnittelun yhteydessä kiinnitetään huomiota lainarahoituksen suunnitteluun, suunnitelmavuosien sisältöön sekä kunnan kantokyvyn kestävästi investointiohjelman laatimiseen.

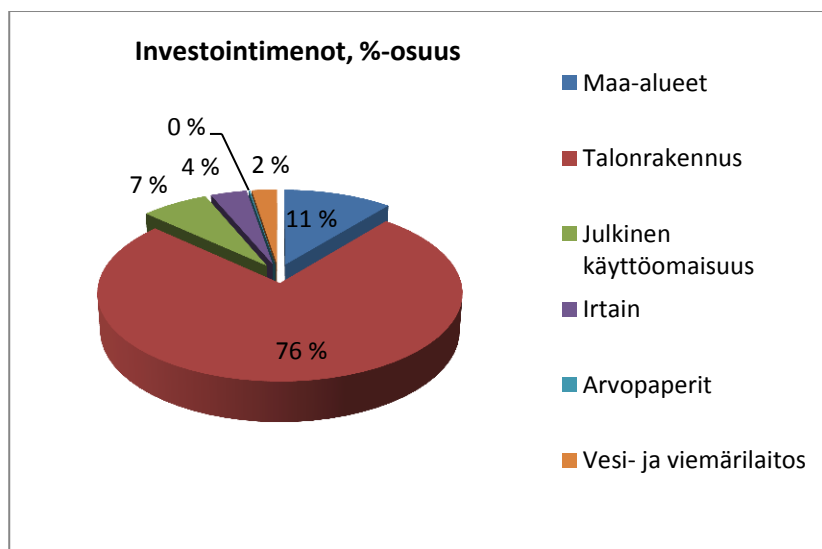
Investoinnit

Investointimenot olivat tilikaudella yhteensä 6 985 440 euroa, joista kunnan nettomenot myyntivoitot huomioituna 6 598 333 euroa. Ulkopuolista rahoitusta investointeihin saatiin noin 387 107 euroa. Keskuskeittiön valmistuminen ja sote-palvelujen tilaratkaisut olivat suurin yksittäinen investointikohde 4 552 859 euron rakennuskustannusten toteumalla. Keskuskeittiön valmistumiseen liittyen hankittiin myös tarjoiluvaunuja sekä tehtiin keskuskeittiön vesi- ja viemärijärjestelmän saneerausta.

Kunta käytti Taimitarhan oston 250 000 euroa ja Vuokatin koulun liikunta-alueen rakentamiseen 164 573 euroa. Leivolan asuntojen suunnitteluun ja rakentamiseen käytettiin 237 067 euroa ja kohteeseen kilpailutettiin vuoden 2016 alkupuolella korkotukilaina sekä haettiin Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselta avustusta. Reittiopasteita ja reittejä rakennettiin 213 172 eurolla. Maa-alueiden hankintaan käytettiin 718 446 euroa, mikä on noin 457 000 euroa enemmän kuin vuonna 2014. Tuolloin maanostot olivat 260 816 euroa.

Kunnan ulkoisten nettisivujen uudistaminen siirtyi toteutettavaksi vuonna 2016 ja samoin kunnan sisäisen intranetin rakentaminen.

Taloussuunnitelmakauteen sisältyy merkittäviä investointikohteita, mikä tuo haasteita talouden tasapainottamiseksi. Suunnitelmavuosille 2017-2018 on suunniteltu 7-9 milj. euron investointeja.

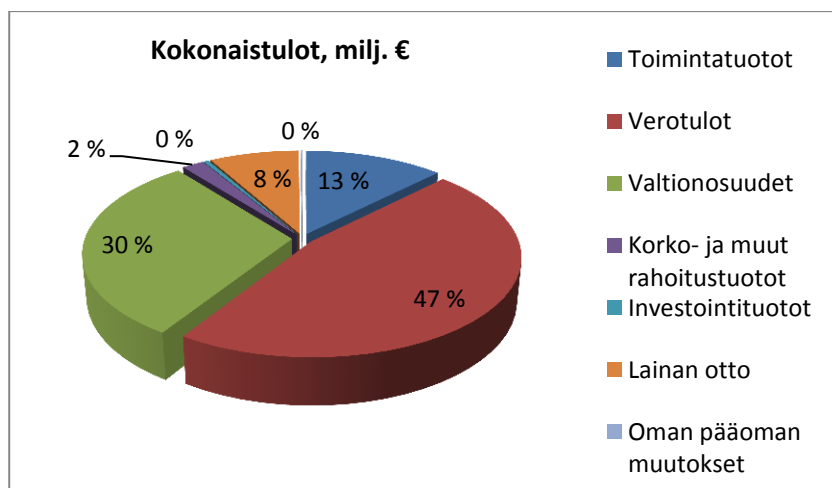
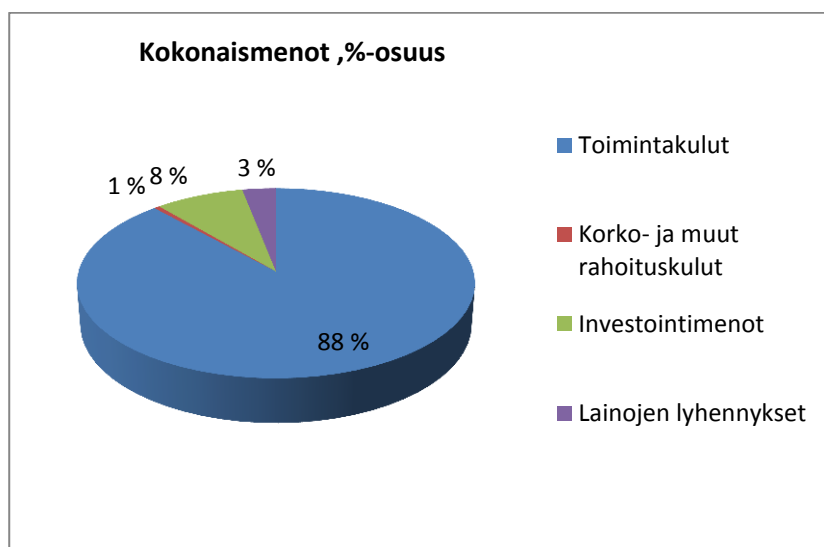

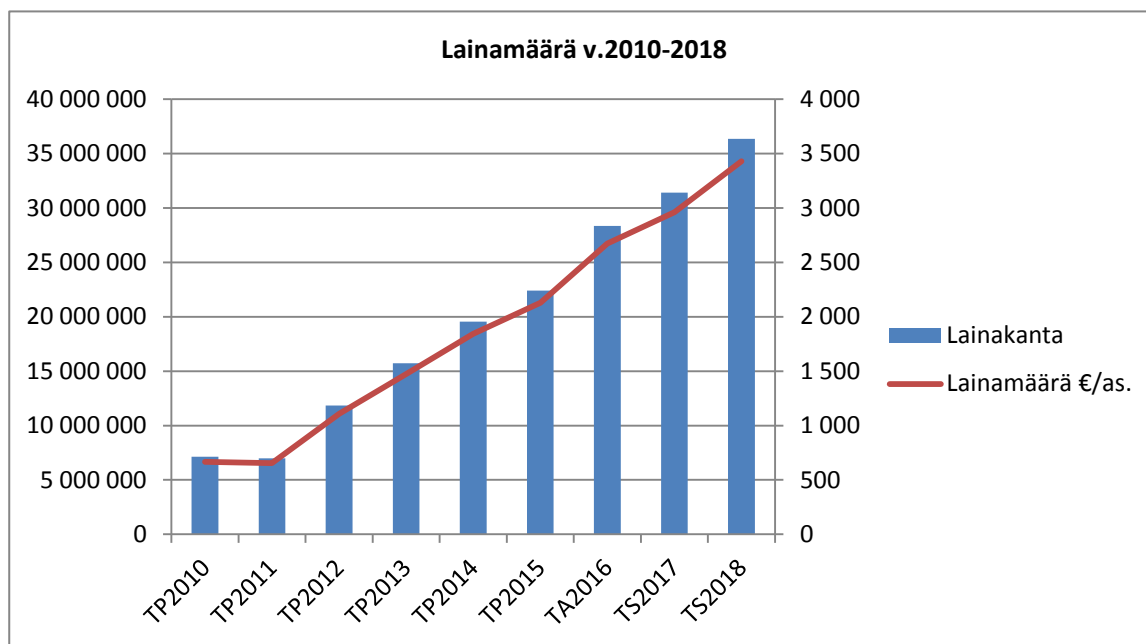
Rahoitus

Vuonna 2015 nostettiin uutta pitkäaikaista lainaa 5 500 000 euroa ja lainoja lyhennettiin 2 639 000 eurolla. Alhaisesta korkotasosta johtuen pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 289 050 arvioitua enemmän. Lyhytaikaista lainaa eli luottolimiittä oli käytössä tilikauden viimeisenä päivänä 1 105 614 euroa, ja se näkyy rahoituslaskelmassa lyhytaikaisten lainojen muutoksena.

Kunnan pitkä- ja lyhytaikainen korollinen vieras pääoma oli tilikauden lopussa yhteensä 23 518 072 euroa, joista pitkäaikaista vierasta pääomaa oli 22 412 458 euroa. Asukaskohtainen lainamäärä oli vuoden lopussa 2 235 euroa. Vuonna 2014 asukaskohtainen lainamäärä oli 1 846 euroa, joten se kasvoi 391 eurolla ollen vielä hieman maan keskiarvon alapuolella. Prosentuaalisesti asukaskohtainen lainamäärä kasvoi vuoden takaisesta 21,1 %.

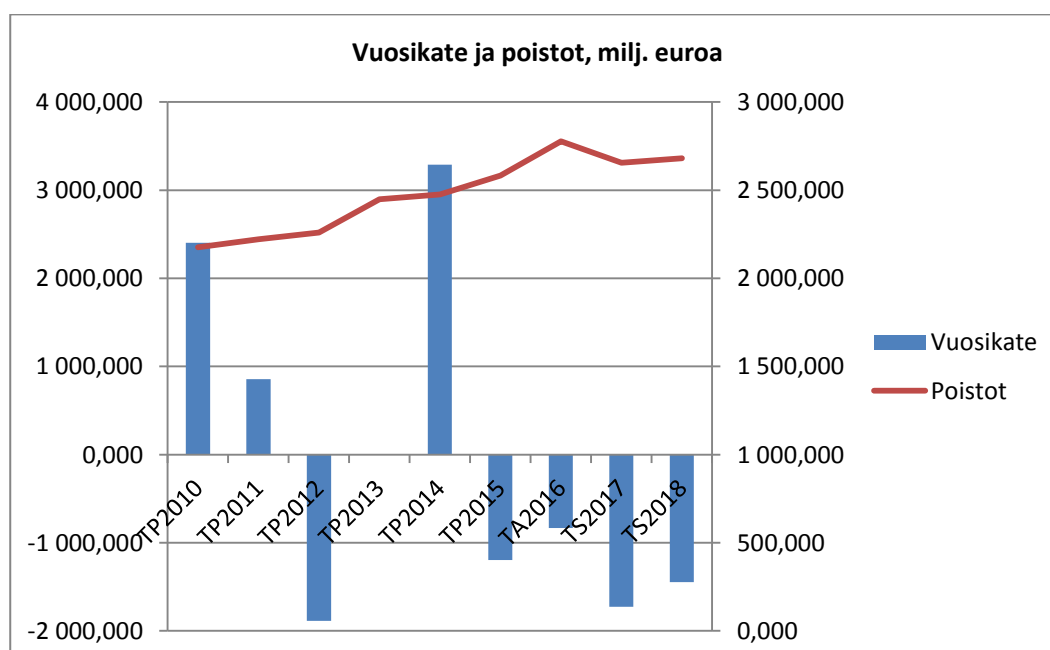
Kunnan kokonaismenot olivat 85 732 743 euroa, joista toimintakulujen osuus 75 664 771 euroa, korko- ja muiden rahoituskulujen osuus 443 482 euroa, investointimenojen osuus 6 985 440 euroa ja lainojen lyhennysten osuus 2 639 050 euroa. Kunnan kokonaistulot olivat 81 902 838 euroa, joista toimintatuottojen osuus 10 255 519 euroa, verotulojen osuus 38 178 424 euroa, valtionosuudet 24 845 603 euroa, korko- ja muut rahoitustuotot 1 630 601 euroa, investointituotot 387 077 euroa sekä pitkä- ja lyhytaikaisten lainojen osuus 6 605 614 euroa. Korko- ja muut rahoitustuotot kertyivät lähes kokonaan Loiste Oy:n kunnalle maksamista juniorilainan koroista. Kunnan saamat tulot eivät riittäneet kattamaan menoja.

Yleisesti kuntataloudessa taloutta voidaan pitää tasapainoisena, kun vuosikate kattaa käyttöomaisuuden poistot. Vuosikatteen tulee pääsääntöisesti kattaa myös investoinnit, jotta kuntatalous olisi kokonaisuudessaan tasapainossa. Minimitavoite kuntien taloudenhoidossa on positiivinen vuosikate. Jos vuosikate on negatiivinen, joudutaan käyttömenoihin, kuten palkkoihin, käyttämään lainaa. Jossain määrin kasvun rahoittaminen velkarahalla on hyväksyttävää, mutta suhde muuhun rahoitukseen on oltava taloudellisesti kestävällä pohjalla.

Sotkamon kunnan tasapainoinen talous edellyttää käyttötalousmenojen kasvun taittamista, verotulojen suotuisaa kehittymistä sekä investointien maltillistamista. Vuosikatteen positiiviseksi saaminen on tärkeää sekä tuloslaskelman pitämiseksi tasapainossa että investointien rahoittamiseksi. Lainakannan kasvua voidaan hillitä, jos vuosikate saadaan positiiviseksi. Riittävä vuosikate parantaa merkittävästi lainojen takaisinmaksukykyä ja vähentää uuden lainan tarvetta. Viime vuosien mittavat investoinnit ja poistotason pysyminen korkealla vaikuttavat poistojen kasvun kautta myös tuloslaskelman tilikauden tulokseen.

Tilastokeskuksen määritelmän mukaan vuosikate osoittaa sen tulo- ja palvelukate, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja palvelukate riittävyyttä. Perusoletus on, että tulo- ja palvelukate on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen.

Poistot kuvaavat keskimääräistä vuosittaista korvausinvestointitarvetta. Mikäli vuosikate kattaa poistot (korvausinvestoinnit), kunnan ei tarvitse velkaantua, realisoida käyttöomaisuuttaan tai pitkäaikaisia sijoituksiaan tai vähentää toimintapääomaansa pitääkseen palvelujen tuotantovälineet toimintakunnossa. Jos vuosikate jää negatiiviseksi, tulo- ja palvelukate ei riitä edes juokseviin menoihin.

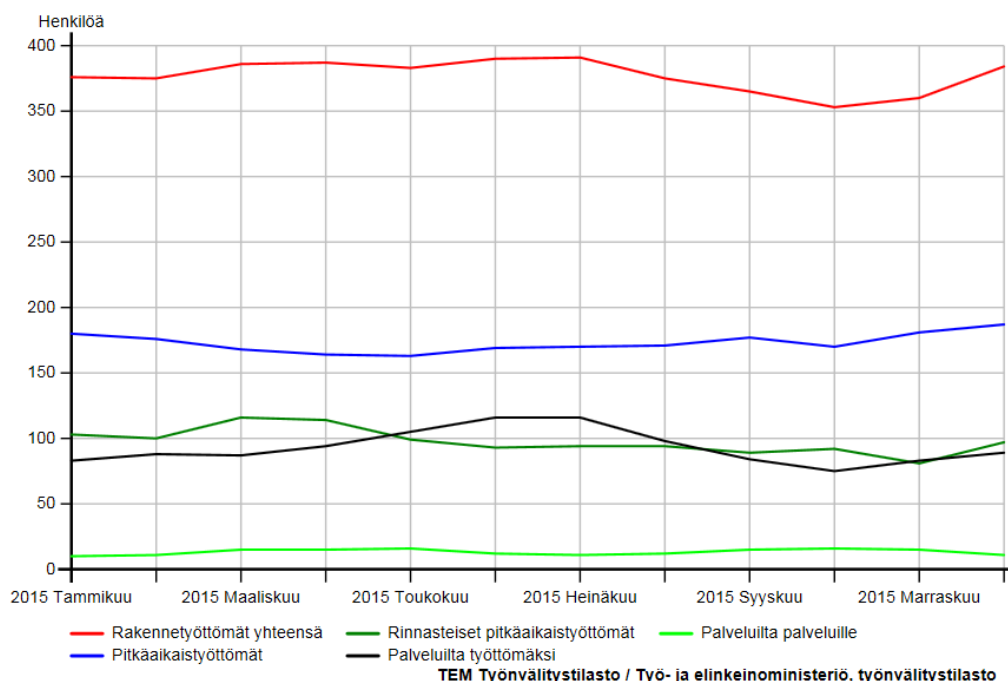
Vahvistuvan tai ylijäämäisen talouden mittari on, jos vuosikatteella pystytään kattamaan pitkäaikaisten lainojen lyhennykset ja korvausinvestoinnit. Tasapainossa olevan talouden mittari on, jos vuosikate riittää suunnitelman mukaisiin poistoihin sekä korvausinvestointien rahoittamiseen. Heikkenevän talouden mittari on, jos vuosikate on positiivinen mutta tilikauden tulos negatiivinen. Kriisitalouden mittari on, jos vuosikate kehitys pitkittyy negatiiviseksi.

Työllisyys- ja elinkeinoasiat sekä asuminen

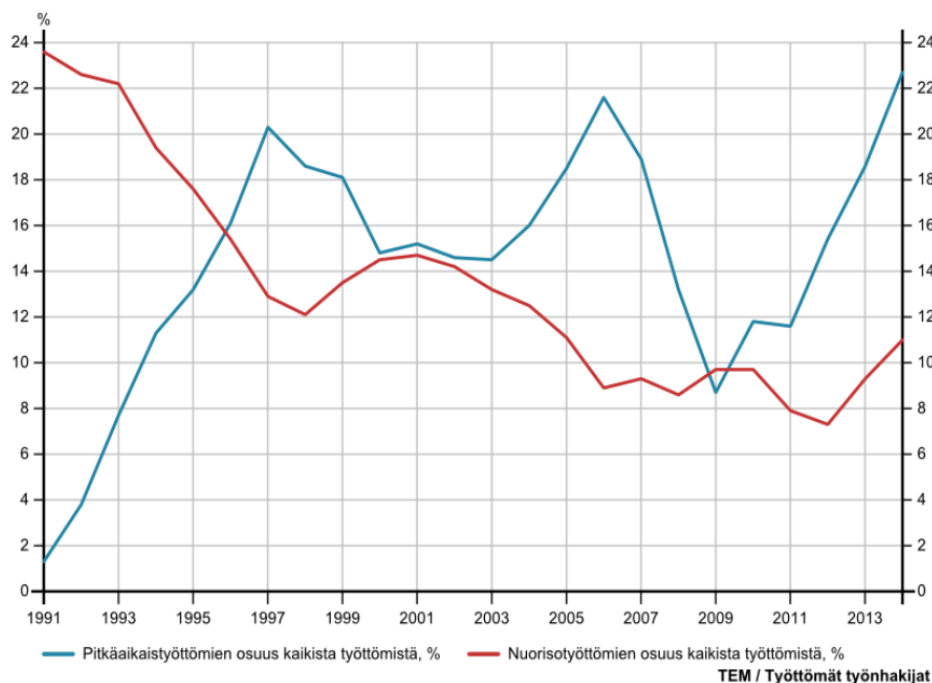
Sotkamon kunnassa oli 31.12.2015 asukkaita 10 523. Kunnan asukasmäärä väheni vuoden 2015 aikana yhteensä 0,7 %. Vähennys oli 83 asukasta.

Kainuun työllisyyskatsauksen (joulukuu 2015) mukaan vuosi 2015 päättyi työllisyyden suhteen myönteisiin näkyymiin. Työttömyys kääntyi kesän jälkeen laskuun ja asettui joulukuussa selvästi vuoden takaista alemmalle tasolle. Tammikuussa 2016 työttömien osuus työvoimasta oli Kainuussa 17,5 % (5 900 henkilöä) kun tammikuussa 2015 lukema oli 18,2 % (6 220 henkilöä). Tammikuussa 2015 työttömiä oli 320 enemmän, vuositasolla laskua on ollut -5 %. Työttömistä työnhakijoista lomautettuna oli 498 henkilöä. Sotkamossa oli tammikuussa 2015 työnhakijoina 695 henkilöä ja vuotta myöhemmin 686 henkilöä. Tammikuussa 2015 ja 2016 työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 14,3 %. Avoimia työpaikkoja oli tammikuussa 2015 auki 52 ja tammikuussa 2016 66. Lisäystä on ollut 14 työpaikkaa (27 %).

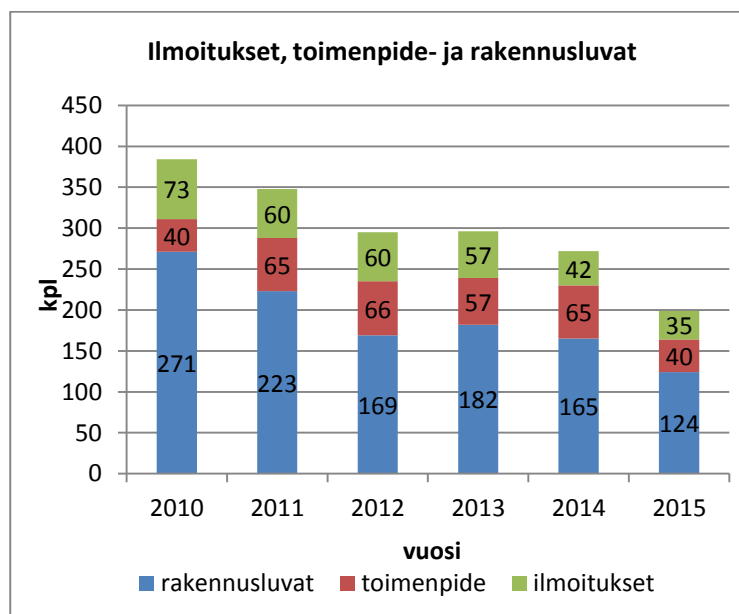
6210. Rakennetyöttömät sukupuolen, iän, ammatin, koulutuksen ja palvelulinjan Kunta = 765 SOTKAMO

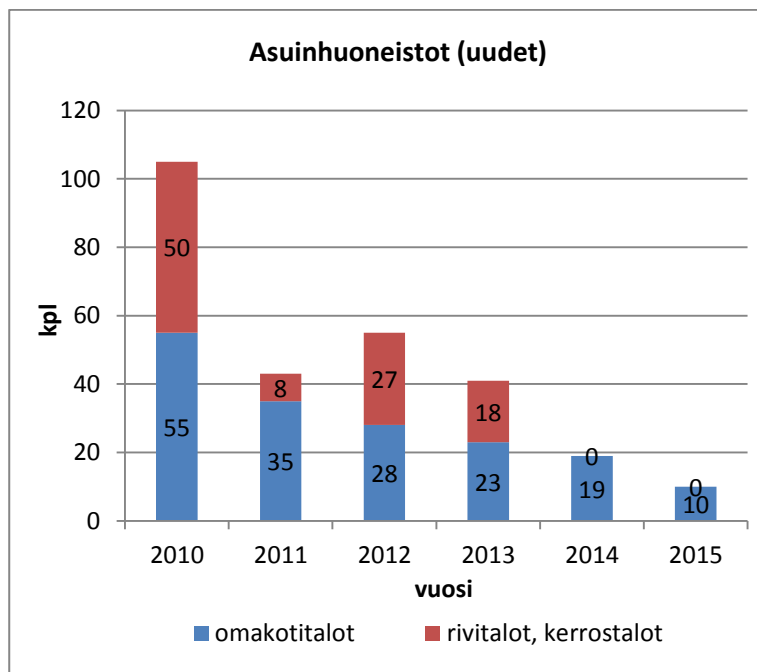

Vuoden aikana pitkäaikaistyöttömien määrä Sotkamossa väheni 7 henkilöllä ja rakennetyöttömien määrä väheni 8 henkilöllä. Rakennetyöttömien määrä oli alimmillaan vuoden aikana lokakuussa, jolloin rakennetyöttömänä oli kunnassa 350 henkilöä. Pitkäaikaistyöttömien määrä oli alimmillaan huhti-toukokuussa, jolloin määrä oli 163. Pitkäaikaistyöttömiin lasketaan työttömät työnhakijat, joiden työttömyys on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään yhden vuoden. Nuorisotyöttömiä ovat puolestaan laskentapäivänä kaikki 15 - 24-vuotiaat työttömät työnhakijat mukaan lukien lomautetut.

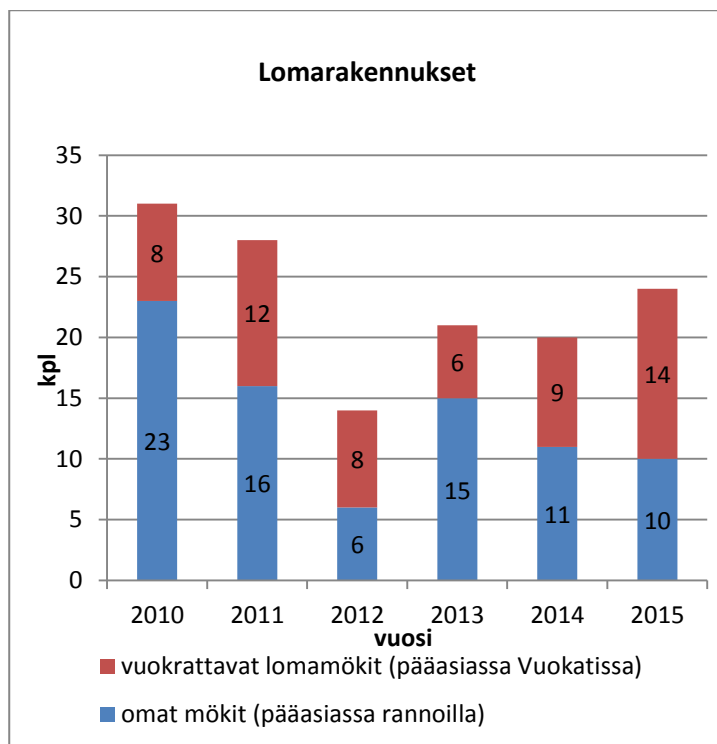

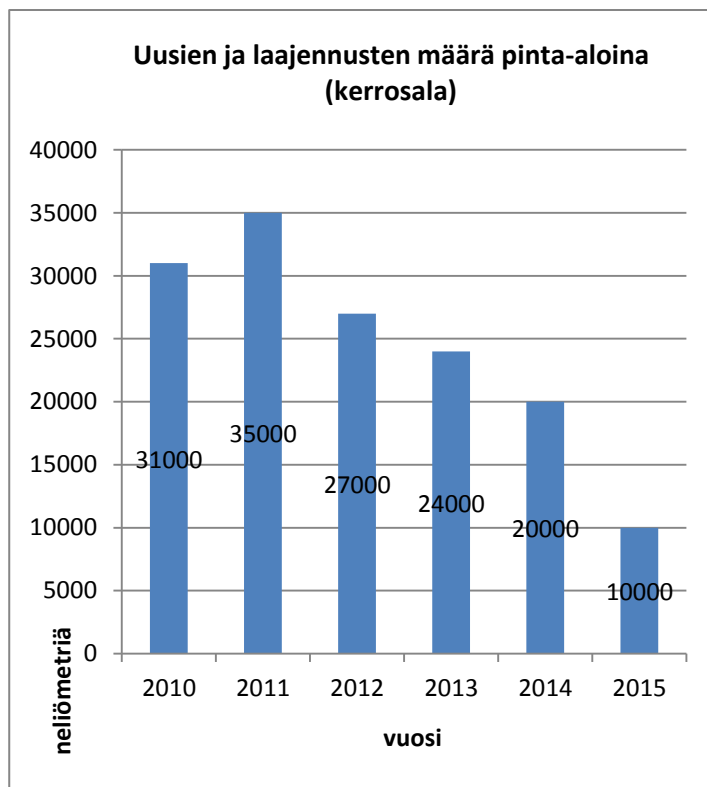
Työllisyydenhoidon yksi merkittävä menoerä on työmarkkinatuen kuntaosuus, johon hallintopalveluissa oli alun perin vuodelle 2015 varattu 400 000 euroa. Talousarviomuutoksen yhteydessä kunnan työmarkkinatukimaksuun varattiin 150 000 euron lisämääräraha, jolloin uusi määräraha oli 550 000 euroa. Lopullinen kertymä oli 592 274,04 euroa, mikä ylitti muutetun talousarvion lisämäärärahan yli 42 000 eurolla. Kunta maksoi työmarkkinatukimaksuja tilikaudella 286 097,27 euroa enemmän vuoteen 2014 nähden, jolloin maksut olivat 306 176,77 euroa.

Yleinen markkina- ja taloustilanne vaikutti osaltaan tilikautena ilmoitusten, toimenpide- ja rakennuslupien määrän vähentymisenä viime vuosien takaisista määristä. Rakennuslupien määrä on vähentynyt vuoden takaisesta 25 % ja vuoden 2015 lupien määrä on vähäisin 2010-luvulla. Myös asuinhuoneistojen rakentaminen on vähentynyt merkittävästi viime vuosien aikana. Vähemmän näkyy erityisesti rivitalojen ja kerrostalojen rakentamisen pysähtymisenä. Myös omakotitalojen rakentaminen on hiipunut muutaman vuoden takaiseen tilanteeseen nähden. Vuonna 2015 rakennettiin vain 10 uutta omakotitaloa eikä yhtään rivitaloa tai kerrostaloa. Lomarakennusten osalta tilanne on positiivisempi, sillä vuokrattavien lomamökkien rakentaminen on kasvanut Vuokatissa. Omien mökkien rakentaminen on ollut hiipumassa.

1.1.4 Henkilöstö

	Hallinto			Tekninen			Sivistys			Yhteensä		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Toistaiseksi voimassaoleva työsuhde	53	55	54	40	88	89	307	276	284	400	419	427
Määräaikaiset	27	3	5	8	6	14	78	50	68	113	59	87
Sijaiset	0	0	1	0	8	10	39	30	20	39	38	31
Työll.+oppisop.	0	0	0	10	14	6	23	19	5	33	33	11
Yhteensä	80	58	60	58	116	119	447	375	377	585	549	556

Sotkamon kunnan henkilöstömäärä 31.12.2015 oli 556 henkilöä, joista toistaiseksi voimassa olevassa työsuhhteessa oli 427 henkilöä, määräaikaisena 87 henkilöä, sijaisena toimi 31 henkilöä sekä työllistettynä/oppisopimuksella 11 henkilöä. Henkilöstön määrä on kasvanut 7 henkilöllä (0,1 %) edellisestä vuodesta.

Henkilöstökulut vuonna 2015 olivat yhteensä 23 667 539,74 euroa, josta palkat ja palkkiot 17 594 263,93 euroa ja henkilösivukulut 6 073 275,81 euroa. Henkilöstökulut nousivat edellisestä vuodesta 430 423 euroa eli 1,9 %. Henkilöstökertomuksessa raportoidaan yksityiskohtaisemmin henkilöstöön liittyvistä tunnusluvuista.

1.1.5 Arvio tulevasta kehityksestä

Yleisen talouskehityksen heikot näkymät valtakunnallisesti sekä julkisen talouden heikko tila tuovat merkittäviä paineita myös kuntien talouteen ja toimintaan. Tämä näkyy erityisesti siksi, että valtio on sopeuttamistoimissaan kohdistanut merkittäviä leikkauksia kuntatalouteen. Valtiontalouden tasapainottaminen leikkaamalla kuntien valtionosuuksia ei kuitenkaan paranna julkisen talouden kokonaisuuden tilaa, vaan siirtää tasapainottamistoimien vastuun kunnille ja aiheuttaa kunnissa merkittäviä veronkorotuspaineita.

Kuten koko kuntasektorin, myös Sotkamon kunnan tulevaan kehitykseen vaikuttaa olennaisesti tuleva toimintaympäristö, johon vaikuttavat maan hallituksen valmistelevat rakenteelliset uudistukset. Myös varhaiskasvatuksen osalta on odotettavissa lainsäädännöllisiä muutoksia (esim. ryhmäkokojen ja subjektiivisen hoito-oikeuden osalta). Vielä ei kuitenkaan ole selvillä, miten edellä mainitut asiat uudistuksen myötä hoidetaan. Kunnan rooli alueen elinvoiman sekä kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallistumisen kehittämiseksi säilyy.

Jotta kunnan talous ei velkaantuisi liikaa, kunnan investointitaso tulee suhteuttaa vuosikatteeseen ja vuosikatteen tulee olla vuosikatteen vähintään poistojen suuruinen. Käyttötalouden osalta on edelleen jatkettava entistä tarkempaa ja kokonaisvaltaisempaa taloudenpitoa. Kunnan omaa toimintaa kehittämällä on löydettävä uusia toimintatapoja ja -välineitä, joiden kautta toiminnan tehokkuus ja työtyytyväisyyttä unohtamatta lisääntyvät.

Kustannustehokkuutta edistävien tekijöiden ja kustannustehokkuuden kriteerien huomioiminen tuo lisäksi uusia näkökulmia kunnan tuottamiin dokumentteihin ja selkeyttää sitä koko organisaatiolle. Kunnan ei tule kasvattaa lainakantaansa enää suuremmaksi ja kunnan olisi hyvä huomioida jatkossa dokumenteissa paremmin velan rooli investointien hyödyn jakajana ja kehityksen nopeuttajana. Kunnan lainanotto nähdään perinteisesti pelkästään väliaikaisena keinona kunnan rahoittamiseksi, mutta todellisuudessa kunnan lainanotolla on laajempi merkitys kunnalle. Velkarahoituksen avulla pystytään jakamaan meno usealle vuodelle ja kohdistamaan kustannukset investoinneista hyötyjille. Velalla pystytään nopeuttamaan kunnan kehitystä ja saamaan nopeammin kehityksen myötä tulevia hyötyjä kuten palvelujen monipuolistuminen, käyttökustannusten väheneminen ja asukastytyväisyyden kasvaminen. Sotkamon kunnan taloudellista tilaa analysoitaessa pitäisi muistaa nostaa myös velkarahoituksen positiivinen puoli esiin.

Sotkamon kunnanvaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 23.12.2013 kunnan talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2014-2017. Tasapainottamisohjelman mukaisia toimenpiteitä on toteutettu kunnassa mutta kunnan menokehityksen ja esimerkiksi huonon verotulokehityksen takia tarvitaan uusia tasapainottamiskeinoja ja tasapainottamisohjelman päivittämistä. Sotkamon kunnassa on käynnistetty talousjohtajan vetämänä vuonna 2016 talousselvitys kunnan taloudellisesta tilanteesta ja toimenpiteistä talouden tasapainottamiseksi. Talousselvitystä hyödynnetään talousarviovuoden 2017 sekä suunnitelmavuosien 2018-2019 rakentamisessa. Talousselvityksen rinnalla päätettiin käynnistää yhtäaikaisesti nykyisen tasapainottamisohjelman päivittäminen/uuden ohjelman laatiminen. Talousselvityksen toteuttamisen ja tasapainottamisohjelman laatimisen tueksi kunnassa otetaan käyttöön Kuntamaisema –sähköinen työkalu, jolla saadaan brutto- ja nettotasolla tietoja verrokkikuntien tilinpäätöstiedoista ja erilaisia kunta-vertailuraportteja.

Sotkamon kunnan tulevan kehityksen kannalta on olennaisen tärkeää, miten kunta onnistuu houkuttelemaan alueelleen uusia asukkaita ja työpaikkoja. Vaikka kuntatalouden haasteet tulevat koettelemaan myös Sotkamaa, on kunnalla kuitenkin hyvät edellytykset pärjätä tulevaisuudessa. Tämä edellyttää talouden tasapainottamista, aktiivisuutta, kehitysmuotoisyyttä ja uskoa tulevaisuuteen. Sotkamon kunta tulee kehittämään toimintaansa suunnitelmallisesti pyrkien samalla aktiivisesti ennakoimaan kuntalaisten, yritysten, elinkeinoelämän sekä muiden toimintaympäristössä keskeisesti vaikuttavien toimijoiden muuttuvia tarpeita.

1.1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Toimintaympäristöön liittyviä epävarmuustekijöitä tulee valmistelluista, mutta hyväksymättömistä lainsäädännöllisistä uudistuksista ja niiden vaikutuksista Sotkamon kunnalle. Juha Sipilän hallituksen keskeinen tavoite on saada talous ja työllisyys kasvuun. Mikäli kasvu ja työllisyys paranevat, on sillä merkittävä vaikutus myös kuntatalouteen. Sopeuttamisen ja leikkaamisen lisäksi hallitus tavoittelee rakenteellisia uudistuksia, joiden vaikutus on nähtävissä vasta pidemmällä aikavälillä.

Syyskuussa 2015 valtion talousarvioesityksen yhteydessä julkaistiin ensimmäinen uuden muotoinen julkisen talouden suunnitelma vuosille 2016-2019. Osana julkisen talouden suunnitelmaa on laadittu myös kuntatalousohjelma vuosille 2016-2019. Näiden tavoitteena on luoda toimintamalli, jolla kuntien vastuulla olevien palveluiden järjestäminen ja rahoitus pidetään tasapainossa sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Julkisen talouden suunnitelman ja kuntatalousohjelman avulla ohjataan hallituskaudella koko hallituksen päätöksentekoa, uusien lakiesitysten valmistelua ja kehityshankkeita sekä kuntataloutta.

Monien kuntatalouteen vaikuttavien toimien valmistelu on hyvin alkuvaiheessa, eikä vaikutuksia ole mahdollista arvioida kovinkaan tarkasti. Tällaisia ovat esimerkiksi kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentäminen sekä uudistukset, merkittävimpana sote-uudistus. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutos tulee muuttamaan merkittävästi kuntien toimintaympäristöä ja taloutta, toistaiseksi uudistuksen vaikutuksista kuntien rahoitukseen, omaisuuteen tai henkilöstöön ei ole lopullisia päätöksiä.

Taloussuunnitelmakauteen sisältyy perustoimeentulotuen maksatuksen siirto kunnilta Kelalle vuoden 2017 alusta. Tämä vähentää sekä kuntien menoja että tuloja. Muutos supistaa kuntien menoja arviolta noin 700 miljoonaa euroa ja tukeen kohdistettu valtionapu poistuu kuntien toimintatuloista. Kuntien osuus perustoimeentulotuen kustannuksista vähennetään kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta. Uudistuksen on arvioitu vähentävän kuntien hallintomenoja, mutta vastaavasti tuen alikäytön väheneminen lisää kuntien kustannuksia. Nettomääräisesti uudistuksen on arvioitu heikentävän kuntataloutta hieman, vaikka lähtökohtana on ollut kustannusneutraali malli.

Sotkamon kunnan strategiassa on asetettu tavoitteet ja painopisteet tuleville vuosille. Tavoitekokonaisuudet ovat elinvoima, palvelut, arjen sujuvuus sekä talous ja resurssit. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tulee edelleen kiinnittää huomiota vuosittaisten talousarviotavoitteiden asettamisessa ja raportoimiseksi tulee kiinnittää huomiota tilinpäätösten valmistelussa.

Kunnan kokonaisverotulojen kehitykseen liittyy aina epävarmuustekijöitä, vaikkakin erityisesti kunnallisveron kehitys näyttää Sotkamossa alkuvuoden 2016 osalta varovaisesti alkuvuotta 2015 myönteisemmältä. Kunnalla on lähivuosina tulo-odotuksia muun muassa tonttien myynneistä ja merkittävien elinkeinopoliittisten investointien käynnistymisestä, mutta menojen kasvuun ja rakenteeseen on kiinnitettävä huomiota, jotta alijäämäinen kehitys saadaan taittumaan.

Sotkamon kunnan tavoitteena on pitää jatkossa kunnan asukasluku vähintäänkin tasaisena, jotta palvelutarpeet ja -tuotanto saadaan mitoitettua tasapainoon talouden kanssa.

1.1.7 Ympäristötekijät

Kunnallistekniikan suunnittelussa ja rakentamisessa on noudatettu tilikaudella kestävän kehityksen periaatteita, muun muassa laadukkaita materiaaleja ja rakenteita käyttämällä. Tämä säästää elinkaarimittakaavassa kustannuksia ja luonnonvaroja. Kunnallistekniikan puolella tehtiin yksi hidaste Jäätiöntielle.

Vuoden 2015 aikana katuvalaistusta saneerattiin ja Akkonimentien ja Markkinatien katuvalot uusittiin energiatehokkaihin led-valaisimiin. Katuvalaistuksen saneeraukseen käytettiin yhteensä noin 58 000 €. Katuvalaistuksen kokonaisenergiankulutusta on saatu pienennettyä.

Vuonna 2015 tehtiin perusteellisia tutkimuksia Tenetin sisäilmaongelmien syiden selvittämiseksi ja ratkaisemiseksi. Toimenpiteitä ei aloitettu vielä vuonna 2015.

Merkittäviä energiansäästötoimenpiteitä ei tehty vuonna 2015.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamis-järjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Kunnan sisäisen valvonnan tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus siitä, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, lain säännöksiä, viranomaisohjeita, ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja omaisuus ja resurssit turvataan.

Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan kunnan ja kuntakonsernin toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja raportoimiseksi.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt sisäisen valvonnan ohjeet 27.5.2008. Ohjetta on tarkistettu kunnanhallituksen päätöksellä 7.5.2013. Sotkamon kunnassa ei ole omaa sisäisen tarkastuksen yksikköä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan valvontavastuut on määritelty kunnan sisäisen valvonnan yleisohjeessa. Ohje kattaa sisäisen valvonnan osa-alueet, järjestämisvastuun ja toiminnan tavoitteet, tilivelvollisuuden, valvonnan yhteydet suunnittelu- ja johtamisjärjestelmään, riskien hallinnan, toiminnan ja talouden hoidon, materiaalihallinnon, EU- hankkeet ja projektien hallinnon sekä arkistoinnin ja muut määräykset. Kunnan sisäinen valvonta on järjestetty sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti.

Kunnanhallitus ja muut toimielimet ovat valvoneet ensisijaisesti saamiensa raporttien ja viranhaltijapäätösten perusteella, että toiminnassa noudatetaan lakeja ja muita säännöksiä sekä toimitaan päätösten mukaisesti. Lainmukaisuuden ja oikeellisuuden varmistamiseksi päätökset on perusteltu. Sisäisestä valvonnasta ovat huolehtineet tulossyksiköiden esimiehet alaisensa toiminnan osalta ja tulossyksiköiden esimiesten osalta palvelualuejohtajat. Kunnanjohtaja on hoitanut palvelualuejohtajien osalta sisäisen valvonnan. Palvelualueilla on laadittu erilliset, yksikkökohtaiset sisäisen valvonnan raportit, jotka toimitetaan kunnanhallituksen kautta tarkastuslautakunnalle.

Hallintojohtaja on hoitanut talouteen liittyvän valvonnan 30.11.2015 saakka. Talousjohtaja on aloittanut virassa 1.12.2015 ja on vastannut siitä lähtien koko kunnan taloudenhoitoon liittyvistä tehtävistä. Sisäinen tarkkailu on toteutettu normaalina esimiestyönä, millä on varmistettu tehtävien hoitaminen oikea-aikaisesti ja hyväksyttävästi. Sähköiset järjestelmät ovat kattavilla laskenta- ja raportointijärjestelmillä lisänneet sisäisen valvonnan ja tarkkailun toimivuutta.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Talousarvion tavoitteiden toteutuminen on raportoitu tilinpäätöksessä talousarvion toteutuminen –osiossa. Vuosittaisia seuranta- ja raportointikäytäntöjä on noudatettu. Sitovien tavoitteiden strategianmukaisuuteen, arvioitavuuteen ja mitattavuuteen tulee kiinnittää tulevien vuosien talousarvioita ja tilinpäätöksiä laadittaessa.

Toiminnan tuloksellisuuden arviointi on ollut osa talousarvion ja toimintasuunnitelman toteuttamista. Palvelualuekokouksissa, johtoryhmän kokouksissa, esimiespalavereissa, työryhmiäiden palautepalavereissa ja muissa keskusteluissa on seurattu talousarvion tavoitteiden toteutumista ja tuloksellisuutta. Vuosikolmanneksittain annettavissa toteutumisraporteissa on arvioitu tavoitteiden toteutumista. Tilivelvolliset ovat valvoneet, että toiminnassa noudatetaan talousarviota ja taloussuunnitelmaa sekä niihin liittyviä tavoitteita. Kainuun sote-kuntayhtymän ja Kainuun Liitto-kuntayhtymän tuottamat seuranta-aineistot ovat olleet asianmukaisesti saatavilla. Taloushallinnon järjestelmillä (tukipalvelusopimus) on vastattu siitä, että kirjanpito ja sisäinen laskenta on hoidettu hyvän kirjanpitotavan mukaisesti ja että kirjanpito on ajan tasalla. Tositteiden tarkastaminen ja hyväksyntä on tehty sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti. Ostolaskuissa sähköinen tarkastus ja hyväksyminen ovat varmistaneet toimintaketjun.

Sisäisen valvonnan järjestelmällisyyttä, dokumentointia ja vastuunjakoja tulee kehittää edelleen. Kunnan hallintosääntö tullaan päivittämään vuoden 2016 aikana ja samassa yhteydessä tullaan tarkistamaan myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintamalli sekä sisäisen valvonnan ohje. Kunnan vakuutusturvaa ja sopimusten hallintaa tullaan myös tarkistamaan.

Kunnan valmiussuunnitelmat on päivitetty vuonna 2013 ja viimeisin valmiusharjoitus on pidetty samana vuonna.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan.

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden tulojen riittävyys menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla.

Toimintakate -65 409 € (2014: -61 264 €)

Toimintakate on toimintatuottojen ja – kulujen erotus.

Toimintatuotot toimintakuluista 13,6 % (2014: 14,6 %)

Kertoo maksurahoituksen osuuden toimintamenoista. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta puolestaan osoittaa millainen osuus toimintakuluista rahoitetaan verotuloin ja valtionosuuksin.

Vuosikate -46,4 % poistoista ja -114 €/asukas (2014: 132,9 % ja 310 €/asukas)

Osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, poistoihin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä.

Tilikauden tulos -3 781 milj. € (2014: 814 milj. €)

Tilikaudelle jaksettujen tulojen ja menojen erotus.

TUOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

ulkoiset tuotot ja kulut 1 000 €

	2015	2014
TOIMINTATUOTOT	10 255	10 505
TOIMINTAKULUT	-75 664	-71 769
TOIMINTAKATE	-65 409	-61 264
VEROTULOT	38 178	38 659
VALTIONOSUUDET	24 845	24 665
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	1 187	1 229
KORKOTUOTOT	1 452	1 424
MUUT RAHOITUSTUOTOT	178	24
KORKOKULUT	-292	-214
MUUT RAHOITUSKULUT	-151	-5
VUOSIKATE	-1 198	3 290
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 583	-2 476
TILIKAUDEN TULOS (ULKONEN)	-3 781	814
POISTOERON LISÄYS (-)/VÄHENNYS (+)	207	207
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-3 574	1 021

TUOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2015	2014
Toimintatuotot/Toimintakulut, % = 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut- Valmistus omaan käyttöön)	13,6	14,6
Vuosikate/Poistot, % = 100 * Vuosikate / Poistot	-46,4	132,9
Vuosikate, €/asukas	-114	310
Asukasmäärä 31.12.	10 523	10 606

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta (1 000 €) -0,831 (2014: 7,09)

Tunnusluvun avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus -17,5 % (2014: 90,2 %)

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.

Lainanhoitokate -0,3 % (2014: 1,3 %)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Sotkamon kunnan lainanhoitokyky on ollut viime vuonna heikolla tasolla.

Kassan riittävyys 0 pv (2014: 5 pv)

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Maksuvalmius on romahtanut vuodesta 2014.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2015	2014
	1 000 €	1 000 €
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	-1 198	3 290
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-176	-166
TOIMINNAN RAHAVIRTA	-1 374	3 124
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-6 985	-4 045
Rahoitusosuudet investointimenoihin	156	399
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	231	1 289
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-6 598	-2 357
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-7 972	767
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	-460	-34
Antolainasaamisten lisäykset	-460	-34

LAINAKANNAN MUUTOKSET	3 966	3 837
Pitkääikaisten lainojen lisäys	5 500	6 000
Pitkääikaisten lainojen vähennys	-2 639	-2 163
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 105	
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	103	0
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	3 277	-4 360
Saamisten muutos	1 808	-1 566
Korottomien velkojen muutos	1 469	-2 795
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	6 888	-558
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 084	209
Rahavarat 31.12.	96	1 180
Rahavarat 1.1.	1 180	971

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2015	2014
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, milj. €	-0,831	7,09
Investointien tulorahoitus, % = 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno	-17,5	90,2
Lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)	-0,3	1,3
Kassan riittävyys, pv = 365 pv * Kassavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella	0	5
Asukasluku	10 523	10 606

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Taseen liitetiedoissa on tase-erien tarkemmat erittelyt.

Omavaraisuusaste 62,1 % (2014: 68,1 %)

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 65-70 %:n omavaraisuutta. 50%:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus 41,7 % (2014: 34,1 %)

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus on koko kuntasektorilla keskimäärin hieman suurempi kuin Sotkamossa.

Kertynyt ylijäämä 14,2 milj. euroa (2014: 17,8 milj. euroa)

Kertynyt ylijäämä osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä 1 358 €/asukas (2014: 1 674 €/asukas)

Asukaskohtainen kertynyt ylijäämä laski 316 euroa/asukas vuonna 2015.

Lainakanta 31.12.2015 oli 23,5 milj. euroa (2014: 19,5 milj. euroa)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan pitkä- ja lyhytaikaista korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainamäärä, €/asukas 2 235 € (2014: 1 843 €)

Asukaskohtainen lainamäärä nousi 392 euroa vuonna 2015. Koko maassa lainaa oli tilinpäätösten ennakkotietojen mukaan keskimäärin 2 793 €/asukas.

Lainasaamiset 31.12.2014 olivat 20 milj. euroa (2014: 20 milj. euroa)

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

1 000 €

	VASTAAVAA	2015	2014
A	PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	78 442	73 792
I	Aineettomat hyödykkeet yht.	0	14
	Tietokoneohjelmistot	0	14
II	Aineelliset hyödykkeet yht.	48 031	43 863
	Maa- ja vesialueet	10 803	10 118
	Rakennukset	19 640	20 501
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 743	12 086
	Koneet ja kalusto	591	534
	Muut aineelliset hyödykkeet	95	96
	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 159	528
III	Sijoitukset yht.	30 414	29 915
	Osakkeet ja osuudet	9 867	9 831
	Muut lainasaamiset	20 444	19 985
	Muut saamiset	99	99
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHT.	0	0
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	2 298	5 190
I	Vaihto-omaisuus yht.	0	0
II	Saamiset yht.	2 202	4 010
	Pitkäaikaiset saamiset yht.	386	429
	Lainasaamiset	386	429
	Lyhytaikaiset saamiset yht.	1 816	3 581
	Myyntisaamiset	661	801
	Lainasaamiset	43	57
	Muut saamiset	441	323
	Siirtosaamiset	670	2 400
II	Rahoitusarvopaperit yht.	0	0
IV	Rahat ja pankkisaamiset	96	1 180
	VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>80 740</u>	<u>78 982</u>

VASTATTAVAA		2015	2014
A	OMA PÄÄOMA YHT.	48 556	52 029
I	Peruspääoma yht.	33 832	33 833
II	Arvonkorotusrahoisto yht.	437	437
III	Muut omat rahastot	0	0
IV	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	17 862	16 738
V	Tilikauden yli-/alijäämä	-3 575	1 021
B	POISTOERO JA VAPAAEHTOSET VARAUKSET YHT.	1 554	1 761
	Poistoero yht.	1 554	1 761
C	PAKOLLISET VARAUKSET YHT.	0	0
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHT.	0	0
E	VIERAS PÄÄOMA YHT.	30 628	25 192
I	Pitkäaikainen yht.	20 914	18 197
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 740	17 037
	Saadut ennakot	22	23
	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 152	1 137
II	Lyhytaikainen yht.	9 714	6 995
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 778	2 514
	Saadut ennakot	27	0
	Ostovelat	2 207	1 124
	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	395	380
	Siirtovelat	3 307	2 977
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>80 740</u>	<u>78 982</u>

TASEEN TUNNUSLUVUT	2015	2014
Omavaraisuusaste, %	62,1	68,1
= 100*(Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)		
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	41,7	34,1
= 100* (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot		
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	14 287	17 758
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 358	1 674
Lainakanta 31.12., 1 000 €	23 518	19 552
= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)		
Lainamäärä 31.12., €/asukas	2 235	1 846
Lainasaamiset, 1 000 €	20 444	19 985
= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset		
Asukasluku	10 523	10 606

1.5 Kokonaistulot ja -menot

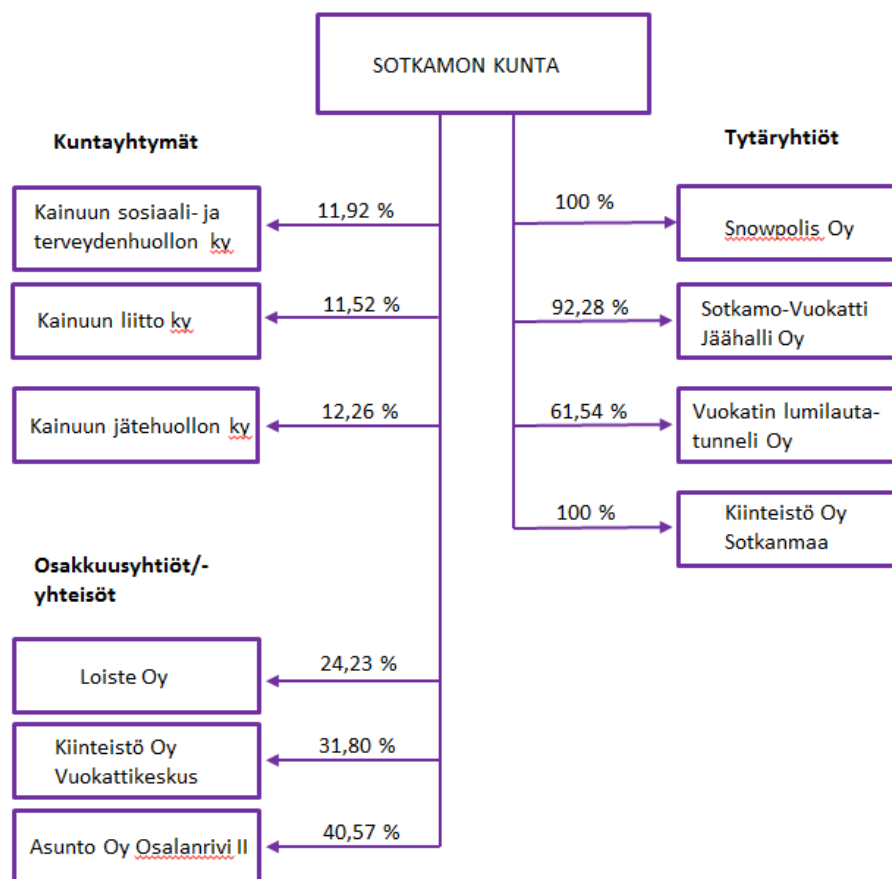
Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tulos- ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Laskelmassa on esitetty varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahan lähteet ja käytöt.

Kunnan kokonaistulot vuonna 2015 olivat 80,647 milj. euroa ja kokonaismenot 86,193 milj. euroa. Kokonaistulot vähenivät 2,152 milj. euroa (2,6 %) ja kokonaismenot kasvoivat 7,963 milj. euroa (10,1 %) vuoteen 2014 verrattuna. Menojen kasvua selittää toimintakulujen kasvu 3,896 milj. eurolla (5,4 %) ja investointimenojen kasvu 2,941 milj. eurolla (72,7 %) vuoteen 2014 verrattuna.

TULOT			MENOT		
1 000 €	2015	2014	1 000 €	2015	2014
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	10 256	10 505	Toimintakulut	75 665	71 769
Verotulot	38 178	38 659	- Valmistus omaan käyttöön	0	0
Valtionosuudet	24 845	24 665			
Korkotuotot	1 452	1 424	Korkokulut	293	214
Muut rahoitustuotot	178	24	Muut rahoituskulut	151	5
Satunnaiset tuotot			Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät	-176	-166	Tulorahoituksen korjauserät		
- Pys.vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	-176	-166	Pakollisten varausten muutos (+/-)		
			-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot		
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeihin	156	399	Investointimenot	6 985	4 044
Pys.vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	231	1 289			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset			Antolainasaamisten lisäykset	460	34
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 500	6 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	2 639	2 163
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 105		Lyhytaikaisten lainojen vähennys		
Oman pääoman lisäykset	103		Oman pääoman vähennykset		
Kokonaistulot yhteensä	81 828	82 799	Kokonaismenot yhteensä	86 192	78 230
Täsmäytys					
Kokonaistulot – Kokonaismenot		-4 364			
Muut maksuvalmiuden muutokset -					
Rahavarojen muutos		<u>4 364</u>			
		0			

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Sotkamon kunnan konsernirakenne

Sotkamon kunnan konserniin kuului vuoden 2015 lopussa 4 tytäryhteisöä, joista kaikki yhdisteltiin konsernitilinpäätökseen. Konserniin kuului 3 kuntayhtymää, jotka myös kaikki yhdisteltiin konsernitilinpäätökseen.

Kunnalla on omistuksia myös 3 osakkuusyhteisössä/-yhtyksessä, joista 2 on yhdistelty konsernitilinpäätökseen. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty Kiinteistö Oy Vuokattikeskus sekä Loiste Oy. Asunto Oy Osalanrivi on jätetty yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen, koska sen merkitys on vähäinen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

	Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	1	
Muut yhtiöt	3	
Kuntayhtymät		
Osakkuusyhteisöt/-yritykset	3	
	2	1
Yhteensä	9	1

Sotkamon kunnan konserniohjeen mukaan kunnanhallitus vastaa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen ohjauksesta ja valvonnasta. Käytännön toiminnan seurannasta vastaavat nimetyt viranhaltijat ja luottamushenkilöt. Kunnanhallitus tai muu johtosäännössä määrätty kunnan viranomais on tarvittaessa antanut ohjeita kuntaa eri yhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Kunnan edustajina olleet henkilöt ovat suullisesti raportoineet konsernin toiminnasta kunnanhallitukselle tai kunnanjohtajalle. Loiste Oy toimittaa toiminnastaan kunnalle kuukausittaisen raportin.

Kunnan konsernin toiminnanohjausta ja konsernivalvonnan järjestämistä tulee kehittää erityisesti kuntakonsernin kokonaishallinnan ja siihen liittyvän koordinaation osalta. Kunnan konserniohjeet on laadittu vuonna 2019 ja ohjeet vaativat päivittämistä. Konserniohjeiden toteutumista on syytä seurata systemaattisesti sekä antaa toimintaohjeita kuntaa eri konserniyhtiöissä edustaville henkilöille kunnan edun toteutumiseksi.

1.6.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Snowpolis Oy on ajettu alas v.2013 ja Snowpolis Oy:llä ei ole enää liike- ja hanketoimintaa. Kaikki Snowpolis – kiinteistön toimitilat ovat vuokrattuina. Yhtiö teki tilikaudella tappiota 114,88 €.

Sotkamo-Vuokatti Jäähalli Oy on merkitty kaupparekisteriin 24.6.1992 ja yhtiön rakennukset rakennettiin v. 1992. Yhtiön suurimpana omistajana on Sotkamon kunta yli 90 %:lla kokonaisosakemäärästä.

Sotkamo-Vuokatti Jäähalli Oy:n pääasiallinen tehtävä on vuokrata 1.4.2014 tehdyllä sopimuksella jäähallirakennus ja siihen liittyvät tilat ja kalusto Sotkamon kunnalle, joka vastaa jäähallin varsinaisesta toiminnasta. Jääajan varaukset ja muu vuoropalvelu, laskutus, jääolosuhteiden ja kaluston ylläpito sekä asiakaspalvelu ovat Sotkamon kunnan omaa toimintaa. Kaikki jäähallin työntekijät ovat kunnan työntekijöitä.

Sotkamo-Vuokatti Jäähalli Oy:lle valittiin uusi hallitus 15.6.2015. Hallitus piti sen jälkeen viisi kokousta. Jäähalliyhtiö teki tilikaudella tappiota 18 412,72 €.

Vuoden 2015 tilinpäätöksessä on oikaistu aikaisempia kirjanpidossa tekemättömiä suunnitelman mukaisia poistoja rakennusten ja asfaltoinnin osalta vuodesta 1996 alkaen. Vuoden 2015 tilinpäätöksessä on oikaistu myös Sotkamon kunnalta vuonna 2014 liian suurena laskutettu vuokratarkistusvuokra.

Vuokatin lumilautatunneli Oy perustettiin 20.5.1999. Perustajina olivat Sotkamon kunta ja Huippupaikat Oy. Yhtiö on vuokrannut maapohjan Kiinteistö Oy Kattikeskukselta n. 7500 m²:n suuruisen alueen. Vuokratulle maa-alueelle on v.2000 valmistunut lumilautatunneli. Lumilautatunneli on kokonaan vuokrattu Huippupaikat Oy:lle. Yhtiön tavoitteena on ollut vuokrata tilat. Kaikki tilat ovat olleet vuokrattuina v. 2015 aikana.

Yhtiön maksuvalmius on hyvä, rahoitusasema on ylijäämäinen. Yhtiö teki tilikaudella voittoa 4,83 €. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaisia lainoja.

Kiinteistö Oy Sotkanmaan toiminnassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Yhtiön kahdestoista toimintavuosi oli kohtuullisen hyvä vuokrauksen käyttöasteeseen (95,43 %) nähden. Isojen asuntojen heikon kysynnän vuoksi 98 % - tavoitteeseen ei ihan ylletty. Sulautuneet yhtiöt toimivat nyt normaaleina osina Sotkanmaan toimintaa. Yhtiö sai valmiiksi yli vuoden kestäneen strategiatyönsä. Strategian tarkoitus on luoda suuntaviivat ja tavoitteet yhtiön toiminnalle vuoteen 2020 saakka. Yhtiö 2014 vuoden aikana toteuttama poistoilman lämmöntalteenottojärjestelmä Sotkahakan alueella on saatu toimimaan lähes suunnitellulla tavalla. Yhtiön käyttöaste pysyi yleiseen taloustilanteeseen nähden kohtuullisella tasolla. Vuokratasot ovat kilpailukykyisiä ja kiinteistöjä pidetään kunnossa suunnitelmallisesti.

Yhtiöllä oli vuoden 2015 lopussa yhteensä 521 asuntoa. Vuoden 2015 aikana yhtiön asuntoihin jätettiin 542 asuntohakemusta, joista opiskelija-asunnon hakijoita oli 146. Asuntoja sai tai vaihtoi 258 ruokakuntaa. Opiskelijoiden määrä asunnon saaneista oli 93, yksinäisten ja pienperheiden osuus asunnon saajista oli 135 ja kolmen/neljän hengen ruokakunnat sekä yritykset jakoivat loput 30 asuntoa.

Tavoitteena oli, että Sotkanmaa pystyy tarjoamaan asunnon 50 %:lle kunnan alueen vuokra-asunnon tarvitsijoista sekä vastaamaan kaivoshankkeiden kysyntäpiikkiin. Sotkanmaalta asunnon sai 47,6 % asunnon hakijoista. Paikkakunnalle

työpaikan tai työpaikkahaastattelun takia asuntoa hakevista Sotkanmaalta asunnon sai tai tarjottiin 53,0 % asunnonhakijoista. Yhtiön asuntojen kysyntä oli hyvässä kasvussa viimeisellä vuosikolmanneksella. Yhtiöllä oli vuodenvaiheessa vapaana 7 asuntoa, joista kuusi oli kaksioita ja yksi kolmio. Asunnon hakijoiden määrä (52 kpl) on asuntomarkkinaselvityksen (15.11.2015) antamisen jälkeen vähentynyt jonkin verran. Voimassa olevia hakemuksia oli vuodenvaihteessa 35 kpl. Pienten asuntojen kysyntä on edelleen hyvällä tasolla ja isot asunnot ovat yritykset täyttäneet.

Omistajan asettamia tavoitteita mitattiin asiakastyytyväisyys-mittauksella kevään 2015 aikana. Tavoitteena oli, että isännöinti hoidetaan asiantuntevasti, hyvin ja asiakkaita tyydyttävästi 4,5 arvosanalla. Asiakastyytyväisyys-mittauksen arvosana oli 4,26.

Sotkanmaa on taloudellisesti vahva ja riittävän suuri vuokraloyhtiö, joka mahdollistaa asukkailleen turvalliset, viihtyisät ja vuokratasoltaan kilpailukykyiset asunnot. Sotkanmaa vastaa omalta osaltaan siitä, että vuokra-asuntojen kysyntä ja tarjonta ovat tasapainossa. Sotkanmaa edistää asukastoimintaa ja kehittää asuinalueita yhdessä kunnan ja eri sidosryhmien kanssa.

Yhtiö teki tilikaudella voittoa 0,24 €. Sotkanmaan lainojen takaisinmaksuaika tilinpäätöshetkellä on 12,3 vuotta.

1.6.3 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tiedossa ei ole konsernin osalta valmistelussa olevia muutoksia. Kunnan on perusteltua selvittää lähitulevaisuudessa Sotkamo-Vuokatti Jäähalli Oy:n vähemmistöosakkeiden lunastamisvaihtoehto ja järkevin/kustannustehokkain jäähallin toiminnan muoto (osakeyhtiö vai osa kunnan omaa toimintaa).

1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa konsernin toiminnan taloudellisuus ja tulokellisuus sekä varmistaa, että konserniyhteisöille asetetut tavoitteet saavutetaan.

Sotkamon kunnan konserniohje on hyväksytty kunnanhallituksessa 15.12.2009. Sen mukaan valtuusto määrittelee kunnan omistajapolitiikan linjaukset sekä hyväksyy talousarviossa ja –suunnitelmassa kunnan konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet. Valtuusto nimeää edustajat kuntayhtymien valtuustoihin/yhtymäkokouksiin sekä sote-kuntayhtymän hallitukseen.

Kuntakonsernia johtavat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset. Kunnanhallitus nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin.

Yhtiöissä noudatetaan Sotkamon kunnan konserniohjetta sekä konserniohjaus-päätöksiä. Tytäryhtiöt raportoivat tavoitteidensa toteutumisesta toimintakertomuksessa samoin periaattein kuin kunnan palvelualueet.

Konsernivalvonta on järjestetty antamalla ohjeistusta kunnan edustajille kuntakonsernissa. Heidän kauttaan välitetään kuntaomistajan kantaa yhtiöissä käsiteltäviin asioihin. Kunnan edustajat kuntakonsernissa raportoivat kunnanhallitukselle yhtiöiden tilasta ja toiminnasta. Kunnanhallitus tai kunnanjohtaja antaa tarvittaessa ohjeita kunnan yhtiökokousedustajille. Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat raportoivat kunnanhallitukselle tai kunnanjohtajalle toiminnastaan.

Hallintosäännön päivittämisen yhteydessä myös konserniohjeistusta tullaan päivittämään.

1.6.5 Konsernilaskelmat ja niiden tunnusluvut

1.6.5.1 Konsernituloslaskelma

Konsernituloslaskelma			
		2015	2014
Toimintatuotot		49 072 425,73	48 102 239,72
Toimintakulut		-112 455 763,02	-107 420 620,09
Osuus osakkuusyhteisön voitosta/tappiosta		784 688,51	366 676,10
Toimintakate		-62 598 648,78	-58 951 704,27
Verotulot		38 178 424,57	38 659 220,86
Valtionosuudet		24 845 603,00	24 665 447,00
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	1 454 291,70	1 426 891,64	
Muut rahoitustuotot	204 489,50	53 158,73	
Korkokulut	-463 196,29	-437 645,64	
Muut rahoituskulut	-175 811,88	1 019 773,03	1 010 990,00
Vuosikate		1 445 151,82	5 383 953,59
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot		-4 138 022,14	-6 029 186,90
Satunnaiset tuotot ja kulut		46 151,20	0,00
Tilikauden tulos		-2 646 719,12	-645 233,31
Tilinpäätössiirrot		1 193,18	-26 245,27
Vähemmistöosuudet		5 470,32	2 077,03
Tilikauden alijäämä		-2 640 055,62	-669 401,55

Tuloslaskelman tunnusluvut	2015	2014
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	43,6	44,8
= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)		
Vuosikate/Poistot, %	34,9	89,3
= 100 * Vuosikate/Poistot		
Vuosikate, €/asukas	137	508
Asukasluku	10 523	10 606

1.6.5.2 Konsernin rahoituslaskelma

Konsernin rahoituslaskelma		
	2015	2014
Vuosikate	1 445 151,82	5 383 953,59
Satunnaiset erät	46151,2	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-891 644,50	-462 365,78
Toiminnan rahavirta	599 658,52	4 921 587,81
Investointimenot	-8 933 545,08	-7 787 930,87
Rahoitusosuudet inv.menoihin	159 347,92	513 985,23
Pysyv.vast.hyöd.luovutustulot	242 497,06	1 289 122,31
Investointien rahavirta	-8 531 700,10	-5 984 823,33
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 932 041,58	-1 063 235,52
Antolainasaamisten lisäykset	1 840 213,96	-35 560,87
Antolainasaamisten vähennykset	-50 456,38	0,00
Antolainauksen muutokset	1 789 757,58	-35 560,87
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 947 260,85	8 776 869,75
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 338 275,97	-3 668 336,19
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 149 981,84	497 315,75
Lainakannan muutokset	1 758 966,72	5 605 849,31
Oman pääoman muutokset	65 740,72	-242 326,23
Toim.ant.varojen ja po:ien muutokset	-13 825,24	5 434,48
Vaihto-omaisuuden muutos	-5 248,57	-2 489,32
Saamisten muutos	945 712,72	-1 722 048,52
Korottomien velkojen muutos	501 050,71	-1 366 104,07
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 427 689,62	-3 085 207,43
Rahoituksen rahavirta	5 042 154,64	2 242 754,78
Rahavarojen muutos	-2 889 886,94	1 179 519,26
Rahavarat 31.12.	1 406 112,05	4 295 998,99
Rahavarat 1.1.	4 295 998,99	3 116 479,73
	-2 889 886,94	1 179 519,26
Raporttiero	0,00	0,00
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
	2015	2014
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-11 867	-12 650
Investointien tulorahoitus, %	16,50 %	74 %
100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno		
Pääomamenojen tulorahoitus, %	9,09 %	49,40 %
100 x Vuosikate / (Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)		
Lainanhoitokate	0,33	1,41

Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut +
Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys

4

13

365 pv * Kassavarat 31.12. / Kassasta
maksut tilikaudella

Asukasluku

10 523

10 606

1.6.5.3 Konsernitase

Konsernitase					
	2015	2014		2015	2014
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
Pysyvät vastaavat			Oma pääoma		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	33 832 630,34	33 832 630,34
Aineettomat oikeudet	139 526,40	155 171,77	Arvonkorotusrahasto	437 456,80	437 456,80
Muut pitkävaikutteiset menot	286 997,06	388 977,39	Muut omat rahastot	407 627,98	358 364,78
	426 523,46	544 149,16	Edellisten tilikausien yli/alijäämä	12 390 457,53	8 503 010,88
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli/alijäämä	-2 640 055,62	-669 401,55
Maa- ja vesialueet	11 377 113,13	10 675 376,40		44 428 117,03	42 462 061,25
Rakennukset	32 058 888,85	32 270 126,73			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	12 723 050,21	13 002 311,22	Vähemmistöosuudet	89 543,15	65 167,73
Koneet ja kalusto	1 637 610,32	1 729 785,45			
Muut aineelliset hyödykkeet	116 758,07	118 789,24	Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 105 825,78	850 106,62	Varaukset		
	64 019 246,36	58 646 495,66	Poistoero	0,00	1 799 823,83
Sijoitukset			Vapaaehtoiset varaukset	0,00	838 072,66
Osakkuusyhteisöosuudet	3 632 406,18	2 085 593,55		0,00	2 637 896,49
Muut osakkeet ja osuudet	150 037,82	143 142,48	Pakolliset varaukset		
Muut saamiset	20 589 416,59	20 039 825,65	Muut pakolliset varaukset	552 598,26	497 090,46
	24 371 860,59	22 268 561,68		552 598,26	497 090,46
Toimeksiantojen varat			Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	60 578,88	45 628,24	Valtion toimeksiannot	419 276,40	629 242,15
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	15 139,47	15 971,18	Lahjoitusrahaston pääomat	33 991,91	36 574,29
Muut toimeksiantojen varat	395 549,79	609 291,40	Muut toimeksiantojen pääomat	30 245,08	30 539,12
	471 268,14	670 890,82		483 513,39	696 355,56
Vaihtuvat vastaavat			Vieras pääoma		
Vaihto-omaisuus			Pitkäaikainen		
Aineet ja tarvikkeet	187 121,70	181 873,13	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	28 444 887,06	26 307 011,24
	187 121,70	181 873,13	Lainat julkisyhteisöiltä	2 147 019,83	2 452 372,86
Saamiset			Muut velat	1 174 839,49	1 159 735,04
Pitkäaikaiset saamiset				31 766 746,38	29 919 119,14
Lainasaamiset	82 466,79	14 321,78	Lyhytaikainen		
	82 466,79	14 321,78	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 631 510,85	3 424 011,42
Lyhytaikaiset saamiset			Lainat julkisyhteisöiltä	254 896,67	238 425,11
Myyntisaamiset	1 360 259,84	1 482 182,03	Saadut ennakot	14 490,01	0,00
Lainasaamiset	5 396,32	28 504,31	Ostovelat	4 253 882,84	3 148 274,90
Muut saamiset	735 463,68	380 024,07	Muut velat	1 035 724,36	628 139,79
Siirtosaamiset	1 550 589,27	2 971 209,95	Siirtovelat	7 105 285,26	7 767 669,73
	3 651 709,11	4 861 920,36		17 295 789,99	15 206 520,95
				49 062 536,37	45 125 640,09

	3 734 175,90	4 876 242,14		
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>94 616 308,20</u> <u>91 484 211,58</u>
Rahat ja pankkisaamiset	1 406 112,05	4 295 998,99		
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>94 616 308,20</u>	<u>91 484 211,58</u>		

Taseen tunnusluvut	2015	2014
Omavaraisuusaste, %	47	49,4
Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset / (Koko pääoma - Saadut ennakot)		
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	43,8	40,5
100* (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot		
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	9 750	7 834
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	926	739
Lainakanta 31.12., 1 000 €	36 653	33 582
Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)		
Lainat €/asukas	3 483	3 166
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0	0
Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset		
Asukasluku	10 523	10 606

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä (KuntaL 115§).

Kunnanhallitus esittää tilikauden - 3 781 356,22 € tuloksen käsittelystä, että

- tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 206 715,34 € ja
- siirretään tilikauden alijäämä - 3 574 640,88 € taseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämä-/alijäämä -tilille.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tilinpäätös on noin miljoona euroa talousarviota parempi, mutta sekä vuosikatteen että tilikauden tuloksen osalta miinusmerkkinen. Muutetussa talousarviossa vuosikate arvioitiin -2 132 538 euroa negatiiviseksi, kun vuosikate toteutui lopulta -1 198 105 euroa negatiivisena. Tilikauden tulos arvioitiin muutetussa talousarviossa -4 731 122 euroa alijäämäiseksi, kun tilikauden tulos oli lopulta -3 574 640 euroa alijäämäinen.

Käyttötalouden palvelualueittaisissa (valtuustoon nähden sitova taso) tilinpäätöstiedoissa on selvitetty poikkeamat tuloarvioihin ja määrärahoihin sekä raportoitu toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Investointien toteumassa on kerrottu hankkeiden keskeiset sisällöt ja poikkeamat talousarvioon. Sitovuustasot on esitetty omilla riveillään.

2.1 Käyttötalous

2.1.1 Hallintopalvelut

Tilivelvolliset: Kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, keskusvaalilautakunta, kunnanjohtaja, hallintojohtaja, talousjohtaja (1.12.2015 alkaen)

Tulosalueet: Keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta ja tilintarkastus, kunnanvaltuusto, kunnanhallitus,

Vastuualueet: Vaalit, tarkastuslautakunta ja tilintarkastus, kunnanvaltuusto, hallinto, elinkeinot, henkilöstö, lomatoimi, maataloustoimi, asuntotoimi

Tulosityksiköt: Hallinto ja talous

Hallintopalvelujen toimiala tuottaa yleishallinnon asiakaspalveluja sekä hallinto- ja henkilöstöpalveluja, jotka tukevat kunnan johtoa johtamistehtävän onnistumisessa ja muita hallintokuntia perustehtävien menestyksellisessä hoitamisessa. Hallintopalvelujen toimiala vastaa elinkeinotoimen tehtävistä ja maaseudun kehittämisestä sekä maataloushallinnon ja lomituspalvelujen järjestämisestä.

Talousarvion toteuma

(sis. ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut, ei vyörytyksiä)

	Tilinpäätös 2014	TA 2015	TA muutokset 2015	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1 -12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			EUR
MYYNITUOTOT	2 168 012,92	2 137 507,00		2 137 507,00	2 055 197,88	96,1	-5,2	82 309,12
MAKSUTUOTOT	300 160,47	310 500,00		310 500,00	288 401,09	92,9	-3,9	22 098,91
TUET JA AVUSTUKSET	290 313,13	363 002,00		363 002,00	257 297,91	70,9	-11,4	105 704,09
MUUT TOIMINTATUOTOT	396 496,64	485 190,00		485 190,00	506 491,78	104,4	27,7	-21 301,78
TOIMINTATUOTOT	3 154 983,16	3 296 199,00		3 296 199,00	3 107 388,66	94,3	-1,5	188 810,34
Palkat ja palkkiot	-2 265 641,69	-2 544 580,90		-2 544 580,90	-2 268 196,84	89,1	0,1	-276 384,06
Eläkekulut	-1 320 256,50	-1 243 480,37		-1 243 480,37	-1 310 881,50	105,4	-0,7	67 401,13
Muut henkilösivukulut	-128 685,14	-154 955,05		-154 955,05	-165 401,90	106,7	28,5	10 446,85
Henkilösivukulut	-1 448 941,64	-1 398 435,42		-1 398 435,42	-1 476 283,40	105,6	1,9	77 847,98
HENKILÖSTÖKULUT	-3 714 583,33	-3 943 016,32		-3 943 016,32	-3 744 480,24	95,0	0,8	-198 536,08
PALVELUJEN OSTOT	-37 487 367,60	-39 716 155,00		-39 716 155,00	-39 716 057,18	100,0	5,9	-97,82
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-31 101,04	-34 984,00		-34 984,00	-40 879,14	116,9	31,4	5 895,14
AVUSTUKSET	-433 375,74	-659 900,00	-150 000,00	-809 900,00	-741 370,71	91,5	71,1	-68 529,29
MUUT TOIMINTAKULUT	-263 442,84	-273 280,00		-273 280,00	-325 928,31	119,3	23,7	52 648,31
TOIMINTAKULUT	-41 929 870,55	-44 627 335,32	-150 000,00	-44 777 335,32	-44 568 715,58	99,5	6,3	-208 619,74
TOIMINTAKATE	-38 774 887,39	-41 331 136,32	-150 000,00	-41 481 136,32	-41 461 326,92	100,0	6,9	-19 809,40
RAHOITUSTUOTOT JA - KULUT	0,00				-4,59	X	X	4,59
VUOSIKATE	-38 774 887,39	-41 331 136,32	-150 000,00	-41 481 136,32	-41 461 331,51	100,0	6,9	-19 804,81
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	-4 746,92	-19 746,91		-19 746,91	-4 746,91	24,0	-0,0	-15 000,00
TILIKAUDENTULOS	-38 779 634,31	-41 350 883,23	-150 000,00	-41 500 883,23	-41 466 078,42	99,9	6,9	-34 804,81
TUOSLASKELMA -ilman	-38 779 634,31	-41 350 883,23	-150 000,00	-41 500 883,23	-41 466 078,42	99,9	6,9	-34 804,81
Vyörytyserät, Tulot	451 766,49				433 417,55	X	-4,1	-433 417,55
Vyörytyserät, Menot	-71 072,33				-66 544,62	X	-6,4	66 544,62
KUNNAN TUOSLASKELMA	-38 398 940,15	-41 350 883,23	-150 000,00	-41 500 883,23	-41 099 205,49	99,0	7,0	-401 677,74

Hallintopalvelujen toimialan toimintakate alittui talousarvioon verrattuna 19 809,40 euroa. Toimintatuotot alittuivat 188 810,34 euroa. Toimintakulut olivat 208 619,74 euroa pienemmät, mikä johtuu mm. hallintopalvelujen henkilöstösäästöistä, hankeavustusten vähentymisestä ja muista toimintakulujen säästöistä.

Henkilöstömenot alittuivat 198 536,08 euroa, palvelujen ostot alittuivat 97,82 euroa ja avustukset alittuivat 68 529,29 euroa. Eläkekulut ylittyivät 67 401,13 euroa ja henkilösivukulut ylittyivät 77 847,98 euroa. Tarkasteltaessa hallintopalvelujen tuloslaskelman (talousarvion) toteutumaa voidaan huomioda, että tilikauden tulos on TA - toteutuman perusteella – 34.804,81 euroa. Vuoden 2015 aikana on pystytty pienentämään menoja talousarvioon verrattuna. Ainoastaan edellä mainitut eläke- ja henkilösivukulut ovat ylittyneet

Vuoteen 2014 verrattuna toimintakulut kasvoivat kuitenkin 2 847 464,77 euroa (6,3 %), mikä johtuu pääasiassa Kainuun sote-kuntayhtymän maksuosuuden kasvusta sekä kunnan maksuosuuden kasvusta työmarkkinatuen rahoituksessa.

Tuloslaskelma

(sis. ulkoiset tuotot ja kulut, ei vyörytyksiä)

	Tilinpäätös 2014	TA 2015	TA muutokset 2015	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1 -12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			EUR
MYYNTITUOTOT	2 165 296,57	2 137 507,00		2 137 507,00	2 039 861,11	95,4	-5,8	97 645,89
MAKSUTUOTOT	300 160,47	310 500,00		310 500,00	288 401,09	92,9	-3,9	22 098,91
TUET JA AVUSTUKSET	290 313,13	363 002,00		363 002,00	257 297,91	70,9	-11,4	105 704,09
MUUT TOIMINTATUOTOT	394 391,84	485 190,00		485 190,00	506 307,78	104,4	28,4	-21 117,78
TOIMINTATUOTOT	3 150 162,01	3 296 199,00		3 296 199,00	3 091 867,89	93,8	-1,9	204 331,11
Palkat ja palkkiot	-2 265 641,69	-2 544 580,90		-2 544 580,90	-2 268 196,84	89,1	0,1	-276 384,06
Eläkekulut	-1 320 256,50	-1 243 480,37		-1 243 480,37	-1 310 881,50	105,4	-0,7	67 401,13
Muut henkilösivukulut	-128 685,14	-154 955,05		-154 955,05	-165 401,90	106,7	28,5	10 446,85
Henkilösivulut	-1 448 941,64	-1 398 435,42		-1 398 435,42	-1 476 283,40	105,6	1,9	77 847,98
HENKILÖSTÖKULUT	-3 714 583,33	-3 943 016,32		-3 943 016,32	-3 744 480,24	95,0	0,8	-198 536,08
PALVELUJEN OSTOT	-37 433 951,95	-39 675 739,00		-39 675 739,00	-39 632 445,75	99,9	5,9	-43 293,25
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-31 101,04	-34 984,00		-34 984,00	-40 879,14	116,9	31,4	5 895,14
AVUSTUKSET	-433 375,74	-659 900,00	-150 000,00	-809 900,00	-741 370,71	91,5	71,1	-68 529,29
MUUT TOIMINTAKULUT	-261 458,84	-273 280,00		-273 280,00	-325 844,31	119,2	24,6	52 564,31
TOIMINTAKULUT	-41 874 470,90	-44 586 919,32	-150 000,00	-44 736 919,32	-44 485 020,15	99,4	6,2	-251 899,17
TOIMINTAKATE	-38 724 308,89	-41 290 720,32	-150 000,00	-41 440 720,32	-41 393 152,26	99,9	6,9	-47 568,06
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0,00				-4,59	X	X	4,59
VUOSIKATE	-38 724 308,89	-41 290 720,32	-150 000,00	-41 440 720,32	-41 393 156,85	99,9	6,9	-47 563,47
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	-4 746,92	-19 746,91		-19 746,91	-4 746,91	24,0	-0,0	-15 000,00
TILIKAUDEN TULOS (ULKOISET)	-38 729 055,81	-41 310 467,23	-150 000,00	-41 460 467,23	-41 397 903,76	99,8	6,9	-62 563,47
TULOSLASKELMA (ULKOISET)	-38 729 055,81	-41 310 467,23	-150 000,00	-41 460 467,23	-41 397 903,76	99,8	6,9	-62 563,47
KUNNAN TULOSLASKELMA	-38 729 055,81	-41 310 467,23	-150 000,00	-41 460 467,23	-41 397 903,76	99,8	6,9	-62 563,47

Ulkoisten erien mukaan budjetoitu toimintakate alittui 47 568,06 euroa. Toimintatuotot sisältävät maa-alueiden myyntivoittoja 125 004,14 euroa.

Tulosalue: Keskusvaalilautakunta (17100)

Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Risto Virkkunen (pj.)	Oiva Korhonen
Helena Lautsalo (vara pj.)	Tuula Niskanen
Airi Mäkinen	Sanna Loihtuvuo
Tero Viholainen	Ilmari Viholainen
Mirja-Maija Hakolampi	Veli Mäenpää

Vastuualue: Vaalit (17101)

Tilivelvolliset: Keskusvaalilauta

Vaalit	Tilinpäätös 2014	TA 2015	TA muutokset 2015	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1-12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
TOIMINTATUOTOT	17 032,00	32 000,00		32 000,00	17 697,30	55,3	3,9	14 302,70
TOIMINTAKULUT	-11 927,21	-29 870,00		-29 870,00	-14 220,06	47,6	19,2	-15 649,94
TOIMINTAKATE	5 104,79	2 130,00		2 130,00	3 477,24	163,3	-31,9	-1 347,24
VUOSIKATE	5 104,79	2 130,00		2 130,00	3 477,24	163,3	-31,9	-1 347,24
TILIKAUDENTULOS	5 104,79	2 130,00		2 130,00	3 477,24	163,3	-31,9	-1 347,24
Vyörytyserät, Menot	-148,13				-151,18	X	2,1	151,18
KUNNAN TULOSLASKELMA	4 956,66	2 130,00		2 130,00	3 326,06	156,2	-32,9	-1 196,06

Vastuualueen budjetoitu toimintakate alittui 1 347,24 €.

Vuonna 2015 toimitettiin eduskuntavaalit. Keskusvaalilautakunta vastasi vaalien toimittamisessa kunnassa ja huolehti vaalilain tehtävistä. Keskusvaalilautakunnalle asetettiin tavoitteeksi, että se huolehtii tehtävänsä niin, että vaalit hoidetaan virheettömästi ja vaalien tulosta ei mitätöidä vaalien toimittamisessa tehdyn virheen takia. Eduskuntavaalien tulosta ei mitätöity. Keskusvaalilautakunnassa ei ole palkattua henkilökuntaa.

Tulosalue: Tarkastuslautakunta ja tilintarkastus (17200)

Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Markku Suutari (pj.)	Marjo Lukkari
Pertti Sirviö (varapj.)	Tiina Tuohimaa
Helena Aaltonen	Ella Mustakangas
Outi Penttinen	Eero Vilen
Marja-Terttu Salminen	Markku Vihanto
Pekka Nousiainen	Eeva-Liisa Nousiainen
Viljo Tuhkanen	Marko Lipponen

Vastuualue: Tarkastuslautakunta ja tilintarkastus (17102)

Tarkastuslautakunta ja tilintarkastus	Tilinpäätös 2014	TA 2015	TA muutokset 2015	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1-12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			EUR
TOIMINTAKULUT	-20 854,98	-19 320,00		-19 320,00	-19 645,38	101,7	-5,8	325,38
TOIMINTAKATE	-20 854,98	-19 320,00		-19 320,00	-19 645,38	101,7	-5,8	325,38
VUOSIKATE	-20 854,98	-19 320,00		-19 320,00	-19 645,38	101,7	-5,8	325,38
TILIKAUDENTULOS	-20 854,98	-19 320,00		-19 320,00	-19 645,38	101,7	-5,8	325,38
TULOSLASKELMA ilman	-20 854,98	-19 320,00		-19 320,00	-19 645,38	101,7	-5,8	325,38
KUNNAN TULOSLASKELMA	-20 854,98	-19 320,00		-19 320,00	-19 645,38	101,7	-5,8	325,38

Vastuualueen budjetoitu toimintakate ylittyi 325,38 euroa.

Tarkastuslautakunta huolehti kuntakonsernin talouden ja hallinnon tarkastamisesta ja valvontatilintarkastuksen järjestämisestä. Tavoitteeksi asetettiin, että tilintarkastuskertomus on valmis 30.4. ja arviointikertomus 31.5. mennessä. Tarkastuslautakunnan arvion perusteella saatiin käsitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Tavoiteaikataulu toteutui. Tarkastuslautakunnassa ei ole palkattua henkilökuntaa.

Tulosalue: Kunnanvaltuusto (17300)

Jäsen	Puolue
Aaltonen Helena	KESK
Heikkinen Pekka	KESK
Heikkinen Reija	VAS
Heikkinen Tommi	SIT
Huttunen Jarmo	KESK
Hyvönen Timo	KESK
Kemppainen Helmi	KESK
Korhonen Ari	PS
Korhonen Hannu	PS
Korhonen Jouko (pj.)	VAS
Korhonen Marja-Leena	KESK
Korhonen Pasi	KESK
Korhonen Päivi	VAS
Korhonen Timo	KESK
Lukkari Anne (1.varapj.)	KESK
Lukkari Juho	KESK
Makkonen Petri	KOK
Matero Teemu	KESK
Mulari Pirjo	KESK
Mäkinen Airi	PS
Määttä Ari	KESK
Polvinen Osmo	VAS
Riess Thomas	KESK
Ritakallio-Knuutinen Pirjo	PS
Romppainen Seppo	PS
Rossi-Määttä Tuula	SDP
Sarparanta Vesa-Pekka	KOK
Sirviö Pertti	VAS
Sorvari Yrjö	KD
Suutari Markku	KESK
Tervo Niina	KESK
Toivanen Pinja	VAS
Tolonen Vesa	SIT
Tuhkanen Viljo	PS
Vihanto Pentti	KOK
Väisänen Unto (2.varapj.)	KOK

ero kvalt.jäsenen tehtävästä 15.12.2015 § 82

jäseneksi Pekka Heikkisen tilalle 15.12.2015 § 83

Vastuualue: Kunnanvaltuusto (17103)

Tilivelvolliset: Kunnanhallitus, kunnanjohtaja, hallintojohtaja, talousjohtaja (1.12.2015 alkaen)

Kunnanvaltuusto	Tilinpäätös 2014	TA 2015	TA muutokset 2015	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1-12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			EUR
TOIMINTAKULUT	-54 417,73	-57 450,00		-57 450,00	-48 796,29	84,9	-10,3	-8 653,71
TOIMINTAKATE	-54 417,73	-57 450,00		-57 450,00	-48 796,29	84,9	-10,3	-8 653,71
VUOSIKATE	-54 417,73	-57 450,00		-57 450,00	-48 796,29	84,9	-10,3	-8 653,71
TILIKAUDETULOS	-54 417,73	-57 450,00		-57 450,00	-48 796,29	84,9	-10,3	-8 653,71
TULOSLASKELMA ilman	-54 417,73	-57 450,00		-57 450,00	-48 796,29	84,9	-10,3	-8 653,71
Vyörytyserät, Menot	-662,53				-519,81	X	-21,5	519,81
KUNNAN TULOSLASKELMA	-55 080,26	-57 450,00		-57 450,00	-49 316,10	85,8	-10,5	-8 133,90

Kunnanvaltuuston budjetoitu toimintakate alittui 8 653,71 euroa.

Kunnanvaltuusto vastasi tilikautena kunnan toiminnan, talouden ja kehittämistoiminnan perusteista. Kunnanvaltuusto asetti talousarviossa toimielimille tulostavoitteet, joilla se ohjasi määrärahojen käyttötarkoituksia, palvelutuotannon määrää ja laatua sekä toiminnan kehittämissuuntaa. Kunnanvaltuusto seurasi tulostavoitteiden toteutumista.

Kunnanvaltuusto kokoontui 10 kertaa ja käsitteli 88 asiaa.

Tammikuun kokousasioita

- kunnanvaltuusto hyväksyi kaavoituskatsauksen 2015
- kunnanvaltuusto valitsi kunnanvaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat
- kunnanvaltuusto hyväksyi Keskustan asemakaava-alueen korttelin 210 tonttia 2 koskevan asemakaavamuutoksen
- kunnanvaltuusto hyväksyi Katajalahden ranta-asemakaavamuutoksen

Helmikuun kokousasioita

- kunnanvaltuusto valitsi kunnanhallituksen

Maaliskuun kokousasioita

- kunnanvaltuusto hyväksyi Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman vuosille 2014-2015
- kunnanvaltuusto hyväksyi Sotkamon kunnan Kiinteistö Oy Sotkahakalle v. 1993 myöntämän pääomallainan konvertoinnin Kiinteistö Oy Sotkanmaan osakepääomaksi
- kunnanvaltuusto myönsi palkkatukilainan YTY-töitä varten Sotkamossa
- kunnanvaltuusto lakkautti taloussuunnittelijan viran
- kunnanvaltuusto perusti talousjohtajan viran
- kunnanvaltuusto myönsi eron Juho Lukkarille pelastuslautakunnan jäsenen tehtävästä
- kunnanvaltuusto nimesi pelastuslautakunnan jäsenen ja varajäsenen toimikaudelle 2015-2016
- kunnanvaltuusto päätti valtuutettujen aloitteiden käsittelystä

Huhtikuun kokousasioita

- kunnanvaltuusto päätti kuntalaisten aloitteiden käsittelystä

Kesäkuun kokousasioita

- kunnanvaltuusto merkitsi tiedoksi valiokuntien puheenjohtajien yhteenvedot
- kunnanvaltuusto hyväksyi Aurinkorannan ranta-asemakaavan
- kunnanvaltuusto päätti seuraavista asioista: arviointikertomus vuodelta 2014, Sotkamon kunnan tilinpäätös 2014, tilintarkastuskertomus vuodelta 2014, henkilöstöraportti 2014
- kunnanvaltuusto merkitsi tiedokseen talousarvion toteutumisen ajalta 1.1.-30.4.2015

Elokuun kokousasioita

- kunnanvaltuusto myönsi eron Markku Vihannolle kristillisdemokraattien varavaltuutetun tehtävästä
- kunnanvaltuusto päätti Sotkamon kunnan ja OTSO Metsäpalveluiden välisestä kiinteistökaupasta

Syyskuun kokousasioita

- kunnanvaltuusto merkitsi tiedoksi ilmoitusasioissa mm. seuraavat asiat:
- TYP-johtaja Anne Huotari Kainuun työvoiman palvelukeskuksesta Kajaanin toimipisteestä esitteli ajankohtaisia TYP- ja työllisyysasioita
- kunnanjohtajan katsaus vuoden 2016 talousarvion lähtökohdista ja valmistelutilanteesta
- talousraportti 08/2015 tilanteen mukaisesti
- Sotkamon kunnanvaltuuston valtuustoryhmien kannanotto aluehallintouudistukseen 28.9.2015

Lokakuun kokousasioita

- kunnanvaltuusto hyväksyi rakennusjärjestysehdotuksen
- kunnanvaltuusto merkitsi tiedokseen talousarvion toteutumisen ajalta 1.1.-31.8.2015
- kunnanvaltuusto määräsi kiinteistöveroprosentit vuodelle 2016
- kunnanvaltuusto määräsi tuloveroprosentin vuodelle 2016

Marraskuun kokousasioita

- kunnanvaltuusto päätti Kainuun liitto –kuntayhtymän perussopimuksen muuttamisesta
- kunnanvaltuusto hyväksyi vuoden 2015 talousarviomuutokset

Joulukuun kokousasioita

- kunnanvaltuusto hyväksyi Sotkamo-Vuokatti Masterplan -hankkeen loppuraportin
- kunnanvaltuusto myönsi eron Pekka Heikkiselle kunnanvaltuuston jäsenen toimesta
- kunnanvaltuusto kutsui Pirjo Mularin kunnanvaltuuston jäseneksi Pekka Heikkisen tilalle jäljellä olevalle toimikaudelle
- kunnanvaltuusto hyväksyi vuoden 2016 talousarvion ja vuosien 2017-2018 taloussuunnitelman
- kunnanvaltuusto päätti kuntalisän myöntämisestä yhdistyksille, yrityksille ja kotitalouksille.

Esimerkkejä vuoden 2015 päätöksistä, jotka tukivat Sotkamon kunnan 26.11.2014 hyväksyttyä uutta kuntastrategiaa ja sen määrittelemiä Sotkamon kunnan strategisia päämääriä:

ELINVOIMA: Kunnanvaltuusto 26.1.2015 § 3 Kaavoituskatsaus 2015, Kunnanvaltuusto 24.8.2015 § 49 Sotkamon kunnan ja OTSO Metsäpalveluiden välinen kiinteistökauppa, Kunnanvaltuusto 26.10.2015 § 65 Rakennusjärjestysehdotuksen hyväksyminen, Kunnanvaltuusto 15.12.2016 § 81 Sotkamo - Vuokatti Masterplan 2030 hankkeen loppuraportti

PALVELUT: Kunnanvaltuusto 23.03.2015 § 19 Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma vuosille 2014-2015

TALOUS JA RESURSSIT: Kunnanvaltuusto 15.6.2015 § 40 Sotkamon kunnan tilinpäätös 2014, Kunnanvaltuusto 26.10.2015 § 67 Kiinteistöveroprosentin määrittäminen vuodelle 2016, Kunnanvaltuusto 26.10.2015 § 68 Kunnan tuloveroprosentin määrittäminen vuodelle 2016, Kunnanvaltuusto 30.11.2015 § 75 Vuoden 2015 talousarviomuutokset, Kunnanvaltuusto 15.12.2016 § 84 Vuoden 2016 talousarvio ja vuosien 2017-2018 taloussuunnitelma, Kunnanvaltuusto 15.12.2016 § 85 Sotkamon kuntalisän myöntäminen yhdistyksille, yrityksille ja kotitalouksille.

Tulosalue: Kunnanhallitus (17400)

Kunnanhallituksen tulosalue sisältää hallinnon vastuualueen, joka sisältää kunnanhallituksen, avustusten, käyttövarausten, kansainvälisen toiminnan sekä hallinnon ja talouden määrärahat.

Kunnanhallitukseen kuului 9.2.2015 saakka 5 Suomen Keskustaa, 3 Perussuomalaisia, 2 Vasemmistoliittoa ja 1 Kansallista Kokoomusta edustavaa jäsentä. Kunnanhallitukseen kuului 9.2.2015 lähtien 5 Suomen Keskustaa, 2 Perussuomalaisia, 2 Vasemmistoliittoa, 1 Kansallista Kokoomusta ja 1 Sosiaalidemokraatteja edustavaa jäsentä.

Kunnanhallituksen kokoonpano 2013-2014 (9.2.2015 saakka)		
Varsinaiset jäsenet	Puolue	Varajäsenet
Polvinen Osmo (pj.)	VAS	Leinonen Raimo
Hyvönen Timo (varapj.)	KESK	Valtanen Kalevi
Heikkinen Reija	VAS	Huusko Elma
Heikkinen Pekka	KESK	Määttä Ari
Huttunen Jarmo	KESK	Lukkari Juho
Kemppainen Helmi	KESK	Tervo Niina
Korhonen Ari	PS	Korhonen Hannu
Korhonen Marja-Leena	KESK	Hakkarainen Annikki
Mäkinen Airi	PS	Loihtuvuo Sanna
Sarparanta Vesa-Pekka	KOK	Makkonen Petri
Toppinen Irene	PS	Hyvönen Marja-Liisa

Kunnanhallituksen kokoonpano 2015-2016 (9.2.2015 lähtien)		
Varsinaiset jäsenet	Puolue	Varajäsenet
Korhonen Aimo (pj.)	KESK	Huttunen Jarmo
Korhonen Ari (varapj.)	PS	Korhonen Hannu
Hyvönen Timo	KESK	Määttä Ari
Korhonen Marja-Leena	KESK	Hakkarainen Annikki
Makkonen Petri	KOK	Sarparanta Vesa-Pekka
Mäkinen Airi	PS	Toppinen Irene
Polvinen Osmo	VAS	Leinonen Raimo
Rossi-Määttä Tuula	SDP	Kotilainen Heidi
Seppänen Sakari	KESK	Lukkari Juho
Tervo Niina	KESK	Mulari Pirjo
Toivanen Pinja	VAS	Heikkinen Reija

Kunnanhallitus kokoontui 16 kertaa ja käsitteli 251 asiaa.

Kunnanhallituksessa toimii esittelijänä kunnanjohtaja ja pöytäkirjanpitäjänä hallintojohtaja.

Esimerkkejä vuoden 2015 päätöksistä, jotka tukivat Sotkamon kunnan 26.11.2014 hyväksyttyä uutta kuntastrategiaa ja sen määrittelemiä Sotkamon kunnan strategisia päämääriä:

ELINVOIMA: Kunnanhallitus 17.2.2015 § Kunnanhallitus 21.4.2015 § Asemakaavamuutoksen- ja laajennuksen vireille tulo Sopalan asemakaava-alueella, Kunnanhallitus 2.6.2015 § 122 Sotkamon kunnan ja HCR Oy:n välinen maa-alueiden vaihto Pisterinniemen-Kaarreniemen alueella.

ARJEN SUJUVUUS: Kunnanhallitus 21.4.2015 § 96 kuntalaisten aloitteet

Vastuualue: Hallinto (17104)

Tilivelvolliset: Kunnanhallitus, kunnanjohtaja, hallintojohtaja, talousjohtaja (1.12.2015 alkaen)

Hallinto	Tilinpäätös 2014	TA 2015	TA muutokset 2015	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1-12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			EUR
TOIMINTATUOTOT	168 796,18	244 190,00		244 190,00	242 568,49	99,3	43,7	1 621,51
TOIMINTAKULUT	-37 558 505,59	-40 136 810,33	-150 000,00	-40 286 810,33	-40 310 265,90	100,1	7,3	23 455,57
TOIMINTAKATE	-37 389 709,41	-39 892 620,33	-150 000,00	-40 042 620,33	-40 067 697,41	100,1	7,2	25 077,08
MUUT RAHOITUSKULUT	0,00				-4,59	X	X	4,59
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0,00				-4,59	X	X	4,59
VUOSIKATE	-37 389 709,41	-39 892 620,33	-150 000,00	-40 042 620,33	-40 067 702,00	100,1	7,2	25 081,67
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	-4 746,92	-19 746,91		-19 746,91	-4 746,91	24,0	-0,0	-15 000,00
TILIKAUDETULOS	-37 394 456,33	-39 912 367,24	-150 000,00	-40 062 367,24	-40 072 448,91	100,0	7,2	10 081,67
Vyörytyserät, Tulot	451 766,49				433 417,55	X	-4,1	-433 417,55
Vyörytyserät, Menot	-15 962,99				-15 101,65	X	-5,4	15 101,65
KUNNAN TULOSLASKELMA	-36 958 652,83	-39 912 367,24	-150 000,00	-40 062 367,24	-39 654 133,01	99,0	7,3	-408 234,23

Kunnanhallituksen budjetoitu toimintakate ylittyi 25 077,08 euroa.

Toimintatuotot alittuivat 1 621,51 euroa. Toteutuma sisältää käyttöomaisuuden (maa-alueiden) myyntivoittoja 125 004,14 euroa. Rakennusten myyntivoitot on kirjattu tekniseen toimeen kiinteistöjen kohdalle.

Toimintakulut ylittyivät 23 455,57 euroa. Kulut sisältävät Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän ja Kainuun liiton rahoitusosuudet ja tukipalvelujen menot. Kainuun sote-kuntayhtymälle maksettiin 37 610 640,80 euroa (vrt. vuonna 2014 maksettiin 34.956.173,23 euroa). Kainuun sote-kuntayhtymän tulos vuonna 2015 oli alijäämäinen, mikä luonnollisesti näkyy kunnan tuloksessa ja selittää osaltaan hallinnon vastuualueen toimintakatteen ylitystä. Kainuun liitolle maksettiin 340 972,80 euroa (vuonna 2014 maksettiin 33 685,00 euroa). Soten ja kunnan välisen tukipalvelusopimuksen mukaisista palveluista maksettiin 351 729,00 euroa (vuonna 2014 maksettiin 358 717,00 euroa). Työmarkkinatuen maksuosuudelle varattiin alkuperäisessä talousarviossa 400 000 € ja maksuosuuteen tehtiin 150 000 € lisäys, jolloin muutettu talousarvio oli 550 000 €. Työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin 592 274,04 euroa, joka on 42 274,04 euroa arvioitua enemmän (vrt. vuonna 2014 maksettiin 306 176,77 euroa).

Vuoden 2015 aikana perustettiin kunnan työllisyystyöryhmä, joka ryhtyi pohtimaan toimenpiteitä jatkuvasti nousevan työmarkkinatuen kuntaosuuden pienentämiseksi.

Toiminta-ajatus: Kunnanhallituksen alaisuudessa hallinto- ja talouspalvelut palvelee kunnan johtamista kokonaisuutena, vastaa kunnan edunvalvonta-toiminnasta, yhteyksistä viranomaisiin ja yhteistyötahoihin, kuntakuvasta ja elinkeinoelämän kehittämisen edellytyksistä. Keskushallinto valmistelee kunnan yleisen kehittämisen asioita, avustaa kunnan johtoa johtamistehtävien onnistumisessa, tavoitteiden asettamisessa, rahoituksessa ja toiminnan seurannassa. Keskushallinto huolehtii kunnanvaltuuston ja -hallituksen valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä.			
Tavoite	Toimenpide	Mittari/tunnusluku	Toteuma
Asiakkaista 80 % on tyytyväisiä saamaansa palveluun ja hallintopalvelujen toimintatapaan edellisen kyselyn perusteella.	Hyvää hallintoa, joustavaa toimintaa ja asiakaslähtöisyyttä kehitetään jatkuvasti oman toiminnan arvioinnilla, uudistamisella ja koulutuksella.	Asiakastyytyväisyys, selvitetään kyselyllä.	Asiakastyytyväisyyskyselyä ei tehty.

Sotkamon kunta on lähivuosinakin monipuolisuudellaan kuntien kärkeä ja tavoiteltu kunta.	Sotkamon kunta vahventaa ja kehittää toimintaympäristön vetovoimatekijöitä.	Kunta sijoittuu kärkisijoille valtakunnallisissa imago tutkimuksissa. Muuttoliike kuntaan on positiivinen.	Tavoite ei toteutunut, sillä Sotkamo ei ollut esillä valtakunnallisessa tutkimuksessa. Kun verrataan Kainuun kuntien asukaslukuja ja muuttoliikettä, Sotkamo on kuitenkin säilyttänyt suhteellisen hyvän aseman.
Kilpailukyvyyn parantaminen tehostamalla kunnan omia toimintoja.	Kunnan ja yhteistyöryhmän hyväksymien Sotkamon toimintamallin periaatteiden jalkauttamisen jatkaminen. Pilottina hyvin edenneen palvelualue sihteerien/johdon tuen palveluketjun kokemusten hyödyntämien ja soveltamien laajemmin.	Toiminnan ja tuotannon ohjauksen onnistuminen arvioidaan mm. kyselyllä.	Kyselyä toiminnan ja tuotannon ohjauksen onnistumisesta ei katsottu tarpeelliseksi tehdä tässä vaiheessa. Palvelualueittain pidettiin palaverieita ja mietittiin uusia suuntauksia miten kunnan omia toimintoja voitaisiin edelleen tehostaa.

Tulosityksikkö: Hallinto ja talous (171419)

Tulosityksikön tilivelvollinen on hallintojohtaja. Kunnan talouden asiantuntijatehtävät (rahoitushuolto, budjetointi, taloussuunnittelu ja –seuranta) ovat olleet kunnan tehtävänä hallintojohtajan vastuulla 30.11.2015 saakka. Tehtävistä on 1.12.2015 lähtien vastannut koko kunnan talouden osalta virassa aloittanut talousjohtaja. Talousjohtaja työskentelee suorassa kunnanjohtajan alaisuudessa ja talousjohtajan tulosityksikkö on kunnanjohtajan tapaan kunnanhallitus.

Kunnan tarvitsemat palkka- ja taloushallinnon palvelut sekä ICT-palvelut tuotetaan Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymässä tukipalveluissa. Sotkamon kunta hankki palvelut vuonna 2015 kunnan ja kuntayhtymän tekemän sopimuksen mukaisesti.

Tukipalvelu	Toimenpide	Tavoitteet	Toteuma
Palkka- ja taloushallinnon palvelut	Kainuun sote –kuntayhtymä tuottaa palkka- ja taloushallinnon tukipalvelut kunnan ja kuntayhtymän tekemän sopimuksen mukaisesti.	Kainuun sote –kuntayhtymä tuottaa palkka- ja taloushallinnon tukipalvelut kunnan ja kuntayhtymän tekemän sopimuksen mukaisesti.	Lakisäätöiset ilmoitukset ja raportit on toimitettu määräaikoihin mennessä. Vuoden 2015 tilinpäätös valmistuu lain sallimaan 31.03. määräaikaan mennessä. Kunnanhallitus allekirjoitti tilinpäätöksen kokouksessaan 22.03.2016. Kirjanpito oli ajantasainen ja talousarvion seurantaraportit vuoden 2015 aikana tehtiin suunnitellun mukaisesti.

ICT-palvelut	Kunnan tarvitsemat ICT-tukipalvelut tuotetaan Kainuun sote - kuntayhtymän tietohallintoyksikössä.	Uusien järjestelmien käyttöönotto, muutosten hallittu läpivienti, osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen, asiakkaiden hyvä palveleminen	Sote –kuntayhtymä on tarjonnut toimivat ATK-palvelut kunnan käyttöön ja palvelujen kehittämistä on viety eteenpäin. Laajakaistahanketta on viety eteenpäin Sotkamossa ja näin on pystytty mahdollistamaan ennakoidusti tulevaisuudessa yhä enenevässä määrin lisääntyvän sähköisten palvelujen hyödyntäminen.
--------------	---	--	---

Kunnan omissa ICT-palveluissa työskenteli 1 ICT-suunnittelija (toistaiseksi voimassaolevassa virkasuhteessa) ja 1,5 ICT-tukihenkilöä. ICT-tukihenkilöt ovat työskennelleet suurimman osan vuodesta 2015 palkkatuettuna.

Kunnan omien tietokoneiden ja tulostimien hankinta jatkui Businessforum Oy:ltä leasing-rahoituksella. Rahoitusyhtiönä jatkoi 3 Step It Group. Ensimmäinen leasing-laitteiden palautuserä Sotkamon kunnan osalta toteutui joulukuussa 2014. Jatkossa palautuserät lähtevät neljännesvuosittain.

Sotkamon kunnan työasemien käyttöjärjestelmät päivitettiin Windows XP:stä uudempaan Windows 7 käyttöjärjestelmään. Vuoden 2015 loppuun mennessä 99 % työasemissa oli käytössä Windows 7 käyttöjärjestelmä. Loput työasemat päivitetään 2016 helmikuun aikana.

Verkon osalta aktiivisten verkkolaitteiden uusimisia jatkettiin niiden tultua elinkaaren loppuun. Langaton verkkoympäristö rakennettiin peruskouluihin, lukioon ja kunnan virastotalolle. Kameravalvontaa on laajennettu kattamaan Salmelan koulu, Tiilikankaan päiväkot, Leivolän koulu, Aatos, Satuvakan päiväkot, Hiukan kenttä, kunnan varikko ja uimahalli.

Lukio liikuntasaliin rakennettiin tulevia sähköisiä ylioppilaskirjoituksia varten lähiverkko. Tiilikankaan päiväkodin verkkoyhteyksiä parannettiin.

Ohjelmistojen osalta M-files -asianhallintajärjestelmä otettiin käyttöön vaiheittain tammikuussa. Lokakuussa rakennus- ja kiinteistörekisteri-ohjelmisto päivitettiin vastaamaan vrk:n vaatimuksia. Lokakuussa otettiin käyttöön uusi kirjastojärjestelmä Axiell Aurora ja verkkokirjasto Axiell WebOpac.

Muu informaatio taloudesta

Tositteet ja viennit	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Kirjanpidossa kirjattavat	8 255	7 939	8 955	8 896	8 690	8 738	8 699	8 301
Ostoreskontran maksamat laskut kpl	13 580	12 848	13 311	13 242	12 917	12 800	13 318	13 922
Ostoreskontran maksamat laskut, 1000 €	77 541	62 743	66 363	62 368	59 964	58 236	54 532	56 710
Ostoreskontran laskuissa vientejä	51 266	48 098	50 482	51 363	55 700	54 570	55 015	56 790
Myyntilaskut	17 262	18 539	17 048	17 778	19 281	18 683	17 923	18 200
Kaikki palkansaaajat, henkilöt	1 078	1 025	1 011	1 013	979	931	1 034	1 046
Maksettuja palkkoja, kpl	8 214	8 225	8 407	8 115	7 648	7 570	7 589	7 632
Maksettuja palkkoja,	17 594	17 702	17 618	15 709	14 726	14 208	14 433	14 114

1000 €								
Maksetut palkat + sivukulut, 1000 €	23 668	23 237	23 825	20 642	19 597	19 248	19 627	19 249

Henkilöstöhallinnon osalta palkat, palkkiot ja tuntipalkat maksettiin Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän palvelujen kautta ajallaan.

Vastuualue: Elinkeinot (17142)

Tilivelvolliset: Kunnanhallitus, kunnanjohtaja, hallintojohtaja

Elinkeinot	Tilinpäätös 2014	TA 2015	TA muutokset 2015	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1-12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			EUR
TOIMINTATUOTOT	78 501,13	127 752,00		127 752,00	104 545,71	81,8	33,2	23 206,29
TOIMINTAKULUT	-945 621,00	-960 989,76		-960 989,76	-912 190,87	94,9	-3,5	-48 798,89
TOIMINTAKATE	-867 119,87	-833 237,76		-833 237,76	-807 645,16	96,9	-6,9	-25 592,60
VUOSIKATE	-867 119,87	-833 237,76		-833 237,76	-807 645,16	96,9	-6,9	-25 592,60
TILIKAUDENTULOS	-867 119,87	-833 237,76		-833 237,76	-807 645,16	96,9	-6,9	-25 592,60
Vyörytyserät, Menot	-12 127,40				-10 192,46	X	-16,0	10 192,46
KUNNAN TULOSLASKELMA	-879 247,27	-833 237,76		-833 237,76	-817 837,62	98,2	-7,0	-15 400,14

Vastuualueen budjetoitu toimintakate alittui 25 592,60 euroa. Toimintakulut alittuivat 48 798,89 euroa vuoden 2015 talousarvioon ja sen muutokseen verrattuna. Toimintatuotot alittuivat 23 206,29 euroa. Kokoustilojen vuokraus ei ole ollut odotetun mukaista.

Elinkeinotoimen sisällä kokoustilojen vuokraus ovat edelleen ongelma. Kokoustilojen vuokratuloja pitäisi saada enemmän. Nollatulokseen pääsemiseksi vuokratuottoja tulisi saada n. 150 000 euroa enemmän vuodessa.

Toiminta-ajatus: Kunnanhallituksen yhtenä päätehtävänä on elinkeinojen kehittäminen. Elinkeinojen kehittämisen vastuualue sisältää matkailun markkinoinnin, matkailun neuvontapalvelut, vesihuoltoavustukset, joukkoliikenteen, muun kehittämisen, kunnan omat projektit, projektien maksusuudet, ennakkoimattomat projektit, varauksen laajakaistan rakentamiseen ja yritysten toimitilat.		
Tavoite	Mittari	Toteuma
Matkailijamäärän lisäys Vuokatin Matkailukeskus Oy:n vahvistaman markkinointisuunnitelman mukaisesti.	Yöpymisvuorokausien lisäys.	Vuonna 2015 kokonaisyöpymiset lisääntyivät 2,6 % edellisvuodesta (v. 2015 yht. 648 582, v. 2014 yht. 632 400 yöpymistä). Kotimaasta yöpymisten määrä (606 191) lisääntyi 5,5 % ja ulkomailta yöpymisten määrä (42 391) väheni 26,6 %.

Pystytään vastaamaan teollisuusalueiden kysyntään, kunnallisten palvelujen kysynnän muutoksiin ja vaikuttamaan toimintaympäristön edellytyksiin.	Teollisuustonttien riittävyys, toimialojen omissa mittareissa (päivähoito, perusopetus, asuminen yms.) arvio tarjonnan riittävydestä, toimintaympäristön vahvistuminen (logistiikka, liikenneyhteydet, yritysten tarvitsema koulutus yms.)	Asuntomarkkinoilla on ollut riittävästi tarjontaa. Palvelut on tuotettu kysyntää vastaavasti. Vapautuneiden teollisuustilojen käyttöä on kehitelty yritysten kanssa ja pyritty vaikuttamaan toimintaympäristöhankkeilla yritysten laajenemiseen. Vuonna 2015 aloitettiin kunnan ja yrittäjien väliset toimialatapaamiset. Vuoden 2015 aikana kokoonnuttiin neljän eri toimialan tiimoilta.
Korkeatasoisen osaamisen tarjonta pysyy vakaana ja vahvana huolimatta kehittämisresurssien vähenemisestä.	Snowpolis – kokonaisuuden hankkeissa on esitetty tärkeimmät mittarit.	Snowpolis –brändiä ylläpidetään eri yhteistyökuvioiden ja hankkeiden kautta. Yliopistoyhteistyön vahvistamiseksi on allekirjoitettu Sotkamon kunnan ja Jyväskylän yliopiston välinen yhteistyösopimus liikuntateknologian maisteri- ja tohtorikoulutuksesta Vuokatissa vuosina 2014-2018.

Kunnan elinkeinopolitiikan painopistealueet ovat matkailu, teolliset työpaikat ja osaamisen lisääminen.

Matkailussa tavoitteet koskevat Vuokatin alueen rakentamista ja Vuokatin markkinoinnin kehittämistä. Matkailun markkinoinnin tavoitteet ja toimenpiteet vahvistetaan vuosittain hyväksyttävässä markkinointisuunnitelmassa. Sotkamon kunta käynnisti Sotkamon kirkonkylän ja Vuokatin alueiden Masterplan –suunnittelun jo vuonna 2014. Suunnitelman avulla haettiin synergiaa, jossa huomioidaan mahdollisimman laajasti alueen asukkaiden, maanomistajien ja elinkeinoelämän toiveet Sotkamon kehittämisessä. Hanketta varten palkattiin projektipäällikkö, joka laati Masterplanin vuoden 2015 aikana. Kunnanvaltuuston hyväksyi 15.12.2015 § 81 Sotkamo-Vuokatti Masterplan loppuraportin.

Teollisten työpaikkojen tavoitteet koskevat kaivoshankkeiden sekä muiden teollisuushankkeiden edellyttämää toimintaympäristön vahvistamista. Kaivosyhtiö Talvivaara ajautui toiminnallisiin vaikeuksiin jo vuonna 2013, jotka jatkuivat myös vuoden 2015 aikana. Terrafame Oy osti elokuussa 2015 Talvivaara Sotkamo Oy:n liiketoiminnan ja omaisuuserät Talvivaara Sotkamo Oy:n konkurssipesältä ja jatkoi näin kaivostoimintaa Sotkamossa. Uusia kaivoshankkeita on vireillä. Teollisuuden sijoittumista edesauttaa kunnan hankkima, n. 11 ha:n teollisuusalue, jolle on hyväksytty uusi asemakaava.

Osaamisen lisäämisessä tavoitteet asetetaan valituille painopistealueille. Snowpolis -brändi säilyy edelleen kehittämisen välineenä, vaikka Snowpolis Oy:llä ei ole enää liike- tai hanketoimintaa. Snowpolisin hankkeet toteutetaan kunnan omana toimintana yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kanssa ja niissä keskitytään liikuntateknologian, liikuntamatkailun ja hyvinvoinnin kehittämiseen. Kaikki Snowpolis –kiinteistön toimitilat ovat vuokrattuina.

Lähipuosien toimintalinjana on se, että ulkopuolisia sopimuksia ja sitoumuksia karsitaan. Yliopistoyhteistyön sisältö on kirjattu CEMIS –sopimuksessa. Kehittämistoiminnan määrärahat pienenevät; hankkeissa keskitytään kunnan elinvoimaisuuden vaikuttavuudeltaan parhaimpiin. Kunnan hankkeen ja hankkeiden maksuosuudet on esitetty erillisenä liitteenä.

Yhteistyö Jyväskylän yliopiston kanssa, liikuntateknologia

Liikuntateknologian maisteriohjelma alkoi Vuokatissa vuonna 2004 ja sen toimintaa rahoitettiin ESR- ja EAKR hankerahoituksella vuoden 2013 loppuun. Syyskuussa 2013 solmittiin Jyväskylän yliopiston ja Sotkamon kunnan välillä yhteistyösopimus, jolla turvattiin koulutustoiminnalle vuosiksi 2014–2018 jatkoedellytykset yliopiston ja alueen yhteisrahoituksella.

Jyväskylän yliopiston Vuokatin liikuntateknologian yksikkö on erikoistunut kehittämään niin yksilöllisiä liikunta- ja hyvinvointimittauksia kuin teollisuuden käyttämiä, vaativia mittausteknologioita. Vuokatissa on tutkittu muun muassa hiihdon mittausjärjestelmiä, biosensoreita sekä lumen ominaisuuksia mittaavia sensoreita.

Maistereita on vuoden 2015 loppuun mennessä tällä ulkopuolisella rahoituksella valmistunut Vuokatissa 56. Vuonna 2015 mastereita valmistui 4. Valmistumisprosentti on yli 50. Syksyllä 2014 aloitti 13 uutta opiskelijaa uuden rahoituksen turvin. Seuraava mastereiden sisäänotto (15kpl) on keväällä 2016 ja opinnot alkavat syksyllä 2016. Tohtoreita Vuokatista on valmistunut kaksi (2012 ja 2014) ja neljä väitöskirjaa on tällä hetkellä tekeillä, joista kahden arvioidaan valmistuvan vuoden 2016 aikana. Kolmessa näistä neljästä väitöskirjasta on toinen pääohjaaja ulkomaisesta yhteistyöyliopistosta (University of Salzburg ja Politecnico di Torino) ja kahdesta tulee kaksoistutkinto.

Liikuntateknologian opiskelijat ovat masteriorhjelman edesauttamina työllistyneet lähes 70 työpaikkaan, joista noin puolet sijaitsee Kainuun alueella. Vuonna 2015 työllistymisiä oli yhteensä 5. Opiskelijat ovat perustaneet 12 yritystä, joista 2 on perustettu 2015. Yhteistyötä on ollut noin 30 yrityksen ja 20 koulutus- tai tutkimusorganisaation kanssa.

Henkilöstöä Jyväskylän yliopiston Vuokatin-yksikössä oli vuoden 2015 lopussa 9. Kaksi henkilöä sai osan palkasta Jyväskylän yliopistolta ja osan Suomen Hiihtoliitolta / Suomen Olympiakomitealta. Tieteellisiä alkuperäisartikkeleita Vuokatin tiimi on julkaissut (suluissa vuoden 2015 luvut) 60 (6), kirjoja tai kirjan kappaleita 17 (3) ja kansainvälisiä kongressiabstractteja 141 (11) sekä pitänyt yhteensä 57 (6) kutsuttua esitelmää, joista kansainvälisiä 39 (4), sekä järjestänyt Vuokatissa kuusi kansainvälisiä kongressia tai seminaaria. ”3rd International Congress on Science and Nordic Skiing” järjestettiin kesäkuussa 2015. Professori Linnamo sai toukokuussa 2015 Suomen Kulttuurirahaston myöntämän Lönnrot mitalin.

Vuokatin yksikkö on hankkinut vuosina 2004–2015 ESR- ja EAKR masteri- ja tohtoriohjelmien rahoituksen (5 751 167 €) lisäksi muuta ulkopuolista rahoitusta (TEKES, Sotkamon kunta, CEMIS, yritykset jne.) yhteensä noin 3 753 000 €. Vuonna 2015 isoimpia käynnissä olevia hankkeita olivat (suluissa rahoittaja ja kokonaisbudjetti) ”Active life and work” (Kainuun ELY, 404 270 €), ”Liikuntaosaaminen vientituotteeksi” (Kainuun ELY, 284 800 €), ”Vuokatti-Ruka Urheiluakatemia valmennuksen kehittäminen” (Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan liitot, 250 000 €), CEMIS (Kainuun ELY, 142 000 €) ja ”Vammaisurheilijoiden kelkkahiihdon luokittelujärjestelmän kehittäminen” (OKM, 70 000 €). Arviointiprosessissa on tällä hetkellä ”Pro-Fit-hanke” (Tekes 388 000 €), Post Doc ”hakemus” (Suomen Akatemia 387 714 €) ja jatkoanomus ”Vammaisurheilijoiden kelkkahiihdon luokittelujärjestelmän kehittäminen” (OKM, 63 000 €). Vuonna 2015 yksikön kokonaisbudjetti oli yhteensä noin 890 000 €, josta Jyväskylän yliopiston osuus oli noin 20%.

Mittaustekniikan ja tietojärjestelmien tutkimus- ja koulutuskeskus CEMIS

Vuosi 2015 oli CEMIS:n viides varsinainen toimintavuosi. Vuotta leimasi heikon globaalien ja kansallisten taloustilanteiden jatkuminen, vahva kansainvälisen yhteistyön kehittäminen CEMISissä sekä muutokset CEMISissä mukana olevissa emoyrityksissä (Oulun yliopiston rehtoraatin muutokset ja uusi strategia, KAMK:n organisaatiomuutos, MIKES yhdistyminen VTT:hen ja VTT osakeyhtiöityminen, Kajaanin kaupungin päätös luovuttaa Measurepolis Development Oy:n liiketoiminta Kajaanin ammattikorkeakoululle CEMISin yhteyteen sekä käynnistetty yhteistyö CSC:n kanssa tavoitteena CSC:n liittyminen CEMISIin vuonna 2016). Toimintaympäristön ja CEMISin toimijoiden merkittävien muutosten vuoksi CEMIS päivitti strategiansa vuoden lopulla ja käynnisti CEMIS-yhteistoimintasopimuksen päivittämisen sen mukaiseksi.

CEMISin päivitetyn strategian mukaisesti CEMIS jatkaa mittaus- ja tietojärjestelmiin erikoistuneena tutkimus- ja koulutuskeskuksena. Oulun ja Jyväskylän yliopistojen, Kajaanin ammattikorkeakoulun ja VTT:n lisäksi Kajaanin kaupunki ja Sotkamon kunta ovat CEMIS-yhteistoimintasopimuksen osapuolia ohjaten ja rahoittaen CEMISin toimintaa. CEMISillä on kolme painopistealuetta: 1) on-line mittausratkaisut prosessiteollisuuden, erityisesti biotalous- ja kaivannaisalan sekä ympäristömonitoroinnin tarpeisiin (Cleantech), 2) mittaus- ja testausratkaisut liikunnan, hyvinvoinnin ja terveydenhuollon sovelluksiin hyödyntäen sensoriratkaisuja sekä peli- ja simulaattoriratkaisuja (Sports and Wellbeing) ja 3) kansainvälisen teknologia liiketoiminnan kehittäminen CEMISin teknologiaosaamisen pohjalta ja yhteistyöyritysten kanssa (International Technology Business).

CEMIS käynnisti vuoden 2015 alussa kolmannen kaksivuotisen kehittämisohjelman vuosille 2015-2017, joka koostuu viidestä rinnakkaisesta Kainuun liiton ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen päärahoittamasta kehittämishankkeesta. CEMIS:n henkilömäärä säilyi noin 110:ssä.

Kajaanin ammattikorkeakoulun (KAMK) hankkeessa kehitetään pelillisiä ratkaisuja KAMK:n eri osaamisaloilla, älykkäät järjestelmät –opetussuunnitelmaa, yrityslähtöisten hyötypelitoimeksiantojen toteuttamista ja pelialan maisteritason koulutuksen sisältöjä. KAMK:n toisessa hankkeessa kehitetään hiihtosimulaattoriratkaisua, t&k-tulosten kaupallista hyödyntämistä, palveluliiketoimintaa sekä rakennetaan kansainvälisiä yhteistyösuhteita sekä kansainvälisiä hankkeita.

Oulun yliopiston hankkeessa hyödynnetään aikaisemmin kehitettyjä teknologioita ja rakennetaan niiden pohjalta mittausjärjestelmiä sekä tuotetaan tutkimustuloksia ja palveluja, jotka ovat hyödynnettävissä lyhyellä aikavälillä alueen nykyisissä ja uusissa yrityksissä. Ratkaisuja kehitetään prosessiteollisuudelle, mm. biotalousalalle ja kaivosteollisuudelle sekä ympäristömonitorointiin.

VTT:n hankkeessa kehitetään mallinnusosaamista mittalaitekehityksen tueksi, uutta voimanmittausratkaisua Jyväskylän yliopiston suksitesteriin sekä impulssitutkateknologiaa ihmisen havaitsemiseen ja materiaalin kosteusmittauksiin.

Jyväskylän yliopiston hankkeessa kehitetään yhteistyössä muiden CEMISin toimijoiden kanssa konseptia pohjoismaisten hiihtolajien valmennus-, testaus- ja tutkimustoiminnalle. Tavoitteena on tehdä Vuokatista kansainvälisesti ainutlaatuinen hiihdon tutkimus-, koulutus- ja valmennusympäristö. Hanke sisältää aiemmissa hankkeissa toteutettujen mittausmenetelmien käytettävyyden, luotettavuuden ja analyysien kehittämistä urheilija- ja välinetestaukseen. Kehitystyötä tehdään sekä urheilijoiden että urheiluvälineiden suorituskyvyn mittauksen kehittämiseksi. Urheilijoiden suorituskyvyn seurantaan kehitetään Oulun yliopiston toimesta. Urheiluvälinetestaukseen kehitetään Jyväskylän yliopiston toimesta kylmätestauslaboratoriota, yhteistyössä VTT:n kanssa suksitesteriä ja yhteistyössä KAMK:n kanssa hiihtosimulaattoria. Hanke toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Vuokatin urheiluopiston ja Vuokatti-Ruka Urheiluakatemia kanssa.

Sotkamon kunnan osalta CEMIS-rahoituksen määräksi on sovittu 67 000€ vuoden 2016 loppuun ja neuvottelut jatkosta vuosille 2017-2018 on jo aloitettu.

CEMISillä oli vuoden 2015 lopulla ennätysmäärä kansainvälisesti ja kansallisesti rahoitettuja hankkeita. Kansainvälisiä hankkeita oli 9, kansallisesti rahoitettuja 20 ja alueellisesti (Kainuun liitto tai ELY) rahoitettuja 7. Kansainvälisesti rahoitettujen hankkeiden kokonaisvolyyymi oli noin 1,2 miljoonaa euroa ja kansallisesti rahoitettujen 5,6 miljoonaa euroa. Hankkeissa kehitetään edellä mainitun lisäksi mm. biokaasutukseen liittyviä ratkaisuja Luonnonvarakeskuksen Sotkamon yksikön kanssa, biosensoreita, urheilijatestausta ja valmennusta, ampumahiihdon mittauksia, parahiihdon mittauksia, simulaattoreita kaivosteollisuudelle ja ajo-opetukseen sekä peli- ja simulaattorialan koulutusta.

CEMISin vaikuttavuutta mitataan ensisijaisesti uuden kaupallisesti hyödynnettävän teknologian ja CEMISin toiminnan pohjalta perustettujen yritysten lukumäärällä. Vuonna 2015 CEMISissä kehitettiin kaksi kaupallisesti hyödynnettyä keksintöä ja perustettiin yksi uusi yritys.

Kumppaniksi ry, Sotkamon työpaja

Kumppaniksi ry:n yhteistyö Kainuun sote-kuntayhtymän ja keskussairaalan kuntoutusyksikön kanssa tiivistyi entisestään. Kumppaniksi ry tuottaa Kainuun sote-kuntayhtymän kuntoutus- ja psykiatrisen kuntoutuksen yksikön asiakkaille v.2015-2016 yksilöllistä/ohjattua työhönvalmennusta (tyvi-jakso). Tyvi-jaksolle ohjatut asiakkaat jatkoivat valtaosin Kumppaniksi ry:n tuottamiin Kelan mielenterveyskuntoutujien ammatillisiin työhönvalmennuspalveluihin, jossa tavoitteena on aina työelämään paluu tai koulutukseen sijoittuminen.

Lisäksi pajalla pystytään toteuttamaan Kelan kustantamaa työkokeilua ja työhönvalmennusta, työssä suoriutumisen arviointia asiakkaiden kuntoutumis- ja eläkeratkaisujen tueksi sekä starttivalmennusta TE –toimiston, etsivän nuorisotyön ja maakunnan kuntouttavan työtoiminnan kautta tuleville asiakkaille.

Uutena palveluna aloittaa vuoden 2016 helmikuussa sotkamolaisille ammattikoulutetuille nuorille tarkoitettu työstarttipalvelu, jonka tavoitteena on asiakkaiden työllistyminen avoimille työmarkkinoille. Palvelun avulla pystytään vastaamaan kasvavaan nuorten mielenterveyskuntoutujien palvelun tarpeeseen. Starttivalmennusjakso toimii

asiakkaiden palvelutarpeen arviointijaksona, jonka aikana kartoitetaan asiakkaan ensisijainen palvelutarve ja ohjataan hänet joko Kumppaniksi ry:n omien palvelujen tai yhteistyöverkoston tuottamien palvelujen piiriin.

Vuoden 2015 aikana Sotkamon pajalla kuntoutus/valmennuspalveluihin osallistuneiden asiakkaiden määrä oli 32, jossa oli 5 asiakkaan lisäys edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöistä alle 25-vuotiaita on ollut 10 henkilöä, 25–28 -vuotiaita 3 henkilöä ja yli 28 –vuotiaita 19 henkilöä. Kumppaniksi ry:n Kajaanin pajalla on ollut yksi sotkamolainen asiakas Kelan kuntoutuspalveluissa. Henkilöiden sijoittuminen eri palveluihin jakautui seuraavasti:

Kumppaniksi ry, Sotkamon työpaja Toiminta vuonna 2015			
Toimenpide	Aloittaneet henkilöt toimenpiteessä	Päättäneet henkilöt toimenpiteessä	Toteuma
Palkkatuki	1	1	Henkilö siirtyi työttömäksi työnhakijaksi
Kuntouttava työtoiminta	1	0	Henkilön kohdalla toimenpide keskeytettiin omassa elämässä tapahtuneiden muutosten vuoksi
Kelan mielenterveyskuntoutujien työhönvalmennus (mt-työhönvalmennus)	10	5	Yksi työllistyi avoimille työmarkkinoille, kolme siirtyi Kelan työhönvalmennukseen ja yksi henkilö jäi sairauslomalle
Kelan työkokeilu	2	1	Henkilö siirtyi Kelan työhönvalmennukseen ulkopuoliseen yritykseen
Kelan työhönvalmennus	5	3	Yksi siirtyi avoimille työmarkkinoille, yksi aloitti opiskelun ja yksi jäi toistaiseksi sairauslomalle
Tyvi-jakso	8	5	4 aloitti Kelan ammatillisen kuntoutuksen ja 1 siirtyi kuntouttavan työtoiminnan piiriin.
Te-toimiston työkokeilu	1		
Starttivalmennus	4	3	Yksi työllistyi avoimille työmarkkinoille paikalliseen yritykseen, yksi ohjautui Kumppaniksi ry:n kuntoutuspalvelujen piiriin, yksi siirtyi työkokeiluun Kumppaniksi ry:een ja yhden kohdalla toimenpide keskeytettiin voimavarojen puuttumisen vuoksi

Asiakkaiden sijoittuminen avoimille työmarkkinoille onnistui haastavasta taloustilanteesta huolimatta kohtuullisen hyvin. Ne valmentautujat/kuntoutujat, joille se katsottiin edesauttavan heidän työnsaanti mahdollisuuksia, tarjottiin työllistymistä edistävää lyhytkoulutusta pajan lukuun (esim. ensiapukoulutus, tulityökortti ja työturvallisuuskortti). Työpajan palvelurakenne on pyritty vakiinnuttamaan mahdollisimman monitahoiseksi, jotta pystytään tarjoamaan valmennuspaikkoja eri elämäntilanteissa oleville henkilöille.

Maakunnallinen elinkeinojen kehittämis-yhtiö Kainuun Etu Oy

Kainuun Etu Oy on Kainuun kuntien omistama voittoa tavoittelematon maakunnallinen elinkeinotoiminnan kehittämis-yhtiö. Yhtiön toimitusjohtajan toimii Antti Toivanen. Yhtiön tehtävänä on tukea Kainuussa toimivia yrityksiä kannattavaan kasvuun korkeatasoisilla palveluilla. Yhtiön tehtävänä on uudistaa maakunnan elinkeinorakennetta ja parantaa toimintaympäristöä kehittämällä toimialoja. Yhtiö auttaa yrityksiä liiketoimintaosaamisen, kilpailukyvyyn, kansainvälistymisen, kannattavan kasvun ja yhteistyön kehittämisessä. Kainuun Etu Oy:llä on yritysryhmähankkeita,

toimintaympäristöhankkeita ja investointien saamista sekä yritysten sijoittumista edistäviä hankkeita.

Vuonna 2015 uuden EU –ohjelmakauden alkaminen toi haasteita kehittämissyhtiön toimintaan. Päättäneiden hankkeiden raportointi ja uusien hankkeiden valmistelu vaati merkittävästi resursseja. Yhtiö pystyi saamaan käyntiin uudet hankkeet kuitenkin ripeästi. Komission uuden ohjelmakauden ohjelmista haetuista rahoituksista saatiin positiivisia tuloksia. Yhtiö hanketoimintaa muutettiin osakassopimuksen mukaisesti yhä enemmän toimialarajoitteettomaksi.

Kehittämissyhtiön varsinainen yhtiökokous pidettiin 28.4.2015. Hallitus kokousti vuoden aikana yhteensä 6 kertaa. Hallituksen varsinaiset jäsenet olivat koko toimintavuoden ajan Jouko Käsmä, pj. Jari Kanerva, Esko Suomalainen, Asta Tolonen ja Sotkamon kunnanjohtaja Petri Kauppinen. Ernst & Young Oy toimii kehittämissyhtiön tilintarkastus-yhteisönä, päävastuullisena tilintarkastajana Eero Huusko Kajaanista.

Avaintoimialoista vastasivat Carl Wideman (ICT- toiminnot ja kansainväliset investoinnit) sekä Tuomo Tahvanainen (elämystoimiala). Yhtiön kansainvälisistä hankkeista vastasi Ninetta Chaniotou. Yhtiön suurimman hankekokonaisuuden Kasvua Kainuuseen hankejohtajana toimi Matti Luukkonen. Kokoaikaisiksi työvuosiksi muutettuna yhtiö työllisti vuonna 2015 yhteensä 28 henkilöä, joista 4 oli toistaiseksi olevassa työsuhteessa 30.6.saakka. Yhtiö muutti taloushallinnon assistentin tehtävät puolipäiväiseksi talouspäällikön tehtäväksi 1.8. lähtien, jolloin toistaiseksi olevalla työsuhteella on enää 3,5 henkilöä.

Yhtiön kokonaistulot olivat vuonna 2015 yhteensä 3 033 214 € (Kainuun kuntien osuus kokonaistuloista oli 800 000 €). Yhtiön liikevaihto oli 3 146 € ja muut tuotot olivat 3 060 068 € (mm. projekti- ja muut avustukset). Toiminnan taloudellinen tulos osoittaa 1 717 € voittoa. Oma pääoma 2015 on 143 519 €.

Palkka- ja henkilöstökulut olivat vuonna 2015 yhteensä 1 491 938 €. Yhtiö hankki ulkopuolisia palveluita yhteensä 804 400 eurolla. Palvelut olivat asiantuntija-, konsultointi- ja koulutuspalveluita yrityksille ja ne rahoitettiin pääasiassa projekteista. Muut kulut olivat 750 263 € kohdistuen suurelta osin projekteille. Yhtiön saamiset 1 125 891 € koostuvat pääasiassa julkisten rahoittajien rahoitusosuuksista. Yhtiön rahoitusasema oli koko vuoden haastava. Yhtiöllä oli tilikauden lopussa toiminnassa 6 497 109 euron suuruinen hankekanta.

Yhtiön keskeisiä tunnuslukuja vuosilta 2011-2015

	2015	2014	2013	2012	2011
Kokonaistulot	3 033 214	3 797 831	4 459 368	4 784 151	4 764 758
Liikevaihto	3 146	66 702	188 156	298 015	191 853
Muut tulot	3 060 068	3 731 129	4 271 212	4 486 136	4 572 905
Palkat/henkilöstö	1 491 938	1 786 771	2 168 727	2 285 434	2 417 738
Ostopalvelut	804 400	795 799	1 016 725	1 404 329	1 322 863
Muut kulut	750 263	1 192 741	1 258 379	1 087 293	1 016 149
Saamiset	1 125 891	1 774 747	2 019 970	1 969 569	1 700 459
Tulos	1 717	2 198	4 041	-1 540	-6 772
Tase	1 365 970	2 140 436	2 279 250	2 204 293	1 796 513
Oma pääoma	143 519	141 801	139 603	135 562	137 102
Henkilöstö	28	33	51	46	51

Suurimmat toiminnalliset riskit liittyvät hankerahoitukseen, kilpailutukseen, hankekustannusten tukikelpoisuuteen ja kansainvälisissä hankkeissa yhteistyökumppaneihin. Pieni toistaiseksi työsuhteella oleva henkilöstö ilman varahenkilöjärjestelmää on yhtiön toiminnallinen riskitekijä.

Vahva hankekysyntä osoittaa, että yritykset saavat yhtiöltä konkreettista hyötyä toimintansa kehittämiseen. Kainuun Etu Oy:n perustoimintaedellytykset ja toiminnan laajuus perustuu osakkaiden verrattain pieneen omarahoitukseen. Valtiovallan tekemät päätökset voivat luoda uudenlaista palvelutarjonnan tarvetta, joihin yhtiön on varauduttava.

Vastuualue: Henkilöstö (17146)

Henkilöstö	Tilinpäätös 2014	TA 2015	TA muutokset 2015	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1-12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			EUR
TOIMINTATUOTOT	263 075,57	311 000,00		311 000,00	246 893,79	79,4	-6,2	64 106,21
TOIMINTAKULUT	-662 942,43	-780 073,19		-780 073,19	-654 466,55	83,9	-1,3	-125 606,64
TOIMINTAKATE	-399 866,86	-469 073,19		-469 073,19	-407 572,76	86,9	1,9	-61 500,43
VUOSIKATE	-399 866,86	-469 073,19		-469 073,19	-407 572,76	86,9	1,9	-61 500,43
TILIKAUDENTULOS	-399 866,86	-469 073,19		-469 073,19	-407 572,76	86,9	1,9	-61 500,43
Vyörytyserät, Menot	-8 180,64				-7 460,26	X	-8,8	7 460,26
KUNNAN TULOSLASKELMA	-408 047,50	-469 073,19		-469 073,19	-415 033,02	88,5	1,7	-54 040,17

Vastuualueen budjetoitu toimintakate alittui 61 500,43 euroa.

Toiminta-ajatus ja visio: Henkilöstöhallinnon vastuualue sisältää henkilöstöhallinnon ja työllistämisen määrärahat. Henkilöstöhallinnossa hoidetaan koko henkilöstöä koskevat keskitetysti hoidetut tehtävät. Henkilöstöhallinto tukee organisaation toimintaa siten, että henkilöstöön liittyvät asiat valmistellaan keskitetysti. Kunta vaikuttaa kuntalaisten työllistymiseen palkkaamalla palkkatuella työntekijöitä määräaikaisiin palvelussuhteisiin.

Tavoite	Toimenpide	Mittari/ tunnusluku	Toteuma
Hyvinvoiva henkilöstö. Kunnalla on kussakin yksikössä palvelujen tuottamisen edellyttämä määrällinen ja laadullinen henkilöstö.	Varhainen puuttuminen ongelmiin, jotka alentavat työkykyä. Henkilöstösuunnittelulla varaudutaan toiminnan ja resurssien muutoksiin. Toimitaan yli hallinto-kuntarajojen.	Sairauspoissaolo- ja eläkemenojen pienentäminen	Sairauspoissaolopäivien määrä on ollut laskeva vuodesta 2010 alkaen. Vuonna 2015 sairauspäivien kokonaismäärä nousi 10 %. Kun henkilötyövuosien määrä säilyi samalla tasolla, sairauspäivien määrä henkilötyövuotta kohden nousi 1,7 prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta.

	2011	2012	2013	2014	2015
Sairauspoissaolopäivät	5 144	5 335	5 266	4 968	5 983
Sairaspäivät/henkilötyövuosi	9,9	9,8	8,8	8,5	10,2
Sairauspoissaolajakso	882	887	866	962	1 064
1-3 päivän sairauslomat	572	598	609	679	694
Sairausloman pituus keskimäärin	5,8	6	6,1	5,2	5,7

Sairauspoissaolajaksojen lukumäärä lisääntyi edellisestä vuodesta 11 %. Lyhyiden, 1-3 päivän mittaisten sairauslomien määrä nousi hieman ja suhteessa kaikkiin sairauslomajaksoihin niiden osuus väheni. Sairausloman pituus keskimäärin nousi puolella päivällä. Muutama pitkä sairausloma vaikuttaa sairastuvuuslukuun. Viiden työntekijän pitkät sairauslomat kestivät yhteensä lähes 700 työpäivää eli olivat yli 11 % kaikista sairauspäivistä. Osa näistä sairauslomista johti työkyvyttömyyseläkkeeseen, osa johtui vaikeiden sairauksien hoidosta.

	2011	2012	2013	2014	2015
Kuntoutustukikuukaudet	19	1	1	8	1

Kuntoutustuella oli vuoden 2015 aikana yksi työntekijä 1 kuukauden ajan. Kuntoutustuki oli jatkoa vuonna 2014 kuusi kuukautta kestäneelle kuntoutustuella. Kuntoutustukijakson jälkeen työntekijä siirtyi takaisin entisiin tehtäviinsä.

Vastuualue: Lomatoimi (17147)

Tilivelvolliset: Kunnanhallitus, lomituspäällikkö

Lomatoimi	Tilinpäätös 2014	TA 2015	TA muutokset 2015	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1-12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			EUR
TOIMINTATUOTOT	2 462 205,53	2 423 257,00		2 423 257,00	2 321 888,48	95,8	-5,7	101 368,52
TOIMINTAKULUT	-2 465 189,63	-2 442 285,16		-2 442 285,16	-2 416 727,64	99,0	-2,0	-25 557,52
TOIMINTAKATE	-2 984,10	-19 028,16		-19 028,16	-94 839,16	498,4	3 078,1	75 811,00
VUOSIKATE	-2 984,10	-19 028,16		-19 028,16	-94 839,16	498,4	3 078,1	75 811,00
TILIKAUDETULOS	-2 984,10	-19 028,16		-19 028,16	-94 839,16	498,4	3 078,1	75 811,00
Vyörytyserät, Menot	-31 320,15				-30 697,53	X	-2,0	30 697,53
KUNNAN TULOSLASKELMA	-34 304,25	-19 028,16		-19 028,16	-125 536,69	659,7	266,0	106 508,53

Vastuualueen budjetoitu toimintakate ylittyi 75 811,00 euroa. Ylitys johtui siitä, että tuotot ovat toteutuneet arvioitua pienempinä. Maatalouslomituksen valtionosuutta on pienennetty kesken vuotta 2015. Vaikka vuoden aikana tehdään toteutumien perusteella ennakontarkistukset Melalle, on siitä huolimatta vaikea ennakkoon arvioida lopullisia menoja ja tuloja.

Toiminta-ajatus: Lomatoimi tuottaa lomituspalveluin mukaiset lomituspalvelut mahdollisimman taloudellisesti ja tehokkaasti. Varmalla ja ammattitaitoisella toiminnalla vastataan asiakkaan muuttuviin tarpeisiin. Lomituksen avulla viljelijä vapautetaan hänen päivittäisistä välttämättömistä kotieläinten hoitotoista hänen toiveiden mukaisena aikana ammatti-taitoisen ja motivoituneen henkilöstön avulla.

Visio: Lomituspalvelut toimivat laadukkaasti ja luotettavasti.

Strategiset painopisteet: Lainmukaisuus, tasapuolisuus, luotettavuus, taloudellisuus, asiakaslähtöisyys

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Talouden näkökulma Toiminta on taloudellista ja tehokasta	Lomituspäivän pituus vastaa lomittavan maatalous-yrittäjän tehtäväosuutta ja lomitusnetissä ajantasaiset tilatiedot, joita käytetään työlistasuunnittelussa. Sähköisiä palveluja hyödynnetään enempi	Lomituspäivän nettohinta jää alle valtakunnallisesta keskiarvosta. Vakituisista lomittajista 55 % käyttää lomanettiä ja mobiilia käyttävät kaikki vakituiset lomittajat.
Asiakasnäkökulma Palvelut toteutetaan asiakkaiden toiveiden mukaisesti	Vuosilomat järjestetään lomavuoden aikana Sijaisapupyynnöt pystytään toteuttamaan Palvelusuunnitelmat tehdään tiloille lain mukaan joka kolmas vuosi	Siirtyviä vuosilomapäiviä on enintään 10 % Pyynnöistä toteutuu vähintään 90 % V. 2012 tehdyt palvelu-suunnitelmaa tarkistetaan vuoden 2015 aikana
Henkilöstönäkökulma Huolehditaan lomittajien täydennyskoulutuksesta ja työssä jaksamisesta	Huolehditaan lomittajien täydennyskoulutuksesta Varhaista välittämistä käytetään poissaolojen vähentämiseksi. Uudistettu lomitusopas on hallintohenkilöstöllä käytössä	Koulutustarve on kartoitettu Sairaspoissaolo-% alle vuoden 2014 tason Jokainen lukenut oppaan ja se on käyty yhdessä läpi

Tavoitteena on lisäksi, että maatalouslomittajien työlistat suunnitellaan kustannustehokkaasti sekä asiakaslähtöisesti
Sähköisiä palveluja on käytössä niin paljon kuin mahdollista. Hallinnon määräraha riittää hallinnon menoihin.
Ammattitaitoista henkilöstöä on tarvittava määrä, jotta lakisääteiset palvelut saadaan toteutettua ajallaan.

Lomituspäivän hinta jäi alle valtakunnan keskiarvon. Vaikka toiminta on ollut taloudellista ja tehokasta eli lomittajat

järjestetty mm. mahdollisimman likeltä lomitustiloja ja tilan antamia tietoja käytetty työvuorosunnittelussa, niin lomituspäivän pituus piteni hieman. Piteneminen johtui mm. pitkästä sijaisapulomituksesta yhden yrittäjän tilalla, sijaisapulomituksesta kasvinviljely- sekä isoilla tiloilla, joissa työaika kesäaikana pidempi, koska lomittaja sai osallistua vielä v. 2015 kasvinviljelytöihin.

Vakituista lomittajista 57,5 % käytti lomanettä työlistojen tarkasteluun ja 99 % käytti mobiilia työaikojen ja –matkojen kuitaamiseen. Myös muutamalla määräaikaisella kuukausipalkkaisella lomittajalla oli mobiilikännykkä käytössä.

Kaikkia maatalousyrittäjille myönnettyjä vuosiloma ja sijaisapupäiviä ei pystytty lomittamaan. Vuosilomapäiviä siirrettiin vuodelle 2016 yhteensä 932,5 pv.(n.15 % myönnettyistä päivistä). Lomittajia palkattiin niin paljon kuin vain oli saatavilla, jotta pyydetty päivät olisi saatu lomitettua ajallaan. Ammattitaitoisia henkilöitä ei ollut tarjolla riittävästi.

Vuoden 2015 aikana olisi pitänyt tarkistaa vuonna 2012 tiloille tehdyt palvelusuunnitelmat. Koska loppuvuodesta 2015 saatiin tieto, että palvelusuunnitelmat eivät ole enää lakisääteisiä v. 2016 alusta, niin palvelusuunnitelmien teosta luovuttiin ja myös siksi, koska niillä ei ollut sellaista merkitystä kuin alun perin odotettiin.

Maatalouslomittajille järjestettiin kaksi koulutustilaisuutta, joissa aiheena oli vuorovaikutustaidot, maidon laatuasiat sekä nuorkarjahavainnot.

Sairauspoissaolot putosivat puoleen verrattuna edelliseen vuoteen, koska ei ollut eläkkeeseen johtavia sairaslomia. Vuoden aikana sattui vain muutama pieni työtapaturma.

Loppuvuosi työskenneltiin epävarmoina tulevaisuuden suhteen, koska lomituspäivä lakia oli uudistamassa EU:n määräämiin raameihin. Hallinnon määrärahat riittivät kaikkiin hallinnon kuluihin, jopa vyörytyseriin.

Vastuualue: Maataloustoimi (17148)

Tilivelvolliset: Kunnanhallitus, maaseutupäällikkö

Maataloustoimi	Tilinpäätös 2014	TA 2015	TA muutokset 2015	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1-12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			EUR
TOIMINTATUOTOT	7 892,80	3 000,00		3 000,00	7 879,91	262,7	-0,2	-4 879,91
TOIMINTAKULUT	-152 292,65	-140 301,74		-140 301,74	-133 809,02	95,4	-12,1	-6 492,72
TOIMINTAKATE	-144 399,85	-137 301,74		-137 301,74	-125 929,11	91,7	-12,8	-11 372,63
VUOSIKATE	-144 399,85	-137 301,74		-137 301,74	-125 929,11	91,7	-12,8	-11 372,63
TILIKAUDETULOS	-144 399,85	-137 301,74		-137 301,74	-125 929,11	91,7	-12,8	-11 372,63
Vyörytyserät, Menot	-1 932,86				-1 673,54	X	-13,4	1 673,54
KUNNANTULOSLASKELMA	-146 332,71	-137 301,74		-137 301,74	-127 602,65	92,9	-12,8	-9 699,09

Vastuualueen budjetoitu toimintakate alittui 11 372,63 euroa.

Toiminta-ajatus: Maataloustoimen tehtävä koostuu kahdesta osasta, hallinnosta ja kehittämistoiminnasta. Hallinnon tärkeimpänä tehtävänä on viljelijätukiprosessin hoitaminen. Sotkamoon kunta vastaa Maaseutuviraston kanssa tehdyn maksajavirastosopimuksen nojalla maaseutuelinkeinoviranomaiselle kuuluvista tehtävistä Sotkamoon, Kuhmon ja Kajaanin alueella (yhteistoiminta-alue).

Visio: Maaseutupalvelut toimivat tehokkaasti ja luotettavasti. Mahdollistetaan nykyaikaisten asiointitapojen laaja hyödyntäminen. Kehittämistoimenpiteet tukevat yrittäjyyteen tähtäävän maataloustuotannon kasvua sekä auttavat kylä saavuttamaan asettamansa tavoitteet. Kunnan omilla kehittämistoimenpiteillä saavutetaan positiivinen, yrittäjähenkkinen mieliala maatilatalouden harjoittajien keskuudessa.

Strategia: EU-ohjelmakauden 2014–2020 toimeenpano toteutetaan tehokkaasti. Sähköisistä palveluista kehitetään totuttu asiointitapa. Asiakkaat kokevat saavansa nopeampaa ja täsmällisempää palvelua joustavammin. Sähköiseen asiointiin annetaan hyvin saavutettava ja luotettava tuki.

Tavoite	Toimenpide	Mittari/ tunnusluku	Toteuma
Yhteistoiminta-alueen hallinto on tuloksellista ja viljelijät ovat tyytyväisiä palveluihin	Työn laatua tarkastellaan kahdesti vuodessa sisäisessä palaverissa raporttiaineiston tuella. Kokoonnutaan kerran vuodessa yhteistoimintaryhmään, jossa on kuntien luottamuselinten ja viljelijöiden edustus.	Verrataan tuloksia maksajavirastosopimuksessa määriteltyihin laatutavoitteisiin.	Maksajavirastosopimuksessa määritellyt laatutavoitteet saavutettiin.
Sähköisten palvelujen osuutta lisätään.	Mikäli tila ei ole jättänyt aiemmin sähköistä tukihakemusta, tilaan otetaan yhteyttä henkilökohtaisesti.	Yli 80 % viljelijöistä jättää sähköisen tukihakemuksen.	Sähköinen tukihaku vakiintui. Paperisia hakemuksia tuli 10 kappaletta, 95 % hakemuksista oli sähköisiä.
EU-ohjelmakauden kehittämistyö käynnistyy tehokkaasti.	Osallistutaan aktiivisesti hankkeiden toteutukseen. Ollaan ohjaamassa ja seuraamassa hanketyötä sekä kannustetaan maatalousyrittäjiä ja kyläasukkaita hyötymään hankkeista.	Puolet aktiivituloista osallistuu useampaan kuin yhteen kehittämis-toimenpiteeseen. Kunnassa on 20 kehittämistoimiin osallistuvaa kyläyhteisöä.	Ohjelmakauden hankkeiden tukipäätökset viivästyivät ja siirtyivät vuodelle 2016. Organisaatiot ovat valmistautuneet hankkeiden toteutukseen, jossa maataloustoimi on auttanut.

Valtakunnan tasolla maaseutuhallinnon työnjako on muuttumassa. Tehtäviä siirtyy ELY-keskuksista yhteistoiminta-alueille. EU-ohjelmakauden toimeenpano alueilla on yhteistoiminta-alueiden ja ELY-keskusten keskeinen tehtävä. Ohjelmakauden tavoitteiden ja uusien säännösten jalkauttaminen vaatii suurta etukäteistä valppautta hallinnolta.

Sähköinen asiointi on viljelijän kannalta tehokasta. Se mahdollistaa laadukkaan hakemuksen tekemisen ja on joustava tapa asioida. Hallinnossa sähköisen hakemuksen käsittely on tehokasta ja tukiprosessi sujuu laadukkaasti.

Kainuussa teemahankkeille on määritelty tehtävänjako, mikä antaa hyvän lähtökohdan EU-ohjelmakauden tavoitteiden toteuttamiseen. Maaseutuhallinnon ohjaava hankkeiden seuraaminen sekä hankkeista hyötävien tilojen ja ihmisten kannustaminen avaavat tietä maaseudun kehittymiselle.

Vastuualue: Asuntotoimi (17149)

Asuntotoimi	Tilinpäätös 2014	TA 2015	TA muutokset 2015	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1-12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12.ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			EUR
TOIMINTATUOTOT	157 479,95	155 000,00		155 000,00	165 914,98	107,0	5,4	-10 914,98
TOIMINTAKULUT	-58 119,33	-60 235,14		-60 235,14	-58 593,87	97,3	0,8	-1 641,27
TOIMINTAKATE	99 360,62	94 764,86		94 764,86	107 321,11	113,2	8,0	-12 556,25
VUOSIKATE	99 360,62	94 764,86		94 764,86	107 321,11	113,2	8,0	-12 556,25
TILIKAUDENTULOS	99 360,62	94 764,86		94 764,86	107 321,11	113,2	8,0	-12 556,25
Vyörytyserät, Menot	-737,63				-748,19	X	1,4	748,19
KUNNAN TULOSLASKELMA	98 622,99	94 764,86		94 764,86	106 572,92	112,5	8,1	-11 808,06

Vastuualueen budjetoitu toimintakate ylittyi 12 556,25 euroa. Tonttien vuokrista muodostuvat toimintatuotot olivat 10 914 € budjetoitua 155 000 euroa suuremmat.

Toiminta-ajatus: Asuntotoimi vastaa omakotitalo- ja lomarakennuspaikkojen varauksesta ja myynnistä kunnanhallituksen vahvistamien periaatteiden mukaan. Asuntotoimi hoitaa kunnalle kuuluvat arava-, korkotuki- ja korjausavustuslain mukaiset tehtävät sekä valmistelee ja laatii toimi- ja muiden tilojen ja tonttien luovuttamiseen liittyviä sopimuksia.			
Tavoite	Toimenpide	Mittari/ tunnusluku	Toteuma
Riittävä ja monipuolinen kunnan tonttitarjonta	Yhteistyö kaavoitukseen ja maanhankintaan riittävän tonttitarjonnan ylläpitämiseen	90 %:lle tonttien hakijoista voidaan tarjota tontti kauppaan johtavilla ehdoilla	Kunnan tonttitarjonta oli riittävää ja monipuolista. Kaikille hakijoille voitiin tarjota tontti. Vuonna 2015 myytiin 4 okt-tonttia, 2 lomarakennuspaikkaa ja 3 teollisuustonttia. Tonttikauppa on ollut edelleen hiljaista johtuen yleisestä maassa vallitsevasta taloudellisesta tilanteesta.
Mahdollisimman monipuolisten asumismuotojen tarjoaminen kuntaan muuttaville ja jo kunnassa asuville	Tiedottaminen kunnan tonttitarjonnasta ja houkuttelevuudesta eri kanavia hyödyntäen	Kuntastrategian mukainen positiivinen väestökehitys	Ks. yllä
Ikääntyvän väestön kotona asumisen mahdollisuuksien tukeminen	Tehostetaan ja ylläpidetään korjaus- ja energia-avustusten hakemis- ja myöntämismenettelyn tiedottamista sekä yhteyden pitoa eri tahojen kanssa	Avustuksien myöntäminen kaikille avustuksen saannin edellytykset täyttävälle hakijoille	Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) avustuksia oli mahdollista myöntää kaikille avustuksen saannin edellytykset täyttävälle hakijoille sosiaalisin perustein.

Korjaus- ja energia-avustuksia myönnettiin 12 kpl vanhusväestön korjausavustuksina yht. 37 520 € sekä 3 kpl pientalojen energia-avustuksina yht. 4 375 €. Yhteensä avustuksia myönnettiin 15 kpl ja 41 895 €.

2.1.2 Tekniset palvelut

Tilivelvolliset: Ympäristö- ja tekninen lautakunta, palvelualuejohtaja

Tulosalueet: Tekniset palvelut, ympäristötoimi, vesi- ja viemärilaitos

Vastuualueet: Kunnallistekniset palvelut, kiinteistöjen kunnossapito, ateria- ja puhtaanapitopalvelut

Tulosityksiköt: Toimisto, kaavatiet, yksityistiet, puistotoimi, varikko, liikunta, EU- ja kansalliset hankkeet, lämpölaitos, satamalaitos, jätehuolto, maa- ja metsätilat, pelastustoimi, mittaustoimi, kaavoitus, rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu

Tulosalue: Tekniset palvelut (17500)

Ympäristö- ja tekninen lautakunta

Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Romppainen Seppo (pj.)	Liljedahl Jukka
Lukkari Juho (varapj.)	Räisänen Jukka
Määttä Ari	Saastamoinen Pertti
Korhonen Marja-Leena	Mulari Pirjo
Hakkarainen Annikki	Räisänen Pauliina
Ritakallio-Knuutinen Pirjo	Lohtuvuo Sanna
Korhonen Hannu	Lipponen Marko
Toivanen Pinja	Ronkainen Selma
Oikarinen Timo	Ryhänen Taavetti
Vihanto Pentti	Huttunen Hannu
Rossi-Määttä Tuula	Grip Anna

Tiejaosto

Romppainen Seppo (pj.)	Liljedahl Jukka
Hakkarainen Annikki	Lukkari Juho
Ryhänen Taavetti	Toivanen Pinja

Ympäristö- ja tekninen lautakunta kokoontui vuoden 2015 aikana 10 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 163 asiaa.

	Tilinpäätös 2014	TA 2015	TA muutokset 2015	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1-12.2015	1-12.2015 / TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12. kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			EUR
TOIMINTATUOTOT	10 529 635,92	9 248 542,00		9 248 542,00	10 219 647,99	110,5	-2,9	-971 105,99
TOIMINTAKULUT	-11 622 651,57	-11 863 912,56		-11 863 912,56	-12 490 867,18	105,3	7,5	626 954,62
TOIMINTAKATE	-1 093 015,65	-2 615 370,56		-2 615 370,56	-2 271 219,19	86,8	107,8	-344 151,37
VUOSIKATE	-1 093 015,65	-2 615 370,56		-2 615 370,56	-2 271 219,19	86,8	107,8	-344 151,37
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	-2 330 400,52	-2 406 518,19		-2 406 518,19	-2 417 275,15	100,4	3,7	10 756,96
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT		1 050 000,00	-1 050 000,00	0,00				0,00
TILIKAUDEN TULOS	-3 423 416,17	-3 971 888,75	-1 050 000,00	-5 021 888,75	-4 688 494,34	93,4	37,0	-333 394,41
Vyörytysrat, Menot	-133 702,90				-132 435,63		-0,9	132 435,63
KUNNAN TULOSLASKELMA	-3 557 119,07	-3 971 888,75	-1 050 000,00	-5 021 888,75	-4 820 929,97	96,0	35,5	-200 958,78

Teknisen palvelualueen toimintakate alittui 344 151,37 € (13,2 %) sisäiset ja ulkoiset erät huomioituna. Poistojen jälkeen tilikauden tulos alittui 333 394,41 € (6,6 %). Sisäisiä tuloja oli 1 012 830,51 € ja vastaavasti sisäisiä menoja 750 294,33 € oli budjetoitua enemmän, netto 262 536,18 euroa enemmän budjetoituun nähden. Sisäisten tulojen ja menojen ero budjettiin nähden johtuu pääosin budjetoimattomista kiinteistötoimen hallintomenojen ja jakamattomien kiinteistömenojen kohdistamisesta aiheuttamisperiaatteen mukaisesti oikeille tulosityksiköille sisäisesti.

Talousarvion toteuma

(sis. ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut, ei vyörytyksiä)

	Tilinpäätös 2014	TA 2015	TA muutok- set 2015	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1-12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12. kul. vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			EUR
MYYNTITUOTOT	8 084 332,64	7 087 012,00		7 087 012,00	7 759 665,31	109,5	-4,0	-672 653,31
MAKSUTUOTOT	224 842,92	239 000,00		239 000,00	196 233,23	82,1	-12,7	42 766,77
TUET JA AVUSTUKSET	189 369,26	120 000,00		120 000,00	182 872,38	152,4	-3,4	-62 872,38
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 031 091,10	1 802 530,00		1 802 530,00	2 080 877,07	115,4	2,5	-278 347,07
TOIMINTATUOTOT	10 529 635,92	9 248 542,00		9 248 542,00	10 219 647,99	110,5	-2,9	-971 105,99
Palkat ja palkkiot	-3 122 614,03	-3 158 147,79		-3 158 147,79	-3 218 388,11	101,9	3,1	60 240,32
Eläkekulut	-1 024 768,56	-1 027 963,07		-1 027 963,07	-1 009 089,34	98,2	-1,5	-18 873,73
Muut henkilösivukulut	-188 717,21	-198 696,85		-198 696,85	-176 606,06	88,9	-6,4	-22 090,79
Henkilösivukulut	-1 213 485,77	-1 226 659,92		-1 226 659,92	-1 185 695,40	96,7	-2,3	-40 964,52
HENKILÖSTÖKULUT	-4 336 099,80	-4 384 807,71		-4 384 807,71	-4 404 083,51	100,4	1,6	19 275,80
PALVELUJEN OSTOT	-3 475 197,02	-3 293 564,85		-3 293 564,85	-4 039 312,42	122,6	16,2	745 747,57
AINEET, TARVIKKEET JA TARVIKKEET	-3 297 544,72	-3 379 130,00		-3 379 130,00	-3 470 879,20	102,7	5,3	91 749,20
AVUSTUKSET	-43 456,98	-611 600,00		-611 600,00	-115 602,09	18,9	166,0	-495 997,91
MUUT TOIMINTAKULUT	-470 353,05	-194 810,00		-194 810,00	-460 989,96	236,6	-2,0	266 179,96
TOIMINTAKULUT	-11 622 651,57	-11 863 912,56		-11 863 912,56	-12 490 867,18	105,3	7,5	626 954,62
TOIMINTAKATE	-1 093 015,65	-2 615 370,56		-2 615 370,56	-2 271 219,19	86,8	107,8	-344 151,37
VUOSIKATE	-1 093 015,65	-2 615 370,56		-2 615 370,56	-2 271 219,19	86,8	107,8	-344 151,37
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	-2 330 400,52	-2 406 518,19		-2 406 518,19	-2 417 275,15	100,4	3,7	10 756,96
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT		1 050 000,00	-1 050 000	0,00				0,00
TILIKAUDEN TULOS	-3 423 416,17	-3 971 888,75	-1 050 000	-5 021 888,75	-4 688 494,34	93,4	37,0	-333 394,41
Vyörytyserät, Menot	-133 702,90				-132 435,63		-0,9	132 435,63
KUNNAN TULOSLASKELMA	-3 557 119,07	-3 971 888,75	-1 050 000	-5 021 888,75	-4 820 929,97	96,0	35,5	-200 958,78

Tuloslaskelma

(sis. ulkoiset tuotot ja kulut, ei vyörytyksiä)

	Tilinpäätös 2014	TA 2015	TA muutokset 2015	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1 -12.2015	1-12.2015 TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12 kul.vuosi/ 1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
MYYNTITUOTOT	3 228 894,17	3 156 457,00		3 156 457,00	3 082 960,55	97,7	-4,5	73 496,45
MAKSUTUOTOT	223 122,92	239 000,00		239 000,00	194 951,23	81,6	-12,6	44 048,77
TUET JA AVUSTUKSET	189 369,26	120 000,00		120 000,00	182 872,38	152,4	-3,4	-62 872,38
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 742 222,50	1 782 930,00		1 782 930,00	1 795 878,32	100,7	3,1	-12 948,32
TOIMINTATUOTOT	5 383 608,85	5 298 387,00		5 298 387,00	5 256 662,48	99,2	-2,4	41 724,52
Palkat ja palkkiot	-3 122 614,03	-3 158 147,79		-3 158 147,79	-3 218 388,11	101,9	3,1	60 240,32
Eläkekulut	-1 024 768,56	-1 027 963,07		-1 027 963,07	-1 009 089,34	98,2	-1,5	-18 873,73
Muut henkilösivukulut	-188 717,21	-198 696,85		-198 696,85	-176 606,06	88,9	-6,4	-22 090,79
Henkilösivukulut	-1 213 485,77	-1 226 659,92		-1 226 659,92	-1 185 695,40	96,7	-2,3	-40 964,52
HENKILÖSTÖKULUT ULKONEN	-4 336 099,80	-4 384 807,71		-4 384 807,71	-4 404 083,51	100,4	1,6	19 275,80
PALVELUJEN OSTOT	-2 905 358,37	-2 806 116,85		-2 806 116,85	-3 069 519,30	109,4	5,7	263 402,45
AINEET, TARVIKKEET JA TARVIKKEET	-3 163 847,59	-3 256 100,00		-3 256 100,00	-3 341 387,17	102,6	5,6	85 287,17
AVUSTUKSET	-43 456,98	-611 600,00		-611 600,00	-115 602,09	18,9	166,0	-495 997,91
MUUT TOIMINTAKULUT	-201 712,71	-194 810,00		-194 810,00	-199 502,78	102,4	-1,1	4 692,78
TOIMINTAKULUT	-10 650 475,45	-11253434,56		-11 253434,56	-11 130 094,85	98,9	4,5	-123 339,71
TOIMINTAKATE	-5 266 866,60	-5 955 047,56		-5 955 047,56	-5 873 432,37	98,6	11,5	-81 615,19
VUOSIKATE	-5 266 866,60	-5 955 047,56		-5 955 047,56	-5 873 432,37	98,6	11,5	-81 615,19
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	-2 330 400,52	-2 406 518,19		-2 406 518,19	-2 417 275,15	100,4	3,7	10 756,96
SÄTUNNAISET TUOTOT JA KULUT		1 050 000,00	-1 050 000,00	0,00				0,00
TILIKAUDEN TULOS (ULKOINEN)	-7 597 267,12	-7 311 565,75	-1 050 000,00	-8 361 565,75	-8 290 707,52	99,2	9,1	-70 858,23
TULOSLASKELMA (ULKOINEN)	-7 597 267,12	-7 311 565,75	-1 050 000,00	-8 361 565,75	-8 290 707,52	99,2	9,1	-70 858,23
KUNNAN TULOSLASKELMA	-7 597 267,12	-7 311 565,75	-1 050 000,00	-8 361 565,75	-8 290 707,52	99,2	9,1	-70 858,23

Ulkoisten erien osalta toimintakate alittui 81 615,19 € (1,4 %). Tilikauden tulos poistojen jälkeen alittui 70 858,23 € (0,8 %).

Toimintatuottojen osalta tulokertymä oli 41 724,52 euroa arvioitua huonompi. Myyntituloja kertyi vesilaitoksella 41 395,34 euroa ja ateriapalveluissa 37 637,12 euroa arvioitua vähemmän. Maksutuottojen osuus jäi 44 408,77 euroa arvioitua pienemmäksi johtuen suurimmaksi osaksi rakennusvalvonnan lupamaksutulojen vähenemisestä. Henkilöstökuluissa menojen ylitys johtuu työllistämistuella palkattujen henkilöstökuluista, joita oli 113 618,89 euroa arvioitua enemmän. Vastaavasti työllistämistuet tuet ja avustukset -kohdassa olivat 81 698,56 arvioitua suuremmat, joten nettokustannukseksi jää arvioidun osalta 31 920,33 euroa, jota ei ole budjetoitu.

Ulkoisten myyntituottojen pieneneminen vuoteen 2014 verrattuna johtuu vesimaksujen tulojen vähentymisestä 78 043,36 euroa ja metsän myyntituloja oli 68 820,21 euroa vähemmän.

Avustukset vuonna 2015 olivat 6 496,88 euroa pienemmät vuoteen 2014 nähden. Työllistämistukea saatiin vuoteen 2014 nähden 30 437,64 euroa vähemmän. Muut tuet ja avustukset olivat 23 940,76 euroa enemmän vuoteen 2014 nähden (vesihuoltolaitos sekä Vuokatti Masterplan -hanke).

Vuoden 2015 muut toimintatuotot olivat 32 401,36 euroa paremmat vuoteen 2014 nähden. Pysyvien vastaavien luovutusvoittotulot olivat 24 984,16 euroa vuonna 2015. Vuonna 2014 ei ollut pysyvien vastaavien myyntivoittotuloja.

Teknisellä palvelualueella ulkoiset toimintakulut alittuivat 123 339,71 (1,1 %). Pelastustoimen kulut olivat arvioitua pienemmät 104 357,84 euroa (yhteistoimintaosuudet -99 703 euroa ja eläkemenooperusteiset maksut -4 654,84 euroa). Palvelujen ostojen ja avustusten ero käytön ja talousarvion välillä johtuu pääosin siitä, että yksityisteiden kunnossapitomenot kirjataan palveluiden ostoihin, mutta määrärahavaraus on avustusten kohdalla.

Henkilöstökulujen kasvua v.2014 verrattuna selittää se, että liikuntatoimi siirtyi sivistyspalveluista teknisen toimen alaisuuteen vuoden 2015 alusta. Siirtyneet henkilökulut eivät ole teknisen palvelujen vertailussa vuonna 2014. Siirtyneiden henkilöstökulujen osuus on 124 406,43 euroa.

Palvelujen ostot kasvoivat 164 160,93 euroa vuonna 2015. Suurin tekijä oli alueiden ja rakennusten kunnossapitomenojen kasvu 152.561,86 eurolla (Juurikkalahden veneranta 60 000 euroa ja vesihuoltolaitoksella lietteen kuljetus 30 725,76 euroa, kiinteistötoimessa kunnossapitomenot 62 465,48 euroa).

Aineiden ja tarvikkeiden ostot kasvoivat 177 539,58 euroa vuonna 2015. Ateriapalveluiden kasvua selitti elintarvikkeiden osuuden kasvu. Myös liikunta-alueilla menot kasvoivat. Kiinteistötoimessa aineissa ja tarvikkeissa oli kasvua rakennusmateriaalin ja kaluston osalta. Vesihuoltolaitoksella kasvua oli muun materiaalin ja sähkön osalta.

Avustukset myönnettiin 72 145,11 euroa enemmän vuonna 2015. Yksitysteiden perusparannushankkeiden menot ovat avustusmenoissa ja valtionavut ovat avustuksissa tuloina. Vuonna 2015 kunnan omana työnä perusparannettiin yksi yksityistiehanke, johon saatiin myös valtion avustus. Otso Metsäpalvelun toimesta parannettiin kolme yksityistietä metsätiehankeina ns. KeMeRa rahoituksella. Näihin hankkeisiin kunta antoi avustusta 50 % yksityisten osakkaiden maksusuuteen.

Vertailu vuoden 2014 tilinpäätökseen ulkoisilla erillä

Tilinpäätös 2014 ei ole suoraan vertailukelpoinen vuoden 2015 tilinpäätökseen, koska liikunta-alueet olivat vuonna 2014 sivistyspalvelujen alaisuudessa ja vuoden 2015 alusta siirtyivät teknisen palvelualueen alaisuuteen. Liikuntatoimen vuoden 2014 ulkoiset tulot olivat 18 059,53 euroa ja ulkoiset menot 196 788,63 euroa. Teknisen alueen toimintakulujen muutos vuodesta 2014 vuoteen 2015 nähden oli 479 619,40 euroa suurempi.

Kun vähennetään vuoden 2014 liikuntatoimen menojen osuus 196 788,63 euroa jää teknisen palvelualueen menojen kasvuksi 282 830,77 euroa vuoteen 2015 verrattuna.

Toiminta-ajatus: Toimiala vastaa kunnallisteknisistä palveluista, kiinteistöjen kunnossapidosta, vesihuollosta, kaavoitus- ja ympäristötoimesta sekä toista vuotta myös ateria- ja puhtaanapitopalveluista. Palvelut tuotetaan omina, yhteistoiminnassa lähikuntien kanssa tai ostopalveluina laadukkaina ja kilpailukykyisinä.				
Visio: Teknisen palvelualueen tuottamat palvelut takaavat kuntalaisille turvallisen ja viihtyisän asuin ympäristön sekä taloudellisesti laadukkaita ateria- ja puhtaanapitopalveluja sisäisille ja ulkoisille asiakkaille.				
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Tunnusluvut	Tavoitteiden toteutuminen
Toimintavarmat peruspalvelut	Toimivat työketjut teknisen peruspalveluissa: liikenne, liikunta, kiinteistö, vesihuolto, kaavoitus- ja ympäristötoimi sekä ateria- ja puhtaanapito	Reklamaatiot	alle 10 kpl/ tulosityksikkö	alle 10 kpl/ tulosityksikkö
Palvelujen tehostaminen	Henkilöstön osaamiskartoitus	Kartoituksen perusteella tehdään uudet tehtäväkuvaukset koko henkilöstölle	Valmiina vuoden 2015 lopussa.	Henkilöstön osaamiskartoitusta ei ole tehty

Lähtökohdat vuoden 2015 osalta olivat tekniselle palvelualueelle haasteelliset. Palvelujen tuottaminen nykytasoisena

kiristyvässä taloustilanteessa ei enää jatkossa ole mahdollista. Kuntalaiset ja matkailijat kokevat sen esimerkiksi heikentyneinä ja vähentyneinä tiestöjen ja liikuntapaikkojen kunnossapitoina. Osaltaan siihen vaikuttaa myös henkilöstön vähentyminen.

Ympäristötointa kuormittaa myös tulevana vuosina lainsäädännön määrän kasvaminen ja erityisesti kaivannaisteollisuuden ympäristöasiat. Uudistettavana oleva maapoliittisen ohjelman sisäänajo tuo myös omat haasteensa kunnallistekniikan ja kaavoitustoimen tehtäväkuvaan.

Suunnitelmakaudet 2016- 2017 tuo todennäköisesti muutoksia palvelujen tuottamiseen, palvelujen määrään ja saatavuuteen. Yhteistyötä käynnistetään palvelujen tuottamisessa lähikuntien kanssa. Ateriat- ja puhtaanapito- ja puhdistuspalvelut ovat jo käynnistäneet yhteistoimintaa ja jatkavat palvelujen kehittämistä seudullisella yhteistyöllä eri tahojen kanssa.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2013	TP 2014	TP 2015
Henkilömäärä kpl	44,5	99,18	116,58
Tulosalueet kpl	4	5	5
Tulosyksiköt kpl	22	28	28

Vastuualue: Kunnallistekniset palvelut (17501)

	Tilinpäätös 2014	TA 2015	TA muutokset 2015	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1 -12.2015	1-12.2015 / TA2015 muut. jälk %	Muutos 1-12. kul. vuosi/ 1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
TOIMINTATUOTOT	1 152 563,35	600 309,00		600 309,00	528 877,99	88,1	-54,1	71 431,01
TOIMINTAKULUT	-3 289 323,55	-3 878 408,47		-3 878 408,47	-3 798 561,18	97,9	15,5	-79 847,29
TOIMINTAKATE	-2 136 760,20	-3 278 099,47		-3 278 099,47	-3 269 683,19	99,7	53,0	-8 416,28
VUOSIKATE	-2 136 760,20	-3 278 099,47		-3 278 099,47	-3 269 683,19	99,7	53,0	-8 416,28
POISTOT JA ARVONALENNUKSE T	-804 214,34	-821 648,69		-821 648,69	-817 731,07	99,5	1,7	-3 917,62
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT		1 050 000,00	-1 050 000,00	0,00				0,00
TILIKAUDEN TULOS	-2 940 974,54	-3 049 748,16	-1 050 000,00	-4 099 748,16	-4 087 414,26	99,7	39,0	-12 333,90
Vyörytyserät, Menot	-41 614,50				-41 586,51	X	-0,1	41 586,51
KUNNAN TULOSLASKELMA	-2 982 589,04	-3 049 748,16	-1 050 000,00	-4 099 748,16	-4 129 000,77	100,7	38,4	29 252,61

Vastuualueen toimintakate alittui 8 416,28 euroa (0,3 %). Toimintatulot jäivät arvioitua pienemmäksi 71 431,01 euroa. Yksityistiellä kohdassa muut tuet avustukset tuloissa ja menoissa alitusta 79 612,90 euroa. Muut yhdyskuntapalvelumaksut tuloissa pienentyneet 23 181,08 euroa (Yksityisteiden yhteisöosakkaiden osuudet, edellisen vuoden laskutettavat hoitokulut, yksityisteiden perusparannuksesta tiekunnalta perittävät maksut). Maa- ja metsätiloilla puuta myytiin arvioitua vähemmän (28 697,99 euroa) ja toimintamenoja ollut 25 954,27 euroa arvioitua enemmän (metsäsuunnitelman kilpailuttaminen ja metsänhoitotyöt). Toimintamenot jäivät myös arvioitua pienemmäksi 79 847,29 euroa.

Tulosityksikkö: Toimisto (175100)

Toiminta-ajatus: Ympäristö- ja teknisten palvelujen toimistot valmistelevat lautakunnalle tulevat asiat ja päätösten täytäntöönpanot. Teknisen palvelujen toimistot suorittavat myös laskutukseen ja laskujen perintään, myyntireskontraan, käyttöomaisuuskirjanpitoon, talousseurantaan, arkistointiin, tekstinkäsittelyyn, postitukseen, yksityisteiden avustuksiin, rakennuslupiin, ympäristötoimen lupiin ja asiakaspalveluun liittyviä tehtäviä ammattitaitoisesti sisäisille ja ulkoisille asiakkaille.				
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Tunnusluvut	Tavoitteiden toteutuminen
Laskutusten ja perinnän hoitaminen oikea-aikaisesti, virheettömästi ja tehokkaasti	Mittarin luenta Tietojen tarkistus Ajan tasalla olevat ohjelmat	Laskutus mittarin luennasta tai muusta asiapapereiden jättämisestä	14 vrk	1-14 vrk
		Saatavien perintäväli - 1. karhukirje eräpäivästä - katkaisu tai ulosotto eräpäivästä	14 vrk 21 vrk	14 vrk 21 vrk
		Ulosottoon lähetetyt maksut kpl/v (lähetetyt laskut 10 700 kpl/v)	< 10 kpl	13 kpl
Lautakuntaan tulevien asioiden käsittely tehokkaasti	Asiat on jätetty käsiteltäväksi kahta viikkoa ennen kokousta	Käsittelyajan pituus jättöpäivästä lukien	Kuukauden sisällä 90 %	97 %
Viranhaltijapäätökset tehdään viivytyksettä.	Tarjous- yms. asiakirjojen aikataulutus	Käsittelyajan pituus jättöpäivästä lukien	Päivittäin	Päivittäin

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2013	TP 2014	TP 2015
Laskutettava määrä kpl	11 487	12.389	11.728
Laskutussumma € (sis. alv:n)	6.638.103,50	5.824.968,69	6.482.949,00
Lautakunnan kokouksia kpl	13	11	10

Tulosityksikkö: Kaavatiet (175111)

Toiminta-ajatus: Kunnossapitolain mukaan kunnan tulee pitää kadut ja yleiset alueet liikennettä tyydyttävässä kunnossa. Sotkamon liikenteestä huomattava osa on matkailun ja erilaisten tapahtumien aiheuttamaa liikennettä ja tämä muodostaa kunnossapitotoimelle erityistarpeet sekä ajallisesti että paikallisesti. Laadukkaat ja oikea-aikaiset kunnossapitotoimet lisäävät liikenneverkon toimivuutta, turvallisuutta ja viihtyvyyttä sekä turisteille että kuntalaisille.				
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Tunnusluvut	Tavoitteiden toteutuminen

Katujen kunnossapito-kustannusten vähentäminen	Katujen hoidon tason lasku huomioiden lain edellytykset	Urakoitsijoille määrättyjen kunnossapitotavoitteiden saavuttaminen Hoitokulut €/km	< 4 000	4 000
Katuverkkoa parannetaan/poistojen määrä	Perusparantamisesta ja päällystämistä lisätään toimenpideohjelman mukaisesti	Perusparantaminen/km Uusintapäällystys	> 2 km >1,5 km	> 0 Päällystetty 0,47 km
Liikenneturvallisuuden parantaminen	Rakennetaan liikenneympäristöä turvallisemmaksi Sotkamon liikenneturvallisuussuunnitelman mukaisesti	Onnettomuudet/v Onnettomuuksien määrää vähennetään edellisestä vuodesta liikenneturvallisuussuunnitelma valmistui v. 2010, tilaisuuksia vuonna 2014 Liukkauden torjunta, vahinkojen määrä	> 90 4 < 5	> 90 4 3
Katuvalaistuksen parantaminen	Uusitaan 30 valaisinta vuosittain energiasäästäviin valaisimiin	Valaisimien määrä/v	> 30	> 40
Valaistusenergian käytön vähentäminen	Katuvalojen valaistusaikoja vähennetään	Kustannusten säästö € / v	2 000	1 000

Kunnan kaavakaduista suurin osa on vielä sorapäällysteisiä ja kuntalaiset toivovat katuja perusparannettavan.

Liikenneturvallisuustyötä tehdään liikenneturvallisuussuunnitelman mukaisesti kaikki eri ikäryhmät huomioon ottaen. Kainuun kuntien yhteinen liikenneturvallisuussuunnitelma on valmistunut vuonna 2010.

Lähiuosina Vuokatin vilkas rakentaminen lisää kunnossapito- ja rakentamistarpeita, joihin kunnan tulee varautua tulevissa talousarvioissa. Liikennemäärät ovat lisääntyneet matkailun kasvun myötä ja kunta joutuu panostamaan kunnossapitoon yhä enemmän. Kustannuksia lisäävät matkailualueen erityispiirteet, tiheä rakentaminen, kevyenliikenteen tarpeet, vaaramaisemat jne. Vuokatin matkailu perustuu liikkumiseen, joten kevyenliikenteenväylien ja katujen kunnossapitotason lasku vaikuttaa palvelujen laatuun. Kunnossapitotoimien oikea-aikaisuus ja laatu ovat olleet kilpailuvaltti muihin matkailukeskuksiin verrattuna. Kunnossapitotoimien heikentäminen katualueilla koskee myös kevyenliikenteen käyttäjiä, ja yleinen liikenneturvallisuus heikkenee. Kunnossapitotason lasku heikentää myös liikenneturvallisuutta.

Kunnossapitourakat on sidottu sopimuksen mukaisesti maanrakennusalan kustannusindeksiin. Menot lisääntyvät loppuvuoden aikana, koska tällöin maksetaan materiaalikulut, katuvalaistussähkö, tiehallinnon kanssa yhteiset kulut, konekorjaukset jne.

Sotkamon kunnalla on tiehallinnon kanssa yhteisiä liikennevaloja seitsemässä risteyksessä. Liikennevalojen käyttökustannukset jaetaan liittymien suhteessa. Liikennevalojen hoitokulut olivat Sotkamon osalta v.2015 yhteensä 23 969,76 euroa (alv 0%), josta Sotkamon kunnan osuus oli 9 883,83 € (alv 0%) euroa. Kustannusjako perustuu tiehallinnon ja kuntien väliseen kustannusjako-ohjeistukseen, joka on valtakunnallinen. Uusia katuvalaisimia on asennettu v. 2015 aikana noin 40 kpl.

Informatiiviset tunnusluvut

		TP2013	TP2014	TP2015
Kaavatiet	Km	69	70	70
Kevyenliikenteen väylät	Km	20	20	20
Vuotuiset hoitokustannukset	€/km			
kunnossapito €/km		2 680,76	3 047,16	3 438,52
nettomenot €/km		4 259,09	5 878,23	5 969,18
(sis. myös hallinnon kulut)				

Tulosityksikkö: Yksityistiet (175112)

Sotkamon kunta myöntää haja-alueen asutuksen säilyttämiseksi ja elinkeinojen kehittämiseksi avustusta yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen fyysisille henkilöille, kuolinpesille ja fyysisistä henkilöistä muodostuville yhtymille. Kunnan avustusta ei myönnetä osakeyhtiöille eikä julkisoikeudellisille yhteisöille.

Kunta hoitaa sopimuksen mukaiset yksityistiet 817 €/km. Alle 1,0 km teille ja vuoden 2005 jälkeen avustuksen piiriin hyväksytyille teille maksetaan avustusta 200 €/km. Tie kuntien hoidossa oleville yksityisteille avustus maksetaan tilitystä vastaan ja avustuksesta vähennetään mahdolliset osakeyhtiöiden ja julkisoikeudellisten yhteisöjen maksuosuudet, sekä hallintokulut.

Yksityisteitä pyritään peruskorjaamaan 1 – 3 kpl vuosittain. Hankkeiden rahoitus toteutetaan valtion, kunnan ja tieosakkaiden yhteistyönä. Kokonaiskustannuksista vähennetään valtion avustus. Jäljelle jäävästä kustannusosuudesta yhteisöosakkaiden edellytetään vastaavan yksikköjoon mukaisen osuuden. Yksityisten tieosakkaiden osuuksista suorittaa kunta avustuksena 75 %:a. Mikäli tie ei saa valtion avustusta, on kunnan avustus 50 %:a yksityisten osakkaiden maksuosuudesta. Avustettavia rakennus- ja perusparannustöitä ovat:

- isojen rumpujen ja siltojen uusimis- ja korjaustyöt
- tien peruskorjaustyöt (routa- ja tulvakohteet, liikenneturvallisuus)
- tien kantavuuden ja kuivatuksen parantaminen

Parannushankkeiden käytännön toteuttaminen voidaan tehdä kunnan tai tiekunnan toimesta. Mikäli toteutus tehdään kunnan toimesta, laaditaan kunnan ja tiekunnan välille rakennuttamissopimus, jossa sovitaan rakennuttamiseen liittyvät yksityiskohdat kuten rahaliikenne, toteutusorganisaatio, takuut ja vastuut. Metsänparannusvaroilla kunnostettavien yksityisteiden avustaminen harkitaan tapauskohtaisesti.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP2013	TP2014	TP2015
Teitä peruskorjattu	1	3	4
Tiekilometrejä			
- alle 1 km	242 kpl, 143,2 km	237 kpl, 143,2 km	234 kpl, 141,2 km
- tiekunnat	14 kpl, 35,7 km	14 kpl, 35,7 km	13 kpl, 34,4 km
- kunta	148 kpl, 406,5 km	146 kpl, 404,8 km	146 kpl, 404,8 km
Avustukset netto €	426 000€	413 900 €	411 200 €

Tieavustusten laskentataulukko

Menot	TA 2014			TA 2015		
	km	€/km	€	km	€/km	€
Kunnan hoidossa	407	900	366 700	406	817	331 500
Tiekuntien hoidossa	36	500	18 000	36	500	18 000
Km-perusteinen avustus	143	200	28 600	143	200	28 600
Perusparannus			150 000			195 000
Menot yht.			563 300			573 100

Tulot					
Yhteisöjen maksuosuus, kunnossapito			37 700		40 000
Tiekuntien maksuosuus, perusparannus			18 700		24 400
Valtionavustus perusparannus			93 000		97 500
<i>Tulot yhteensä</i>			149 400		161 900
Avustukset netto			413 900		411 200

	Toteutuneet kustannukset alv 0%	Valtion avustus alv 0 %	Kunnan avustua alv. 0 %	Tiekunnan maksuosuus alv. 0 %	Huom!
Lehtomäki	37 056,46	18 528,23	13 896,23	4 632,00	
Matikanjärvi	38 223,98		8 128,30		KeMeRa-hanke
Pöppölä-Juuanmäen	24 332,28		6 083,07		KeMeRa-hanke
Sivakka-Hoikanpää	100 209,36		18 523,70		KeMeRa-hanke

Kunnan hoidossa olevien yksityisteiden hoitokustannukset olivat yhteensä 333 717,26 (824,40 €/km) euroa ja yhteisöjen maksuosuus vuoden 2014 kunnossapitokuluista oli yhteensä 34 586,96 euroa (alv 0), joten nettokuluksi jää 299 130,30 € eli 738,96 €/km (ei sisällä hallinnon kuluja).

Vuonna 2015 yksityisteiden nettomenot (sis. hallinnon kulut) olivat 419 253,67 € ja 1 035,70 €/km. Vastaavat menot vuonna 2014 (sis. hallinnon kulut) olivat 420 020,87 € ja 1 037,60 €/km.

Tiekuntien hoidossa oleville teille maksettiin tilityksiä vastaan yhteensä 15 331,34 € eli 446,20 €/km. Km-perusteista avustusta maksettiin 200 €/km, yhteensä 28 260,00 €. Vuoden 2015 aikana perusparannettiin Lehtomäen, Matikanjärven, Pöppölä-Juuanmäen ja Sivakka-Hoikanpään yksityistiet. Lehtomäen yksityistie parannettiin kunnan omana työnä (yksityistielain mukainen valtion avustus). Matikanjärven, Pöppölä-Juuanmäen ja Sivakka-Hoikanpään yksityistiet parannettiin Otso Metsäpalvelun toimesta metsätiehankeina ns. KeMeRa rahoituksella.

Tulosityksikkö: Puistotoimi (175120)

Toiminta-ajatus: Puistotoimi huolehtii yleisten alueiden kunnossapidosta siten, että alueet ovat viihtyisiä, siistejä ja turvallisia.			
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Tunnusluvut
Viihtyisät, turvalliset ja hyvin hoidetut puistot ja viheralueet	Sujuva ja oikea-aikainen yhteistyö oman organisaation ja urakoitsijoiden kesken	Kunnossapidon toimenpideajat	Toimenpideaikojen pysyminen sovituissa rajoissa
Leikkialueiden kunnossapito, 11 kpl	Leikkialueiden turvallisuuden tuoteturvallisuus normien mukaisesti	Sattuneet vahingot	alle 5

Puistoalueita ja yleisiä alueita on hoidettu tavoitteiden mukaisesti. Leikkialueiden lisäksi lähiliikunta-alueita on 2 kpl. Sotkamossa järjestettyjen tapahtumien vuoksi alueiden kunnossapitoon kiinnitettiin enemmän huomiota. Lisäksi oikukkaat sääolosuhteet vaikeuttivat alueiden kunnossapitoa.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2013	TP 2014	TP 2015
Hoidettavaa puistoa	29	29	29
Kaavoitettua puistometsää	110	110	110
Vakituinen henkilöstö	1,75	1,5	1,5

Tulosityksikkö: Varikko (175130)

Varikon tavoitteena on tukea teknisen sektorin tehokasta palvelutuotantoa ja taata työvälineiden ja tarvikkeiden hyvää saatavuus. Varikolla tehdään kunnan omaan toimintaan liittyvää koneiden, laitteiden ja työvälineiden kunnossapitoa ja huoltoa. Varikolla pidetään pientä käteisvarastoa varaosatarvikkeista ja työvaatteista. Varikolla on myös henkilöstö- ja sosiaalityöt.

Liikunta-alueiden, Leivolan korjauspajan ja Hirvenniemen työkaluhuoltotoimintoja yhdistetään. Teknisen palvelualan henkilöstön sosiaalityö ja lämmin varastotila on Hirvenniemellä ja kylmäsäilytystilat ja kenttä-varastotilat ovat pääosin Mustolan varikolla Vuokatissa. Varikon henkilöstömäärä on 1 henkilö.

Tulosityksikkö: Liikunta (175104)

Toiminta-ajatus: Liikuntatoimen esittämien liikuntalain mukaisten liikuntapalvelujen perusteella liikunta-alueet pidetään kuntalaisille ja matkailijoille monipuolisina, turvallisina ja viihtyisinä eri lajien vaatimusten mukaisina. Turvallisuustaso pidetään TUKES:n normien ja ohjeiden mukaisena.

Visio: Yhdessä liikuntatoimen kanssa tehdään liikuntapaikkojen käyttö- ja hoitosuunnitelma, joka ohjaa liikunta-alueiden kunnossapidon määrää ja laatua. Sotkamon liikuntapaikoista tehdään selvitys nykytilanteesta ja katsaus tulevaisuuteen. Vuoden 2015 aikana edelleen tehostetaan kustannuksien ohjautumista kunnossapidossa ja tapahtumien järjestelyihin osallistumisessa. Luistelalueiden ja hiihtolatujen kunnossapitoa kohdennetaan ensisijaisesti koulujen ko. lajien harjoittelujaksoihin sekä syys- ja talvilomatarpeisen mukaan. Samoin tarkastellaan myös syrjäkylälatujen käyttö/hoitoajankohtia.

Vuokatin matkailualueen reittien opasteet yhdenmukaistetaan vuosien 2014-2015 aikana. Erillisiä reitistökohteita kunnostetaan YTY-työnä yhdessä Kainuun Nuotta r:n kanssa.

Pysy reitillä –ympäristöhanke on käynnistynyt vuonna 2013 ja jatkuu 30.4.2015 saakka. Kajaanin ammattikorkeakoulu suunnittelee pyöräilyreitit Vuokatin matkailualueelle. Geologian tutkimuskeskus on osallistunut pohjavesien suojelusuunnitelman laatimiseen ja koekairauksiin alueella. Hankkeen projektivastaavana on Aarno Konka.

Jäähallin toiminnot ovat siirtyneet kokonaisuudessaan kunnan liikuntatoimelle. Kiinteistön omistaa Jäähalli-osakeyhtiö, joka vuokraa tilat kunnalle. Liikuntatoimi huolehtii jään kunnossapidosta entiseen tapaan ja organisoii kokonaisuudessaan jäähallin käytön. Kunta järjestää myös kiinteistöhoitoa ja siivouspalvelut.

Kaikkien liikuntapaikkojen työmäärien mitoitukset on suoritettu.

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Tunnusluvut	Tavoitteiden toteutuminen
Kenttien hoitokulut –koulujen kentät ja ladut	Kunnostettu Kontinjoen, Vuokatin ja Salmelan kenttiä	Kustannukset €/kenttä	60 000 €/12 kpl = 5 000 €	46 192 €/10= 4 619 €
Urheilu ja liikunta-alueiden kunnossapito-kustannusten vähentäminen	Ulkoilu- ja liikunta-alueiden kunnossapitotason lasku ja määrien vähentäminen	Pienentyneet kustannukset, vertailu vuosi 2013	Vähennys 10 000 €	ei mitattavissa
Muut kentät ja ladut	Vaaranvalaistu ja	Kustannus/kohde	87 000 €/10 kpl = 8	24 118€/ 10=

10 kohdetta	Vaarankylänlatu vesottu ja ojitusta parannettu		700 €	2 418 €
Reitistöt	Opastusjärjestelmää täydennetty ja riskikohteita parannettu	Hoitokustannukset/km	80 000 €/420 km = 190,48 €	54 000 €/420 km = 128,57 €/km
Poolimaksut Latupooli 100 km Kelkkapooli 230 km	Poolitoiminnan kehittäminen	Poolimaksu/hoidettava km	42 200 €/100 km = 422 € 3 000 € /230 km = 13 €	5 2552 €/330 km = 159,24 €/km
6. YTY- hankkeet	Ainolan taukopaikka viimeistelty, Ontojoen ja Jormasjärven taukopaikoille rakenteita tehty, Pitkospuita sahattu pitkosten uusimista varten.	Valmistuneet kohteet Henkilötyö- kuukautta/vuodessa	2-3 kohdetta / v 60 htkkk/v	ei mitattavissa
7. Pysy reitillä - ympäristöhanke	Ohjelman mukainen toteutus	Loppuraportti	Valmis 31.8.2015, kun hanke päättyy	Suunnitellut viitoitukset ja opaskartat uusittu. Vuokatinvaaran-tien alikulkusilta, pyöräilyreitit sekä Vuokatin pohjavesialueen geologinen rakenneselvitys toteutettu.

YTY-hankkeissa kunnan osuus työllistävistä ympäristötöistä on 40 000 € oheiskuluihin. Rakentaminen toteutetaan työvoimaviranomaisten ja Kainuun Nuotta ry:n kanssa. Rakentamiskohteita ovat mm. taukopaikkojen rakentaminen Heikkilän reitin varrelle. Lisäksi kunnostetaan entisiä taukopaikkarakennelmia.

Liikunta-alueet on pidetty tavoitteiden mukaisesti kunnossa. Vuoden aikana olleet tapahtumat ovat heijastuneet liikunta-alueiden muutoksina ja kunnostustöinä. Budjetointiin verrattuna henkilöstömenot ovat kasvaneet. Syynä on velvoitetöyöllistettävien sijoittaminen kunnossapitotehtäviin sekä pitkien sairauslomien lomansijaisten palkkaaminen. Kunnostustöihin on tarvittu arvioitua enemmän erilaisia tarvikkeita ja materiaaleja. Lisäksi oikukkaat sääät ovat lisänneet kunnossapidon tarvetta liikunta-alueilla.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2013	TP 2014	TP 2015
Hoidettavat pallokentät	7	7	7
Luistelualueet	4	4	4
Ladut	140	120	120
Muut reitit	290	280	280
Vakituinen henkilöstö	4,75	5,5	5,5

Liikuntatoimi (siirtynyt sivistystoimelta tekniseen toimeen 1.1.2015 alkaen)

Tavoitteet ja toimenpiteet	Avaintulokset ja tulostavoitteet	Toteuma	Muuta
Liikuntaolosuhteet ovat turvalliset ja korkeatasoiset	Pysy reitillä -hankkeen opasteet, viitat ja kartat valmistuvat	Tavoite toteutui. Kaikki hankkeen tavoitteet saavutettiin. Opasteet, viitat ja kartat on asennettu. Toukokuussa otettiin käyttöön tuotteistetut pyöräreitit (13 kpl) ja niiden tuotekortit ja reittikartat. Nämä lanseerattiin ensimmäistä kertaa järjestetyssä Polkaisu kesään -pyöräilytahtumassa. Viimeisenä hanketoimenpiteenä valmistui Vuokatinvaarantien alikulkutunneli (ulkoilureitti/latu). Hanke päättyi 31.8.2015.	
	Vuokatin lähiliikuntapaikka rakentuu	Tavoite toteutui ja ylitettiin, kun Vuokatin lisäksi rakennettiin Kontinjoen koulun ja päiväkodin piha. Vuokatin lähiliikuntapaikka valmistui marraskuussa 2015. Investoinnin kokonaiskustannus oli 204 071,10 euroa. Valtionapua hanke sai 48 000 euroa. Kontinjoen koulun ja päiväkodin piha valmistui kesällä 2015. Investoinnin kokonaiskustannus oli 84 352,25 euroa, johon saatiin 25 000 euron valtionavustus.	
	Uimahallin pintaremontti suunnitellaan	Tavoite ei toteutunut. Suunnittelua varten ei ollut määrärahaa.	

Yhä useampi lapsi ja nuori liikkuu terveytensä kannalta riittävästi	Tuetaan Liikahaaatteen mukaisten toimien juurruttamista eri toimintaympäristöissä.	Tavoite toteutui. Liikuntatoimen organisoimissa liikuntatapahtumissa ja kilpailuissa tavoitteena on ollut saada mahdollisimman paljon osallistujia. Koulujen ja lähiliikuntapaikkojen olosuhteet on pidetty hyvässä kunnossa. Talvikuukausina liikunta-alueiden henkilökunta tekee ns. välivuoroa (klo 10.30-18), jolloin koulujen luistelualueet aurataan uudestaan koulupäivän jälkeen iltakäyttäjää varten. Tämä tavoitteen mittari oli valtakunnalliset kouluterveyskyselyn indikaattorit: hengästyttävän liikunnan harrastaminen ja ylipaino. Kouluterveyskysely vuonna 2015 epäonnistui koko maassa, joten vertailumittaria ei ole. Edellisten kouluterveyskyselyjen (2011 ja 2013) perusteella Sotkamossa trendi oli paranemassa, kun 8.-9. luokkalaisten ylipaino on laskussa ja liikunnan harrastamisen määrä on kasvussa.	Järjestettyjä koululaistapahtumia oli: luistelutapahtuma Ice Skating Tour (yhteistyössä Suomen luisteluliiton kanssa), kaikkien koulujen hiihto-kilpailut Hiukan maastossa (150 osallistujaa), pesäpalloturnaus Salmelassa, maastajuoksut Hiukassa (182 osallistujaa). Kesäkuussa järjestettiin kesäuimakoulu uimahallissa. Osallistujia oli 54. Syksyllä oli kaikkien koulujen yhteinen liikuntapäivä, jossa Hiukassa järjestettiin 3.-9 luokkalaisten yleisurheilukilpailut ja erilaisia toiminnallisia rasteja. Samanaikaisesti Salmelan lähiliikuntapaikalla toteutettiin 1.-2. luokkalaisten monipuolinen liikuntatapahtuma. Sotkamo isännöi Koululiikuntaliiton Kainuun piirin yleisurheilukilpailuja syyskuussa. Oman Tanssin Päivään lokakuussa osallistui yli 100 tanssijaa omalla tanssillaan sekä 400 yhteistanssijaa. Marraskuussa kolmessa eri lentopalloturnauksessa pelasi lähes 300 alakoululaista.
	Tuetaan yhdistysten toimintaedellytyksiä	Tavoite toteutui. Liikuntatoimen jakamat vuosi- ja kohdeavustukset käytettiin 100 %: Perusavustuksia myönnettiin 15:lle liikuntayhdistykselle, koulutus- ja kohdeavustuksia 9:lle eri yhdistykselle. Liikuntayhdistysten toimintaedellytyksiä tuettiin myös seurafoorumitapaamisessa ja maksuttomassa seuratoimijakoulutuksessa (Yhdistyksen talous-hallinto), joihin osallistui yhteensä noin 30 seurojen edustajaa.	

Työikäisten ja ikäihmisten liikuntavaje vähenee	Monipuolinen tiedottaminen liikuntapalveluista ja – olosuhteista sähköisten kanavien kautta (Liikaha.fi, Fastroi, karttasovellukset)	Tavoite toteutui. Liikaha.fi –sivusto on Sotkamon liikuntatoimen päätiedotuskanava ja tilojen varausjärjestelmän alusta. Liikuntayhdistykset ja muut toimijat ovat sitoutuneet tilojen vakiovuorojen varaamisen ja käyttämiseen systeemin kautta. Kuntalaiset käyttävät palvelua. Reaaliaikainen liikuntaolosuhdepalvelu ”Fastroi” on ollut käytössä vuodesta 2012 saakka. Palvelu eli Sotkamon ja Vuokatin keskeisten latujen ja luistelualueiden kunnossapitotietojen reaaliaikainen päivitys säilyi ennallaan.	Syksyllä 2015 Fastroi- yhtiön liiketoimintajärjestelyiden johdosta palvelun tuottaja muuttui nimeltään ”Softroiksi”. Pysy reitillä -hankkeen aikana tuotetut karttamateriaalit ovat käytettävissä www.sotkamo.fi ja www.vuokatti.fi -sivustolla.
	Liikuntaneuvonnan toteuttaminen Kainuun liikunta ry:n kanssa (Puolivälin pysäkki, Korpikansa seikkailee)	Tavoite toteutui. Puolivälin Pysäkki –hanke päättyi keväällä 2015. Siihen osallistui 54 Sotkamon kunnan työntekijää kuuden kuukauden aikana. Osallistujien myönteiset tulokset (kuntoindeksi parani, paino laski, erityisesti haitallisen sisäelinrasvan väheneminen) ennakoivat pienempää riskiä sairastua liikkumattomuudesta ja ylipainosta johtuviin sairauksiin. Prosessimuotoinen neuvontamalli, jossa asiakkaan edistymistä seurataan ja kannustetaan, tuottaa hyviä, pysyviä tuloksia ja on saavutettuun hyötyyn nähden kustannustehokas toimintamalli. Korpikansa seikkailee – kuntotestipäivä järjestettiin huhtikuussa Asema 13:lla ja marraskuussa Vuokatin urheilutalolla. Testeihin osallistui 280 kuntalaista.	

Erityisliikunnan säännöllinen viikko-ohjelma 33 viikkoa/kausi.		Tavoite toteutui. Syys- ja kevätkauden viikko-ohjelmassa olevat liikuntaryhmät (19 ryhmää / vko) ovat yhdeksän vesivoimisteluryhmää, sydänliikunta, kaksi eläkeläisten kuntojumpaa, ikämiesten kuntosaliopastus, eläkeläisten keilailu, kehitysvammaisten päivätoimintaryhmä, Sotkamon työkeskuksen miesten ja naisten liikuntaryhmä ja kuntouinti sekä kuntoutuskodin liikuntaryhmä. Näiden lisäksi yhteistyössä seurakunnan ja Turinatuvan kanssa järjestettiin voimaantumispäivät syksyllä ja keväällä. Ohjattuja kuntosaliopastuksia kunnan kuntosalilla järjestettiin keväällä: 2 krt 4,5 tunnin kurssi naisille ja syksyllä 4 krt 2 tunnin opastukset. Käyntikertojen määrä em. ohjatussa liikunnassa ja tapahtumissa oli 10 526 käyntiä vuonna 2015.	
--	--	---	--

Tulosityksikkö: EU- ja kansalliset hankkeet (175142)

Juurikkalahden Seutu ry on teettänyt vene- ja uimarantasuunnitelman Juurikkalahteen Liikenneviraston omistamalle Valtion rautatiealue rek. n:o 29:10 tilalle. Suunnitelman mukaan rantaan rakennetaan uimaranta, veneranta n. 22 veneelle ja veneenlaskuluiska, sekä grillikatos. Lisäksi pitää rakentaa tieyhteys veneenlaskuluiskan ja Juurikkalahden entisen aseman tien välille (n. 100 m). Tieyhteys ylittää Vuokatti – Nurmes radan, johon Sotkamon kunta on teettänyt tasoylikäytävän suunnitelman Pöyry Finland Oy:llä. Venerannan kustannusarvio on 30 000 € ja tasoylikäytävän kustannusarvio 30 000 €. Liikenneviraston on valmis vuokraamaan vene- ja uimaranta-alueen 1 000 euron vuosivuokralla.

Oulujoen vesistöalueen säännösteltyjen vesistöjen ympäristöolojen parantamisen ja vesivoimatuotannon haittojen vähentämisen ja tätä koskevien toimenpiteiden rahoittamiseksi on perustettu ”Oulujoen vesistön puitesopimus”, joka on voimassa 2014 – 2017. Hankkeen kautta on mahdollista saada avustusta (ELY-keskus ja Fortum) vene- ja uimarannan rakentamiseen 75 % hyväksyttävistä kustannuksista (22 500 €) mutta tasoylikäytävän rakentamiseen avustusta ei myönnetä.

Juurikkalahden vene- ja uimarantaa on toteutettu suunnitelmien mukaisesti yhdessä kyläyhdistyksen kanssa. Toteutuneet kustannukset olivat 59 311,72 €, johon saatiin rahoitusta ELY-keskukselta 11 077,90 € ja Fortumilta 13 345,14 €. Keväällä 2015 Kiantajärven vedenpinta oli niin korkealla, ettei venevalkamaa ja veneenlaskupaikkaa saatu rakennettua valmiiksi. Urakoitsija on tehnyt 15 000 €:n suuruisen tilvarojen panttauksen kunnan hyväksi, töiden loppuun saattamiseksi keväällä 2016. ELY-keskukselta on vielä saamatta hankkeeseen liittyvää rahoitusta 3 750 €.

Tulosityksikkö: Lämpölaitos (175150)

Vapo Oy vuokrannut Sotkamon kunnalta verkoston ja laitteet (vuokra-aika 20 v) ja puolet Sotkamon voimalaitoksesta, josta Vapo Oy maksaa kunnalle vuokraa. Vuokra-aika on alkanut vuonna 2002 ja päättyy 2022.

Vuoden 2009 aikana on selvitetty kunnan ja Vapo Oy:n välisen sopimuksen voimalaitosratkaisua sopimuksen vaihtoehtot huomioiden. Vuoden 2009 lopussa kunta on päättänyt myydä voimalaitosliiketoiminnan

kokonaisuudessaan Vapo Oy:lle (kh 17.11.2009 § 251). Myyntipäätöksestä tehtiin valitus (kh. 15.12.2009 § 279). Hallinto-oikeus on kumonnut kunnanhallituksen 17.11.2009 ja 15.12.2009 tekemät päätökset. Koska lämpölaitostoiminnan kauppa ei ole toteutunut, jatkaa kunta kaukolämpöverkoston vuokrausta Vapo Oy:lle. Ratkaisuaan hallinto-oikeus on perustellut mm. sillä, että asian vireilläolosta ja vaikutusmahdollisuuksista olisi tullut ilmoittaa kuten hallintolain 41 §:ssä edellytetään ja että kunnanhallitus ei valtion tukiviranomaisena ole huolehtinut Euroopan Unionin valtioneuvoston koskevien määräysten ja säännösten noudattamisesta. Näin hallinto-oikeuden ratkaisun mukaan kunnanhallituksen päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Sopimuksen mukaan Vapo Oy maksaa kunnalle verkoston vuokraa 120 000 euroa.

Kunnanhallitus on tehnyt päätöksen 4.11.2013, että lämpöliiketoiminta myydään Vapo Oy:lle. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on 8.9.2015 antamallaan päätöksellä kumonnut kunnanhallituksen tekemät päätökset 4.11.2013 § 270 ja 9.12.2013 § 316.

Tulosityksikkö: Satamalaitos (175160)

Toiminta-ajatus: Pidetään perus kunnossapitotaso hyvänä, vuokrataan satama-aluetta eri kalastus- ja veneilytapahumiin, käytetään aluetta pysäköinti- ja levähdysalueena.				
Tavoite	Toimenpide	Mittari	Tunnus-luku	Tavoitteiden toteutuminen
Keskusvenesataman käytön ja viihtyvyyden lisääminen	Nykyinen kunnossapitotaso säilytetään	Venepaikkojen vuokraus % (vuokratut/vuokrattavissa olevat * 100)	45/58	51/58

Satamaan on tullut kesäkahvila

Tulosityksikkö: Jätehuolto (175170)

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Tunnusluku	Tavotteiden toteutuminen
Ylijäämämaan- ja lumenkaatopaikkojen ylläpito	Valvottu toiminta	Ympäristölupa	Lupamääräysten noudattaminen	Noudatettu

Kaatopaikan jätteen vastaanottaminen on päättynyt 31.12.2003. Sotkamon kaatopaikan sulkemistyö on tehty vuonna 2011. Ympäristöluvan mukaisesti toiminnanharjoittaja vastaa vähintään 30 vuoden ajan, ettei alue aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Nivun ja Kuolanniemen maan- ja lumen läjitysalueet ovat olleet käytössä ja niiden toiminta on ollut lupamääräysten mukaista. Kaatopaikalla on suoritettu lupamääräyksissä edellytetyt seurantavelvoitteet. Valvontatehtävät ovat ympäristö- ja teknisellä lautakunnalla. Jätehuollossa ei ole kunnan palkkaamaa henkilöstöä.

Tulosityksikkö: Maa- ja metsätilat (175180)

Toiminta-ajatus: Metsähoitoyhdistys laatii yhdessä kunnan kanssa vuotuisen metsänhoito- ja myyntisuunnitelman. Metsäsuunnitelma päivitetään vuoden 2015 aikana. Kunnan metsiä hoidetaan ja hakataan suunnitelman mukaisesti.				
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari	Tunnusluku	Tavoitteiden toteutuminen
Metsän myyntitulot	Suunnitelman mukaiset hakkuut	Metsän myyntituloja €/vuosi	50 000 €	21 302,01 €

Metsän hoitosuunnitelman päivitys	Laaditaan uusi metsähoito-suunnitelma	Ajankohta	V. 2015 loppuun mennessä	Päivitetty v.2015
-----------------------------------	---------------------------------------	-----------	--------------------------	-------------------

Varsinaisia hakkuista ei suoritettu suunnitelman laatimisen aikana. Myyntitulot muodostuivat lähinnä pienistä kaava-alueen tarpeista johtuvista hakkuista.

Tuloyksikkö: Pelastustoimi (175190)

Pelastustoiminnan hoitaa Kainuun alueellinen pelastuslaitos. Toiminnallisia muutoksia ostopalveluihin ei tullut Sotkamon osalta vuonna 2015. Pelastuspalvelut maksoivat v.2015 kunnalle 998 524 €, joka oli 99 703 € arvioitua pienempi. Kustannukset nousivat 32 611 € vuoteen 2014 verrattuna.

Vastuualue: Kiinteistöjen kunnossapito (17502)

	Tilinpäätös 2014	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1 -12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12. kul.vuosi/ 1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
TOIMINTATUOTOT	3 954 922,11	3 333 195,00	4 273 446,53	128,2	8,1	-940 251,53
TOIMINTAKULUT	-3 475 237,13	-2 896 297,07	-3 717 509,92	128,4	7,0	821 212,85
TOIMINTAKATE	479 684,98	436 897,93	555 936,61	127,2	15,9	-119 038,68
VUOSIKATE	479 684,98	436 897,93	555 936,61	127,2	15,9	-119 038,68
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	-1 212 624,80	-1 287 760,93	-1 284 376,15	99,7	5,9	-3 384,78
TILIKAUDEN TULOS	-732 939,82	-850 863,00	-728 439,54	85,6	-0,6	-122 423,46
Vyörytyserät, Menot	-34 479,43		-32 922,91	X	-4,5	32 922,91
KUNNAN TULOSLASKELMA	-767 419,25	-850 863,00	-761 362,45	89,5	-0,8	-89 500,55

Vastuualueen toimintakate oli 119 038,68 € budjetoitua parempi ulkoiset ja sisäiset erät huomioiden. Tilikauden tulos poistojen jälkeen oli 122 423,46 € budjetoitua parempi. Ulkoisilla erillä tarkasteltuna toimintakate oli 127 941,26 € budjetoitua huonompi. Rakennusten, alueiden ja laitteiden kunnossapitomenoja on ollut arvioitua enemmän.

Vastuualueella ei ollut talousarviomuutoksia vuonna 2015.

Toiminta-ajatus: Kiinteistöpalvelut vastaavat Sotkamon kunnan omistamien kiinteistöjen huollosta, hoidosta ja kunnossapidosta.				
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Tunnusluvut	Tavotteiden toteutuminen
Vapautuvien tilojen käyttöasteen nosto/ vuokraus/myynti	Vapautuvien tilojen aktiivisempi markkinointi	Tulojen kasvu	Käyttöaste 90 %	Muilta osin täyttyi, mutta emäntäkoulun alueen myynti ei toteutunut heikon kysynnän vuoksi.
Kiinteistöautomaation kehittäminen/ loppuun saattaminen	Jatketaan automaation rakentamista/ saneerausta	Kiinteistön hoitajan käyntien vähentäminen paikan päällä	Energian- ja työajansäästö	Automaatiota on kehitetty vuosittain ja se alkaa näkyä alentuneina kustannuksina.
Tehostaa kiinteistönhoidon palveluita	Otetaan eri laatutasoja käyttöön (1 -3 tasot)			
Kiinteistöjen	Määritetään	Kartoitetaan määrä.	1 – 2 kiinteistöä/v.	Kiinteistön

kuntokartoituksen tekeminen	kiinteistön kunto.			kuntokartoituksia on tehty ja siirretty tiedot huoltokirjaan.
Huoltokirjan käytön tehostaminen	Otetaan käyttöön uusia osioita.	Kiinteistötietojen etsintä helpompaa ja huoltotietojen dokumentointi paranee.	Luo aikataulun kiinteistönhoidolle.	Huoltokirjan käyttö alkaa olla sillä tasolla, että otetaan uusia tasoja käyttöön 2016 vuonna.

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän toiminnan myötä kiinteistöpalvelujen tehtävät ovat kasvaneet ja muuttuneet entistä tarkemmiksi. Vaatimuksia tulee kiinteistöjen tason nostolle.

Sisäilma-asioita on koottu selvittämään moniammatillinen työryhmä, jota tarvittaessa kasvatetaan asiantuntijoilla. Vuoden 2015 aikana on rakennettu toimintamalli, jonka mukaan havaittuihin ongelmiin puututaan. Päälimmäisenä ongelmana on ollut ilmastointikoneista sisäilman kiertoon irtoava mineraalivillakuitu. Yhteistyössä lähikuntien kanssa on hankittu kiinteistönhoidon huoltokirjaohjelma, joka on käytössä.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2013	TP 2014	TP 2015
Rakennus-m ³	298 380 m ³	306 833	308 274
Lämmitys €/m ³	3,08	2,85	2,66
sähkö €/m ³	1,78	1,78	1,76
vesi €/m ³	0,37	0,36	0,37
Jäte €/m ³	0,24	0,22	0,25
Alueet €/m ³	0,26	0,24	0,19
Osakkeiden tuotto	1,13 %	3,76	3,19
Liikehuoneet	-5,64	-1,41	- 0,47
Kiinteistön hoitajia	4+4	6+2	7+2
Korjausrakentajia	2	2	2

Vuonna 2015 rakentamiskohteina on ollut: Kiinteistöjen korjaus, Himmelin yövalaistus, nuorten työpajan tilamuutos, Tenetin teknisen tilan muutos, Himmelin kylmiö, Niemitien kota, Taimitarhan rakennukset sekä Vuokatin koulun ilmastointi. Keskuskeittiön ja sote-palvelujen tilaratkaisut sekä Leivolän asuntojen suunnittelu ja rakentaminen jatkuvat v.2016.

Vastuualue: Ateria- ja puhtaanapitopalvelut (17507)

	Tilinpäätös 2014	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1 -12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12. kul.vuosi/ 1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
TOIMINTATUOTOT	3 570 177,69	3 532 658,00	3 623 819,48	102,6	1,5	-91 161,48
TOIMINTAKULUT	-3 346 695,03	-3 368 123,28	-3 399 065,69	100,9	1,6	30 942,41
TOIMINTAKATE	223 482,66	164 534,72	224 753,79	136,6	0,6	-60 219,07
VUOSIKATE	223 482,66	164 534,72	224 753,79	136,6	0,6	-60 219,07
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	-3 276,19		-14 624,38		346,4	14 624,38
TILIKAUDEN TULOS	220 206,47	164 534,72	210 129,41	127,7	-4,6	-45 594,69
Vyörytyserät, Menot	-39 081,07		-39 659,88		1,5	39 659,88
KUNNAN TULOSLASKELMA	181 125,40	164 534,72	170 469,53	103,6	-5,9	-5 934,81

Vastuualueen toimintakate oli 60 219,07 € arvioitua parempi ulkoisilla ja sisäisillä erillä tarkasteltuna. Ulkoisilla erillä tarkasteltuna toimintakate oli 21 870,70 € arvioitua parempi. Vastuualueella ei ollut talousarviomuutoksia v. 2015.

Toiminta-ajatus: Tuotamme taloudellisesti laadukkaita ateria- ja puhtaanapitopalveluja sisäisille ja ulkoisille asiakkaille. Vahvuutemme on ammattitaitoinen, luova, itseään ja toimintaa kehittävä henkilöstö.			
Tavoitteet ja toimenpiteet	Avaintulokset ja tulostavoitteet	Toteuma	Muuta
Toiminnan lakisääteisyys (Lain mukaan peruskoulun ja lukion oppilailla on oikeus maksuttomaan kouluateriaan koulupäivinä. Perusopetuslaki 628/1998, lukiolaki 629/1998)	Palveluja kehitetään laadukkaiksi ja kustannustehokkaiksi palvelupaketeiksi yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Palveluja tuotetaan moniammatillisesti (ateria-, puhtaanapito- ja toimintaa tukeva palvelu). Sairaalassa palvelupakettiin kuuluu yhtenä osana toimintaa tukeva palvelu. Sotkamon ateria- ja puhtaanapitopalvelut toimivat ateriapalvelun tuotannonohjausjärjestelmän pääkäyttäjänä Hyrynsalmen, Kuhmon, Paltamon, Puolangan, Ristijärven ja Suomussalmen kunnan ateria- ja puhtaanapitopalvelulle tuotannonohjausjärjestelmän osalta.	Talousarvioon lisättiin 16 800 € elintarvikemäärärahaan elintarvikkeiden hintamuutosten ja laajentuneen perusopetuksen maksuttoman välipalan takaamiseksi. Maksuttomien, yli 3 oppituntia koululounaan jälkeen jatkuvien oppituntien perusteella tarjottavien välipalojen määrä kasvoi vuonna 2015 syyslukukaudella mm. koulujen alka-misaikamuutosten takia. Maksuttomia välipaloja tarjottiin koulun lukuvuoden aikana noin 30 000 kappaletta, joiden kustannus oli 30 000€.	Paikallisesti tuotetut ateria- ja puhtaanapitopalvelut sekä tuotteet tukevat ja auttavat sotkamolaisia heidän elämänsä eri vaiheissa (päiväkodit, koulut, perhepalvelun yksiköt, palvelukodit, sairaala, kotihoitoateriat ja henkilöstöruokailu). Palvelumme ovat osa ennaltaehkäisevää terveystyötä ja merkittävä osa kuntalaisten tarvitsemia palveluja. Ateriat täyttävät eri ikäryhmille asetetut ravitsemussuosituks.
Palvelukyky ja vaikuttavuus, seudullisen yhteistyön kehittäminen	Seudullinen kehitystyö ateriapalvelujen tuotannonohjaus järjestelmissä, reseptien ja tilausjärjestelmien kehittämisessä Sotkamon, Hyrynsalmen, Kuhmon, Paltamon, Puolangan, Ristijärven ja Suomussalmen kunnan ateria- ja puhtaanapitopalvelujen kanssa reseptien päivittämisen ja toimivuuden, sekä sähköisten tilausjärjestelmien kehittämisessä. Palvelua tuotetaan asiakasryhmittäin tuotteistetuilla ja laatuluokittain valituilla tuotteilla, palvelusopimuksilla. Tuotantokeittiön toimintaprosessien kehitystyö, työnorganoiminen ja kehittäminen on käynnistetty. Tuotantokeittiön rakentaminen vuonna 2015 ja henkilöstön valinnat uusiin tehtäviin sekä oppisopimuskoulutuksen kautta tutkintojen täydentäminen käynnistetään.	Seudullinen yhteistyö laajeni Puolangan tultua mukaan tuotannonohjausjärjestelmään syksyllä 2015. Toiminta on tuotteistettu ja siivouspalvelu kokonanaan on mitoitettu Atop ohjelmalla, ateriapalvelussa Atop ohjelmalla on mitoitettu palvelukeittiöitä. Soten palvelukuvausten päivitys valmistui vuoden 2015 lopussa puhtaanapitopalvelun palvelukuvausten osalta. Uusi tuotantokeittiö valmistui tammikuun lopussa 2016. Vuoden 2015 aikana kehitystyötä toimintamalleihin, prosesseihin, reseptiikkaan ja logistiikkaan kehitettiin. Uuteen tuotantokeittiöön henkilöstö valittiin sisäisellä haulla ja heille tarjottiin mahdollisuus suorittaa erityisammattitutkintoja ja ammattitutkintoja oppisopimuksen kautta. Oppisopimuskouluttaja on SAKKY.	Sotkamon ateria- ja puhtaanapitopalvelu on pääkäyttäjänä Hyrynsalmen, Kuhmon, Paltamon, Puolangan, Ristijärven ja Suomussalmen kunnan ateria- ja puhtaanapitopalvelulle tuotannonohjausjärjestelmän osalta. Sotkamon Ateria- ja puhtaanapitopalvelulla on arjessa toimivat palveluketjut. Toimintaprosesseja kehitettiin uuteen tuotantokeittiöön valittuihin toimintamalleihin. Yhden ruokapalveluesimies työpanos keskitettiin kokonaan uuden toiminnan ja prosessien kehitystyöhön. Ateriapalvelun palvelukuvausten päivitys on ajankohtainen vuonna 2016.

Uudistuminen ja henkilöstön työkyky	Toimivalla organisaatiokulttuurilla tuetaan henkilöstön jaksamista ja työhyvinvointia. Sotkamon kunnan ateria- ja puhtaanapalvelun henkilöstö on osaavaa, tehtäviinsä sitoutunutta sekä osallistuvaa. Toimiva vuorovaikutus, työkykyjohtaminen, aloitteellisuus ja vastuun ottaminen sekä henkilöstöstrategian mukainen toiminta tukevat henkilöstön työkykyä. Mittareina henkilöstön työtyytyväisyys, henkilöstökoulutus, toimivat palaverikäytännöt, asiakaspalaute ja sairauspoissaolot.	Siivouksessa oli kaksi oppisopimuskoulutuksessa olevaa työntekijää, he suorittivat toimitilahuoltajan tutkintoa. Ateriapalvelussa oppisopimuskoulutuksessa oli 10 työntekijää ja he suorittavat kokin-, dieettikokin- ja palveluvastaavan tutkintoja. Esimiehille järjestettiin esimiesvalmennusta 3 päivänä vuonna 2015.	
Prosessien sujuvuus ja taloudellisuus	Tehokkaat tuotantoprosessit ja asiakkaiden palvelutarpeisiin vastaaminen sekä toimivat palvelu- sekä tuotantoprosessit		

Arviointikriteerit/mittari	Tulostavoite/tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Asiakastytyväisyys (1-4)	≥3	ei mitattu 2015
Työyhteisön toimivuus (1-4)	≥3	ei mitattu 2015
Kehityskeskustelut käyty (1-4)	4	ryhmäkehityskeskustelut 4
Laatuneuvottelut (1-4)	≥3	Soten kanssa käytiin 1 laatukierros. Tämä johtui että Sote toimitti päivitetyt palvelukuvaukset vuodenvaihteessa 2015 – 2016 kunnille

Tulosalue: Ympäristötoimi (17580)

	Tilinpäätös 2014	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1-12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12. kul.vuosi/ 1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
TOIMINTATUOTOT	165 302,10	164 390,00	220 140,83	133,9	33,2	-55 750,83
TOIMINTAKULUT	-508 483,63	-645 025,34	-550 699,10	85,4	8,3	-94 326,24
TOIMINTAKATE	-343 181,53	-480 635,34	-330 558,27	68,8	-3,7	-150 077,07
VUOSIKATE	-343 181,53	-480 635,34	-330 558,27	68,8	-3,7	-150 077,07
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	-9 127,74	-8 038,84	-9 345,51	116,3	2,4	1 306,67
TILIKAUDEN TULOS	-352 309,27	-488 674,18	-339 903,78	69,6	-3,5	-148 770,40
Vyörytyserät, Menot	-6 243,68		-6 699,86		7,3	6 699,86
KUNNAN TULOSLASKELMA	-358 552,95	-488 674,18	-346 603,64	70,9	-3,3	-142 070,54

Vastuualueen toimintakate alittui 150 077,07 € (31,1 %) sisäiset ja ulkoiset erät huomioituna. Tilikauden tulos alittui 148 770,40 € (30,4 %) poistot vähennettynä. Vastuualueen toimintatuloja ja –menoja nostaa Masterplan –projektiin saatu avustus 74 400 € ja hankkeen menot yhteensä 76 085,15 euroa. Rakennusvalvonnan lupatuloja kertyi arvioitua vähemmän 34 944,18 €. Vastuualueella ei ollut talousarviomuutoksia vuonna 2015.

Tulosityksikkö: Mittaustoimi (175800)

Toiminta-ajatus: Mittaustoimen tavoitteena on kaavoituksen pohjakarttojen tuottaminen, ylläpitäminen, tarkastaminen ja hyväksyminen sekä kunnallisteknisen ja rakennussuunnittelun karttojen ja maastotietojen tuottaminen ja erilaisten teemakarttojen tuottaminen. Lisäksi toimintaan kuuluvat kaavojen merkintämittauksen maastoon ja kaavoitusmittausten valvonta, rakennustarkastuksen mittauspalvelujen tuottaminen, maanmittauspalvelujen tuottaminen, karttojen ja piirustusten kopiointi-, tulostus ja skannauspalvelut, rekisterien ylläpito			
Tavoitteet	Mittarit	Tunnusluvut	Tavoitteiden toteutuminen
Asemakaavan pohjakartan ajantasaistaminen ja laajentaminen	Pohjakartan ajantasaistaminen hehtaareina	30 ha	30 ha
	Katualuekorvauksen maksujen suorittaminen	31.12.2015	ei maksettuja korvauksia

Kunnan kaavoituksen perustana on 80 ja 90 -lukujen aikana suoritettuihin ilmakuvauksiin perustuva asemakaavan pohjakartasto, jota on täydennetty tarpeellisilta osilta. Kartasto on pääosaltaan perinteistä graafista aineistoa ja numeerista kaavan pohjakarttaa on Haapalanlahden - Ruokoniemen alueesta, Koulunrinteen kaava-alueesta ja entisen Vuokattiopiston ympäristöstä.

Koko taajaman alueen pohjakartan nykyaikaiseen muotoon saattaminen edellyttäisi alueen uutta ilmakuvasta tai laserkeilausta, koska kartan uudistaminen kokonaan mittaamalla on hidasta ja kallista. Sotkamon kunnan suunnittelun kohteena olevilla alueilla on tehty täydennysmittauksia siten, että suunnittelu on voitu tehdä ajantasaisen tiedon perusteella.

Kunnan kartta-aineiston siirtäminen KKK-koordinaatistosta EUREF-koordinaatistoon aloitettiin MapInfo-pohjaisen aineiston muunnoksella. Korkeusjärjestelmän muutos N60 järjestelmästä N2000 järjestelmään joudutaan tekemään pitkän aikavälin aikana.

Kopiopalvelujen tuottamista varten hankitun skannaus- ja tulostinyksikön leasing-vuokra päättyi 31.3.2014. Sen tilalle on hankittu korvaava laitteisto 1.4.2014 alkaen viiden vuoden ajaksi.

Tulosityksikkö: Kaavoitus (175811)

Toiminta-ajatus: Kaavoitustoimen keskeisenä toiminta-ajatuksena on tuottaa kunnan kehittämisen kannalta tarvittava kaavallinen valmius rakentamisen ja muun maankäyttöön liittyvän toiminnan mahdollistamiseksi. Ensimmäisistä uusista ympärivuotiseen asumiseen asemakaavoitettavia alueita pyritään etsimään olemassa olevan yhdyskuntarakenteen sisästä. Matkailun kehittämisestä turvataan hallitusti huomioiden luonto- ja maisema-arvot sekä muiden maankäyttömuotojen tarpeet. Tavoitteena on taloudellinen ja suunnitelmallisesti kehitettävä yhdyskuntarakenne sekä viihtyisä ja turvallinen elinympäristö.			
Tavoitteet	Mittarit	Tunnusluvut	Tavoitteiden toteutuminen
Vuokatin yleiskaavoituksen käynnistäminen	Tavoitteenasettelutyö valmis ja kaavan laatijan valinta suoritettu	31.12.2015	Tavoitteenasettelutyö valmis (Masterplan) 15.12.2015. Kaavan laatijan valintaa ei ole vielä suoritettu
Satama-alueen ympäristön ja ns. entisen Shellin tontin asemakaavoitus	Kaavaluonnos nähtäville	31.8.2015	Kaavahanke ei ole edennyt, koska kaavoituksen käynnistämissopimusta ei ole allekirjoitettu.
Naapurinvaaran osayleiskaava	Kaavaluonnos nähtäville	31.8.2015	Kaavaluonnos nähtäville 12.10.2015
Urheiluopiston ympäristön asemakaava/osa-alue 2	Kaavaluonnos nähtäville	31.12.2015	Urheiluopiston oma maankäytönsuunnittelu kesken.

Rakentamisen määrä on tällä hetkellä hieman keskimääräistä pienempi. Kunnalla on vapaita omakotitalotontteja Nivun alueella 9 kappaletta, Härkökiven alueella 10 kappaletta ja Makkosenmäellä yksi. Vapaita rivitalotontteja on Nivulla kolme ja Härkökivellä kaksi.

Uutena lomarakennusalueena on vuoden 2011 syksyllä valmistunut ns. Koulurinteen yläalue. Alueelle tuli 18 uutta tonttia, joista kahdeksan on myyty. Koulurinteen alemmalla loma-asuntoalueella on vielä myymättä neljä tonttia.

Emäntäkoulun alueen asemakaava on tullut voimaan vuoden 2011 aikana. Uudelle kaava-alueelle tulee kaikkiaan lähes sata tonttia, joista vakituiseen asumiseen soveltuu noin 60 ja loput on tarkoitettu pelkästään loma- tai matkailurakentamiseen. Alueelle on rakennettu Alapellonkatu, jonka varrelle on kaavoitettu 31 omakotitonttia. Tonttien luovuttaminen on aloitettu vuoden 2013 aikana. Alueelta on myyty kolme tonttia.

Kunnan oma tonttitarjonta ja kaavavarauma omakotitalo- ja loma-asuntorakentamiseen on tällä hetkellä hyvä ja monipuolinen. Kunta on ostanut kesällä 2011 Sopala –tilasta noin 48,4 hehtaarin suuruisen määrällän asemakaavan laatimista ja toteuttamista varten, joten raakamaavarantoakin tuleviin kaavoitustarpeisiin on olemassa.

Kunnan omistamien teollisuustonttien tarjonta ei viime vuosina ole vastannut kysyntää. Kunnanhallitus on käynnistänyt kesällä 2011 UPM:ltä ostetun entisen sahan alueen asemakaavoituksen, ja kaava on vahvistunut 2012. Alueelle on kaavoitettu 20 teollisuustonttia, joista 18 on kunnan omistamaa. Lisäksi alueelle kaavoitettiin energiahuollon kortteli VAPO Oy:n kaukolämpölaitosta varten.

Asemakaavallinen valmius matkailutoimintojen kehittämiseen on pääosin hyvä. Katinkullan alueella valmistui Golfpuiston asemakaavan muutos, jonka mahdollistaa toteutustavasta riippuen noin 15 uuden lomarakennuksen rakentamisen toissa vuonna valmistuneen hotellilajennuksen läheisyyteen. Merkittävimmät matkailurakentamisen asemakaavoitustarpeet kohdistuvat kuitenkin edelleen Katinkullan ympäristöön Pisterinniemen ja Kaarreniemen alueille.

Kunnanhallitus on päättänyt maaliskuussa 2013 Vuokatin yleiskaavan ajantasaistamisesta. Hanke käynnistyy tavoitteenasetteluun tähtäävällä kehittämissuunnitelma / masterplan -työllä. Masterplan –hankkeen mukaisesti työ saatiin valmiiksi vuoden 2015 aikana. Vuoden 2015 aikana laadittiin myös tarvittavia selvityksiä ja aloitetaan varsinainen yleiskaavan laadinta käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt Sotkamon kunnan uuden maankäyttöpoliittisen ohjelman 25.11.2013, mistä lähtien se on ohjannut kunnan maapoliittisia toimia. Uuden ohjelman mukaisia maankäyttösopimuksia on tehty kolme kappaletta.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2014	TP2015
Hyväksyttyjä asemakaavoja (kpl)	2	1
Hyväksyttyjä asemakaavoja (ha)	5	0,26
Asemakaavoituksella muodostettuja tontteja (kpl)	6	1
Hyväksyttyjä yleiskaavoja (kpl)	1	0

Merkittävimmät kaavoituskohteet ovat Urheiluopiston asemakaavan muutos/osa-alue 2, Satama-alueen ja ns. Shellin tontin asemakaavan muutos, Sotkamojärven etelärannan asemakaava, Lastaajantien ympäristön asemakaava, Akkonimentien varren asemakaavamuutos, Naapurinvaaran yleiskaavoitus, Vuokatin yleiskaavoitus sekä Kirkonkylän itäosan yleiskaavoitus.

Tulosityksikkö: Rakennusvalvonta (175821)

Toiminta-ajatus: Rakennusvalvontatoimisto edistää, opastaa ja valvoo laadukkaan rakennuskannan ja viihtyisän ympäristön syntymistä ja säilymistä. Tavoitteena on mahdollistaa laadukkaan ja viihtyisän asuin ympäristön rakentaminen ja turvaaminen sekä lupahakemusten joustava ja nopea käsittely.				
	Toimenpiteet	Mittarit	Tunnusluvut	Tavoitteiden toteutuminen
Rakennusluvut	3vkoa	Käsittelyaika	95% käsitellyistä luvista	3 vikkoa
Tarkastuskäynnit	800	Käynnit/v	600	n.500
Tulokertymä	128 000	Kate-%	80 %	82%

Rakennusvalvonta on maankäyttö- ja rakennuslain mukaista lakisääteistä toimintaa, jossa kunnalle, rakennusvalvontaviranomaiselle sekä rakennustarkastajalle on määritetty selvät lakisääteiset tehtävät ja vastuut. Uuden lainsäädännön myötä ovat lisätoita aiheuttaneet myös jatkuvat muistutukset ja valitukset.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2013	TP 2014	TP 2015
Rakennuslupia	182	182	124
Toimenpidelupia	57	57	38
Ilmoituksia	57	57	35
Poikkeamislupia	11	11	10
Toimenpiteet / muut perustelut	20	20	37

Tulosityksikkö: Ympäristönsuojelu (175822)

Toiminta-ajatus: Ympäristönsuojeluun liittyvien erillislakien mukaisten tehtävien hoitaminen, lupa-asiat, neuvonta, valistus sekä ympäristön tilan seuranta. Lisäksi maa-aineslupien valmistelu ja valvonta.
Tavoitteet: Tavoitteena on edistää ohjauksen, neuvonnan, lupavalmistelu- ja valvonnan keinoin terveellisen ja viihtyisän ympäristön muodostumista ja säilymistä. Haitallisia ympäristövaikutuksia ennaltaehkäistään osallistumalla suunnittelu- ja valvontatyöhön yhteistyössä muiden kunnan ja valtion organisaatioiden kanssa. Uuden ympäristönsuojelulain mukaisesti laaditaan valvontasuunnitelma ja otetaan käyttöön menettelyt maksulliselle valvonnalle. Ympäristö- ja maa-aineslupien käsittelyaika on 4 kk, siitä kun hakemusasiakirjat ovat vaatimusten mukaiset.
Painopistealueet sekä keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut: Painopiste on lainsäädännössä määrättyjen tehtävien hoitamisessa. Ympäristövalvonta keskittyy toiminnassaan lupa- ja valvontakäytäntöjen vakiinnuttamiseen sekä edelleen tehostamiseen. Ympäristö ja maa-aineslupamaksuja sekä maa-ainesten valvonnasta perittäviä maksuja tarkistetaan. Ympäristönsuojelun valvonnasta aletaan periä maksua laaditun valvontasuunnitelman mukaisesta valvonnasta. Varataan asiantuntijapalkkiosta 1 500 € Kainuun yhteiseen jätevesihankkeeseen osallistumiseen. Varataan asiantuntijapalkkiosta 7 500 € Kainuun PIMA –hankkeeseen osallistumiseen. Hankkeiden avulla edistetään osaltaan terveellisen ja viihtyisän ympäristön muodostumista ja säilymistä.
Toteuma: Talousarviossa asetetut taloudelliset tavoitteet saavutettiin. Talous toteutui positiivisesti. Lupamaksutuotot toteutuivat ennakoitua paremmin. Toimintakulut alittivat arvioidun. Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin pääosin. Valvontasuunnitelma ja –ohjelma laadittiin vuoden 2015 aikana. Valvontaohjelman mukaisten ympäristölupakohteiden ja rekisteröitävien kohteiden valvontaohjelman mukaiset tarkastukset aloitetaan vuoden 2016 puolella. Lautakunnan päätettäväksi valmisteltujen ympäristölupien käsittelyaika oli hieman yli neljä kuukautta. Lautakunnan päätettäväksi valmisteltujen maa-aineslupien käsittelyaika oli 4,5 kuukautta. Asiantuntijapalkkiosta meni 1500 € Kainuun yhteiseen jätevesineuvontahankkeeseen, jossa oltiin mukana. PIMA-hankkeeseen ei osallistuttu.

Tulosalue: Vesi- ja viemärlaitos (17590)

Laki vesihuoltolain muuttamisesta (681/2014) ja vesihuoltolakia koskevat muutokset astuivat voimaan 1.9.2014. Lain mukaan kunnan tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja sille on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot.

	Tilinpäätös 2014	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1 -12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12. kul.vuosi/ 1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
TOIMINTATUOTOT	1 686 670,67	1 617 990,00	1 573 363,16	97,2	-6,7	44 626,84
TOIMINTAKULUT	-1 002 912,23	-1 076 058,40	-1 025 031,29	95,3	2,2	-51 027,11
TOIMINTAKATE	683 758,44	541 931,60	548 331,87	101,2	-19,8	-6 400,27
VUOSIKATE	683 758,44	541 931,60	548 331,87	101,2	-19,8	-6 400,27
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	-301 157,45	-289 069,73	-291 198,04	100,7	-3,3	-2 128,31
TILIKAUDEN TULOS	382 600,99	252 861,87	257 133,83	101,7	-32,8	-4 271,96
Vyörytyserät, Menot	-12 284,22		-11 566,47	X	-5,8	11 566,47
KUNNAN TULOSLASKELMA	370 316,77	252 861,87	245 567,36	97,1	-33,7	-7 294,51

Taulukon luvut sisältävät vesi- ja viemärlaitoksen sekä huleveden osuuden. Vastuualueella ei talousarviomuutoksia vuonna 2015. Vastuualueen toimintakate oli arvioitua parempi 6 400,27 €, sisäiset ja ulkoiset erät huomioituna. Tilikauden tulos poistojen jälkeen oli arvioitua parempi 4 271,96 €. Tulot olivat 44 626,84 € arvioitua pienemmät ja menot olivat 51 027,11 € arvioitua pienemmät.

Vesihuoltolaitoksen (sisältää vesi- ja viemärlaitoksen sekä huleveden osuuden) tuloslaskelmassa liikeylitykseen oli 257 133,83 €. Peruspääoman korvaus kunnalle on (4 %) 147 697,69 € ja muut rahoitustuotot 2 976,53 € huomioituna, ylijäämä on 112.412,67 €. Huleveden liikealijäämä on -24 161,41 €

Vesi- ja viemärlaitos ilman hulevettä

	Tilinpäätös 2014	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1 -12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12. kul.vuosi/ 1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
TOIMINTATUOTOT	1 686 670,67	1 617 990,00	1 573 363,16	97,2	-6,7	44 626,84
TOIMINTAKULUT	-1 002 912,23	-1 076 058,40	-1 020 067,33	94,8	1,7	-55 991,07
TOIMINTAKATE	683 758,44	541 931,60	553 295,83	102,1	-19,1	-11 364,23
VUOSIKATE	683 758,44	541 931,60	553 295,83	102,1	-19,1	-11 364,23
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	-301 157,45	-289 069,73	-272 000,65	94,1	-9,7	-17 069,08
TILIKAUDEN TULOS	382 600,99	252 861,87	281 295,18	111,2	-26,5	-28 433,31
Vyörytyserät, Menot	-12 284,22		-11 566,47	X	-5,8	11 566,47
KUNNAN TULOSLASKELMA	370 316,77	252 861,87	269 728,71	106,7	-27,2	-16 866,84

Vastuualueen toimintakate oli 11 364,23 € arvioitua parempi sisäiset ja ulkoiset erät huomioituna. Tilikauden tulos poistojen jälkeen oli 28 433,31 € arvioitua parempi. Tulot olivat 44 626,84 euroa arvioitua pienemmät ja menot olivat 55.991,07 € arvioitua pienemmät.

Vesihuoltolaitoksen (sisältää vesi- ja viemärlaitoksen ei sisällä huleveden osuutta) tuloslaskelmassa liikeylitykseen oli 281 295,23 €. Peruspääoman korvaus kunnalle on (4 %) 147 697,69€ ja muut rahoitustuotot 2 976,53 € huomioituna, ylijäämä on 136 574,07 €.

Hulevesi

	Tilinpäätös 2014	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1 -12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12. kul.vuosi/ 1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
TOIMINTATUOTOT						
TOIMINTAKULUT			-4 964,02			4 964,02
TOIMINTAKATE			-4 964,02			4 964,02
VUOSIKATE			-4 964,02			4 964,02
POISTOT JA ARVONALENNUKSET			-19 197,39			19 197,39
TILIKAUDEN TULO'S			-24 161,41			24 161,41
KUNNAN TULOSLASKELMA			-24 161,41			24 161,41

Huleveden osalta tilikauden tulos on 24 161,41 € alijäämäinen. Kunnossapitokuluja kertyi 4 964,02 €.

Toiminta-ajatus: Vesihuoltolaitos vastaa riittävän ja hyvälaatuisen talousveden tuottamisesta ja jakelusta vesilaitoksen ja vesilaitokseen liittyneiden vesiosuuskuntien toiminta-alueilla olevien asiakkaiden tarpeisiin. Lisäksi laitos vastaanottaa ja puhdistaa viemärlaitoksen ja vesiosuuskuntien toiminta-alueilla olevien asiakkaiden laitoksen verkostoon toimittaman jäteveden vähintään ympäristölupapäätöksen mukaiseen puhdistustasoon.

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Tunnusluvut	Tavoitteiden toteutuminen
<u>Vesihuoltolaitos</u> Talousarvion laatiminen suunnitelmavuosille (taksan poistopohjan tarkentuminen)	Suunnittelu ja tarkistuslaskelmat	Saneeraus- ja investointisuunnitelma	Valmis lokakuu/TA-vuosi	Tehty saneeraus-velka suunnitelma
<u>Vesilaitos</u> Häiriötön vedenjakelu	Verkoston huuhtelu	Käyttökatkokset Vesikatkoksen kesto Analyysitulokset 30 kertaa	> 10 kpl > 8 h Alitus 5 krt	7 kpl pisin katko 6 h ei alituksia
Verkostokartoitus kaava-alueittain jaksotettuna eri vuosille	Verkoston maastomittaus	Atk-pohjainen kartta	Valmis vuosittain 12/2015	Kartoitukset tallennettu dwg-versiona josta viedään web-selain versioon
<u>Viemärlaitos</u> Verkostokartoitus kaava-alueittain jaksotettuna eri vuosille	Verkoston maastomittaus	Atk-pohjainen kartta	Valmis vuosittain 12/2015	Kartoitukset tallennettu dwg-versiona josta viedään web-selain versioon
Jäteveden puhdistustulos	Puhdistamon tehokas käyttö	Ympäristöluvan velvoitetarkkailu 12 krt/v	Alitus 4 krt	1 krt fosforin osalta
Viemäriverkosto	Verkoston huolto ja tarkkailu	Pumppaamojen (54 kpl) ylivuodot vesistöön	Enintään 5 ylivuotoa	ei ylivuotoja

Vedenottamoiden kapasiteetti on nykyisellä kulutuskasvulla pitkälle tulevaisuuteen hyvä ja alueen pohjavesivarat ovat runsaat ja pääosin hyvälaatuiset. Vedenottamoita on käytössä kolme ja kaivoja näissä yhteensä 8. Hiukan vedenottamoalueelta on poistettu käytöstä kaikkiaan 6 kaivoa vedessä olevan raudan ja mangaanin takia. Alueella on käytössä vielä kolme kaivoa joissa kahdessa on rauta- ja mangaaniongelmia. Vedenottamoille on asennettu v.2012 Uv-

säteilylaitteet, joita ei ole saatu toimimaan Vuokatin ja Hiukan vedenottamoilla johtuen veden korkeasta rauta- ja mangaanipitoisuuksista. Ratkaisua on etsitty v.2014- 2015 aikana.

Jätevedenpuhdistamo on rakennettu vuonna 1975, laajennettu ja osittain peruskorjattu vuonna 1986 ja se on kohtuullisessa käyttökunnossa. Jätevesilietteen osalta jatkokäsittely on v. 2015 suoritettu Kajaanin Auralan kompostointialueella vuoden alusta syyskuun loppuun saakka ja sen jälkeen Majasaaren jätekeskuksessa vuoden loppuun saakka. Ympäristölupapäätös on tullut AVI:sta 3.3.2015.

Vesi- ja viemärlaitoksen verkostovauriot ovat lisääntyneet vuosittain vanhoilla verkostoalueilla, (Ylikylä, Savitie, Rantatie), koska vesijohdot ovat valurautaa ja viemärit betonia. Ikää vanhimmilla verkosto-osilla on yli 50 vuotta, joten vanhat verkostot vaativat pikaista saneerausta.

Veden toimitusvarmuus on hyvä ja vettä toimitetaan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen lisäksi kolmentoista kunnassa toimivan vesiosuuskunnan verkostoihin. Kaitainsalmen, Sapsonrannan, Juuvinmäen, Haapalanlahden, Riekinrannan ja osittain Naapurinvaaran vesiosuuskunnat toimittavat jätevetensä kunnan viemäriverkostoon.

Informatiiviset tunnusluvut

Vesilaitos	TP 2013	TP 2014	TP 2015
Liittyneet kiinteistöt	2217	2245	2274
Vesijohtoja km	111	111	111
Myyty vesimäärä m ³	569 044	568 586	555 212
Vedenottamoita	4	4	4
Veden hinta €/m ³ (sis. alv)	1,07	1,18	1,18
Perusmaksu €, omakotitalo (sis.alv)	24,80	27,28	27,28
Henkilöstö kpl	2,05	2,55	2,3

Viemärlaitos	2013	2014	2015
Liittyneet kiinteistöt	2217	2 245	2274
Viemäreitä	118	118	118
Puhdistettu vesimäärä m ³	768 217	776 930	921 912
Jätevesipumppaamoita	54	54	54
Jäteveden hinta €/m ³ (sis.alv)	2,07	2,17	2,17
Perusmaksu €, omakotitalo (sis.alv.)	37,86	63,65	63,65
Henkilöstö kpl	4,3	4,55	4,3

Verkoston paikkatiedon kartoitusta jatkettiin. Lisäksi terveyskeskuksen ympäristössä tehtiin vesihuoltolinjojen uusimista uuden keittion rakentamishankkeen yhteydessä. Vesiosuuskuntien toiminnan kehittämishankkeessa kunta teki päätöksen osuuskuntien liittamisestä kunnan vesihuoltolaitokseen. Vesihuoltoverkoston täydennys- ja tarkistuskartoitusta suoritettiin kesällä opiskelijatyönä.

2.1.3 Sivistyspalvelut

Tilivelvolliset: Sivistystoimen lautakunta, palvelualuejohtaja

Vastuualueet: Sivistyspalvelut yhteiset, koulutoimi, vapaa-aikapalvelut, varhaiskasvatus

Tulosyksiköt: Perusopetus, lukio, kirjasto, kulttuuri, musiikkitoiminta, kansalaisopisto, nuorisotoimi,

Sivistystoimen lautakunta

Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Korhonen Pasi (pj.)	Oikarinen Pekka
Leinonen Raimo (varapj.)	Tervonen Paavo
Heikkinen Tommi	Suorsa Valo
Hyvönen Marja-Liisa	Ritakallio-Knuutinen Pirjo
Korhonen Matti	Toijonen Timo
Korhonen Päivi	Kela Eira
Kotilainen Heidi	Sorvari Yrjö
Lukkari Marjo	Korhonen Marja-Leena
Matero Teemu	Kormilainen Kari
Riess Thomas	Meriläinen Margareta
Tervo Niina	Väisänen Annikki

Kunnanhallituksen edustaja Toivonen Pinja

Vuodelle 2015 asetetut tavoitteet saavutettiin sivistystoimen toimialalla hyvin. Osa tavoitteiden toteuttamisista jatkuu vuoden 2016 puolella. Rakennushankkeista vuoden 2015 aikana valmistuivat Vuokatin ja Kontinjoen koulujen lähiliikuntapaikat ja ne otettiin käyttöön koulujen alkaessa syksyllä 2015.

Koulujen ja päiväkotien ICT- valmiuksia alettiin kehittää vuoden 2015 jälkipuoliskolla hanketoiminnan kautta ja käynnistettiin Sotkamon perusopetuksen ICT-strategiatyö. TOPA-hankkeella jatkettiin kouluissa LIKAHA-hankkeen viitoittamalla tiellä oppilaiden koulupäivien liikunnallistamista ja kehitettiin toiminnallisen opettamisen taitoja. Kouluverkkoon ei tullut muutoksia vuoden 2015 aikana, eikä peruskoulujen oppilasmäärissä ollut suuria muutoksia vuoteen 2014 verrattaessa.

Monipuolinen ja kansainvälinen Sotkamon lukio tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden toisen asteen opiskeluihin niin sotkamolaisille kuin myös ulkopaikkakuntalaisille ja ulkomaalaisille opiskelijoille. Lukion oppilasmäärässä tapahtui vuoden 2015 aikana selvää kasvua. Sotkamon lukion ohessa toimivan urheiluakatemian jatkoi menestyksekkästä valmennustyötä. Akatemian ryhmät toimivat perusopetuksesta lukion kautta ammattikorkeakouluun ja Kainuun prikaatiin.

Kansalaisopisto jatkoi monipuolisen kurssitarjonnan tuottamista kaikille kuntalaisille vastaten sotkamolaisten vapaa-ajalla tapahtuvan opiskelun kysyntään. Vuoden 2015 aikana valmisteltiin Sotkamon ja Kuhmon kansalaisopistojen yhteistyötä ja toimintaa Sotkamon kansalaisopiston rehtorin johdolla.

Musiikkiopistotoiminta ja kulttuuritoiminta tuovat Sotkamon kunnan lapsille, nuorille ja aikuisille kasvu- ja kehittymismahdollisuuksia hyvinvoinnin eri osa-alueilla. Kuhmon musiikkiopiston Sotkamon toimipiste antoi laadukasta musiikkiopetusta vuoden 2015 aikana sotkamolaisille lapsille, nuorille ja aikuisille.

Nuorisotoimen laajalla työkentällä näkyvimmin ovat vuoden 2015 aikana olleet esillä Raide-hanke ja etsivä nuorisotyö. Nuorisotilojen aktiivinen toiminta jatkui Asema 13 ja Vuokatin koulukeskuksen nuorisotiloissa. AP-IP-toiminnan kysyntä kasvoi edelleen vuoden 2015 aikana.

Päivähoitopalveluissa kokopäivähoidon määrä jatkoi nousuaan. Päivähoidossa olevien lasten määrä ylitti ensimmäisen kerran 500 lapsen rajan.

Sivistystoimen lautakunta kokoontui vuoden 2015 aikana 8 kertaa ja käsitteli asioita 70 §:n verran. Lautakunnan käsittelyssä olivat mm. liikuntayhdistysten avustukset, esiopetuksen, kiertävän päiväkodin ja koululaisten iltapäivätoiminnan järjestäminen, sivistyspalvelujen maksujen tarkistaminen, koulujen ja kansalaisopiston työsuunnitelmien hyväksyminen.

Sivistystoimen lautakunnan alaisuuteen kuului vuoden lopussa 377 työntekijää ja asiakkaina olivat lähes kaikki kuntalaiset tavalla tai toisella.

Talousarvion toteuma

(sis. ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut, ei vyörytyksiä)

	Tilinpäätös 2014	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1 -12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	TA - Tot. 2015
	EUR	EUR	EUR		EUR
TOIMINTATULOT	1 974 530,17	1 726 270,00	1 910 296,43	110,7	-184 026,43
Palkat ja palkkiot	-11 780 431,81	-12 374 701,01	-12 107 678,98	97,8	-267 022,03
Eläkekulut	-2 698 623,22	-2 721 900,23	-2 685 403,21	98,7	-36 497,02
Muut henkilösivukulu	-707 378,62	-773 559,88	-725 893,80	93,8	-47 666,08
Muut henkilösivukulu	-707 378,62	-773 559,88	-725 893,80	93,8	-47 666,08
Henkilösivukulut	-3 406 001,84	-3 495 460,11	-3 411 297,01	97,6	-84 163,10
HENKILÖSTÖKULUT	-15 186 433,65	-15 870 161,12	-15 518 975,99	97,8	-351 185,13
PALVELUJEN OSTOT	-6 660 232,52	-6 018 401,00	-6 108 309,96	101,5	89 908,96
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-481 836,79	-526 450,00	-515 759,13	98,0	-10 690,87
AVUSTUKSET	-744 756,73	-692 600,00	-758 374,28	109,5	65 774,28
MUUT TOIMINTAKULUT	-297 013,70	-321 850,00	-315 899,78	98,2	-5 950,22
TOIMINTAKULUT	-23 370 273,39	-23 429 462,12	-23 217 319,14	99,1	-212 142,98
TOIMINTAKATE	-21 395 743,22	-21 703 192,12	-21 307 022,71	98,2	-396 169,41
VUOSIKATE	-21 395 743,22	-21 703 192,12	-21 307 022,71	98,2	-396 169,41
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	-140 823,94	-172 319,05	-161 228,85	93,6	-11 090,20
TILIKAUDEN TULOS	-21 536 567,16	-21 875 511,17	-21 468 251,56	98,1	-407 259,61

Sivistyspalveluiden kunnanvaltuuston hyväksymän TA muutosten jälkeisen nettobudjetin toteuma oli 98,2 %. Hyväksytty nettobudjetti alittui (ilman poistoja ja vyörytyseriä) noin 396 000 euroa. Kokonaisuudessaan sivistyspalveluiden vuoden 2015 nettobudjetti toteutui erittäin hyvin. Talousarvion tavoitteisiin päästiin niin, että tilikauden tulos jäi noin 407 259 euroa positiiviseksi talousarvioon nähden poistojen ja arvonalennusten jälkeen.

Toimintatulot tuotot ylittivät arvioidusta noin 184 000 euroa ja toteutuivat 10,7 % budjetoitua suurempana. Yleisesti sivistyspalveluiden toimintatulot syntyvät asiakkaiden maksuista, hankerahoituksista ja valtion erityisavustuksista. Avustusten ja hankerahoituksien osalta tarkka ennakoarviointi on vaikeaa, koska useat niistä tulevat haettavaksi vasta toimintavuoden aikana. Suurin syy ylittymiseen oli vuoden 2015 aikana hakuun tulleet hankkeet ja niistä saadut tulot. Päivähoidon odotettua suurempi kysyntä nosti myös siitä kertyneitä maksutuottoja.

Toimintakulut toteutuivat kokonaisuudessaan suhteellisen tarkasti prosentin ollessa 99,1 % ja toimintakulut laskivat 0,7 verrattuna vuoden 2014 tilinpäätökseen. Sivistyspalveluiden ulkoiset toimintakulut alittuivat noin 450 000 euroa, kun taas tekniseltä palvelualueelta kaatoina tulevat sisäiset kulut ylittivät noin 235 000 euroa talousarvioon verrattaessa.

Toimintakatteeseen vaikuttavia budjetoimattomia menoeriä (jaksotetut palkat, eläkkeiden varhe-maksut) oli yhteensä noin 129 000 euroa. Henkilöstökulut olivat noin 351 000 euroa arvioitua pienemmät. Tämä summa muodostuu työntekijöiden pitämistä palkattomista vapaista ja koulujen arvioitua pienemmästä tuntikehysten käytöstä. Sisäiset kulut ylittivät kiinteistö- ja alueiden kunnossapidon osalta noin 185 000 euroa. Puhtaanapito- ja ravintopalveluissa sisäiset kulut ylittivät noin 50 000 euroa.

Tuloslaskelma

(sis. ulkoiset tuotot ja kulut, ei vyörytyksiä)

	Tilinpäätös 2014	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1 -12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	TA - Tot. 2015
	EUR	EUR	EUR		EUR
TOIMINTATULOT	1 971 596,19	1 726 270,00	1 906 959,45	110,5	-180 689,45
Palkat ja palkkiot	-11 780 431,81	-12 374 701,01	-12 107 678,98	97,8	-267 022,03
Eläkekulut	-2 698 623,22	-2 721 900,23	-2 685 403,21	98,7	-36 497,02
Muut henkilösivukulu	-707 378,62	-773 559,88	-725 893,80	93,8	-47 666,08
Henkilösivukulut	-3 406 001,84	-3 495 460,11	-3 411 297,01	97,6	-84 163,10
HENKILÖSTÖKULUT	-15 186 433,65	-15 870 161,12	-15 518 975,99	97,8	-351 185,13
PALVELUJEN OSTOT	-2 559 333,30	-2 738 740,00	-2 593 495,92	94,7	-145 244,08
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-477 872,53	-526 450,00	-515 028,49	97,8	-11 421,51
AVUSTUKSET	-744 756,73	-692 600,00	-758 374,28	109,5	65 774,28
MUUT TOIMINTAKULUT	-275 670,75	-302 250,00	-294 068,96	97,3	-8 181,04
TOIMINTAKULUT	-19 244 066,96	-20 130 201,12	-19 679 943,64	97,8	-450 257,48
TOIMINTAKATE	-17 272 470,77	-18 403 931,12	-17 772 984,19	96,6	-630 946,93
VUOSIKATE	-17 272 470,77	-18 403 931,12	-17 772 984,19	96,6	-630 946,93
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	-140 823,94	-172 319,05	-161 228,85	93,6	-11 090,20
TILIKAUDEN TULOS	-17 413 294,71	-18 576 250,17	-17 934 213,04	96,5	-642 037,13

Sivistyspalvelujen ulkoiset toimintatuotot olivat 1 906 959 euroa, toteutuma 110 % eli yli arvioidun 180 689 euroa. Sivistyspalvelujen ulkoiset toimintakulut ilman poistoja olivat 19 679 943 euroa, toteutuma 97,8 %. Sivistyspalvelujen vuosikate oli (ulkoiset) 17 772 984 euroa, toteutuma 96,6 % eli alle arvioidun 630 946 euroa.

Sivistyspalvelujen henkilöstön määrä oli vuoden 2015 viimeisenä päivänä yhteensä 377 henkilöä. Heistä 75 % oli vakinaisia ja 25 % määräaikaisia. Sivistyspalveluiden henkilöstöstä enemmistö oli naisia, eli noin 81 %.

Henkilöstö palvelussuhteen luonteen mukaan	
Vakinaiset	284
Määräaikaiset	68
Sijaiset	20
Työllistetyt	5

Osa-aikaisista työntekijöistä merkittävän osan muodostavat koulunkäynnin ohjaajat, joilla koulujen työajoista johtuen työaika ei ole sopimuksen mukaista täyttä työaikaä sekä perusopetuksen tuntiohjaajat ja nuorisotoimen koululaisten iltapäivätoiminnassa olevat ohjaajat.

Määräaikaisia palvelussuhteita kunnassa oli eniten sivistyspalveluissa johtuen siitä, että palvelussuhteessa on paljon sijaisia ja lukuvuodeksi palkattuja opettajia sekä koulun toiminta-ajaksi palkattuja koulukäyntiavustajia sekä päiväkodeissa toimivat sijaiset ja määräaikaiset työntekijät.

Vastuualue: Sivistyspalvelut yhteiset (17602)

SIVISTYSPALVELUT YHTENEN	Tilinpäätös 2014	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1 -12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
	EUR	EUR	EUR			EUR
TOIMINTATULOT	12,00		150,00	X	1 150,0	-150,00
TOIMINTAKULUT	-13 016,41	-21 198,00	-18 408,34	86,8	41,4	-2 789,66
TOIMINTAKATE	-13 004,41	-21 198,00	-18 258,34	86,1	40,4	-2 939,66
VUOSIKATE	-13 004,41	-21 198,00	-18 258,34	86,1	40,4	-2 939,66
POISTOT	-4 746,91	-4 351,34	-4 351,34	100,0	-8,3	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-17 751,32	-25 549,34	-22 609,68	88,5	27,4	-2 939,66
Vyörytyserät, Menot	-134,16		-192,75	X	43,7	192,75
KUNNAN TUOSLASKELMA	-17 885,48	-25 549,34	-22 802,43	89,2	27,5	-2 746,91

Vastuualue: Koulutoimi (17601)

Tilivelvolliset: Sivistystoimen lautakunta, palvelualuejohtaja

Koulut edistävät osaltaan Sotkamon tunnettavuutta ja kasvattavat oppilaita luontevaan oman elämänsä hallitsemiseen. Koulutoimen tehtävänä on luoda jokaiselle lapselle ja nuorelle hyvät kasvamisen ja jatkuvan oppimisen edellytykset sekä kannustaa kuntalaisia elinikäiseen oppimiseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen.

KOULUTOIMI	Tilinpäätös 2014	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1 -12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
	EUR	EUR	EUR			EUR
TOIMINTATULOT	958 450,47	690 980,00	842 357,94	121,9	-12,1	-151 377,94
TOIMINTAKULUT	-13 459 284,00	-13 667 570,92	-13 363 656,23	97,8	-0,7	-303 914,69
TOIMINTAKATE	-12 500 833,53	-12 976 590,92	-12 521 298,29	96,5	0,2	-455 292,63
VUOSIKATE	-12 500 833,53	-12 976 590,92	-12 521 298,29	96,5	0,2	-455 292,63
POISTOT	-90 578,16	-120 217,00	-108 979,29	90,7	20,3	-11 237,71
TILIKAUDEN TULOS	-12 591 411,69	-13 096 807,92	-12 630 277,58	96,4	0,3	-466 530,34
Vyörytyserät, Menot	-144 252,32		-128 314,09	X	-11,0	128 314,09
KUNNAN TUOSLASKELMA	-12 735 664,01	-13 096 807,92	-12 758 591,67	97,4	0,2	-338 216,25

Koulutoimen toimintatulot ylittyivät n. 21,9% vuoden 2015 talousarvioon verrattaessa. Tämä johtuu pääasiassa vuoden 2015 aikana tulleista myönteisistä hankepäätöksistä. Toimintakulut alittuivat n. 2,2% talousarvioon verrattaessa.

Tulosityksikkö: Perusopetus (176110)

Toiminta-ajatus: Sotkamolainen perusopetuksen tavoitteena on laadukas opetus, joka vastaa tämän päivän haasteisiin. Korkeatasoinen perusopetus luo sotkamolaisille oppilaille tukevan kivijalan, jolle hyvä elämä rakentuu. Sotkamon perusopetus tarjoaa luotettavia ja turvallisia oppimisympäristöjä, joissa käytetään erilaisia oppimismenetelmiä yksilöllisyys ja erilaiset oppimistavat huomioiden.

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Erilaiset tavat oppia otetaan	Tuen kolmiportaisuus	Peruskoulun päättötodistuksen

huomioon opetusmenetelmiä valittaessa		saajat yhdeksäsluokkalaisista. Päättötodistuksen saaneet saavat jatko-opiskelupaikan
Sotkamolainen oppilas saa laadukasta perusopetusta	Opetuksesta vastaa ammattitaitoinen ja pätevä henkilökunta Kouluilla käytössä laadun arviointi	Koulujen itsearviointi ja huoltajille toteutettava laatuksely
Perusopetuksen toimintasuunnitelma ja rahoitussuunnitelma vastaavat toisiaan	Perusopetuksen toiminta pohjautuu talousarviossa sovittuihin resursseihin. Talousarvion toteutumisen säännöllinen seuranta	Seurataan perusopetuksen menoja - €/oppilas - tuntikehys/oppilas
TVT-laitteiden riittävä määrä kouluissa	Kartoitetaan tämän hetkinen laitekanta ja tehdään suunnitelmat laitteiden hankkimiseksi vuonna 2016	Seurataan laitemääriä/oppilas kouluittain

Perusopetuksen toiminnalliset tavoitteet ovat:

- Kehitetään koulujen kerhotoimintaa kerhotoiminnan kehittämishankkeen myötä, valtionosuus 2015 on 30 000 euroa.
- Perusopetuksen OPS-työn eteneminen
- Tuetaan sekä kehitetään oppilaan hyvinvointia koulussa
- Toteutetaan yhteistyötä sekä vuorovaikutusta koulujen ja kotien kesken
- Jatketaan laadun arviointia kouluissa keväällä toteutettavan yhteisen kyselyn avulla
- Uusi oppilashuoltolaki koulujen käytäntöön

Avaintulokset ja tulostavoitteet	Toteuma
Päättötodistus kaikille 9.luokkalaisille	Toteutui
Kaikki päättötodistuksen saaneet saavat jatko-opiskelupaikan	Toteutui
Huoltajien tyytyväisyys 1-4 mittarilla > 2,8	Kysely toteutettiin eri muodossa
Opetustunnit 1-6 luokilla > 1,50 per oppilas	1,53
Opetustunnit 7-9 luokilla >1,90 per oppilas	1,92

Tulosityksikkö: Lukio (176220)

Toiminta-ajatus: Monipuolinen ja kansainvälinen Sotkamon lukio tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden toisen asteen opiskeluihin niin sotkamolaisille kuin myös ulkopaikkakuntalaisille ja ulkomaalaisille opiskelijoille. Lukio edistää osaltaan Sotkamon tunnettavuutta ja kasvattaa oppilaita luontevaan oman elämänsä hallitsemiseen. Urheiluakatemian kautta Sotkamon lukio tarjoaa nuorelle lupaavalle urheilijalle mahdollisuuden edellytystensä mukaiseen opiskeluun ja valmentautumiseen. Tavoitteena on yhä enenevässä määrin kasvattaa kansainväliselle huipulle pyrkiviä urheilijoita.		
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Oppilaitos tuottaa hyvät jatko-opintovalmiudet antavaa opetusta kaikille opiskelijoille	Opiskelijalla riittävän laajat ja monipuoliset opintojen valintamahdollisuudet Oppilaitoksessa pätevä ja monipuolisen koulutuksen saanut osaava henkilökunta Opiskelijahuollolliset	Yo-tutkinnon suorittaneiden %-osuus lukiokoulutuksen aloittaneista (98%) Lukion keskeyttämisprosentti (1-2%)

	tukitoimenpiteet	
Lukio tukee kunnan strategiaa	Lukio palvelee kunnan koulutuksellisia ja elinkeinopoliittisia tavoitteita. Koulussa kolme eri linjaa; yleis-, urheilu- ja IB-linjat	Koulun opiskelijamäärä (299) Koulun opiskelijoita useista Suomen kunnista(65) ja eri maista(4)
Urheilulukio tuottaa kansalliselle ja kansainväliselle huipulle pyrkiviä urheilijoita, jotka menestyvät sekä opinnoissa että urheilussa. Heillä on myös varasuunnitelma, jos urheilu-ura ei jostakin syystä toteudu suunnitellusti.	Urheilevalla opiskelijalla riittävät resurssit opiskeluun ja valmennukseen. Tukipalveluiden kehittäminen. Entistä enemmän huomiota urheilijan kokonaisvaltaiseen arjenhallintaan koulun ja valmennuksen lisäksi.	Urheiluopiskelijoiden menestys opinnoissa ja omassa lajissaan

Lukion toiminnalliset tavoitteet ovat:

- Sähköisiin kirjoituksiin valmistautuminen. Henkilökunnan kouluttaminen ja fyysisen ympäristön suunnittelu
- Urheiluakatemiaa kautta tulevan erityistehtävän jatkuminen ja kehitystyön eteneminen, uudet yhteistyötahot

Avaintulokset ja tulostavoitteet	Toteuma
Yo-tutkinnon suorittaneiden %-osuus lukiokoulutuksen neljä vuotta aiemmin aloittaneista > 98%	Toteutui 90 %
Opiskelunsa keskeyttäneet < 2%	Toteutui 7,8 %
Opiskelijoiden tyytyväisyys 1-4 mittarilla > 2,8	Toteutui 2,9

Vastuualue: Vapaa-aikapalvelut (17603)

Tilivelvolliset: Sivistystoimen lautakunta, palvelualuejohtaja

VAPAA-AIKAPALVELUT	Tilinpäätös 2014	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1 -12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
	EUR	EUR	EUR			EUR
TOIMINTATULOT	360 492,49	408 690,00	396 305,68	97,0	9,9	12 384,32
TOIMINTAKULUT	-2 932 298,33	-2 249 563,40	-2 345 816,39	104,3	-20,0	96 252,99
TOIMINTAKATE	-2 571 805,84	-1 840 873,40	-1 949 510,71	105,9	-24,2	108 637,31
VUOSIKATE	-2 571 805,84	-1 840 873,40	-1 949 510,71	105,9	-24,2	108 637,31
POISTOT	-9 656,01	-8 707,85	-8 707,85	100,0	-9,8	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-2 581 461,85	-1 849 581,25	-1 958 218,56	105,9	-24,1	108 637,31
Vyörytyserät, Menot	-24 311,40		-24 267,40	X	-0,2	24 267,40
KUNNAN TUOSLASKELMA	-2 605 773,25	-1 849 581,25	-1 982 485,96	107,2	-23,9	132 904,71

Vapaa-aikapalvelujen osalta tilivelvollisina ovat sivistystoimen lautakunta ja palvelualuejohtaja. Tulossyksikköinä ovat kirjasto, kulttuuritoimi, kansalaistoimi, nuorisotoimi ja musiikkiopisto.

Arvioidut toimintakulut ylittyivät nuorisotoimessa ja kansalaisopistossa. Kansalaisopiston toimintakulujen ylitys johtui henkilöstökulujen kasvusta. Toimintaa on toteutettu laajemmalla määrällä kuin valtionosuustunnit. Nuorisotoimen toimintatuotot ovat ylittyneet Asema 13 osalta muutoin, paitsi vuokratuloja ei ole kertynyt toivotulla tavalla. Syynä on

sivistystoimenlautakunnan päätös, ettei vuokria peritä järjestöiltä. Aamu- ja iltapäivätoiminnan osalta toimintatuotot ovat lähes toteutuneet. Tulosta heikentää ulkopaikkakunnalle maksettavat hoitomaksut.

Myös nuorisotoimen henkilöstökulut ylittyivät, mitä selittää määräaikaisten henkilöiden osuus. Määräaikaisten palkkaukseen vaikuttavat erilaiset hankkeet, jotka ovat nuorisotoimen sisällä menossa. Osa ulkopuolisten rahoittajien maksuosuuksista näkyi vuoden 2016 puolella. Maksatus korjaa vajetta myöhemmin 2016 puolella. Sisäiset menot ovat suurin ylimenevä osuus.

Väliasema – raide tulevaisuuteen hankkeen kustannusrakenne etenee suunnitelman mukaisesti kunnan 20 % omavastuulla. Hankkeella ei ole laskutettavaa tuloa. Viimeisin 2015 maksatuskausi päättyi 31.12.2015 ja hankkeen loppumaksatuksesta saatava avustus näkyy vuoden 2016 puolella.

Tulosityksikkö: Kirjasto (176310)

Toiminta-ajatus: Tietoyhteiskunnan kansalaisuuden perusedellytykset toteutuvat kirjastossa. Se on käyttäjän tarpeita palveleva kulttuurinen ja sosiaalinen tila, sivistys- ja kulttuuripalvelu, joka vaikuttaa laajasti oppimiseen, opetukseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen. Laadukkaat kirjastopalvelut ovat kansalaisen perusoikeus ja takaavat kansalaisten tasa-arvoisen tiedon ja kulttuurin saannin. Tieto- ja oppimisyhteiskunnassa kirjasto on paikka, jossa tieto ja kulttuuri virtaavat vapaasti vastakohtana median ja opetustoimen ohjatulle tiedon ja kulttuurin tarjonnalle. Kansalaisten tietohuolto on kirjaston ydintehtävä.		
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Asiakasryhmäkohtaiset tuotteet ja palvelut	Paikallinen palvelu koordinoituna alueellisten ja valtakunnallisten palvelujen kanssa muodostaa kokonaisuuden asiakkaalle	Asiakaskäyntien määrät Lainauksien määrät
Lasten ja nuorten lukuharrastuksen edistäminen	Yhteistyö koulujen kanssa, pääkirjasto sekä kirjastoauto	Kirjastoauton käyntimäärät kouluilla Koululaisvierailut pääkirjastossa
Hyvä aineistokokoelma	Suunnittelu, resursointi	Aineiston kierto nopeus Kirjastokäynnin hinta

Toiminnalliset tavoitteet	Toteuma
Palvellaan asiakkaita heidän tarpeidensa ja toiveidensa mukaisesti pääkirjastossa ja kirjastoautossa	Tavoite toteutui odotetusti. Molemmat kirjastoyksiköt ovat palvelleet asiakkaita hyvin ja asiakkailta saatu palaute on ollut tyytyväistä.
Kirjastojärjestelmä päivitetään vuonna 2015 Axiell Origosta Axiell Auroraan. Liittymistä Kainuun yhteiseen kirjastojärjestelmään (Kainet) pidetään edelleen yhtenä vaihtoehtona. Kirjastojärjestelmän vaihto vaatii tehostettua kokoelmatyötä ja tietokannan tarkistamista, johon tarvitaan ammattitaitoista henkilökuntaa.	Kirjastojärjestelmä päivitettiin Axiell Auroraan. Samalla otettiin käyttöön uusi verkkokirjasto. Projekti sujui pääosin hyvin ja kirjaston henkilökunnan työpanos hankkeen onnistumiseksi oli merkittävä. Tässä vaiheessa Sotkamon kirjasto pysyy itsenäisenä kirjastona.
Edistetään lasten lukuharrastusta yhteistyössä koulujen kanssa	Lasten lukuharrastusta on edistetty tekemällä yhteistyötä koulujen kanssa. Tämä näkyy kirjastoauton käyntimäärissä kouluilla ja koululaisten vierailuina pääkirjastossa. Juuri lukemaan oppineiden lukemista rohkaistiin järjestämällä lukukoirailtoja, joissa lapset saivat lukea itse valitsemaansa kirjoja oikeille koirille. Syksyllä 2015 nuorten- ja lastenosastolle saatiin lainausautomaatti, jonka hankintaan saatiin AVI:n avustusta.

Järjestetään tapahtumia kirjastossa yhteistyössä muiden sivistysalan toimijoiden kanssa	Koska vuosi 2015 oli kirjastojärjestelmän vaihtamisen vuoksi työntäyteinen, tapahtumia ei ehditty järjestää niin paljon kuin aikaisempina vuosina. Alkuvuodesta järjestettiin 12 lukukoirailtaa yhteistyössä Seppälän maatalousoppilaitoksen opiskelijoiden kanssa. Kesäkuussa vietettiin Sotkamo-päivää, jonka yhteydessä avattiin mm. kirjaston uusi Vintti-osasto. Elokuussa kirjastossa vieraili kirjailija Raili Mikkonen, jonka vierailun kirjasto voitti Tietokirjallisuuden edistämiskeskuksen arpajaisissa.
Aukioloajat pysyvät ennallaan	Tavoite toteutui

Avaintulokset ja tulostavoitteet	Toteuma
Lainaajien %-osuus kunnan asukkaista. Tavoite 38 %	Toteutui 36 %
Fyysiset kirjastokäynnit/ kunnan asukasmäärä	84 746 (8,0 käyntiä per asukas)
Virtuaalikirjastokäynnit (www-sivut)	29 299 (2,8 käyntiä per asukas)
Lainan hinta pienempi kuin maan keskiarvo. Keskiarvo v.2015 oli 3,33 €	Toteutui 3,55 €
Kirjastokäynnin hinta pienempi kuin maan keskiarvo. Keskiarvo v.2015 oli 5,98 €	Toteutui 7,67 €

Tulosityksikkö: Kulttuuri (176320)

Toiminta-ajatus: Kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan taiteen harjoittamista, taidepalvelujen tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista. Sotkamon kunnan kulttuuritoimen tavoitteena on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Kulttuuri, hyvin hoidettuna, on alueellinen voimavara.		
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Tiivis yhteistyö kunnan kaikkien kulttuuritoimijoiden kanssa	Yhteistyötilaisuudet/yhteinen suunnittelu	Toteutuneet yhteiset tapahtumat
Kunnan olemassa olevien tilojen hyödyntäminen kulttuuritapahtumissa	Tilaresurssin hyödyntäminen, koulut, nuorisotilat jne.	Toiminnan määrä, toteutuneet tilaisuudet
Palveluiden helppo saavutettavuus	Palvelut toteutetaan sotkamolaisille sopivalla tavalla	Asiakaspalautteen huomioiminen

Toiminnalliset tavoitteet	Toteuma
Järjestetään kulttuuritilaisuuksia kuntalaisille. Tilaisuuksia ja tapahtumia järjestetään yhteistyössä kunnan muiden toimijoiden ja seurakunnan kanssa.	Toteutui
Tuetaan yksittäisen kuntalaisten, järjestöjen ja kyläyhdistysten kulttuurihankkeita.	Toteutui
Vuoden aikana järjestetään oma kesänäyttely	Toteutui
Pyritään tarjoamaan monipuolista kulttuuritarjontaa kuntalaisille ja kunnassa vieraileville	Vuoden aikana toteutettiin yli 20 tapahtumaa kunnan omana ja mm. Sotkamon seurakunnan kanssa

Kirjailija Veikko Huovisen työhuoneen rekonstruointi Niemelään yhdessä Huovis-seuran kanssa	Huovishuoneen kehittämistä jatkettiin vuonna 2015
Tervajärven talomuseon kokoelmien luettelointi, hoito ja konservointi	Toteutui

Avaintulokset ja tulostavoitteet	Toteuma
Toteutuneiden tapahtumien määrä	21
Kulttuuriin käytetyt rahat / kuntalainen on yhtä kuin maan keskiarvo	Toteutui 5,90 €
Avustusten määrä / kuntalainen	0,80 € / kuntalainen

Tulosyksikkö: Musiikkitoiminta (176330)

Kuhmon musiikkiopiston Sotkamon toimipiste

Toiminta-ajatus: Kuhmon musiikkiopisto antaa taiteen perusopetuslain tarkoittamaa musiikin perusopetusta laajan oppimäärän mukaan Kuhmossa ja Sotkamossa. Toiminnan päämääränä on vastata seutukunnan musiikin perusopetuksen tarpeisiin. Musiikkiopisto järjestää lisäksi konsertteja ja tapahtumia, jotka täydentävät ja tukevat musiikkiopiston pedagogisten tavoitteiden saavuttamista ja rikastavat toiminta-alueen tapahtumatarjontaa. Musiikin perusopetuksen lisäksi voidaan järjestää projekteja ja erikoiskursseja, joiden tarkoituksena on tukea musiikin perusopetusta.

Tavoitteet ja toimenpiteet	Avaintulokset ja tulostavoitteet	Toteuma
Konsertteja ja tapahtumia järjestetään kuukausittain omissa tiloissa sekä vierailuina kouluissa ja vanhusten hoitokodeissa		
Musiikin perusteiden opetus ja valmennustoiminta järjestetään yhteistyössä Sotkamon kansalaisopiston kanssa		
Tavoitteena antaa monipuolista opetusta lähellä oppilasta	Opetusta annetaan vuoden aikana 3 790 tuntia. Musiikkileikkikouluopetusta annetaan 210 tuntia	Opetusta annettiin vuoden aikana 4 099 tuntia. Musiikkileikkikouluopetusta annettiin 282 tuntia

Tulosyksikkö: Kansalaisopisto (176340)

Toiminta-ajatus: Sotkamon kansalaisopiston on vapaan sivistystyön oppilaitos, joka tarjoaa laadukkaita tietojen, taitojen ja oppimismahdollisuuksia, luovuutta, henkistä kehitystä ja kulttuuriperinteen ylläpitämistä Sotkamon kunnan asukkailla. Kansalaisopisto vastaa myös lasten ja nuorten taiteen perusopetuksesta. Tulevan vuoden aikana aloitetaan musiikin taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman suunnittelu.

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Asiakaslähtöinen opetussuunnitelma ja opinto-opas, kursseja uusiutuu vuosittain n. 13-15 % <i>Kurssit on suunniteltu kuntalaisten</i>	Nopea reagointi kysyntään Sotkamolaisten oppimis- ja harrastekysyntään vastaaminen	Asiakaspalaute näyttelyistä ja oppiainekohtainen kysely otantana <i>Asiakaspalaute kevätnäyttelystä on otettu.</i>

<i>tarpeiden ja toiveiden mukaan. Uusia kursseja on 10-12 % vuosittain kurssien kokonaismäärästä.</i>		
Toimiva yhteistyö kunnan eri toimialojen kanssa. <i>Yhteistyötä on tehty erityisesti liikuntatoimen ja lukion kanssa järjestämällä kursseja.</i>	Suunnittelu yhteistyössä eri tulosalueiden kanssa Eri toimialojen henkilöstökoulutuksen tuottaminen	Toteutuneiden koulutusten määrä <i>Henkilöstökoulutuksia on toteutettu 32 oppituntia. Eri toimialueiden asiakkaille on järjestetty kursseja.</i>
Yhteistyö kyläseurojen ja eri yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Kylien asuttavuuden ylläpito ja siellä ikääntyvien henkilöiden vireyden säilyttäminen. <i>Kursseja on järjestetty 12 eri kylällä.</i>	Kylien kurssitarpeen tarkistaminen vuosittain, vaihtelun tarjoaminen.	Toiminnan toteutuminen, tuntimäärät <i>Kursseja on toteutettu kylillä yht. 35 (n. 14 % kokonaismäärästä)</i>

Toiminnalliset tavoitteet	Toteuma
Toiminnan säilyttäminen ja vahvistaminen	Toiminta on pysynyt vakaana ja opiskelijoita on kursseilla, vain muutama kurssi on pitänyt perua opiskelijoiden vähyden vuoksi. Kurssivalikoimaa ainealueiden sisällä on hieman laajennettu.
Hyvän imagon vahvistaminen	Hyvän imagon vahvistaminen
Kustannussyistä etsitään vaihtoehtoja nykyisille toimintatavoille, esim. yhteistyö liikuntatoimen kanssa	Toteutui
Pyritään tarjoamaan monipuolista kulttuuritarjontaa kuntalaisille ja kunnassa vieraileville	Erityisliikuntaryhmien ohjaajan siirtyminen osittain kansalaisopiston alaisuuteen sekä kulttuuri- ja nuorisotoimen kanssa Yhteistyö liikuntatoimen kanssa on sujunut hyvin ja on laajentunut.
Yhteiset hankkeet naapuriopistojen kanssa	Kuhmon kaupungin kanssa tehtiin sopimus 18.12.2015 kansalaisopistotoiminnan järjestämisestä Kuhmossa 1.1.2016 alkaen.
Yhteiset etäopetukset naapuriopistojen kanssa	Etäopetusta on ollut Lapin yliopiston Ikääntyvien yliopistosta.
Kurssimaksujen pitäminen opiskelijaystävällisellä tasolla	Kurssimaksuja ei nostettu. Tyky- on line -setelit on otettu käyttöön maksuvälineenä.
Toimitilas suunnitelman laadinta	Kudonnan toimitilat on hankittu vuokrasopimuksella Salmelanrannasta.

Avaintulokset ja tulostavoitteet	Toteuma
Tyytyväisyystarkastelun tulos yli 400 pistettä (EFQM);	EFQM ei ole ollut käytössä
Opiskelijoiden prosenttiosuus 20 % kunnan väestöstä	Opiskelijoiden osuus kunnan väestöstä oli n. 14,1 %
Kokonaistuntimäärä 7400 (7800) tuntia	Valtionosuuteen oikeuttavia tunteja tehtiin 7 464, kokonaistuntimäärä oli 7 496 sisältäen henkilöstökoulutukset.

Tulosityksikkö: Nuorisotoimi (176360)

Toiminta-ajatus: Sotkamon nuorisotoimi vastaa lapsille ja nuorille suunnatuista ennaltaehkäisevistä palveluista. Tuotamme lapsille, nuorille ja perheille laadukasta, ammattitaitoista arjenhallintaa ja hyvinvointia tukevaa sekä aktivoivaa toimintaa, yhdessä kodin, koulun ja verkostotyön kanssa. Olemme mukana sotkamolaisten lasten ja nuorten sekä perheiden elämässä. Olemme aktiivinen ulospäin suuntautunut toimija. Nuorten saaminen aktiivisiksi toimijoiksi.		
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Asiakasnäkökulma Talotyö/APIP toiminta Kohdennettu nuorisotyö Etsivä nuorisotyö/JOPO Perhetyö lapsi - ja nuorisotyön kentässä Ennaltaehkäisevä päihdetyö / matalan kynnyksen palvelut Väliasema – raide tulevaisuuteen hankkeen toteuttaminen Kansainvälinen nuorisotyö	Voidaan vastata asiakkaiden tarpeisiin, tarjota laadukasta toimintaa, kehittää toimintaa mittareiden ohjaamana Etsivän nuorisotyön tulee tavoittaa tuen tarpeessa olevia nuoria, sekä tarvittaessa tukea heidän perheitä. Kehitetään yhdessä Maakunnan toimijoiden kanssa lapsille ja nuorille sekä heidän perheilleen matalan kynnyksen palveluja ESR:n hanke tuottaa matalankynnyksen palveluja nuorille Yksi nuorisovaihto/vuosi	Nuorisotoimen positiivinen näkyvyys ulospäin asiakkaille ja yhteistyökumppaneille. Asiakkaat löytävät palvelut ja toiminnot. Verkosto ja yhteistyön kehittäminen
Prosessinäkökulma Osallisuuden huomioiminen Nuorisotyön erityispiirteet huomioiden ja ymmärtäen	Toiminnan kasvatuksellisuus ja pitkäjänteisyys Nuorisotalojen toiminnan monipuolistaminen ja kehittäminen Nuorisotakuu Väliasema – raide tulevaisuuteen hanke	Nuorisotyö on näkyvä osa Sotkamon kasvatustyötä Etsivän nuorisotyön toimintamuodon vakinaistaminen Laajemman asiakaskunnan saavuttaminen Nuorisotakuun toteuttaminen Sotkamossa
Talouden näkökulma Nuorisotyö on osa menestyvän kunnan kehitystä ja imagoa	Resurssien riittävyys, laadukkuus Ammattitaidon ja osaamisen ylläpitäminen Osallisuus	Yhteistyön kehittäminen ja tehostaminen eri toimijoiden kanssa. Yhteisiä toimintoja esim. loma-aikoihin. Toimiva sisäinen tiedotus lisää työhyvinvointia.
Henkilöstönäkökulma Ammatillisen täydennys koulutuksen ylläpitäminen	Motivoituneet, innostuneet ja hyvinvoivat työntekijät. Monimuotoinen työ asiakkaille.	Sähköiset välineet kehittyvät, pysyttävä ajan tasalla ja mukana kehityksessä Motivoituneet, innostuneet ja hyvinvoivat työntekijät. Monimuotoinen verkostoitunut työ

Toiminnalliset tavoitteet	Toteuma	Muuta huomioitavaa
Iltapäiväkerhotoiminnan järjestäminen. Toiminta tavoittaa 74% koko ikäluokan lapsista Sotkamossa. Ensimmäisen luokan oppilaista 87% käyttää palvelua.	Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistui 146 lasta. Toiminta tavoittaa 70% ensimmäisen luokan oppilaista, 62% toisen luokan oppilaista. Valtakunnallisessa asiakastytytyväisyyskyselyssä arvosana oli 9,4.	Aamu- ja iltapäivätoiminta takaa lapselle ja hänen perheelleen turvallisen kasvualustan arkeen. Toiminta on ennaltaehkäisevää lastensuojelutyötä parhaimmillaan ja sitä arvostetaan

Nuorisotalojen kävijämäärä yhteensä 15 000 kävijää/ vuosi	Nuorisotalotoiminnan vaikutus lasten ja nuorten arjessa tarjoaa moniammatillisen verkoston ja yhteistyön talon sisällä toimivien toimintojen kautta. Toiminnot tukevat toisiaan, yksilötyö, vuorovaikutus, ohjaus antavat vankan pohjan elämänlaadun ja hyvinvoinnin paranemiseen. Matalankynnyksen kerhotoiminnalla on saavutettu sille asetetut tavoitteet nuoren kasvun ja hyvinvoinnin paranemisena aikuisen tuella. Nuorisotalojen kävijämäärät ovat edelleen kasvussa. Toteutettiin nuorisovaihto 25 hlöä	Vuokatin nuorisotilan toiminta on muuttunut aktiivisemmaksi ja paikka alkaa käydä tutuksi. Aktiivisimmat nuoret ovat alakouluikäisiä, tytöt ovat vielä aktiivisempia kerhoihin osallistujia kuin pojat. Läksyparkki on yksi suosituimmista toiminnoista, jossa tavataan myös suurin osa talokävijöistämme. Wilma on auttanut tiedottamistamme huomattavasti ja pystymme itse kohdentamaan tiedotteemme. Yhteistyötä on tehty koulujen kanssa, mukana on oltu myös vanhempainilloissa sekä kouluun tutustumispäivissä.
Nuorten omaehtoisen vapaaehtoisen toiminnan tukeminen ja ohjaaminen, järjestö- ja yhdistystoiminnan tukeminen (10 avustusta/vuosi)	Nuorisotoimen avustuksia käytettiin 5 664,00€ erityisavustuksiin. Kohdeavustuksiin käytettiin 700€. Toiminnan tukemisella toteutettiin 10 päätöstä/vuosi.	
Etsivässä nuorisotyössä tavoitteena 20 asiakkuutta/vuosi	Etsivän nuorisotyön asiakkuuksia oli 79, josta 70 uutta. Nuorten sosiaalinen ja henkinen syrjäytyminen on kasvanut. Etsivän nuorisotyön vaikutukset ovat niin yksilö kuin yhteiskunnallisella tasolla merkittäviä. Etsivän nuorisotyön tekemä yksilötyö, vuorovaikutus, ohjaus ja asiakasprosessi edistävät nuoren henkilökohtaisen elämänlaadun - ja hyvinvoinnin paranemista. Tämä edistää itsenäistymistä, kasvua ja valmiuksia koulutukseen tai työelämään ja nuoren osallistuminen yhteiskuntaan aktivoituu.	Etsivään nuorisotyöhön sisältyy syrjäytymisen ennaltaehkäisy, heikoimmassa asemassa olevien nuorten tavoittaminen ja nuorisolain toteuttaminen. Työn tavoitteena on myös monialaisen - ja poikkihallinnollisen yhteistyön edistäminen luontevaksi poluksi nuoren elämään. Etsivä nuorisotyö on toimijana mukana hyvin monella taholla Kainuun ja Sotkamon palveluverkostoissa. Yhteistyötä tehdään tiiviisti muun muassa oppilaitosten, sosiaali- ja terveystoimen, te - palveluiden ja eri järjestöjen kanssa. Etsiville on muodostunut syvä ymmärrys paikallisen nuorten palvelujärjestelmän toiminnasta, sen puutteista ja vaikeissa asemassa olevien nuorten tilanteesta.
Etsivän nuorisotyön toimintamuodon vakinaistaminen	Sotkamon kunta sai valtiolta 60 000 € avustusta kahden etsivän nuorisotyöntekijän palkkaukseen. Etsivä nuorisotyöntekijät vakinaistettiin Sotkamossa.	Tavoite toteutui. Etsivä nuorisotyö on vakiinnuttanut paikkansa nuorisotyön kentässä.
Jopo asiakkuuksia 10/vuosi	Toteutui	

Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskus kohdensi Euroopan sosiaalirahaston (ESR) tukea Sotkamon kunnalle Väliasema -raide tulevaisuuteen -hankkeeseen. Hanke aloitti toimintansa vuoden 2015 alussa. Hankkeen tavoitteena on parantaa työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakykyä, edistää kokonaisvaltaisesti arjenhallintaa ja luoda

sotkamolainen malli nuorisotakuun toteuttamisesta. Vuoden 2015 aikana hanke loi mm. työtoimintamallin Asema 13:sta yksilöohjauksen tueksi. Vuoden 2015 aikana hankkeen toiminnan piirissä oli 18 osallistujaa.

Avaintulokset ja tulostavoitteet	Toteuma
Palvelun saatavuus lakisääteisessä ajassa	Apip asiakkaat ovat saaneet toimintapaikan
Talousarvion toteutuminen 100 %	Talousarvio toteutui 108,4 %
Henkilöstömäärä 2,0 henkilöä/1000 asukasta	Toteutui 1,95. Toimintakulut/asukas 91,17 € ja toimintakate/asukas 71,46 €
Asiakastyytyväisyys kyselyn tulokset	Arvosana 9,4
Henkilöstön tyytyväisyyskyselyn tulokset	Arvosana 4,1

Vastuualue: Varhaiskasvatus (17609)

Tilivelvolliset: Sivistystoimen lautakunta, palvelualuejohtaja

VARHAISKASVATUS	Tilinpäätös 2014	TA Muutosten jälkeen 2015	Tot. 1 -12.2015	1-12.2015 /TA2015 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2015
	EUR	EUR	EUR			EUR
TOIMINTATULOT	655 575,21	626 600,00	671 482,81	107,2	2,4	-44 882,81
TOIMINTAKULUT	-6 965 674,65	-7 491 129,80	-7 489 438,18	100,0	7,5	-1 691,62
TOIMINTAKATE	-6 310 099,44	-6 864 529,80	-6 817 955,37	99,3	8,0	-46 574,43
VUOSIKATE	-6 310 099,44	-6 864 529,80	-6 817 955,37	99,3	8,0	-46 574,43
POISTOT	-35 842,86	-39 042,86	-39 190,37	100,4	9,3	147,51
TILIKAUDEN TULOS	-6 345 942,30	-6 903 572,66	-6 857 145,74	99,3	8,1	-46 426,92
Vyörytyserät, Menot	-78 293,38		-81 663,06	X	4,3	81 663,06
KUNNAN TUOSLASKELMA	-6 424 235,68	-6 903 572,66	-6 938 808,80	100,5	8,0	35 236,14

Toimintatuotot kasvoivat n. 5 % ja toimintakulujen nousivat n. 6 %. Kulut kasvoivat palkkojen ja palveluiden ostojen osalta.

Toiminta-ajatus: Perheille tarjotaan päivähoitolain mukaisesti laadukasta varhaiskasvatusta ja esiopetusta. Erilaisia päivähoitopalveluja järjestetään tarvetta vastaavasti itse tuottaen, ostaen tai yksityistä hoitoa tukien. Lapsen kasvua, kehitystä, oppimista ja hyvää elämänlaatua tuetaan yhdessä vanhempien sekä moniammatillisen yhteistyöverkoston kanssa.

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Perhe saa varhaiskasvatuksen palvelut lain edellyttämässä ajassa	Suunnittelu, riittävä resursointi ja oikea-aikainen ennakointi	Aikamääre hoitopaikan saannissa
Riittävä ammattitaitoinen henkilökunta	Täydennyskoulutus, rekrytoinnin onnistuminen	Henkilömäärä ryhmissä
Talousresurssin riittävyys	Suunnittelu, oikea resurssivaraus, suunnitelmavuosien huomioiminen	Talousarvion toteutuminen

Kainuulaisittain korkea syntyvyys, muuttoliike kuntaan ja pienten lasten vanhempien työllistyminen ja kouluttautuminen ovat pitäneet päivähoitoon kysynnän Sotkamossa vakaana. Päivähoidon omat kiinteistöresurssit

eivät riitä takaamaan perheille päivähoitopaikkaa lain edellyttämässä ajassa, minkä vuoksi joudutaan turvautumaan edelleen vuokratiloihin.

Päivähoidon kysynnästä johtuen Menninkäisten ja Kultakutrin päiväkotiryhmät jatkoivat toimintaansa päiväkotia Satuvakan yhteydessä erillisissä kiinteistöissään. Tiilikankaan päiväkodin ryhmistä kolme toimii Kiinteistö Oy Sotkamon Tiilirinteeltä vuokratuissa tiloissa. Kiertävän päiväkodin toimintaa ei tarjota toistaiseksi.

Esiopetusta järjestettiin päiväkodeissa ja kouluilla tarpeen edellyttämässä laajuudessa. Tiilikankaan päiväkotia järjestää esiopetusta useissa eri toimipisteissä. Naapurinvaaran esikouluryhmä jatkoi toistaiseksi Satuvakan päiväkodin tiloissa. Yhteistyötä esiopetusryhmien ja koulujen alkuopetuksen välillä jatkettiin.

Kasvun ja oppimisen tukea tarvitsevista lapsista 0-5 –vuotiaat pyritään sijoittamaan Leivolan ja Tiilikankaan päiväkotien pienryhmiin ja esioppilaat Tiilikankaan päiväkodin pienryhmään. Kiertävä erityislastentarhanopettaja toimi asiantuntijana kasvun ja oppimisen tukea tarvitsevien lasten asioissa.

Kajaanin kaupungille myydään mahdollisuuksien mukaan päivähoitopalveluja Kontinjoen päiväkodista.

Toiminnalliset tavoitteet	Toteuma
Vuokrahuoneistojen ja Kultakutrin osalta tarveharkinta tehdään vuosittain. Vuokrahuoneistoista pyritään luopumaan korvaamalla tilat kunnan omilla kiinteistöratkaisuilla. Kultakutrin kiinteistö myydään, mikäli päivähoitotilanne sen sallii.	Kultakutri ja vuokrahuoneistot (Tiilirinne/Tiilikankaan pk, Suvila/pk Satuvakka) olivat edelleen varhaiskasvatuksen käytössä. Päivähoidon lisääntyneen kysynnän vuoksi Satuvakan Mörräisten päiväkotiryhmä jatkoi toimintaansa Riivalinkujan vuokrahuoneistossa. Tiilikankaan päiväkodin yhdelle ryhmälle vuokrattiin toimintatilat Sotkanmaalta viereisestä Makkosentien kerrostalosta.
Vakinaistetaan määräaikaista henkilöstöä	Varhaiskasvatukseen perustettiin 14 uutta vakanssia 1.8.2015 alkaen. Vakanssit ovat 1 kiertävä lto, 4 lto, 5 lh, 2 pk-apul., 1 ryhmäav. ja 1 kiertävä pph.
Palkataan uusia perhepäivähoitajia tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan	Palkattu kaksi uutta perhepäivähoitajaa määräaikaiseen työsuhteeseen
Osallistutaan hankkeeseen, jolla lastenhoitajia / lähihoitajia muuntokoulutetaan lastentarhanopettajiksi	Osallistuttu ja hanke on päättynyt. Koulutuksessa oli neljä työntekijää, joista kolme valmistui v. 2015 ja heidät on siirretty lastentarhanopettajan tehtäviin.
Osallistutaan valmisteilla olevaan hankkeeseen, jolla lastentarhanopettajia muuntokoulutetaan erityislastentarhanopettajiksi.	Hanke ei toteutunut
Esioppilaiden aamu- ja iltapäivähoitoa järjestetään tarpeen mukaan kouluilla yhdessä nuorisotoimen kanssa.	Salmelan koulun puupuolella toimivaan esiopetusryhmään on sijoitettu esioppilaita, jotka eivät tarvitse säännöllisesti päivähoitoa. Yhteistyötarve arvioidaan vuosittain.
Tehdään yhteistyötä Kainuun kuntien kanssa osallistumalla koulutusyhteistyöhön ja kuntien yhteiseen esiopetuksen opetus suunnitelman uudistustyöhön sekä työskentelemällä ammattiryhmien vertaisryhmissä	Kainuun kuntien koulutusyhteistyö (Vaka-rinki) on toiminut säännöllisesti ja kuntien varhaiskasvatuksen päälliköt, erityislastentarhanopettajat ja perhepäivähoidon ohjaajat ovat kokoontuneet sovitusti.
Kehitetään lapsiperheiden palveluja toimimalla aktiivisesti perhekeskustyössä sekä muissa lapsen hyvinvointia tukevilla työryhmissä.	Varhaiskasvatuksen päällikkö on osallistunut säännöllisesti perhekeskuksen verkostokokouksiin ja muihin lasten hyvinvointia tukevien työryhmien kokouksiin. Kunnan varhaiskasvatuksessa toimii sisäisiä moniammatillisia vertaistukiryhmiä tietyn ikäisten lasten parissa työskenteleville.

Kehitetään varhaiskasvatuksen sähköistä asiointia mahdollistamalla sähköiset päivähoitohakemukset.	Sähköinen päivähoitohakemus otettiin käyttöön kesäkuussa 2015.
Ostetaan päivähoitopalveluja omasta kunnasta yksityisiltä ja naapurikunnista sekä yksityisiltä että kunnallisilta päivähoidon tuottajilta.	Ostettu päivähoitoa 28 lapselle Sotkamosta, Kajaanista, Paltamosta, Raahesta ja Rautavaaralta.
Maksetaan kuntalisää yksityisen hoidon tukeen.	Maksettu kotihoidontuen kuntalisää (150 €/kk) keskimäärin 68 lapselle/kk ja 9 600 €/kk, (115 600 €/v). Maksettu yksityisen hoidon tuen kuntalisää (185 €/kk/lapsi) keskimäärin 6 lapselle/kk ja 1 360 €/kk, (16 300 €/v).
Seurataan varhaiskasvatuksen lainsäädäntöuudistuksen etenemistä ja valmistaudutaan muutoksiin	Ryhmäkokojen tilapäisistä ylityksistä on pyritty luopumaan varhaiskasvatuslain edellyttämällä tavalla, siinä kuitenkin aivan täysin onnistumatta. Tiilikankaan päiväkodin kahdessa ryhmässä on ollut ajoittain ryhmäkoon ylityksiä, johtuen tietoisesta riskinotosta täyttöasteen suhteen, mihin vaikutti sijoitusvaiheessa tiedossa ollut lasten vähähoitoisuus ja paikkapula. Monet näistä vähän hoitoa tarvitsevista lapsista tarvitsivatkin jonkin ajan kuluttua hoidon aloittamisesta enemmän hoitopäiviä, minkä vuoksi ryhmäkoko saattoi ajoittain ylittyä.

Avaintulokset ja tulostavoitteet	Toteuma
Hoitopaikan saatavuus lakisääteisessä ajassa	Asiakkaat ovat saaneet hoitopaikan lakisääteisessä ajassa
Kasvatushenkilöstön ja lasten suhdeluku lakisääteisenä = 1 kasv. / seitsemän 3-6 -v. / neljä alle 3 -v, pph 4,5 lasta / hoitaja	Suhdeluvut ovat pysyneet ryhmissä lakisääteisinä
Talousarvion toteutuminen 100 %	Talousarvio toteutui 100,5 %
Erityislastentarhaopettajien (Eltojen) määrä on väh. 1 elto /100 lasta	Eltoja 0,53 / 100 lasta, rekrytointitoimenpiteet ovat olleet tuloksettomia
Varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelut (Vasu) yli 3 kk hoitosuhteissa 100%	Vasu-keskustelut toteutuneet 100 %

2.2. Tuloslaskelma

Ulkoiset ja sisäiset tulot ja menot

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma, €	Toteuma, %	Poikkeama, €
Myyntituotot	9 620 439,00		9 620 439,00	10 255 427,22	106,6	-634 988,22
Maksutuotot	1 302 500,00		1 302 500,00	1 266 651,83	97,2	35 848,17
Tuet ja avustukset	956 752,00		956 752,00	1 030 568,21	107,7	-73 816,21
Muut toimintatuotot	2 391 320,00		2 391 320,00	2 684 714,96	112,3	-293 394,96
Toimintatuotot	14 271 011,00		14 271 011,00	15 237 362,22	106,8	-966 351,22
Palkat ja palkkiot	-18 077 429,70		-18 077 429,70	-17 594 263,93	97,3	-483 165,77
Eläkekulut	-4 993 343,67		-4 993 343,67	-5 005 374,05	100,2	12 030,38
Muut henkilösivukulu	-1 127 211,78		-1 127 211,78	-1 067 901,76	94,7	-59 310,02
Henkilösivukulut	-6 120 555,45		-6 120 555,45	-6 073 275,81	99,2	-47 279,64
Henkilöstökulut	-24 197 985,15		-24 197 985,15	-23 667 539,74	97,8	-530 445,41
Palvelujen ostot	-49 028 120,85		-49 028 120,85	-50 232 748,36	102,5	1 204 627,51
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 940 564,00		-3 940 564,00	-4 027 517,47	102,2	86 953,47
Avustukset	-1 964 100,00	-150 000,00	-2 114 100,00	-1 615 347,08	76,4	-498 752,92
Muut toimintakulut	-789 940,00		-789 940,00	-1 103 461,86	139,7	313 521,86
Toimintakulut	-79 920 710,00	-150 000,00	-80 070 710,00	-80 646 614,51	100,7	575 904,51
Toimintakate	-65 649 699,00	-150 000,00	-65 799 699,00	-65 409 252,29	99,4	-390 446,71
Verotulot	38 323 000,00		38 323 000,00	38 178 424,57	99,6	144 575,43
Valtionosuudet	24 542 461,00		24 542 461,00	24 845 603,00	101,2	-303 142,00
Korkotuotot	999 950,00		999 950,00	1 452 440,63	145,3	-452 490,63
Muut rahoitustuotot	198 300,00		198 300,00	178 161,47	89,8	20 138,53
Korkokulut	-208 500,00		-208 500,00	-292 602,17	140,3	84 102,17
Muut rahoituskulut	-188 050,00		-188 050,00	-150 880,52	80,2	-37 169,48
Rahoitustuotot ja -kulut	801 700,00		801 700,00	1 187 119,41	148,1	-385 419,41
Vuosikate	-1 982 538,00	-150 000,00	-2 132 538,00	-1 198 105,31	56,2	-934 432,69
Poistot ja arvonalentumiset	-2 598 584,15		-2 598 584,15	-2 583 250,91	99,4	-15 333,24
Satunnaiset tuotot ja kulut	1 050 000,00	-1 050 000	0,00	0,00		0,00
Tilikauden tulos	-3 531 122,15	-1 200 000	-4 731 122,15	-3 781 356,22	79,9	-949 765,93
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				206 715,34		-206 715,34
Varausten ja rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)				206 715,34		-206 715,34
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 531 122,15	-1 200 000	-4 731 122,15	-3 574 640,88	75,6	-1 156 481,27

Verotulot

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	31 866 000	0	31 866 000	31 787 977	-78 022
Osuus yhteisö-veron tuotosta	2 715 000	0	2 715 000	2 686 601	-28 399
Kiinteistövero	3 742 000	0	3 742 000	3 703 846	-38 153
Verotulot yhteensä	38 323 000	0	38 323 000	38 178 424	-144 575

	Tulovero- prosentti	Kunnallis- veroa vastaavat verotettavat tulot (€)	Muutos-%	yleinen	Kiinteistöveroprosentit		
					vakainainen as.rak.	muut asuinrak.	voima- laitos
Verovuosi 2008	19,00	21 861 009	0	0,80	0,30	0,80	2,50
Verovuosi 2009	19,00	22 686 480	3,8	0,80	0,30	0,80	2,50
Verovuosi 2010	19,00	25 823 053	13,8	0,95	0,45	1,00	2,85
Verovuosi 2011	19,00	25 171 336	-2,5	0,95	0,45	1,00	2,85
Verovuosi 2012	19,75	25 669 183	2,0	0,95	0,45	1,00	2,85
Verovuosi 2013	20,75	27 943 542	8,9	0,95	0,45	1,00	2,85
Verovuosi 2014	21,25	29 508 566	5,6	1,10	0,60	1,20	2,85
Verovuosi 2015	21,25	29 435 353	-0,2	1,10	0,60	1,20	2,85

Valtionosuudet

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan peruspalv. valtionosuudet	20 206 716	0	20 206 716	20 217 267	-10 551
Valtionosuustasaus	5 005 127	0	5 005 127	5 005 127	0
Opetus- ja kultt.valt.os.	-669 382	0	-669 382	-376 791	-292 591
Valtionosuudet yhteensä	24 542 461	0	24 542 461	24 845 603	-303 142

2.3 Investoinnit

		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma, €	Toteuma, %	Poikkeama
17201	KIINTEÄ OMAISUUS						
	Kunnanhallitus						
	Kiinteistöt						
1761001	Maa-alueiden osto, menot	-220 000,00	-550 000,00	-770 000,00	-718 446,00	93,3	-51 554,00
1761002	Maa-alueiden myynti, tulot	18 000,00		18 000,00	157 963,00	877,6	-139 963,00
	Nettomenot	-202 000,00	-550 000,00	-752 000,00	-560 483,00	74,5	-191 517,00
17202	TALONRAKENNUS						
	Ympäristö- ja tekninen lautakunta						
172244	Uimahallin kuntokartoitus, menot	-30 000,00	-16 000,00	-46 000,00	-45 681,63	99,3	-318,37
172247	Keskuskeittiön ja sote-tilojen raken., menot	-4 500 000,00		-4 500 000,00	-4 552 858,66	101,2	52 858,66
172252	Leivolan kehitysv. lisäasunnot, menot	-400 000,00	160 000,00	-240 000	-237 067,43	98,8	-2 932,57
	<i>Tulot, Leivolan kehitysv. Lisäasunnot</i>	160 000,00	-160 000,00				
172269	Himmelin yövalaistus, menot	-12 000,00		-12 000,00	-11 613,84	96,8	-386,16
172270	Nuorten työpaja I:n tilamuutos, menot	-15 000,00	-9 000,00	-24 000,00	-23 764,13	99,0	-235,87
172272	Himmelin kylmiö, menot	-25 000,00	5 000,00	-20 000,00	-18 880,21	94,4	-1 119,79
172291	Taimitarha, menot		-250 000,00	-250 000,00	-250 000,00	100,0	0,00
172297	Kiinteistöjen korjaus, menot	-53 000,00	8 000,00	-45 000,00	-46 379,75	103,1	1 379,75
	<i>Yhteensä menot</i>	<i>-4 875 000,00</i>	<i>-262 000,00</i>	<i>-5 137 000,00</i>	<i>-5 186 245,65</i>	<i>100,96</i>	<i>49 245,65</i>
	Sivistystoimen lautakunta						
172249	Vuokatin koulukeskus, ilmastointi, menot		-10 000,00	-10 000,00	-8 796,33	88,0	-1 203,67
172271	Tenetin teknisen toimitilan muutoksia, menot	-25 000,00	5 000,00	-20 000,00	-17 165,45	85,8	-2 834,55
172292	Niemtien kota, menot		-30 000,00	-30 000,00	-30 467,68	101,6	467,68
172298	<i>Rakennusten myynnit, tulot</i>	<i>8 000,00</i>		<i>8 000,00</i>	<i>32 500,00</i>	<i>406,3</i>	<i>-24 500,00</i>
	<i>Menot yhteensä</i>	<i>-25 000,00</i>	<i>-35 000,00</i>	<i>-60 000,00</i>	<i>-56 429,46</i>	<i>94,05</i>	<i>-3 570,54</i>
	<i>Tulot yhteensä</i>	<i>8 000,00</i>		<i>8 000,00</i>	<i>32 500,00</i>	<i>406,25</i>	<i>-24 500,00</i>
	<i>Nettomenot</i>	<i>-17 000,00</i>	<i>-35 000,00</i>	<i>-52 000,00</i>	<i>-23 929,46</i>	<i>46,02</i>	<i>-28 070,54</i>
17202	TALONRAKENNUS YHTEENSÄ						
	Menot	-4 900 000,00	-297 000,00	-5 197 000,00	-5 242 675,11	100,88	45 675,11
	Tulot	8 000,00	0,00	8 000,00	32 500,00	406,25	-24 500,00
	Nettomenot	-4 892 000,00	-297 000,00	-5 189 000,00	-5 210 175,11	100,41	21 175,11

Maa-alueiden myyntejä ja hankintoja tehtiin kunnanhallituksen päätösten mukaisesti. Valtuusto myönsi 550 000 euroa lisämäärärahaa maa-alueiden hankkimiseksi ja 718 446 euron toteuma jäi hieman alle muutetun talousarvion (770 000 euroa). Maa-alueiden myyntitulot ylittivät 139 963 eurolla talousarvion.

Keskuskeittiön ja sote-tilojen rakentamiseen varatut kustannukset ylittivät 52 858 eurolla talousarviossa budjetoidun määrän (4 500 000 euroa). Myös kiinteistöjen korjausmenot ylittivät muutetun talousarvion. Kunta osti tilivuotena Taimitarhan alueen, jota varten tehtiin talousarviomuutos 250 000 euroa.

		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma, €	Toteuma, %	Poikkeama
17203	JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS						
172301	Liikenneväylät						
1723130	<i>Liikenneväylät, Vuokatti</i>						
1772060	Veikontie ja Ilkanmäentie, menot						
1772146	Veikontien loppuosa ja Itärinteen teiden, menot	-20 000,00		-20 000,00	-9 063,33	45,3	-10 936,67
1772401	Emäntäkoulun as.alueen suunn. ja rakent., menot	-15 000,00	5 000,00	-10 000,00	-7 006,00	70,1	-2 994,00
	Menot yhteensä	-35 000,00	5 000,00	-30 000,00	-16 069,33	53,6	-13 930,67
1723190	<i>Liikenneväylät, Erilliskohteet</i>						
1772130	Liikenneturvallisuuden parantaminen	-20 000,00	-22 000,00	-42 000,00	-42 050,00	100,1	50,00
1772302	Kaavateiden päällystäminen	-50 000,00	-5 000,00	-55 000,00	-55 455,01	100,8	455,01
1772602	Kaavateiden valaistus	-60 000,00		-60 000,00	-58 439,39	97,4	-1 560,61
	Menot yhteensä	-130 000,00	-27 000,00	-157 000,00	-155 944,40	99,3	-1 055,60
172301	Liikenneväylät, menot yhteensä	-165 000,00	-22 000,00	-187 000,00	-172 013,73	92,0	-14 986,27
172302	Puistot, leikkipaikat						
1773530	Leikkikentille kalusteita, menot	-10 000,00		-10 000,00	-3 004,80	30,0	-6 995,20
172303	Urheilu- ja ulkoilualueet						
1775250	Kontinjoen koulun piha- ja leikkialueet	-40 000,00	-25 000,00	-65 000,00	-68 026,01	104,7	3 026,01
1775259	<i>Tulot, Kontinjoen koulun piha- ja leikkialueet</i>		25 000,00	25 000,00	25 000,00	100,0	0,00
1775251	Vuokatin koulun liikunta-alue	-150 000,00	-15 000,00	-165 000,00	-164 573,47	99,7	-426,53
1775252	<i>Tulot, Vuokatin koulun liikunta-alue</i>	48 000,00		48 000,00	48 000,00	100,0	0,00
1775231	Reittiopasteet ja reittien rakentaminen						
1775230	Reittiopasteet ja reittien rakent., menot	-178 000,00	-46 000,00	-224 000,00	-213 172,44		-10 827,56
1775240	<i>Tulot, reittiopasteet ja reittien rakent</i>	83 000,00	-6 000,00	77 000,00	77 144,48	100,2	-144,48
1775231	Reittiopasteet ja reittien rakentaminen, netto	-95 000,00	-52 000,00	-147 000,00	-136 027,96	92,5	-10 972,04
172303	Menot	-368 000,00	-86 000,00	-454 000,00	-445 771,92	98,19	-8 228,08
	Tulot	131 000,00	19 000,00	150 000,00	150 144,48	100,10	-144,48
	Nettomenot	-237 000,00	-67 000,00	-304 000,00	-295 627,44	97,25	-8 372,56
17203	JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS YHTEENSÄ						
	Menot	-543 000,00	-108 000,00	-651 000,00	-620 790,45	95,36	-30 209,55
	Tulot	131 000,00	19 000,00	150 000,00	150 144,48	100,10	-144,48
	Nettomenot	-412 000,00	-89 000,00	-501 000,00	-470 645,97	93,94	-30 354,03

Liikenneväylien osalta pysyttiin kokonaisuudessaan muutetun talousarvion raamissa. Ainoastaan liikenneturvallisuuden parantamisen menot toteutuivat 50,00 euroa suurempina kuin arvioidut menot. Urheilu- ja ulkoilualueista Kontinjoen koulun piha- ja leikkialueiden menot ylittivät 3 026,01 eurolla muutetun talousarvion. Kohteen tulot toteutuivat arvioidusti. Vuokatin koulun liikunta-alueen rakentaminen sekä reittien/reittiopasteiden rakentaminen toteutettiin muutetun talousarvion raamissa. Tuloja saatiin urheilu- ja ulkoilualueiden rakentamiseen vähintään arvioidusti.

		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma, €	Toteuma, %	Poikkeama
17204	IRTAIN OMAISUUS						
172401	Hallinto-osasto						
1783007	Kotisivujen päivittäminen, menot	-30 000,00	26 000,00	-4 000,00			-4 000,00
172405	Tekninen osasto						
1783111	Mittaust.maastotietok. ja liikuntap.kalusto, menot						
1783112	Lavapakettiauto liikunta-alueet, menot	-50 000,00	12 000,00	-38 000,00	-37 632,18	99,0	-367,82
1783113	Liikennemölkijä puistot, menot	-11 000,00	2 000,00	-9 000,00	-8 870,97	98,6	-129,03
1783114	Tielana yksityistiet, menot	-35 000,00	1 000,00	-34 000,00	-33 330,00	98,0	-670,00
1783618	Ateriapalvelujen tarjoiluvaunut, menot	-50 000,00		-50 000,00	-53 689,67	107,4	3 689,67
172405	Menot yhteensä	-146 000,00	15 000,00	-131 000,00	-133 522,82	101,9	2 522,82
172406	Sivistysosasto						
172461	Koulutoimen kalustohankinnat	-103 000,00	-13 000,00	-116 000,00	-118 011,96	101,7	2 011,96
1783605	Kameravalv.jäjr.Hankinta,Tenetti,lukio,virastotalo, menot	-40 000,00	-25 000,00	-65 000,00	-64 148,34	98,7	-851,66
1783619	Musiikkiväl.hankinta koulut ja kans.opisto, menot	-15 000,00	3 000,00	-12 000,00	-11 648,25	97,1	-351,75
1783620	Kirjaston lainausjärj.usuminen ja autom., menot	-37 000,00	3 000,00	-34 000,00	-34 945,07	102,8	945,07
1783623	<i>Tulot, Kirjaston lainausjärj.usim. ja autom.</i>		6 000,00	6 000,00	4 352,00	72,5	1 648,00
1783621	Langattoman verkon rakentaminen kouluihin, menot	-11 000,00		-11 000,00	-11 622,30	105,7	622,30
172406	Menot	-103 000,00	-19 000,00	-122 000,00	-122 363,96	100,30	363,96
	Tulot	0,00	6 000,00	6 000,00	4 352,00	72,53	1 648,00
	Nettomenot	-103 000,00	-13 000,00	-116 000,00	-118 011,96	101,73	2 011,96
17204	IRTAMISTO YHTEENSÄ						
	Menot	-279 000,00	22 000,00	-257 000,00	-255 886,78	99,6	-1 113,22
	Tulot	0,00	6 000,00	6 000,00	4 352,00	72,5	1 648,00
	Nettomenot	-279 000,00	28 000,00	-251 000,00	-251 534,78	100,2	534,78

Irtaimen omaisuuden osalta kunnan ulkoisten nettisivujen päivittäminen ei toteutunut arvioidusti ja siirtyy toteutettavaksi vuodelle 2016. Ateriapalvelujen tarjoiluvaunujen hankintamenot ylittivät 3 689,67 eurolla muutetun talousarvion. Myös langattoman kirjaston lainausjärjestelmän uusiminen sekä verkon rakentaminen kouluihin ylittivät hieman muutetun talousarvion. Kokonaisuutena irtaimistomenot olivat hieman alle muutetun talousarvion.

		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma, €	Toteuma, %	Poikkeama
17206	VESI- JA VIEMÄRILAITOS						
1760025	Talojohtojen rakentaminen, menot	-90 000,00	51 000,00	-39 000,00	-27 818,49	71,3	-11 181,51
1760039	Keskuskeittiön vesi- ja viemärij.saneeraus, menot	-35 000,00	-11 000,00	-46 000,00	-45 928,81	99,8	-71,19
1760040	Vuokatin vedenottamon rakentaminen, menot	-30 000,00	28 000,00	-2 000,00	-981,54	49,1	-1 018,46
1760035	Golf-puiston vesihuoltolinjaston siirto, menot						
1760038	Luonnonvesiasemien raken.sammutusvedelle, menot						
1760042	Itärinteiden vesihuollon suunn.ja rakentaminen	-20 000,00		-20 000,00	-17 725,00	88,6	-2 275,00
17206	Menot yhteensä	-175 000,00	68 000,00	-107 000,00	-92 453,84	86,4	-14 546,16

Vesi- ja viemärlaitoksen menot jäivät 14 546,16 euroa alle muutetun talousarvion. Alittuminen johtuu erityisesti talojohtojen rakentamisesta aiheutuneiden menojen toteutumisesta alle arvioidun.

		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma, €	Toteuma, %	Poikkeama
17207	ARVOPAPERIT						
1762001	Arvopap.ostovaraus, menot	-5 000,00		-5 000,00	-50 499,41	1 010,0	45 499,41
1762002	Arvopapereiden myynti, tulot	15 000,00		15 000,00	40 500,00	270,0	-25 500,00
	Nettomenot	10 000,00		10 000,00	-9 999,41	-100,0	19 999,41
172	Investoinnit yhteensä						
	Menot	-6 122 000,00	-865 000,00	-6 987 000,00	-6 980 751,59	99,91	-6 248,41
	Tulot	172 000,00	25 000,00	197 000,00	385 459,48	195,66	-188 459,48
	Nettomenot	-5 950 000,00	-840 000,00	-6 790 000,00	-6 595 292,11	97,13	-194 707,89

Kaiken kaikkiaan kunnan investointimenot olivat yhteensä 6 980 751,59 euroa, joka on -166 248,41 vähemmän kuin muutettu talousarvio. Investointeihin saatiin 385 459,48 euroa tuloja, joka on 188 459,48 euroa arvioitua enemmän. Investointien nettomenot (=kunnan omarahotus investointeihin) oli 6 595 292,11 euroa, joka on -354 707,89 vähemmän kuin muutettu talousarvio. Talousarviomuutoksen yhteydessä investointimenoja lisättiin 1 025 000 euroa, joista tulojen osuus oli 25 000 ja kunnan nettomenojen lisäys 1 000 000,00 euroa.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma, €	Toteuma, %	Poikkeama
Investoinnit yhteensä						
Menot	-6 122 000,00	-865 000,00	-6 987 000,00	-6 980 751,59	99,91	-6 248,41
Tulot	172 000,00	25 000,00	197 000,00	385 459,48	195,66	-188 459,48
Nettomenot	-5 950 000,00	-840 000,00	-6 790 000,00	-6 595 292,11	97,13	-194 707,89
Myyntivoitot						
Myyntivoitot, maa-alueet	164 000,00	0,00	164 000,00	125 002,14	76,22	38 997,86
Myyntivoitot, kiineistöt	32 000,00	0,00	32 000,00	24 984,16	78,08	7 015,84
Myyntivoitot, osakkeet	18 000,00	0,00	18 000,00	25 709,55	142,83	-7 709,55
Myyntivoitot, yhteensä	214 000,00	0,00	214 000,00	175 695,85	82,10	38 304,15
Investoinnit yhteensä						
Menot	-6 122 000,00	-865 000,00	-6 987 000,00	-6 980 751,59	99,91	-6 248,41
Tulot	386 000,00	25 000,00	411 000,00	561 155,33	136,53	-150 155,33
Nettomenot, myyntivoitot huomioituna	-5 736 000,00	-840 000,00	-6 576 000,00	-6 419 596,26	97,62	-156 403,74

2.4. Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma, €	Poikkeama, €
Toiminnan rahavirta	-2 196 538	-150 000	-2 346 538	-1 373 801	-972 737
Vuosikate	-1 982 538	150 000	-2 132 538	-1 198 105	-934 433
Satunnaiset erät, netto	1 050 000	-1 050 000			
Tulorahoituksen korjauserät	-1 264 000	1 050 000	-214 000	-175 696	-38 304
Investointien rahavirta	-3 636 000	-2 940 000	-6 576 000	-6 598 333	22 333
Investointimenot	-6 282 000	705 000	-6 987 000	-6 985 440	-1 560
Rahoitusosuudet investointimenoihin	291 000	-135 000	156 000	156 144	144
Pysyvien vastaavien luovutustulot	2 355 000	-2 100 000	255 000	230 963	24 037
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 832 538	-3 090 000	-8 922 538	-7 972 134	-950 404
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys				-459 558	-459 558
Lainakannan muutokset	4 650 000		4 650 000	3 966 563	683 437
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 000 000		7 000 000	5 500 000	1 500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 350 000		-2 350 000	-2 639 050	289 050
Pitkäaikaisten lainojen nettolisäys +/-	4 650 000		4 650 000	2 860 950	1 789 050
Lyhytaikaisten lainojen muutos				1 150 614	1 150 614
Oman pääoman muutokset				103 922	103 922
Muut maksuvalmiuden muutokset	43 000	0	43 000	3 277 072	3 234 072
Rahoituksen rahavirta	4 693 000	0	4 693 000	6 888 000	-2 198 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	-1 139 538	-3 250 000	-4 229 538	-1 084 134	-3 145 404

2.5. Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisvertailusta

	Sito- vuus N/B	Menoarviot					Tuloarviot				
		Alku- peräinen talousarvio	Talous- arvio- muu- tokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poik- keama	Alku- peräinen talousarvio	Talous- arvio- muu- tokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poik- keama
KÄYTTÖTALOUS- OSA											
Hallintopalvelut											
Keskusvaalilauta- kunta						0					0
Vaalit	N	-29 870		-29 870	-14 220	-15 650	32 000		32 000	17 697	14 303
Tarkastuslauta- kunta						0					0
Tilintarkastus	N	-19 320		-19 320	-19 645	325					0
Kunnanhallitus						0					0
Kunnanvaltuusto	N	-57 450		-57 450	-48 796	-8 654					0
Hallinto	N	-40 136 810	-150 000	-40 286 810	-40 679 335	392 524	244 190		244 190	242 568	1 622
Elinkeinot	N	-960 990		-960 990	-912 191	-48 799	127 752		127 752	104 546	23 206
Henkilöstö	N	-780 073		-780 073	-654 467	-125 607	311 000		311 000	246 894	64 106
Lomatoimi	N	-2 442 285		-2 442 285	-2 416 728	-25 558	2 423 257		2 423 257	2 321 888	101 369
Maatalous	N	-140 302		-140 302	-133 809	-6 493	3 000		3 000	7 880	-4 880
Asuntotoimi	N	-60 235		-60 235	-58 594	-1 641	155 000		155 000	165 915	-10 915
Tekniset palvelut											
Kunnallistekniset palvelut	N	-3 878 408		-3 878 408	-3 798 561	-79 847	600 309		600 309	528 878	71 431
Kiinteistöjen kunnossapito	N	-2 896 297		-2 896 297	-3 717 510	821 213	3 333 195		3 333 195	4 273 447	-940 252
Aterial- ja puhtaanapito	N	-3 368 123		-3 368 123	-3 399 066	30 942	3 532 658		3 532 658	3 623 819	-91 161
Ympäristötoimi	N	-645 025		-645 025	-550 699	-94 326	164 390		164 390	220 141	-55 751
Vesihuoltolaitos	N	-1 076 058		-1 076 058	-1 025 031	-51 027	1 617 990		1 617 990	1 573 363	44 627
Sivistyspalvelut											
Sivistyspalvelut, yh	N	-21 198		-21 198	-18 408	-2 790				150	-150
Koulutoimi	N	-13 667 571		-13 667 571	-13 363 656	-303 915	690 980		690 980	842 358	-151 378
Vapaa-aikapalvelut	N	-2 249 563		-2 249 563	-2 345 816	96 253	408 690		408 690	396 306	12 384
Varhaiskasvatus	N	-7 491 130		-7 491 130	-7 489 438	-1 692	626 600		626 600	671 483	-44 883
Hallintopalvelut yhteensä		-44 627 335	-150 000	-44 777 335	-44 937 784	160 449	3 296 199		3 296 199	3 107 389	188 810
Tekniset palvelut yhteensä		-11 863 913		-11 863 913	-12 490 867	626 955	9 248 542		9 248 542	10 219 648	-971 106
Sivistyspalvelut yhteensä		-23 429 462		-23 429 462	-23 217 319	-212 143	1 726 270		1 726 270	1 910 296	-184 026
Käyttötalous yhteensä		-79 920 710	-150 000	-80 070 710	-80 645 971	575 261	14 271 011		14 271 011	15 237 333	-966 322

	Sito- vuus N/B	Menoarviot					Tuloarviot				
		Alku- peräinen talousarvio	Talous- arvio- muu- tokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poik- keama	Alku- peräinen talousarvio	Talous- arvio- muu- tokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poik- keama
TULOS-LASKELMA- OSA											
Verotulot	B						38 323 000		38 323 000	38 178 425	144 575

Valtionosuudet	B						24 542 461		24 542 461	24 845 603	-303 142
Korkotuotot	B						999 950		999 950	1 452 441	-452 491
Muut rahoitustuotot	B						198 300		198 300	178 161	20 139
Korkokulut	B	-208 500		-208 500	-292 602	84 102					
Muut rahoituskulut	B	-188 050		-188 050	-150 876	-37 174					
Satunnaiset erät							1 050 000	-1050000			
Tuloslaskelma yhteensä		-396 550		-396 550	-443 478	46 928	65 113 711	-1050000	64 063 711	64 654 630	-590 919

	Sito- vuus N/B	Menoarviot					Tuloarviot				
		Alku- peräinen talousarvio	Talous- arvio- muu- tokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poik- keama	Alku- peräinen talousarvio	Talous- arvio- muu- tokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poik- keama
INVESTOINTIOSA											
<i>Kiinteä omaisuus</i>											
Kunnanhallitus											
Maa-alueet*	N	-220 000	-550 000	-770 000	-718 446	-51 554	18 000		18 000	157 963	-139 963
Ympäristö- ja tekninen lautakunta											
Uimahallin kuntokartoitus	N	-30 000	-16 000	-46 000	-45 682	-318					
Keskuskeittiön ja sote-palvelujen tilaratkaisut	N	-4 500 000		-4 500 000	-4 552 859	52 859					
Leivolan asunnot, suunnittelu ja rakentam.	N	-400 000	160 000	-240 000	-237 067	-162 933	160 000	-160 000			
Himmelin yövalaistus	N	-12 000		-12 000	-11 614	-386					
Nuorten työpaja l:n tilamuutos	N	-15 000	-9 000	-24 000	-23 764	-236					
Himmelin kylmiö	N	-25 000	5 000	-20 000	-18 880	-1 120					
Taimitarha	N		-250 000	-250 000	-250 000						
Kiinteistöjen korjaus	N	-53 000	8 000	-45 000	-46 380	1 380					
Sivistystoimen lautakunta											
Vuokatin koulukeskus, ilmastointi	N		-10 000	-10 000	-8 796	-1 204					
Tenetin teknisen toimitilan muutokset	N	-25 000	5 000	-20 000	-17 165	-2 835					
Niemtien kota	N		-30 000	-30 000	-30 468	468					
Rakennukset	N						8 000		8 000	32 500	-24 500
Julkinen käyttöomaisuus											
Veikontien loppuosan ja ltärinteiden teiden rakent.	N	-20 000		-20 000	-9 063	-10 937					
Emäntäkoulun asuinalueen suunnittelu ja rakentam.	N	-15 000	5 000	-10 000	-7 006	-2 994					
Liikenneturvallisuuden parantaminen	N	-20 000	-22 000	-42 000	-42 050	50					

[illegible]

(Kirjaston lainausjärj. uusim., tulon oikaisu)										1 648	
Investoinnit yhteensä		-6 282 000	-705 000	-6 987 000	-6 985 441	-1 559	332 000	-135 000	197 000	387 107	-190 107
Myyntivoitot											
- maa-alueet							-164 000		164 000		
- kiinteistöt							-32 000		32 000		
- osakkeet							-18 000		18 000		
Myyntivoitot yht.									214 000		
Investoinnit yhteensä sis. myyntivoitot ja tasearvon		-6 282 000	-705 000	-6 987 000	-6 985 441	-1 559	118 000	-135 000	411 000	387 107	23 893

		Menoarviot					Tuloarviot				
	Sito- vuus N/B	Alku- peräinen talousarvio	Talous- arvio- muu- tokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poik- keama	Alku- peräinen talousarvio	Talous- arvio- muu- tokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poik- keama
RAHOITUSOSA											
Tulorahoituksen korjaukset	B						1 2 64 000	-1050000	-214 000	-175 696	38 304
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaa- misten lisäykset	B									-459 558	-459 558
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						7 000 000		7 000 000	5 500 000	-1500000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	-2 350 000		-2 350 000	-2 639 050	289 050					
Lyhyt aikaisten lainojen muutos	B									1 105 614	1 105 614
Oman pääoman muutokset	B									103 922	103 922
Muut maksuvalmiuden muutokset	B						43 000		43 000	3 277 072	3 234 072
Vaikutus maksuvalmiuteen	B						1 139 538	3 090 000	4 229 538	1 084 134	-3145404
Rahoitus yhteensä		-2 350 000	0	-2 350 000	-2 639 050	289 050	9 446 538	2 040 000	11 058 538	10 435 489	623 048
YHTEENSÄ		-88 949 260	-855000	-89 804206	-90 713 939	909 679	88 949 260	855 000	89 804 206	90 714 559	-910 299

Kirjattu virheellisesti rahoitusosaan käyttötalon tuloja 29,14 euroa ja menoja 643,81 euroa

N= nettomääräraha/-tuloarvio B = bruttomääräraha/-tuloarvio

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Tuloslaskelma

Ulkoiset tuotot ja kulut

	2015	2014
Toimintatuotot		
Myyntituotot	5 563 302,71	5 826 607,77
Maksutuotot	1 262 115,83	1 280 202,10
Tuet ja avustukset	1 030 568,21	1 154 385,87
Muut toimintatuotot	2 399 532,21	2 244 171,31
Toimintatuotot yhteensä	10 255 518,96	10 505 367,05
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-23 667 539,74	-23 237 116,78
Palkat ja palkkiot	-17 594 263,93	-17 168 687,53
Eläkekulut	-5 005 374,05	-5 043 648,28
Muut henkilösivukulu	-1 067 901,76	-1 024 780,97
Henkilösivukulut	-6 073 275,81	-6 068 429,25
Palvelujen ostot	-45 664 529,77	-42 898 643,62
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 897 294,80	-3 672 821,16
Avustukset	-1 615 347,08	-1 221 589,45
Muut toimintakulut	-820 059,86	-738 842,30
Toimintakulut yhteensä	-75 664 771,25	-71 769 013,31
Toimintakate	-65 409 252,29	-61 263 646,26
Verotulot	38 178 424,57	38 659 220,86
Valtionosuudet	24 845 603,00	24 665 447,00
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	1 452 440,63	1 424 078,15
Muut rahoitustuotot	178 161,47	24 411,65
Korkokulut	-292 602,17	-214 074,54
Muut rahoituskulut	-150 880,52	-5 395,54
Vuosikate	-1 198 105,31	3 290 041,32
Poistot ja arvonalentumiset	-2 583 250,91	-2 475 971,38
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 583 250,91	-2 475 971,38
Tilikauden tulos	-3 781 356,22	814 069,94
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	206 715,34	206 715,34
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 574 640,88	1 020 785,28

3.2 Rahoituslaskelma

	2015	2014
Toiminnan rahavirta	-1 373 801,16	3 123 570,12
Vuosikate	-1 198 105,31	3 290 041,32
Satunnaiset erät, netto		
Tulorahoituksen korjauserät	-175 695,85	-166 471,20
Investointien rahavirta	-6 598 333,11	-2 356 776,26
Investointimenot	-6 985 440,59	-4 044 682,27
Rahoitusosuudet investointimenoihin	156 144,48	398 783,70
Pysyvien vastaavien luovutustulot	230 963,00	1 289 122,31
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 972 134,27	766 793,86
Rahoitustoiminta		
Antolainauksen muutokset	-459 557,88	-34 272,22
Antolainasaamisten lisäys	-459 557,88	-34 272,22
Antolainasaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset	3 966 563,52	3 836 995,89
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 500 000,00	6 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 639 050,74	-2 163 004,11
Pitkäaikaisten lainojen nettolisäys +/-	2 860 949,26	3 836 995,89
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 150 614,26	
Oman pääoman muutokset	103 922	
Muut maksuvalmiuden muutokset	3 277 072,00	-4 360 247,37
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		
Saamisten muutos	1 807 963,69	-1 565 743,61
Korottomien velkojen muutos	1 469 108,31	-2 794 503,76
Rahoituksen rahavirta	6 887 999,86	-557 523,70
Vaikutus maksuvalmiuteen	-1 084 134,41	209 270,16
Rahavarojen muutos	1 084 134,41	209 270,16
Rahavarat 31.12.	95 687,93	1 179 822,34
Rahavarat 1.1.	1 179 822,34	-970 552,18

3.3 Tase

		2015	2014
		1 000 €	1 000 €
	VASTAAVAA		
A	PYSYVÄT VASTAAVAT		
I	Aineettomat hyödykkeet yht.	0,00	13 449,59
	Tietokoneohjelmistot	0,00	13 449,59
II	Aineelliset hyödykkeet yht.	48 031 629,14	43 863 110,46
	Maa- ja vesialueet	10 803 076,38	10 117 591,24
	Rakennukset	19 640 161,85	20 501 222,09
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 742 756,37	12 086 181,83
	Koneet ja kalusto	590 851,54	534 582,97
	Muut aineelliset hyödykkeet	95 930,52	95 930,52
	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 158 852,48	527 601,81
III	Sijoitukset yht.	30 410 748,89	29 915 482,05
	Osakkeet ja osuudet	9 867 166,55	9 831 457,59
	Muut lainasaamiset	20 444 286,48	19 984 728,60
	Muut saamiset	99 295,86	99 295,86
B	Toimeksiantojen varat yht.	0,00	0,00
	PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	<u>78 442 378,03</u>	<u>73 792 042,10</u>
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I	Vaihto-omaisuus yht.	0,00	0,00
II	Saamiset yht.	2 202 274,23	4 010 237,92
	Pitkäaikaiset saamiset yht.	386 106,65	429 007,39
	Lainasaamiset	386 106,65	429 007,39
	Lyhytaikaiset saamiset yht.	1 816 167,58	3 581 230,53
	Myyntisaamiset	661 118,37	801 166,51
	Lainasaamiset	42 900,74	56 900,74
	Muut saamiset	441 692,63	323 202,93
	Siirtosaamiset	670 455,84	2 399 960,35
II	Rahoitusarvopaperit yht.	0,00	0,00

IV	Rahat ja pankkisaamiset	95 687,93	1 179 822,34
	VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	<u>2 297 962,16</u>	<u>5 190 060,26</u>
	VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>80 740 340,19</u>	<u>78 982 102,36</u>
		2015	2014
		1 000 €	1 000 €
	VASTATTAVAA		
A	OMA PÄÄOMA YHT.	48 557 821,79	52 028 540,45
I	Peruspääoma yht.	33 832 630,34	33 832 630,34
II	Arvonkorotusrahasto yht.	437 456,80	437 456,80
III	Muut omat rahastot	0,00	0,00
IV	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	17 862 375,53	16 737 668,03
V	Tilikauden yli-/alijäämä	-3 574 640,88	1 020 785,28
B	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHT.	1 553 802,65	1 760 517,99
	Poistoero yht.	1 553 802,65	1 760 517,99
C	PAKOLLISET VARAUKSET YHT.	0,00	0,00
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHT.	0,00	0,00
E	VIERAS PÄÄOMA YHT.	30 628 715,75	25 193 043,92
I	Pitkäaikainen yht.	20 914 913,60	18 197 193,23
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 740 074,11	17 037 458,19
	Saadut ennakot	22 815,00	22 815,00
	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 152 024,49	1 136 920,04
II	Lyhytaikainen yht.	9 713 802,15	6 995 850,69
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 777 998,34	2 514 050,74
	Saadut ennakot	27 000,00	315,00
	Ostovelat	2 207 607,40	1 123 984,95
	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	394 486,18	380 528,57
	Siirtovelat	3 306 710,23	2 976 971,43
	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>80 740 340,19</u>	<u>78 982 102,36</u>

3.4 Konsernin tuloslaskelma

Konsernituloslaskelma				
		2015		2014
Toimintatuotot		49 072 425,73		48 102 239,72
Toimintakulut		-112 455 763,02		-107 420 620,09
Osuus osakkuusyhteisön voitosta/tappiosta		784 688,51		366 676,10
Toimintakate		-62 598 648,78		-58 951 704,27
Verotulot		38 178 424,57		38 659 220,86
Valtionosuudet		24 845 603,00		24 665 447,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	1 454 291,70		1 426 891,64	
Muut rahoitustuotot	204 489,50		53 158,73	
Korkokulut	-463 196,29		-437 645,64	
Muut rahoituskulut	-175 811,88	1 019 773,03	-31 414,73	1 010 990,00
Vuosikate		1 445 151,82		5 383 953,59
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-4 138 022,14		-6 029 186,90
Satunnaiset tuotot ja kulut		46 151,20		0,00
Tilikauden tulos		-2 646 719,12		-645 233,31
Tilinpäätössiirrot		1 193,18		-26 245,27
Vähemmistöosuudet		5 470,32		2 077,03
Tilikauden alijäämä		-2 640 055,62		-669 401,55

3.5 Konsernin rahoituslaskelma

Konsernin rahoituslaskelma		
	2015	2014
Vuosikate	1 445 151,82	5 383 953,59
Satunnaiset erät	46151,2	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-891 644,50	-462 365,78
Toiminnan rahavirta	599 658,52	4 921 587,81
Investointimenot	-8 933 545,08	-7 787 930,87
Rahoitusosuudet inv.menoihin	159 347,92	513 985,23
Pysyv.vast.hyöd.luovutustulot	242 497,06	1 289 122,31
Investointien rahavirta	-8 531 700,10	-5 984 823,33
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 932 041,58	-1 063 235,52
Antolainasaamisten lisäykset	1 840 213,96	-35 560,87
Antolainasaamisten vähennykset	-50 456,38	0,00
Antolainauksen muutokset	1 789 757,58	-35 560,87
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 947 260,85	8 776 869,75
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 338 275,97	-3 668 336,19
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 149 981,84	497 315,75
Lainakannan muutokset	1 758 966,72	5 605 849,31
Oman pääoman muutokset	65 740,72	-242 326,23

Toim.ant.varojen ja poien muutokset	-13 825,24	5 434,48
Vaihto-omaisuuden muutos	-5 248,57	-2 489,32
Saamisten muutos	945 712,72	-1 722 048,52
Korottomien velkojen muutos	501 050,71	-1 366 104,07
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 427 689,62	-3 085 207,43
Rahoituksen rahavirta	5 042 154,64	2 242 754,78

Rahavarojen muutos	-2 889 886,94	1 179 519,26
Rahavarat 31.12.	1 406 112,05	4 295 998,99
Rahavarat 1.1.	4 295 998,99	3 116 479,73
	-2 889 886,94	1 179 519,26
Raporttiero	0,00	0,00

3.6 Konsernitase

Konsernitase					
	2015	2014		2015	2014
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
Pysyvät vastaavat			Oma pääoma		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	33 832 630,34	33 832 630,34
Aineettomat oikeudet	139 526,40	155 171,77	Arvonkorotusrahasto	437 456,80	437 456,80
Muut pitkävaikutteiset menot	286 997,06	388 977,39	Muut omat rahastot	407 627,98	358 364,78
	426 523,46	544 149,16	Edellisten tilikausien yli/alijäämä	12 390 457,53	8 503 010,88
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli/alijäämä	-2 640 055,62	-669 401,55
Maa- ja vesialueet	11 377 113,13	10 675 376,40		44 428 117,03	42 462 061,25
Rakennukset	32 058 888,85	32 270 126,73			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	12 723 050,21	13 002 311,22	Vähemmistöosuudet	89 543,15	65 167,73
Koneet ja kalusto	1 637 610,32	1 729 785,45			
Muut aineelliset hyödykkeet	116 758,07	118 789,24	Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset			Varaukset		
hankinnat	6 105 825,78	850 106,62	Poistoero	0,00	1 799 823,83
	64 019 246,36	58 646 495,66	Vapaaehtoiset varaukset	0,00	838 072,66
Sijoitukset				0,00	2 637 896,49
Osakkuusyhteisöosuudet	3 632 406,18	2 085 593,55	Pakolliset varaukset		
Muut osakkeet ja osuudet	150 037,82	143 142,48	Muut pakolliset varaukset	552 598,26	497 090,46
Muut saamiset	20 589 416,59	20 039 825,65		552 598,26	497 090,46
	24 371 860,59	22 268 561,68	Toimeksiantojen pääomat		
Toimeksiantojen varat			Valtion toimeksiannot	419 276,40	629 242,15
Valtion toimeksiannot	60 578,88	45 628,24	Lahjoitusrahaston pääomat	33 991,91	36 574,29
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	15 139,47	15 971,18	Muut toimeksiantojen pääomat	30 245,08	30 539,12
Muut toimeksiantojen varat	395 549,79	609 291,40		483 513,39	696 355,56
	471 268,14	670 890,82	Vieras pääoma		
Vaihtuvat vastaavat			Pitkäaikainen		
Vaihto-omaisuus			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	28 444 887,06	26 307 011,24
Aineet ja tarvikkeet	187 121,70	181 873,13	Lainat julkisyhteisöiltä	2 147 019,83	2 452 372,86
	187 121,70	181 873,13	Muut velat	1 174 839,49	1 159 735,04
Saamiset				31 766 746,38	29 919 119,14
Pitkäaikaiset saamiset			Lyhytaikainen		
Lainasaamiset	82 466,79	14 321,78	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 631 510,85	3 424 011,42

	82 466,79	14 321,78	Lainat julkisyhteisöiltä	254 896,67	238 425,11
Lyhytaikaiset saamiset			Saadut ennakot	14 490,01	0,00
Myyntisaamiset	1 360 259,84	1 482 182,03	Ostovelat	4 253 882,84	3 148 274,90
Lainasaamiset	5 396,32	28 504,31	Muut velat	1 035 724,36	628 139,79
Muut saamiset	735 463,68	380 024,07	Siirtovelat	7 105 285,26	7 767 669,73
Siirtosaamiset	1 550 589,27	2 971 209,95		17 295 789,99	15 206 520,95
	3 651 709,11	4 861 920,36		49 062 536,37	45 125 640,09
	3 734 175,90	4 876 242,14			
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>94 616 308,20</u>	<u>91 484 211,58</u>
Rahat ja pankkisaamiset	1 406 112,05	4 295 998,99			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>94 616 308,20</u>	<u>91 484 211,58</u>			

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Kunnan tilinpäätöstä koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno määräisenä.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältää lainoihin liittyvän koronvaihtosopimuksen, joka on tehty korkomenojen suojaamisen tarkoituksessa. Kunta on sitoutunut maksamaan tietyistä pitkäaikaisesta lainapääomasta koronvaihtosopimuksella kiinteää 1,60 % korkoa vaihtuvan 6 kk Euribor koron sijaan. Voimassa oleva sopimus on kuvattu liitetiedossa.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty tytäryhtiöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhteisöjen tilinpäätöksistä on yhdistelty Loiste Oy ja Kiinteistö Oy Vuokattikeskus. Asunto Oy Osalanrivi II on jätetty yhdistelemättä, koska sillä olisi vain vähäinen merkitys omaan pääomaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on tehty pariarmomenetelmällä. Kuntayhtymän tase ja sen liitetiedot on yhdistelty lukuarvoiltaan omistusosuuden mukaisesti. Tytäryhtiöiden maksamaa kiinteistövero ei ole eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö- ja osakeyhtiöiden käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero kirjattu tytäryhteisöjen tilikauden tulokseen sekä Edellisten tilikauden yli-/alijäämään.

Kuntayhtymien ja tytäryhteisöjen yhdisteleminen

Kuntayhtymien ja tytäryhteisöjen osalta oman pääoman kaikkien erien muutokset on vähennetty tai lisätty konsernin omaan pääomaan.

Sotkamo-Vuokatti Jäähalli Oy:n osalta vuoden 2015 tilinpäätöksessä on oikaistu aikaisempia kirjanpidossa tekemättömiä suunnitelman mukaisia poistoja rakennusten ja asfaltoinnin osalta vuodesta 1996 alkaen. Suunnitelman mukaisten poistojen ja tehtyjen poistojen erot vuosilta 1996-2014 on kirjattu edellisten tilikausien voitto/tappioutilille ja pysyvien vastaavien tileille. Vuoden 2014 tase ei ole vertailukelpoinen johtuen näistä oikaisuista.

Vuoden 2015 tilinpäätöksessä on oikaistu vuonna 2014 Sotkamon kunnalta liian suurena laskutettu vuokratarkistusvuokra 3 214,79 € kirjaamalla se muihin liikekuluihin myynnin luottotappiona.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoisia varauksia ei ole jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Poikkeavat tilikaudet

Kaikilla konserniin kuuluvilla yhteisöillä on sama tilikausi.

Edellisten tilikausien tietojen vertailukelpoisuus

Konsernitaseen edellisen tilikauden tiedot ovat vertailukelpoisia.

Konsernin oma pääoma		
	2015	2014
Peruspääoma 1.1.	33 832 630,34	33 832 630,34
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	33 832 630,34	33 832 630,34
Arvonkorotusrahasto 1.1.	437 456,80	437 456,80
Arvonkorotusten lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Arvonkorotusten vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	437 456,80	437 456,80
Muut omat rahastot		
Rahastojen pääoma 01.01.	358 364,78	393 301,78
Oikaisu ed. tilikausi (osuus Kainuun maakunta ky)		0,00
Siirrot rahastoon tilikaudella	49 263,20	0,00
Siirrot rahastosta tilikaudella		-34 937,00
Rahastojen pääoma 31.12.	407 627,98	358 364,78
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	7 833 609,33	-10 288 375,04
Oikaisu ed. tilikausi (-14 Loiste-eliminointi, ohjeistus muuttunut)	0,00	18 514 874,29
Siirto rahastoon tilikaudella	0,00	0,00
Siirto peruspääomaan	0,00	0,00
Siirto rahastosta tilikaudella	0,00	0,00
Eliminointikirjaukset	4 556 848,20	276 511,63
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	12 390 457,53	8 503 010,88
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 640 055,62	-669 401,55

Oma pääoma yhteensä

44 428 117,03

42 462 061,25

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Ulkoiset erät				
Yleishallinto (sis. sosiaali- ja terveystoimen palvelut)	38 856 805,65	38 174 383,29	3 091 867,89	3 150 162,01
Tekniset palvelut	5 256 691,62	5 383 608,85	5 256 691,62	5 383 608,85
Opetus- ja kulttuuripalvelut (sis. päivähoito)	1 906 959,45	1 971 596,19	1 906 959,45	1 971 596,19
Muut palvelut	3 051 969,01	2 572 651,39	0,00	0,00
Toimintatuotot yhteensä	49 072 425,73	48 102 239,72	10 255 518,96	10 505 367,05

Verotulojen erittely

	2015	2014
Kunnan tulovero	31 787 977	32 268 754
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 686 601	2 689 919
Kiinteistövero	3 703 846	3 700 548
Muut verotulot	0,00	0,00
Yhteensä	38 178 424	38 659 221

Valtionosuuksien erittely

	2015	2014
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	20 217 267	21 087 557
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseaus	4 133 201	4 089 359
Järjestelmämuutoksen taseaus	871 926	231 610
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-376 791	-743 079
Yhteensä	24 845 603	24 665 447

Satunnaiset tuotot ja kulut

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Satunnaiset tuotot				
Coronaria Hoitoketju Oy:n korvaus	47 727,20	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot yhteensä	47 727,20	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset kulut				
Sotkanmaalla liittymismaksun muutos	1 576,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset kulut yhteensä	1 576,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	46 151,20	0,00	0,00	0,00

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

	Aika/v	Poisto
Aineettomat hyödykkeet	2	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2	Tasapoisto
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat	10-30	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
<i>kadut, tiet, verkostot</i>	10-30	Tasapoisto
<i>muut kiinteät rakenteet</i>	4-10	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-5	Tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	ei poistoa	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset	ei poistoa	

Suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuus

	TP 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017	TS 2018	Yhteensä
Suunnitelman mukaiset poistot	2 475 971,38	2 583 250,91	2 778 549,00	2 656 164,00	2 681 058,00	13 174 993,29
Poistonalaisten investointien omahankintameno	3 645 898,57	5 726 000,00	3 655 000,00	7 820 000,00	7 385 000,00	28 231 898,57
						-15 056
Poikkeama €	-1 169 927,19	-3 142 749,09	-876 451,00	-5 163 836,00	-4 703 942,00	905,28
Poikkeama %	-32,09	-54,89	-23,98	-66,03	-63,70	-53,33

Kaikki yhteensä

Suunnitelman mukaiset poistot	13 174 993	€
Poistonalaisten investointien omahankintameno	28 231 899	€
Poikkeama €	-15 056 905	€
Poikkeama %	-53	%

Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Kaatopaikan maisemointivaraus 1.1.	42 938,37	38 033,93	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	5 517,50	4 904,44	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Kaatopaikan maisemointivaraus 31.12.	48 455,87	42 938,37	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutus 1.1. (ky)	443 117,10	363 226,78	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	42 633,64	79 890,32	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutus 31.12. (ky)	485 750,74	443 117,10	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 1.1.	11 034,99	24 522,20	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	7 356,66	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	-13 487,21	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 31.12. (ky)	18 391,65	11 034,99	0,00	0,00
Yhteensä	552 598,26	497 090,46	0,00	0,00

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja –tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Muut toimintatuotot				
				114
Maa-alueiden myyntivoitot	125 002,14	114 686,18	125 002,14	686,18
Rakennusten myyntivoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut myyntivoitot	50 693,71	52 374,54	50 693,71	52 374,54
				167
Myyntivoitot yhteensä	175 695,85	167 060,72	175 695,85	060,72
Muut toimintakulut				
Maa-alueiden myyntitappiot	0,00	589,52	0,00	589,52
Osakkeiden myyntitappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut myyntitappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Myyntitappiot yhteensä	0,00	589,52	0,00	589,52

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Rahoitustuottoihin sisältyvät tulot, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

	2015	2014
Osinkotuotot/osuuspo:n korot	959,35	1 921,95
Osuuspon korot/peruspo:n korot kuntayht.	11 559,35	12 450,61
Yhteensä	12 518,70	14 372,56

Erittely poistoeron muutoksista

	2015	2014
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	206 715,34	206 715,34
Poistoeron muutokset yhteensä	206 715,34	206 715,34

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot**4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****Arvonkorotukset**

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Rakennukset (arvonkor. tehty ennen 1.1.1998)				
Arvo 1.1.	437 456,80	437 456,80	437 456,80	437 456,80
Arvonkorotusten purku	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvo 31.12.	437 456,80	437 456,80	437 456,80	437 456,80

Arvonkorotuksen kohteena olevien rakennusten arvo on määritetty varovaisuuden periaatetta noudattaen. Arvonkorotusten määrä perustuu riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoihin rakennusten todennäköisestä luovutushinnasta.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Tietokone-ohjelmistot	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Raken-nukset	Kiinteät rakennukset ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Alkuperäinen hankintameno	46 436,44	112 869,49	159 305,93	10 117 591,24	37 961 161,73	25 595 319,38	1 784 646,90	95 930,52	527 601,81	76 082 251,58
Kertyneet poistot 1.1.	-32 986,85	-112 869,49	-145 856,34	0,00	-17 897 396,44	-13 509 137,55	-1 250 063,93	0,00	0,00	-32 656 597,92
Poistamaton hankintameno 1.1.	13 449,59	0,00	13 449,59	10 117 591,24	20 063 765,29	12 086 181,83	534 582,97	95 930,52	527 601,81	43 425 653,66

Lisäykset										
tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	718 446,00	452 749,02	678 468,42	255 886,78	0,00	4 829 390,96	6 934 941,18
Rahoitusosuudet										
tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-513 602,03	-4 352,00	0,00	361 809,55	-156 144,48
Vähennykset										
tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	-32 960,86	-45 003,39	0,00	0,00	0,00	0,00	-77 964,25
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	516 796,74	43153,1	0,00	-559 949,84	0,00
Poisto-oikaisut	0,00	0,00	0,00	0,00	37 487,55	0,00	0,00	0,00	0,00	37 487,55
Tilikauden poisto	-13 449,59	0,00	-13 449,59	0,00	-1 306 293,42	-1 025 088,59	-238 419,31	0,00	0,00	-2 569 801,32
Arvon alentumiset										
ja niiden										
palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	0,00	0,00	10 803 076,38	19 202 705,05	11 742 756,37	590 851,54	95 930,52	5 158 852,48	47 594 172,34
Arvonkorotukset										
1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	437 456,80	0,00	0,00	0,00	0,00	437 456,80
Vähennykset										
tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	437 456,80	0,00	0,00	0,00	0,00	437 456,80
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	0,00	0,00	0,00	10 803 076,38	19 640 161,85	11 742 756,37	590 851,54	95 930,52	5 158 852,48	48 031 629,14

Maa- ja vesialueiden erittely

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	493 408,74	493 408,74	53 746,94	53 746,94
Muut maa- ja vesialueet	10 883 704,39	10 181 967,66	10 749 329,44	10 063 844,30
Maa- ja vesialueet yhteensä	11 377 113,13	10 675 376,40	10 803 076,38	10 117 591,24

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet			Jvk-, muut laina- ja muut saamiset						
	Osakkeet ja osuudet tytär- yhteisöissä	Kunta- yhtymä- osuudet	Osakkeet ja osuudet omist. yhteisöissä	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset tytäryhteisöiltä	Saam. kunta- yhtymiltä	Saam. muilta omistus- yhteisöiltä	Saam- muilta yhteisöiltä	Yhteensä	
Hankintameno 01.01.	2 186 627,62	1 702 437,58	5 597 598,81	344 793,58	50 456,38	0,00	19 934 272,22	99 295,86	29 915 482,05	
Lisäykset	50 374,49	0,00	0,00	124,92	0,00	0,00	510 014,26	0,00	560 513,67	
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	-14 790,45	-50 456,38	0,00	0,00	0,00	-65 246,83	
Hankintameno 31.12.	2 237 002,11	1 702 437,58	5 597 598,81	330 128,05	0,00	0,00	20 444 286,48	99 295,86	30 410 748,89	
Arvon alennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 237 002,11	1 702 437,58	5 597 598,81	330 128,05	0,00	0,00	20 444 286,48	99 295,86	30 410 748,89	

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvonmuutokset

	Tasearvo 1.1.2015	Lisäykset tili- kaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.2015	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä	1 536 324,46	0,00	0,00	1 536 324,46	1 572 343,29	-36 018,83
Kainuun liitto	56 185,32	0,00	0,00	56 185,32	56 185,17	0,15
Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä	109 927,80	0,00	0,00	109 927,80	109 927,75	0,05
Yhteensä	1 702 437,58	0,00	0,00	1 702 437,58	1 738 456,21	-36 018,63

Muissa yhteisöissä olevat omistukset

	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kiinteistö Oy Sotkanmaa	Sotkamo	100,00	100,00	1 364	11 806	0
Snowpolis Oy	Sotkamo	100,00	100,00	6	0	0
Sotkamo-Vuokatti Jäähalli Oy	Sotkamo	92,28	92,28	59	8	17
Vuokatin Lumilautatunneli Oy	Sotkamo	61,54	61,54	269	1	0
			Yhteensä	1 698	11 815	17
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt						
As Os Sotkamon Pohjavaara	Sotkamo	100,00	100,00	3	0	0
Tilinpäätöstiedot vuodelta 2003			Yhteensä	3	0	0
Kuntayhtymät						
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon ky	Kajaani	11,9318	11,9318	1 798	6 299	9
Kainuun liitto	Kajaani	11,5164	11,5164	215	62	58
Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä	Kajaani	12,2611	12,2611	23	874	13
			Yhteensä	2 036	7 235	80
Yhdistelty konsernitaseeseen suhteellisesti peruspääomaosuuden mukaan						
Osakkuusyhteisöt						
Kiinteistö Oy Vuokattikeskus	Sotkamo	31,80	31,80	332	22	0
Loiste Oy	Kajaani	24,23	24,23	7 336	49 195	652
			Yhteensä	7 668	49 217	652
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Asunto Oy Osalanrivi II	Sotkamo	40,57	40,57	71	0	0
Tilinpäätöstiedot vuodelta 2007			Yhteensä	71	0	0

Saamisten erittely

	2015		2014	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	56,05	0,00	103,66
Lainasaamiset	386 106,65	42 900,74	429 007,39	42 900,74
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00

Siirtosaamiset	0,00	697,14	0,00	1 311,90
Yhteensä	386 106,65	43 653,93	429 007,39	44 316,30
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	81 373,01	0,00	170 810,75
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	22 255,35	0,00	1 578 359,38
Yhteensä	0,00	103 628,36	0,00	1 749 170,13
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	20 444 286,48	0,00	19 934 272,22	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	414 564,70	0,00	406 092,04
Yhteensä	20 444 286,48	414 564,70	19 934 272,22	406 092,04
Saamiset yhteensä	20 830 393,13	561 846,99	20 363 279,61	2 199 578,47

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Pitkäaikaiset siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	426 821,19	419 854,55	426 821,19	419 854,55
Valtionosuussaamiset	20 000,00	14 674,01	20 000,00	14 674,01
Projektisaamiset	104 429,31	294 410,02	104 429,31	294 410,02
Muut siirtosaamiset	999 338,77	2 242 271,37	139 205,34	1 685 695,78
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 550 589,27	2 971 209,95	690 455,84	2 414 634,36

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Kunnan oma pääoma

	2015	2014
Peruspääoma 1.1.	33 832 630,34	33 832 630,34
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
peruspääoma 31.12.	33 832 630,34	33 832 630,34
Arvonkorotusraho 1.1.	437 456,80	437 456,80
Arvonkorotusten lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Arvonkorotusten vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Arvonkorotusraho 31.12.	437 456,80	437 456,80
Edellisten tilikausien alijäämä 1.1.	17 758 453,31	16 737 668,03
Loiste Oy:n Junior lainan korko v. 2013	103 922,22	0,00

Siirto rahastoon tilikaudella	0,00	0,00
Siirto rahastosta tilikaudella	0,00	0,00
Edellisten tilikauden alijäämä 31.12.	17 862 375,53	16 737 668,03
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 574 640,88	1 020 785,28
Oma pääoma yhteensä	48 557 821,79	52 028 540,45

Pitkäaikaiset velat

Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	2015	2014
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 608 333,30	450 000,00
Muut velat	8 157 994,00	7 989 150,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	9 766 327,30	8 439 150,00

Vieras pääoma

	2015		2014	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	1 348,76	0,00	9 843,37
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	369 068,80	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	370 417,56	0,00	9 843,37
Velat osakkuus- tai muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	370 417,56	0,00	9 843,37

Sekkilimiitti

2015	2014
------	------

Luotollisen sekkitilin sekkilimiitti 31.12.	2 500 000,00	2 500 000,00
Nostamatta oleva määrä	1 394 385,74	0,00
Käytössä oleva määrä 31.12.2015	1 105 614,26	2 500 000,00

Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Muut velat				
Liittymismaksut	1 152 024,49	1 136 920,04	1 152 024,49	1 136 920,04
Muut velat	1 035 724,36	650 954,79	394 486,18	380 528,57
Muut velat yhteensä	2 187 748,85	1 787 874,83	1 546 510,67	1 517 448,61

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2014		2014	
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Lomapalkkajaksotus	5 241 016,04	5 154 628,89	2 385 774,69	2 366 145,67
Korkojaksotus	141 822,10	98 963,47	44 596,57	47 866,85
Valtionosuusennakot	114 944,19	183 836,42	114 944,19	183 836,42
Eläkevakuutusmaksut	295 919,44	264 047,87	212 694,88	195 651,26
Jäsenkuntayhtymille	464 794,43	151 373,63	369 068,80	13 184,61
Muut siirtovelat	846 789,06	1 914 819,45	179 631,10	170 286,62
Yhteensä	7 105 285,26	7 767 669,73	3 306 710,23	2 976 971,43

Elatustuen takautumissaatava

Sotkamon kunnalla ei ole elatustuen takautumissaatavia.

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	33 076 397,91	26 307 011,24	22 412 458,19	19 551 508,93
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	6 884 092,81	7 158 815,00	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	2 401 916,50	2 452 372,86	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	6 805 915,00	9 557 202,94	0,00	0,00

Leasingvastuiden yhteismäärä

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	318 009,89	426 744,79	111 424,18	119 596,37
Myöhemmin maksettavat	576 859,29	707 882,57	193 396,16	186 794,02

Yhteensä **894 869,18** **1 134 627,36** **304 820,34** **306 390,39**

Vastuusitoumukset

Alkuper.po **2015** **2014**

Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Kiinteistö Oy Sotkanmaa

Nordea	Kv 21.06.2005/32§	5 000 000,00	2 350 000,00	2 600 000,00
Nordea	Kv 27.06.2006/34§	300 000,00	165 000,00	180 000,00
Nordea	Kv 28.05.2001/25§	58 865,77	3 908,77	7 834,27
Nordea	Kv 24.01.2000/25§	56 811,19	11 386,88	14 225,90
Nordea	Kv 28.02.2000/17§	1 735 386,90	666 832,32	745 218,51
Nordea	Kv 30.01.2007/6 §	700 000,00	462 000,00	490 000,00
Nordea	Kv 18.12.2007/62 §	530 000,00	371 000,00	392 200,00
Valtiokonttori		386 098,79	207 760,40	234 489,40
Kuntarahoitus Oyj	Kv 29.09.2009/77§	1 000 000,00	760 000,00	800 000,00
Kuntarahoitus Oyj	Kv 29.04.2013/35§	1 570 000,00	1 343 392,47	1 406 792,47
Danske Bank	Kv 27.09.2011/52§	200 000,00	0,00	0,00
Kuntarahoitus Oyj	Kv 27.05.2014/36§	1 155 000,00	1 108 800,00	1 155 000,00
Yhteensä		12 692 162,65	7 450 080,84	8 025 760,55

Sotkamon Sompala Oy 2013/ Kt Oy Sotkanmaa 2014

Nordea	Kv 26.3.2001/41§	92 503,36	3 067,84	6 152,40
Nordea	Kv 26.3.2001/41§	92 503,36	3 067,84	6 152,40
Nordea	Velka nro 121620-6017499	45 000,00	13 501,43	15 751,63
Kuntarahoitus Oyj	Kv 27.3.2012/15§	1 585 000,00	1 413 000,00	1 475 800,00
Yhteensä		1 815 006,72	1 432 637,11	1 503 856,43

Osakkuusyhteisöt yhteensä **14 507 169,37** **8 882 717,95** **9 529 616,98**

Muut vastuusitoumukset

Kainuun ympäristökeskus

Ympäristöministeriö	Kv 15.03.2006/3§	450 000,00	450 000,00	450 000,00
Ympäristöministeriö	Kv 27.06.2006/30§	50 270,62	50 270,62	50 270,62
Yhteensä		500 270,62	500 270,62	500 270,62

Sotkamon Vanhaintukisäätiö

Valtiokonttori 4140		166 407,94	0,00	0,00
		166 407,94	0,00	0,00

Jormasjoen vesiosuuskunta

Osuuspankki	Kv 30.05.2006/16§	176 000,00	72 766,42	91 043,31
Yhteensä		176 000,00	72 766,42	91 043,31

Sapsonrannan vesiosuuskunta

Osuuspankki	Kv 19.12.2006/65§	550 000,00	21 085,22	36 625,22
Yhteensä		550 000,00	21 085,22	36 625,22

Soidinvaaran vesiosuuskunta

Osuuspankki	Kv 29.08.2006/40§	1 500 000,00	114 444,24	148 815,96
Yhteensä		1 500 000,00	114 444,24	148 815,96

Riekinrannan vesiosuuskunta

Osuuspankki		120 000,00	27 925,00	31 419,46
	Yhteensä	120 000,00	27 925,00	31 419,46
Muut yhteisöt yhteensä		3 012 678,56	736 491,50	808 174,57
Kaikki takaukset yhteensä		17 519 847,93	9 619 209,45	10 337 791,55

Vastuusitoumukset

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0,00	0,00	14 507 169,37	14 507 169,37
Jäljellä oleva pääoma	0,00	0,00	8 882 717,95	9 529 616,98
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	3 012 678,56	3 012 678,56	3 012 678,56	3 012 678,56
Jäljellä oleva pääoma	736 491,50	808 174,57	736 491,50	808 174,57

Takausvastuut sivuroolit

Sopimus		Viim.tak.pvm	Velkasaldo €	
FI22 5436 0990 0158 54	Maa-aineslain muk.tak.	30.9.2018	7 000,00	Sotkamon Murskeosuuskunta
FI17 5436 0990 0171 08	Maa-aineslain muk.tak.	30.6.2020	10 000,00	Sotkamon Murskeosuuskunta
FI42 5760 0390 0471 49	Maa-aineslain muk.tak.	30.6.2020	3 500,00	Sotkamon Murskeosuuskunta
FI60 5436 0990 0180 80	Urakkatakaus takuuai.	15.1.2017	1 572,58	Sotkamon LVI-asennus Ky
FI85 5760 0390 0472 48	Urakkatakaus työaik.	28.2.2017	15 630,00	Sotkamon LVI-asennus Ky
FI59 5760 0390 0460 67	Urakkatakaus takuuai.	12.11.2016	2 300,00	Peltityö E Tolonen Oy

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2015	2014
Kunnan osuus kuntien takauskeskuksen takausvastuusta 31.12.	50 540 794,24	48 640 495,74
Kunnan osuus kuntien takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	38 015,66	33 628,66

Muut taloudelliset vastuut

Konserni		Kunta	
2015	2014	2 015	2014

Maankäyttösopimukset				
Kunnan veloitteet 31.12.	390 000,00	390 000,00	390 000,00	390 000,00
Sitoumukset avustuksiin	802 411,52	845 890,00	802 411,52	845 890,00
Vuosittaiset erät, toistaiseksi vuosittain myönnettävät avustukset		810 890,00		810 890,00
Sopimukseen liittyvät palautusvastuut	491 873,31	599 046,62	0,00	0,00
Arvonlisäveron palautusvastuu	5 250,63	7 374,60	0,00	0,00
Vuokravastuut	1 592 276,00	1 801 704,00	1 592 276,00	1 801 704,00
Vuosittaiset vuokrat/toistaiseksi	227 468,00	230 915,00	227 468,00	230 915,00
Teollisuushallien lunastussopimukset	28 339,31	28 339,31	28 339,31	28 339,31

Koronvaihtosopimus

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo 31.12.	10 950 000,00	0,00	10 950 000,00	0,00
Sopimuksen erääntymispäivä 26.6.2030				
Vaihtuva korko: 6 kk Euribor				
Kiinteä korko: 1,60 %				
Käypä arvo (pankin ilmoittaman mukaan)	-406 853,00	0,00	-406 853,00	0,00

Lainat Kuntarahoitukselta ja kotimaisilta talletuspankeilta

	Saldo 31.12.2015	Vuoden 2016 lyhennys
Kuntarahoitus		
1121/08	0,00	0,00
13724/09	700 000,00	200 000,00
14234/09	400 000,00	100 000,00
15934/12	975 000,00	150 000,00
16146/12	3 130 435,00	347 826,00
16381/13	1 979 170,00	208 332,00
16657/13	2 375 000,00	250 000,00
17121/14	1 750 001,00	166 666,00
17358/14	1 312 500,00	125 000,00
17628/14	2 291 668,00	208 332,00
17738/15	2 875 000,00	250 000,00
Yhteensä	17 788 774,00	2 006 156,00
Osuuspankki		
FI49 5436 0983 5873 72	900 000,00	150 000,00
FI53 5436 0983 5725 56	473 684,19	157 894,74
FI94 5436 0983 5827 79	750 000,00	150 000,00
598001-80523592	0,00	0,00
Yhteensä	2 123 684,19	457 894,74

Danske Bank

FI46 8119 9710 0203 16	2 500 000,00	208 333,34
Yhteensä	2 500 000,00	208 333,34
Lainat kotimaisilta talletuspankeilta	4 623 684,19	666 228,08
Lainat Kuntarahoitukselta	17 788 774,00	2 006 156,00
Lainat yhteensä	22 412 458,19	2 672 384,08

4.5 Henkilöstä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot

Sotkamon kunnan palkatun henkilöstön määrä 31.12.2015												
	Hallinto			Tekninen			Sivistys			Yhteensä		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Toistaiseksi voimassaoleva työsuhde	53	55	54	40	88	89	307	276	284	400	419	427
Määräaikaiset	27	3	5	8	6	14	78	50	68	113	59	87
Sijaiset	0	0	1	0	8	10	39	30	20	39	38	31
Työll.+oppisop.	0	0	0	10	14	6	23	19	5	33	33	11
Yhteensä	80	58	60	58	116	119	447	375	377	585	549	556

Henkilöstökulut

	2015	2014
Henkilöstökulut, suoriteperuste		
Palkat ja palkkiot	17 975 993,89	17 483 798,45
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät	-381 729,96	-315 110,92
Yhteensä	17 594 263,93	17 168 687,53
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	5 005 374,05	5 043 648,28
Muut henkilösivukulut	1 067 901,76	1 024 780,97
Yhteensä	6 073 275,81	6 068 429,25
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	23 667 539,74	23 237 116,78
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen		
Palkat ja palkkiot	78 825,35	114 120,70
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät	0,00	-1 288,96
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	15 015,13	17 726,19
Muut henkilösivukulut	3 132,50	7 937,76
Aktivoinnit yhteensä	96 972,98	138 495,69
Yhteensä suoriteperusteiset henkilöstökulut	23 764 512,72	23 375 612,47

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	
	2015
Sotkamon Kansallisseura ry KOK	689,12
Keskustan Sotkamon kunnallisjärjestö	2 018,53
Sotkamon vasemmistoliitto	1 829,54
Suomen Kristillisdemokraatit Sotkamon paikallis	174,30
Sotkamon perussuomalaiset ry	1 002,23
Sotkamon Sosiaalidemokraatit	335,60
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	6 049,32

Tilintarkastajan palkkiot		
	2015	2014
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	9 087,50	13 019,80

5 ERIYTETTYT TILINPÄÄTÖKSET

5.1 Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos vastaa riittävän ja hyvälaatuisen talousveden tuottamisesta ja jakelusta vesilaitoksen ja vesilaitokseen liittyneiden vesiosuuskuntien toiminta-alueilla olevien asiakkaiden tarpeisiin. Lisäksi laitos vastaanottaa ja puhdistaa viemärlaitoksen ja vesiosuuskuntien toiminta-alueilla olevien asiakkaiden laitoksen verkostoon toimittaman jäteveden vähintään ympäristölupapäätöksen mukaiseen puhdistustasoon.

Vesihuoltolaitos toimii laskennallisesti eriyttynä taseyksikkönä kunnan ympäristö- ja teknisessä osastossa.

Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma sekä hulevesiviemäröinnin tase ja rahoituslaskelma esitetään vesihuoltolaitoksen omassa toimintakertomuksessa tilinpäätösasiakirjan liitteenä.

6 LUETTELOT JA SELVITYKSET

6.1 Luettelo tositelajeista

Tositelajit

Laji	Nimitys	Laji	Nimitys
AA	Käyttöom.hankinnat ja myynnit	SR	Sähköinen muistiotosite
AB	Kirjanpitosite	SK	Kassatosite
AF	Poistokirjaukset	SL	*Konekielinen tiliot.
AN	Käyttöom.kirj: netto	ST	Pääkirjatilien tasaus
AZ	Investointien purku	SU	Jälkikirjaustosite
BA	Konekielinen tiliote	UE	Tiedonsiirto
BC	Epävarmat saamiset	WA	Tavaranluovutus
BM	Ostomaksu, autom.	WE	Tavaranvastaanotto
BS	Tiliotetapaht. muut	WI	Inventointitosite
DA	Ennakkosuoritukset	WL	Varast.otto/toimitus
DG	Asiakkaat - hyvitys	WN	Tav.vast.otto netto
DK	Korkolasku	ZL	Lindorff tilitykset
DL	Luottotappiot	ZP	Maksukirjaus
DR	Myyntilaskut, hyvityslaskut	ZR	Pankki - täsmäytys
DT	Asiakkaat - tasaus	ZS	Maksu per shekki
DV	Myyntisuor. (autom.)	ZV	Maksuselvitys
DZ	Myyntisuor. (man.)		
EU	Euro - pyöristysero		
EX	Ulkoinen numero		
FS	Tilinpäätöstitteet		
KA	Toimittajatosite		
KG	Toimittajat -hyvit.		
KN	Toimittajat - netto		
KP	Tilin ylläpito		
KR	Ostolaskut/Rondo		
KS	Sisäisten laskujen kuittaus		
KT	Toimittajat - tasaus		
KZ	Toimittajat -maksu		
L1	Hammashuoltolaskutukset		
L2	Terveydenhuollon laskutukset		
L3	Pegasos työterveyslaskutus		
L4	Effica potilaslaskutus		
L5	Liittymä Hellevi		
L6	Komartek vesilaskutus		
L7	Komartek lämpölaskutus		
L8	Mela		
L9	ProConsona sosiaalityö		
M1	Liittymä kassajärjestelmä		
M2	Liittymä kassajärjestelmä		
M3	Liittymä ProExellent		
M4	Liittymä Aqua vesilaskutus		
M5	Exel-liittymä		
M6	Liittymä WebMarela		
M7	Liittymä Pusatec		
ML	ML-tilitys		

PA	Palkkatositteet
PR	Nimikkeen hinnanmuutos
RA	Hyvitys - nettosuor.
RC	Korkolaskut
RE	Lasku - brutto
RN	Lasku - netto
RV	Myyntilaskut
SA	Muistiotositteet
SB	Muistiot, sis. Myyntil
SC	Käteisalenn. Kirjaus

7 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Sotkamossa 5.4.2016

SOTKAMON KUNNANHALLITUS

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on annettu kertomus.

23.5.2016

Simo Paakkola, JHT, HT
BDO Audiator Oy